

AȘEZĂMÂNTUL CULTURAL
ION C. BRĂTIANU

IX

ARHIEPISCOPIA TOMIS
BIBLIOTECA N 2403

JURNALUL DE OPERAȚIUNI

AL

DIVIZIEI DE INFANTERIE DE REZERVĂ

23 IULIE 1877 — 29 IULIE 1878

MANUSCRIS INEDIT.

CU O INTRODUCERE ȘI NOTE

DE

GENERALUL R. ROSETTI

543929

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“, BUCUREȘTI

1929

AȘEZĂMÂNTUL CULTURAL
ION C. BRĂȚIANU

IX

ARHIEPISCOPIA TOMIS
BIBLIOTECA Nr. 2703

JURNALUL DE OPERAȚIUNI

AL

DIVIZIEI DE INFANTERIE DE REZERVĂ

23 IULIE 1877 — 29 IULIE 1878

MANUSCRIS INEDIT.

CU O INTRODUCERE ȘI NOTE

DE

GENERALUL R. ROSETTI

D. 69.467/968

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“, BUCUREȘTI

1929

INTRODUCERE

Domnul inginer N. Cerchez, fiul generalului M. Cerchez, are în colecțiunea sa un registru cartonat pe coperta căruia este o etichetă albă, purtând următoarea inscripție :

*Istoricul Diviziei
de Infanterie de rezervă
23 Iulie 1877*

Căpitan Balanu.

În acest registru sunt scrise, zi de zi, operațiunile Diviziei de rezervă (denumită ulterior a II-a) dela 23 Iulie 1877 la 17 Ianuarie 1878.

Textul e scris pe jumătatea din dreapta a fiecărei pagine, iar pe partea din stânga sunt trecute datele. Acest text are multe ștersături și nu puține adăogiri; acestea din urmă atât pe jumătatea din dreapta cât și pe cea din stânga. Deasemenea sunt numeroase spații și chiar pagini întregi lăsate în alb, iar la fine sunt adaose câteva tabele de dislocațiuni.

Pe de altă parte, la Serviciul Istoric, din Marele Stat Major, în mapa No. 5 ¹⁾ cu acte relative la războiul din 1877—78, se află numeroase foi volante, prima dintre cari poartă ca titlu : *Continuarea Istoricului Diviziei 2-a activă*. Aceste foi cuprind câte una,

1) Generalul L. Bărzotescu mă informează că acele acte le-a cumpărat dela un anticar, acum câțiva ani.

două sau chiar trei redacții succesive le istoricului acestei divizii dela 18 Ianuarie 1878 (dela care dată încetează brusc manuscrisul D-lui N. Cerchez) la 29 Iulie 1878. Ele sunt scrise în bună parte de aceiaș mână, de care e scris registrul aflat la D-l Cerchez și prin cuprinsul lor întregesc istorisirea din acesta. Toate aceste motive mă fac a crede că sunt una și aceiaș lucrare și de aceia public ambele manuscrise, cari nu formează decât un singur tot.

Înainte de a trece la o examinare mai detaliată a manuscrisurilor despre care e vorba e trebuincios, cred, a ne lămurii asupra titlului lor și să vedem cine au fost : căpitanul Balanu, autorul manuscrisului și colonelul M. Cerchez, comandantul diviziei, al cărei istoric se înfățișează în aceste pagini.

Regulamentele asupra serviciului în campanie, atât cele ale armatei noastre cât și cele străine, prevăd ca fiecare comandament, corp de trupă sau serviciu să redacteze pe măsura desfășurării evenimentelor un *istoric* al unității respective, bazându-l pe documente. Tot aceste regulamente mai prevăd ca, în timp de războiu, să se țină un *jurnal de operațiuni*, în care să se treacă, în ordine cronologică, faptele pe măsură ce se întâmplă și să se copieze *in extenso*, toate ordinele și toate raporturile trimise sau primite.

Așa fiind lucrurile și, cum se va vede mai departe, manuscrisele neconținând decât rezumatul operațiilor și copii de pe ordine și rapoarte, lucrarea trebuie intitulată : *Jurnalul de operațiuni al Diviziei de infanterie de rezervă*, cum am intitulat lucrarea de față.

Dar în 1877, și în anii imediat următori, lucrurile nu se vedeau astfel și o dovadă este că cele câteva povestiri ¹⁾ oficiale ce s'au redactat au toate titlul de : istoric al cutărei unități.

Pe de altă parte regulamentele asupra serviciului în campanie, de care se serviseră ofițerii noștri până la izbucnirea războiului, sau nu se ocupau de loc de această cestiune (*In-*

1) Am întrebuințat într'adins cuvântul de *povestiri*, căci majoritatea nu sunt decât povestiri și nu îndeplinesc nici una din condițiunile cerute unei lucrări istorice.

allă ordonanță asupra serviciului în campanie din 21 August 1862) sau se ocupau de dânsa în mod cu totul incidental (*Reglementul asupra serviciului în campanie și asupra manevrelor mari, din 29 Ianuarie 1873*) spunând ¹⁾ că rapoartele, în timpul manevrelor, trebuiesc făcute după regulile enunțate anterior pentru-că: „ele servă la facerea istoricului la care „dau naștere operațiunile”.

Titlul nu putea fi deci, atunci, altul, dar cetitorii de azi trebuiesc să știe că au de a face cu un jurnal de operațiuni și nu cu un istoric, adică cu o înșirare de documente și nu cu o lucrare de sinteză.

Precum e scris pe coperta registrului d-lui N. Cerchez, autorul lucrării este căpitanul Balanu. Cine eră acest ofițer?

Născut la 7 Octomvrie 1847, Temistocle Balanu urmase cursurile școalei militare și fusese înaintat sublocotenent, la 2 Iulie 1867. Peste un an, la 2 Septembrie 1868, obținù un concediu de trei ani spre a urmà cursurile Școalei de Stat-major din Paris și cursurile acestei școli fiind întrerupte din cauza războiului franco-german, capătă apoi un nou concediu ²⁾ spre a urmà cursurile școalei de Stat-major din Belgia, pe cari le termină în 1873. În toamna anului 1876 îndeplini funcția de ofițer de ordonanță pe lângă comandamentul brigădei 2-a din Divizia 3-a ³⁾, iar la 1 Ianuarie 1877 fu înaintat căpitan. În *Anuarul pe anul 1877* îl găsim ⁴⁾ trecut în rândul ofițerilor de stat-major, în care calitate este mutat, la mobilizare, la divizia comandată de Cerchez ⁵⁾. În urma războiului a servit la trupă, în statul major ⁶⁾ și la școlile militare ⁷⁾, ajungând la gradul de colonel, la care a fost înaintat pe ziua de 1 Ianuarie 1895.

1) Pag. 68.

2) Decizia Domnească No. 8.027 din 3 Iulie 1871.

3) I. D. No. 1945 din 9/21 Octomvrie 1876.

4) Pag. 124.

5) I. D. No. 952 din $\frac{27 \text{ Aprilie}}{9 \text{ Mai}}$ 1877.

6) *Anuarul 1885* pag. 242.

7) *Anuarul 1890—91*, pag. 268.

Comandantul diviziei, al cărei jurnal îl scrie Balanu, era colonelul M. Cerchez. Acesta se născuse în Bârlad, la 8 Iunie 1839 și, era fiul lui Costache Christodor și al soției acestuia, Elencu, fiica Hatmanului Costache Gh. Cerchez ¹⁾. Părinții săi aveau nu departe de Bârlad, în valea râului cu același nume, o moșioară, numită Băsești, cunoscută încă, până acum vreo trei zeci ani, sub denumirea de „Cotul Cerchezoaiei”, moșie care și azi se află în stăpânirea urmașilor.

Studiile și le făcuse întâi acasă, la Iași, cu un refugiat polonez Mitrasewsky, urmase apoi Academia Mihăileană, având ca director pe Malgouverné și după ce urmase și școala militară, fusese înaintat sublocotenent, în infanterie, la 10 Aprilie 1857. Cu rezezițiunea cu care se înaintă în acea vreme — fapt datorit și lipsei de ofițeri și măririi continue a numărului unităților — ajunge locotenent la 26 Septembrie 1858, căpitan la 30 August 1860 ²⁾, maior la 27 Decembrie 1863. Era să-și vadă cariera terminată în acest grad, căci, în urma revoluției din 11 Februarie 1866 ³⁾, rămânând credincios lui Cuza-Vodă, a părăsit armata și s'a ocupat de moșia soției sale Zaboloteni (lângă Bivolari, în județul Iași). Domnitorul Carol, care a văzut bine pe ofițerii ce nu-și călcase ră jurământul ⁴⁾, i'a rechemat însă curând în activitate, așa că Cerchez a ajuns locotenent-colonel la 2 Decembrie 1867 și colonel la 1 Ianuarie 1870 ⁵⁾, adică la vârsta de 30 ani. Vârsta tânără la care ajunge în acest din urmă grad nu era un lucru excepțional căci toți ofițerii superiori erau atunci foarte tineri. E un fapt care reiese dintr'o cât de sumară

1) Cele mai multe din datele asupra lui Cerchez (când nu arăt alt izvor), le datoresc D-lui N. Cerchez.

2) Fiind căpitan în Iași, Cerchez a fost unul din membrii fondatori ai *Junimei*, la ai cărei ședințe a luat parte ori de câte ori se află în Iași.

3) „In noaptea detronării lui Vodă Cuza, maiorul Lecca cunoscându-i caracterul (lui Cerchez) loial și bănuindu-l a fi incapabil de a-și călca jurământul l'a supravegheat de aproape, jucând șah împreună până după ora 11, când s'a retras după asigurarea ce a căpătat că este obosit și rămâne „să se culce” (D-l N. Cerchez).

4) *Memoriile Regelui Carol I*, 17/30 Aprilie 1872.

5) *Anuarul 1877*, pag. 114.

examinare a anualelor și care a isbit în deosebi pe străini. Norvegianul Flood o notează de repetate ori ¹⁾).

Înaintat colonel, Cerchez ²⁾ a fost numit comandant al Regimentului 4 linie, care eră în garnizonă la Craiova. Din anii în care a stat în capul aceluia regiment ni s'au păstrat ³⁾ unele lucrări scrise de dânsul. Cele mai multe dintre acestea sunt conferințele ținute de Cerchez ofițerilor din regimentul său. Ele tratează mai cu seamă despre istoria războaielor și textul lor e luat după autori străini. Cu un subiect diferit este o schiță de conferință asupra *romanului romantic* ⁴⁾ în care examinează, cu vederi juste, operele lui Rousseau, Goethe, M-me de Staël, Chateaubriand, Walter Scott și Balzac. Schița nu pare a fi terminată și nici nu sunt indicii că conferința ar fi fost ținută.

În introducerea la conferințele ce face, în anul al patrulea al comandai sale, Cerchez spune, între altele :

„Ceeace face ca rezultatele acestor conferințe să nu fie „îndestul de satisfăcătoare este pe de o parte spaima ce ne „cuprinde când privim câte cunoștinți trebuie să aibe un „militar, și credința că vârsta este prea înaintată spre a le „căpătă; iar pe de alta acel greșit rezonament că oastea „există de atâta timp fără ca cei ce au comandat în ea să „fie niște învățați și totuși instrucția trupei se făcă mai „bine”. Adaogă că a combătut aceste idei, fără rezultat, și că ofițerii continuă a perde vreme ce s'ar putea întrebuiță altfel „neștiind cum să omoare timpul”. Insistă apoi că acele conferințe nu erau decât întruniri în cari se schimbau idei și că eră nevoie de instrucție (învățământ) pentru că toți puteau fi chemați a luă inițiative. Incheie arătând că, la manevre, ofițerii nu au făcut să se simtă acțiunea lor pentru că nu erau siguri pe ei însiși și nu au putut insuflă încredere celor în subordine.

1) General R. Rosetti. *Notele unui ofițer norvegian înaintea și în timpul războiului de neatarnare 1876—1878.*-P. p. 9, 12, 26, 29, 31.

2) Cerchez fusese trimis în misiune în Serbia și ulterior, în 1875, în Rusia.

3) Mapa 5. Inventar 1877 la Serviciul Istoric.

4) Expresia e a lui Cerchez.

Aceste citații ne arată cu ce ofițeri urmă a se duce trupa în războiu, precum ne face a cunoaște mai bine pe comandantul diviziei al cărei jurnal îl studiem. Dar tot din mapa sus arătată căpătăm o știre nouă, care ne îngăduie a cunoaște și mai bine părerile lui Cerchez. Intr'adevăr printre hârtiile aflate într'insa se găsește un proiect de răspuns al lui Cerchez la critica pe care o face ziarul *Românul* (21 Februarie 1871) la un articol apărut în *Revista Militară* No. 7 din 15 Februarie 1871. În acest răspuns, care de altfel nu a fost publicat, Cerchez recunoaște că articolul *Reflessiuni asupra forței armate a României* este scris de dânsul. Destul de lung, articolul acesta caută a îmbrățișă întreaga cestiune a apărării țării. Incepe prin a constată că : „starea de astăzi „a armatei noastre, merită mai mult decât oricând poate, „criticele rău voitorilor și inspiră descurajare celor ce se „silesc, în zadar, mai cu seamă de doisprezece ani se o facă „se prospere”. El atribue reaua stare a armatei următoarelor cauze :

Copierei legilor noastre după acele ale altor țări, a căror organizare și stare de civilizație nu se potrivește cu cele ale țării noastre.

Relei aplicări a legilor.

Neglijenței în administrație.

Nestabilității.

Pentru îmbunătățirea acestei stări el propune :

O organizare mixtă în care unitățile permanente ar fi amalgamate cu milițieni (schimbași).

Recrutarea regională.

Descentralizarea administrației.

O mai eficace supraveghere administrativă.

Intr'un articol ulterior, din aceeaș revistă ¹⁾, Cerchez se rădică în contra „abuzului tradițiunilor” atacând pe cei cari vorbesc de tradițiuni organice pe care nu le cunosc și nu-și

1) 7 Martie 1871.

dau seama că nu se pot aplica în starea social politică a României contimporane.

În luna Iunie 1876 Cerchez e numit comandant al Corpului de observație dela Gruia, menit a apăra neutralitatea noastră în timpul războiului sârbo-turc. Am publicat aiurea ¹⁾. actele din dosarul său de corespondență de atunci din care reese că Cerchez fusese un comandant destoinic, care, apreciind exact situația de pe câmpul de luptă de peste Dunăre, luase măsuri tactice potrivite și dovedise că era un bun gospodar, foarte activ și plin de demnitate, atât ca șef față de reprezentanții puterilor de peste Dunăre, cât și ca om față și de inferiorii și de superiorii săi.

Cu ocazia concentrării din toamna aceluiaș an Cerchez e numit comandant al brigăzii 2-a (compusă din regimentele zia 4 linie și 2 Dorobanți) din Divi-a ²⁾. La mobilizare, în Aprilie 1877, e numit comandant al Diviziei 1-a ³⁾, care era concentrată la Radovan și împrejurimi ⁴⁾. Primind ordin a acoperi Dunărea, în sectorul Lom-Palanca-Gura Timocului,

el înaintează și, la $\frac{25 \text{ Aprilie}}{7 \text{ Mai}}$, Divizia sa se află în sectorul ordonat, avându-și cartierul general la Calafat ⁵⁾.

Tunurile lui Cerchez sunt acelea cari răspund la Calafat, primelor focuri ale Turcilor, precum trupele de sub ordinele sale sunt acelea care resping incursiile turcești și acoperă concentrarea armatei române în Oltenia ⁶⁾.

Hotărându-se, în Iulie, trecerea armatei peste Dunăre, în ajutorul Rușilor, ordinea de bătaie suferă o modificare

1) General R. Rosetti, *Documente inedite relative la Corpul de observație dela Gruia 1876*.

2) I. D. No. 1945 din 9/21 Octombrie 1876.

3) I. D. No. 952 din $\frac{27 \text{ Aprilie}}{9 \text{ Mai}}$ 1877.

4) *Istoricul războiului din 1877—78* de mai mulți ofițeri, pag. 96.

5) *Ibidem*.

6) General R. Rosetti, *Partea luată de armata română în războiul din 1877—1878*, pag. 33.

și Cerchez e numit comandant al Diviziei zise de rezervă ¹⁾, al cărei jurnal ne va arăta acțiunea sa în timpul războiului.

După războiu generalul Cerchez a comandat succesiv Diviziile 1 ²⁾ și 4 ³⁾ teritoriale. El a încetat din viață la Iași, în ziua de 12 Iunie 1885, și este înmormântat în cimitirul Eternitatea.

Prin funcțiunile ce a îndeplinit a făcut de drept parte din Consiliul superior al armatei; în registrul de procese verbale al căruia — aflat la Muzeul Militar Național ⁴⁾ — îi găsim păreri și replicile, adesea vii. A insistat mai cu seamă asupra valorii cadrelor și a susținut contopirea regimentelor de linie cu cele de dorobanți spre a avea un singur soi de infanterie, cum propusese deja în 1871.

Să urmărim acum cu examinarea manuscriselor.

Primul lucru care isbește, la citirea lor, este că ele nu sunt decât ciorne și cele ce învederează încă mai mult aceasta sunt următoarele lucruri: în text sunt, precum am arătat deja, ștersături și adăogiri, sunt deasemenea multe goluri și lipsesc anexele și crochiurile, la cari se referă textul. Apoi pe marginile acestuia sunt înscrise întrebări; redacția — mai ales în partea a doua a manuscrisului — e pe alocurea puțin clară, nefiind pusă la punct. În fine nu s'a completat peste tot numerile rapoartelor și ordinelor și la partea a doua scrierea este grăbită și neîngrijită, ceea ce nu e cazul cu partea întâia.

Stilul este sobru și aceasta mai ales dacă se face o comparație între cele scrise de Balanu și cele cuprinse în istoricele regimentelor sau unele memorii din acele timpuri. Ortografia e cea a vremii și dacă din punctul de vedere gramatical, ar fi, pe ici și colo, îndreptări de făcut, lucrul provine din cauză că scrierea nu-și căpătase încă redacția definitivă.

Examinând acum conținutul manuscriselor constatăm că

1) Înalt ordin de zi No. 38 din 23 Iulie 1877.

2) *Anuarele 1878—1880.*

3) *Anuarul 1881*, pag. 36.

4) Înregistrat sub No. 3145.

ele cuprind, în ordine cronologică, o enumerare a faptelor și o reproducere de ordine și de rapoarte, fără nici un comentariu, alcătuiind astfel, precum am arătat mai sus, un adevărat jurnal de operațiuni. Faptul că Balanu a urmat cursurile școalelor de stat major din Franța și din Belgia ar explică, de ce numai la Divizia de rezervă — cel puțin după cât se cunoaște până acum — s'a ținut un asemenea jurnal, despre care regulamentul nostru de atunci asupra serviciului în campanie nu vorbea de loc.

Și fiindcă am vorbit de ordine și de rapoarte socotesc că e de folos să arăt, aci, încă o deosebire între cele admise în 1877 și cele de azi. Cetitorul acestui jurnal și al tuturor documentelor militare de acum cinci zeci de ani va fi izbit de puțină precizie a celor mai multe ordine și rapoarte și mai ales a imperfectei determinări a punctelor de pe teren. Aceasta provine de acolo că, pe când regulamentele asupra serviciului în campanie, de pe la 1885 încoace, prescriu formal și detaliat cum se redactează un ordin sau un raport și mai prescriu că determinarea orientării unei trupe sau a unui accident de pe teren se face în raport cu punctele cardinale, regulamentul din 1873 (căci cel din 1862 nu pomenește nimic despre aceasta) se mulțumește a spune (art. 38) că „raporturile importante trebuie să se facă în scris”, că „să se ex-„prime cât se poate mai precis și mai clar, întrebuițând „un stil de telegrame” și că trebuie deosebit ceea ce a văzut cel ce scrie raportul, de ceea ce îi se comunică de alții. Nu este de mirare că, dată fiind și lipsa de practică a staturilor noastre majore de atunci, ordinele redactate numai după aceste prescripții sumare să fi fost vagi și să fi dat naștere la greșeli de execuție.

Mai e de observat încă că înregistrarea ordinelor și a rapoartelor nu se făcea după o normă bine stabilită căci constatăm că de pildă ordinele Marelui Cartier general au fost primite în ordinea ce urmează : 175, 9, 10, 21, 51, 353, 82, 150, 157, 565, 668, 710, 200, 202, 203, 205, 207, 103, 901, 220, 987, 990, 1354, 1293, 151, 150 etc. Iar ordinele Corpului de Vest au fost primite astfel : 482, 510, 13, 33, 115,

20, 25, 27, 167, 204, etc. În fine multe ordine și rapoarte nu poartă nici număr, nici dată. ¹⁾

Tot aici e locul de a constata că scrierea numirilor geografice, pentru care se cere azi multă precizie, e făcută în manuscrisele noastre fără nici o normă. În general numirile din țară sunt acele de azi, scrise cu ortografia de atunci, iar pentru cele din Bulgaria, deși se respectă în general or-

tografia hărții austriace $\frac{1}{300.000}$ (ediția 1876, de care ne-am servit atunci ²⁾, totuși se scriu în câte trei și patru feluri. ³⁾

O întrebare se pune acum : este jurnalul de care ne ocupăm complet? Și ce ne face să ne punem această întrebare e faptul că nu găsim nicăieri instrucțiuni generale arătând situația generală și intențiile comandamentului, instrucții de a căror lipsă se plânge chiar Cerchez în rapoartele sale ⁴⁾. Pe cât este cu puțință de afirmat, dată fiind încă imperfecta noastră documentare asupra acestui războiu, cred că nu s'a dat asemeni instrucțiuni generale, pentru că precum arăt mai sus Cerchez se plânge de lipsa lor și pentru că nicăieri nu se găsește vre-o indicație care să justifice presupunerea că s'ar fi alcătuit asemeni instrucțiuni generale. De altfel comandamentul și statul-major ⁵⁾ nu aveau încă pregătirea necesară pentru alcătuirea lor. Nu trebuie de asemenea scăpat din vedere faptul că armata franceză, dela care copiam toate, practică încă atunci sistemul ordinilor particulare, după modelul napoleonian, și că în armata prusacă, Moltke introdusese, de abia cu câțiva ani mai înainte, sistemul instrucțiunilor generale.

Dar dacă e aproape sigur că nu s'au dat asemeni instruc-

1) Vezi p.p. 37, 50, 62, 74, 75, etc.

2) La Muzeul Militar Național se află hărțile ce au servit în războiul maiorului Salmen.

3) Așa satul Golenți e scris : Gulenți, Gulenci, Giulenci și Ghiulenci.

4) No. 1859 din 22. XII. 1877 ; altul, fără număr, din 14. II. 1878.

5) Cercetarea *regulamentului relativ la serviciul ofițerilor din corpul de Stat-major* (1870) precum și *a regulamentului școalelor* din 18 Iulie 1872 ne arată că ofițerul de stat-major făcea mai cu seamă administrație.

țiuni generale scrise, în schimb știm, precum arată chiar manuscrisele de cari ne ocupăm, că s'au chemat adese-ori șefii la consfătuiri și s'au ținut numeroase consilii, care urmăreau tocmai scopul de a pune pe participanți la curent cu situația generală și cu intențiile comandamentului ¹⁾. Ori nu se pomenește nimic despre aceasta în textul nostru. Unul din cazurile cele mai caracteristice este acel al consiliului ținut, la $\frac{19 \text{ August}}{1 \text{ Septemvrie}}$ 1877, sub președinția Domnitorului.

Memoriile Regelui Carol ne spun că colonelul Cerchez a fost prezent la acel consiliu și că el, ca și membrii consiliului, afară de Domnitor, de I. C. Brătianu și de Iacob Lahovary, (deci și Cerchez), s'a pronunțat pentru amânarea trecerei.

Explicația acestor omisiuni cred că ar putea fi următoarea : redactarea jurnalului nu s'a făcut zi de zi, ci în timpul operațiilor s'au păstrat documentele și numai ulterior s'au copiat, în ordine cronologică. Cea ce justifică această explicație e chipul cum e scrisă prima parte a manuscrisului care se vede că e copiată în liniște și nu e scrisă în grabă. Astfel fiind ceea ce a fost scris a rămas, restul s'a uitat și deci s'a omis. ²⁾

Dacă sunt unele lucruri omise în schimb mișcările comandantului de divizie se descriu în cele mai mici amănunte — și colonelul Cerchez a continuat a fi șeful activ care arată, într'un raport din vara 1876 ³⁾ că stă 10 ceasuri pe zi în șea inspectând și îndrumând trupele — și ordinele relative la părăzi și executarea acestora sunt date în detaliu și ocupă un loc neproporționat de mare în istoric. Dacă aceasta e o vină, vina e a mentalității vremii, mentalitatea unei armate creată numai cu cinci zeci ani în urmă și care făcuse numai

1) La 24 Septemvrie Cerchez scrie lui Roznovanu că nu e intenția Marelui Cartier a se ocupa Susurlu. Un ordin scris de la Marele Cartier, în acest sens, nu se găsește; deci Cerchez cunoștea această intenție din vre o convorbire.

2) Și chiar din cele scrise câteva au rămas netrecute în jurnal, cum e raportul lui Cerchez pe care-l public în Anexa A la finele acestui volum.

3) No. 173 din 14 Iulie 1876 către Divizia 1-a Teritorială.

serviciul de jandarmerie, corvezi și părazi. De almintrelea această mentalitate a existat în armată și după război și generația mea a apucat încă vremea când grija de căpetenie a tuturor, în tot timpul anului, era pregătirea pentru părăzile de 10 Mai și de Bobotează.

Dacă sunt lipsuri pe ici pe colo, dacă sunt detalii cari nu au altă importanță decât aceea de a ne arăta o anumită mentalitate, faptul de a se fi trecut în acest jurnal toate documentele ce se aveau ne procură pe de o parte știri inedite, iar pe de alta ne face să cunoaștem mai bine alte fapte, despre cari informațiile ce aveam până acuma nu ne permiteau a avea o idee clară.

Așa manuscriptul Balanu scoate, pentru prima oară, în relief rolul important pe care l'a îndeplinit brigada de călărași Roznovanu. Această brigadă aparținând organic Diviziei a 4-a fusese atașată diviziei Cerchez și avea însărcinarea de a forma linia de investire, în sectorul Verbița—Susurlu. Dacă în acest serviciu, precum și în acel de a asigura legătura cu cavaleria româno-rusă de pe stânga Vidului, călărașii lui Roznovanu nu au avut ocazia să facă vre-o faptă strălucită, paza pe care au executat-o, trei luni de a rândul, pe orice vreme, într'un sector demăsurat de mare pentru efectivele lor, nu a fost neefectivă și nu puțin a contribuit la succesul final. Nevoile serviciului și acea de a economisi oamenii au făcut pe Roznovanu să ceară, încă dela 23 Septembrie, voia să ocupe pantele dintre Susurlu și Opanez. Cererea nu i s'a aprobat, dar ulterior s'a văzut că Roznovanu avusese dreptate, căci ocuparea acestor pante ar fi îngăduit ca, atunci când s'a completat investirea, cercul acesteia să fie mai strâns.

Tot așa de puțin cunoscute sunt detaliile, ce ne dă manuscriptul de care ne ocupăm, asupra investirii Vidinului și asupra concentrării ulterioare a armatei noastre pe Argeș și a grămădirii resurselor noastre militare în Oltenia, atunci când amenințarea Rușilor de a dezarma armata română silit comandamentul nostru să ia măsuri în vederea unui conflict armat cu aliații ruși.

Nu de mai puțin folos sunt preciziunile ce găsim în paginile lui Balanu relativ la pierderile suferite prin glonț și prin boli ¹⁾, pierderi al căror total real e așa de greu de stabilit ²⁾, la viața de toate zilele, la exercițiile ce se făceau în spatele frontului și la activitatea cunoscută deja a lui Ion C. Brătianu.

Un lucru ne interesează acum și anume care este gradul de veracitate al conținutului acestui manuscris. Un studiu amănunțit al său, făcut comparativ cu ceea ce să știe din alte izvoare, îndrituiește afirmarea că conținutul corespunde cu realitatea și că nu s'au strecurat în text — atât pe cât se poate afirma la lumina documentelor cunoscute azi — decât trei erori :

La 7 Septembrie se dă, în copie, raportul colonelului. O Sachelarie asupra atacului din ziua de 6 Septembrie. Precum o arăt în nota de la pagina 32 conținutul acestui raport nu e exact. De aci nurese vre-o vină pentru Balanu, căci el transcrie raportul așa cum l'a primit.

Apoi, la 28 Noiembrie, se spune că colonelul Cotruț a aflat că reduta Grivița era golită de dușman, pe la ora 8 dimineața. Ori toate izvoarele, printre cari notele atât de exacte a lui Flood, arată că Cotruț a aflat aceasta cu mult mai de vreme. De asemenea aceleași izvoare arată că Cotruț nu a așteptat ordine spre a înainta și ocupa tranșeele dușmane, după cum reese din textul ce-l avem în față.

În fine ultima eroare, și poate cea mai gravă, e că Balanu omite de a spune că, în ziua de 12 Ianuarie 1878, Cerchez nu a atacat Smârdanul decât după insistențele repetate ale colonelului Șt. Fălcoianu, șeful de stat major general, a cărui venire la Divizia II-a nici nu e arătată.

Și acum să vedem care este valoarea documentară a textelor ce publicăm. Dar pentru a ne putea da seama de a-

1) P. p. 12, 32, 34, 71, 74, 76, etc.

2) General R. Rosetti *Partea luată de armata română în războiul din 1877—78* nota 1166.

ceastă valoare e trebuincios a reaminti cum stăm azi cu documentarea războiului din 1877—1878.

Studiul acestui război se poate face din trei principale puncte de vedere :

din acel al politicii externe,
din acel al politicii interne, și
din acel al făptuirii lui.

Din punctul de vedere al politicii externe s'au publicat până acum : documente diplomatice, atât de ministerele respective de afaceri streine cât și de mulți istorici, apoi memorii, printre cari sunt mai cu seamă folositoare, pentru noi, acele ale Regelui Carol. Acestea precum și broșurile polemice din acea vreme, colecțiile ziarelor române și streine și documentele I. C. Brătianu și altele, ce sunt în curs de publicare, îngăduesc azi unui cercetător a găsi informația necesară pentru o lucrare istorică documentată,

Nu tot așa e cazul cu studiul războiului din punctul de vedere al politicii interne și al vieții din interiorul țării. *Monitorul Oficial* și *Desbaterile Parlamentare* ridică numai un colț din vâlul ce acoperă deja acea epocă, iar ziarele românești scriu cu atâta patimă de partid încât e greu a afla adevărul din cuprinsul lor. Dar și unele și altele nu ne spun absolut nimic despre viața de toate zilele, despre ceea ce a simțit și a suferit masa populației și cum i-a fost traiul. Nu-mai o cercetare detaliată a ce a mai rămas azi din arhivele tuturor autorităților de pe atunci și mai ales a arhivelor private, așa de rare la noi, și despoirea corespondenței private din acea vreme sau a unor eventuale însemnări zilnice, ne vor putea da o documentare rudimentară pentru scoaterea la iveală al acestui aspect al vieții românești din epoca de care ne ocupăm.

În ceea ce privește documentele militare stăm și mai prost. *Azi nu mai avem nici un singur document original* — ordin sau raport — *din cele cari s'au scris în cursul operațiilor militare*. La Marele Stat Major (serviciul istoric) și la Arhivele Statului există câte-va serii de documente dar acestea

nu interesează operațiile militare ci privesc mai cu seamă administrația. La Muzeul Militar Național există câte-va documente ce au aparținut generalului Herkt. Ele se referă aproape exclusiv la bateriile aflate sub ordinele sale și sunt relative la efectivele zilnice, la consumarea de munițiuni și chipul cum s'a comportat materialul de artilerie în război.

Și totuși au existat arhive conținând asemenea documente până'n anul 1916, atât la Ministerul de Războiu, pentru partea administrativă, cât și la Marele Stat Major pentru partea operativă. După documentele acestei din urmă arhive a fost alcătuit *Istoricul războiului din 1877—78 de mai mulți ofițeri*, lucrare ale cărei afirmațiuni nu se pot controla căci are marele păcat de a nu cită isvoarele (documentele) pe cari se bazează și nu reproduce decât șapte ordine. Cu toate cercetările făcute nu am putut află cauza disparițiunei acestor arhive, unii acuzând oștirile inamice ce au ocupat Bucureștii, alții aruncând vina asupra unor ofițeri, cari nu pot da nici o relație și alții în fine lăsând a se înțelege că dosarele în cestiune au fost vândute ca zadarnice. Ori care ar fi cauza e nevoie cred a se protestă contra vandalismului celor cari au făcut să se piardă aceste documente și mai e nevoie a cere ca autoritățile să ia măsuri ca asemenea fapte să nu se mai întâmple.

E adevărat că există câte-va istorice ale unora din unitățile cari au luat parte la războiu; valoarea lor documentară e însă cu totul îndoelnică. De mai mare valoare documentară sunt memoriile și amintirile personale ale celor cari au luat parte la războiu; toate însă au fost scrise mult timp după războiu și aproape nici unul nu aduce nici un document în sprijinul afirmărilor sale.

În atari condițiuni reiese dela sine valoarea documentară capitală a manuscrisului Balanu, care, precum am arătat, nu este decât o bogată înșirare de documente scrise chiar în timpul operațiilor. De unde până acum nu cunoșteam mai mult de o duzină de asemenea documente, prin scrierea căpitanului Balanu facem cunoștință cu conținutul a : 18 înalte ordine de zi — cele mai multe fiind în realitate

ordine de operațiuni; 107 ordine ale Marelui Cartier; 16 ordine ale Corpului de Vest; 32 ordine ale Ministerului de Războiu și foarte multe ordine și rapoarte ale Diviziei II-a. Această bogată recoltă constituie deci un izvor neprețuit pentru cei ce vor dori să studieze executarea în detaliu a Războiului de Neatârnavare și este cu atât mai neprețuit cu cât, cu excepția a celor trei erori semnalate, e cu totul sincer.

Cele arătate până aci mi-au impus felul de a edita acest manuscris căci, date fiind: însemnătatea cuprinsului și veracitatea acestuia și faptul că întregul e, mai presus de toate, o înșirare de documente, nu se putea nici omite, nici rezuma nimic. De aceea am publicat totul așa cum este în manuscris adăogând, pentru lămurirea cetitorului această introducere și note explicative. ¹⁾

Nu pot încheia fără a aduce un omagiu memoriei căpitanului Balanu și fără a mulțumi, și pe această cale, D-lui N. Cerchez pentru învoirea ce mi-a dat a publica prețiosul document din colecția sa.

General R. ROSETTI

Brusturoasa 10 Noembrie 1928.

1) Notele biografice asupra ofițerilor ar fi fost mai complete dacă ar mai fi existat memoriile calitative ale acestora. Cercetări făcute la Serviciul istoric, la Serviciul personalului din Ministerul de războiu și la Arhivele Statului, m'au convins că nu mai putem cunoaște nici o apreciere a șefilor asupra subordonaților lor de acum cinci zeci ani. În arhivele armatei daneze se găsesc notele date tuturor ofițerilor cari au servit în armata daneză din a doua jumătate a secolului XVIII-a și până azi!

ISTORICUL DIVIZIEI DE INFANTERIE DE REZERVĂ

23 Iulie ¹⁾. — Prin Înaltul Ordin de zi Nr. 38 (N. 1) ²⁾, armata se împarte în 2 părți bine distincte: I-a Armata de operație, compusă din al 2-lea corp de armată și rezerva generală (rezerva este luată din I-iul Corp de armată regiunea Calafat) destinată a opera în Turcia. II-a Armata de observație, destinată de a ocupa partea stângă a Dunărei de la Gruia la Corabia.

Toată armata este sub comanda Măriei Sale Domnitorului ³⁾, având Șef de Stat Major pe d-nul Colonel Slăniceanu ⁴⁾.

1) Toate datele stil vechiu.

2) N. 1, adică anexa No. 1, care de altfel e lipsă.

3) Înalt ordin de zi No. 38 din 23 Iulie 1877.

4) Născut la 23 Aprilie 1835, G. Slăniceanu ajunsese la gradul de colonel la 1 Ianuarie 1870. A îndeplinit diferite funcțiuni între cari pe acele de Ministru de Răsboiu și de Șef de Stat Major. Ofițer inteligent și instruit a fost profesor de tactică la Școala militară (Cursul său litografiat se află la Muzeul Militar Național). Lipsa sa de energie a făcut ca să fie înlocuit în funcția de ministru (*Memoriile Regelui Carol I*, 1/13 Aprilie 1877). Numit ulterior comandant al detașamentului dintre Vid și Ischer eră socotit de Kogălniceanu (într'o telegramă din 1 Septembrie 1877 către Brătianu vezi Iorga. *Correspondance diplomatique roumaine sous le Roi Charles I-er*, pag. 236, No. 525) ca slab comandant. Lucru se adevăra cu ocazia luptei dela Rahova al cărei insucces se datorește lipsei de practică și nehotărârii colonelului G. Slăniceanu. „Se pare că colonelul Slăniceanu nu s'a purtat „cu prea mare îndemânare în atac și și-a retras trupele prea repede” (*Memoriile Regelui Carol I*, 9/21 Noembrie 1877). „Je crois que l'affaire de

Armata de observație sub comanda domnului General Lupu. ¹⁾

Rezerva generală se compune din cele 3 arme, depinzând fiecare armă în parte direct de Marele Cartier. ²⁾

Divizia de rezervă de Infanterie compusă de 3 Brigade, sub comanda d-lui Colonel Cercez având Șef de Stat-Major pe d-nul Lt.-Colonel Algiu. ³⁾

Brigada I-a, Comandant Colonel Sachelarie ⁴⁾.

Trupă : { Batalionul al 4-lea de Vânători.
Regimentul I-ul de linie.
Regimentul al 7-lea de Dorobanți.

Brigada II-a, Comandant Colonel Budișteanu C. ⁵⁾.

Trupă : { Regimentul al 4-lea de linie.
„ al 6-lea de Dorobanți.
„ al 8-lea de Dorobanți.

„Rahova n'a pas été bien conduite par Slăniceano. Il a été au dessous de „sa tâche. C'est grâce à ses mauvaises dispositions que l'ennemi nous a in- „fligé une si cruelle perte et qu'il nous a échappé. Autrement toute la „garnison aurait été prise avec armes et bagages. Ce Slăniceano ne vaut „pas le quatre fers d'un cheval. Il est tout aussi suffisant qu'incapable”. (Generalul prinț Ioan Ghika către soția sa. Poradim 10/22 Noemvrie 1877. Inedit în colecțiunea D-lor Vladimir și Dimitrie Ghica). General R. Rosetti. *Partea luală de armata română în războiul din 1877—78*, pag. 81.

Lucru curios colonelul G. Slăniceanu nu figurează nicăeri în *Anuarul Armatei Române pe anul 1877* (oficial) care se citează în restul notelor ca : *Anuarul 1877*.

1) Născut la 19 Septemvrie 1821, sublocotenent dela 25 Ianuarie 1851, G. Lupu ajunsese general la 1 Ianuarie 1874 (*Anuarul 1877*, pag. 113). El a rămas tot timpul războiului pe stânga Dunării.

2) După cum se va vedea mai la vale chiar din prima zi, artileria de rezervă a fost pusă sub ordinele comandantului diviziei de rezervă de infanterie.

3) Născut la 10 Noemvrie 1834, sublocotenent la 7 Aprilie 1856, locotenent-colonel la 27 Martie 1874, I. Algiu și-a făcut cariera în artilerie și în statul major (*Anuarul 1877*, pag. 122).

4) Născut la 2 Iulie 1837, sublocotenent la 7 Aprilie 1856, colonel la 1 Ianuarie 1872 (*Anuarul 1877*, pag. 116).

5) Născut la 4 Noemvrie 1838, sublocotenent 1 Aprilie 1856, colonel la 1 Ianuarie 1876, C. Budișteanu și-a făcut toată cariera în infanterie (*Anuarul 1877*, pag. 119). A fost greu rănit la 12 Octombrie 1877. A fost ulterior Ministru de Războiu și comandant al Corpului 4 Armată.

Brigada III-a, Comandant Colonel Vlădescu M. 1).

Trupă : { Batalionul I-iul de Vânători.
Regimentul al 3-lea de linie.
„ al 5-lea de Dorobanți.

Coloana de munițiuni a rezervei se compune din 2 coloane :

Coloana I-a sub comanda Căpitanului Nițescu 2), conținând 48 chesoane; Coloana 2-a sub comanda Căpitanului Pandele 3) conținând 19 trăsuri, în total 67 chesoane.

Ambulanța Diviziei I-a active împreună cu secția din Ambulanța Crucii roșii, sub direcția d-lui Medic principal cl. II Dr. Vercescu 4), se destină ca ambulanța Diviziei de Infanterie a rezervei (N. 3).

Intendența Diviziei este sub direcția Intendentului Corănescu 5), care este în acelaș timp al rezervei generale (N. 4).

Artileria de rezervă (N. 1) compusă din 6 baterii, este pusă sub comanda d-lui Colone! Arion 6), însă prin ordinul

1) Născut la 21 Septembrie 1836, sublocotenent 7 Aprilie 1856, colonel 6 Martie 1873, a servit în infanterie (*Anuarul 1877*, pag. 118). Ulterior a fost șeful Casei Militare a Regelui Carol I și Ministru de Războiu.

2) Născut 1 Septembrie 1840, sublocotenent la 2 Octombrie 1867, căpitan la 24 Aprilie 1877, eră comandantul bateriei de pompieri din Craiova (*Anuarul 1877*, pag. 263).

3) Născut 23 Aprilie 1843, sublocotenent 24 Ianuarie 1865, căpitan 1 Ianuarie 1875, eră comandantul bateriei de pompieri din Ploești (*Anuarul 1877*, pag. 262).

4) Născut 6 Februarie 1840, medic batalion cl. II 27 Septembrie 1859, medic principal cl. II 16 Martie (*Anuarul 1878*, pag. 349).

5) Născut la 20 Iulie 1836, sublocotenent la 2 Aprilie 1851, Intendent la 1 Aprilie 1874 (*Anuarul 1877*, pag. 320). A scris o carte despre *Administrația serviciului subsistențelor militare*, București, 1876.

6) Născut 24 Februarie 1838, sublocotenent 7 Aprilie 1857 (șef de promoție), colonel 1 Ianuarie 1875. Artilerist (*Anuarul 1877*, pag. 253). A jucat un rol de seamă în organizarea artileriei noastre. (Vezi corespondența sa cu Herkt în hârtiile acestuia din urmă la Muzeul Militar Național). A fost ulterior șeful serviciului artileriei la Marele Cartier în 1877—78 și delegat — neprimit de Ruși — pentru tratarea armistițiului și a păcii dela San Stefano (Vezi *Memoriile Regelui Carol I și cărțile verzi românești*). A comandat mulți ani Corpul II armată.

Mar. Cartier N. 23, comanda se lasă Lt.-Colonel Carp ¹⁾ până când Colonelul Arion va putea lua comanda, ordonând ca în acest timp să fie sub ordinele d-lui Colonel Cerchez. (N 5).

Brigada de Cavalerie de rezervă compusă din 3 regimente sub comanda Colonelului Crețianu ²⁾ (N. 1).

Împreună cu formarea mai sus arătată a rezervei generale a Armatei s'a primit și ordinul de marș al acestor trupe, având de obiectiv de a se întruni la Corabia. (A se vedea ord. No. 5 și tabloul de marș) ³⁾.

25 Iulie. — La 25 Iulie dimineața s'au pus în marș câte 3 brigade ale Diviziei de rezervă de infanterie, conform acestui tablou toate trupele trebuiesc întrunite la Corabia la 1 August, afară de Batalionul al 4-lea de Vânători care de la Gânjova o va lua la Bechet unde va rămâne detașat.

26 Iulie. — La 26 Iulie dimineața a pornit în marș d-nul Comandant al Diviziei împreună cu tot Stat-Majorul său și restul trupelor ce se aflau în tabăra Calafat. (Diferitele halturi în marș a se vedea la finele registrului) ⁴⁾.

Marșul trupelor s'a efectuat conform ordin. N. 23 în bune condiții. Conform cererii Comandantului Brig. a 3-a, având o prea mare distanță de străbătut spre a trece prin Golenți, i s'a acordat de a trece direct spre Seaca (N. 6.)

27 Iulie. — S'a dat ordinul (N. 6) d-lui comandant al Brigadei I-a, ca a 2-a zi să dea ordin Batalionului al 4-lea de Vânători, din Gânjova să înainteze și să ocupe Bechetul (unde va rămâne până la un al 2-a ordin) ⁵⁾ și de unde să observe Rahova, va schimba Reg. al 2-a de linie ce trebuie a merge la Corabia; la Bechet se află bateria de

1) Născut 24 Decembrie 1842, sublocotenent 10 Iulie 1861, locotenent-colonel 24 Aprilie 1877, artilerist (*Anuarul 1877*, pag. 256).

2) Născut 11 Ianuarie 1832, sublocotenent 21 Februarie 1855, colonel 6 Martie 1873. Comandă înainte de război Regimentul 1 Roșiori (*Anuarul 1877*, pag. 279). Despre dânsul vezi General R. Rosetti, *Notele unui ofițer norvegian*, pp. 16, 17, 40.

3) Nu există.

4) Nu există.

5) Partea în paranteză a fost ștearsă ulterior de căpitanul Balanu.

artilerie Cremineanu¹⁾ din corpul de observație și un Escadron de Călărași. Instrucțiunile date maiorului Ivanovici²⁾ sunt la ziua de 15 August, la plecare, în ziua de 28 Iulie i s'au dat instrucții verbale identice cu cele dela 15 August³⁾.

28 Iulie. — Brigada I-a din Divizia de Infanterie de rezervă a fost azi în Gânjova; această Brigadă care a ajuns de la 27 Iulie, 9 ore seara, în Gânjova conform ordinului Diviziei (N. 6) a pornit astăzi la 6 ore seara Batalionul al 4-lea de Vânători cu destinație (de)la Bechet. Brigada 3-a s'a aflatazi în repaôs la Seaca. Brigada 2-a idem la Bistrețu.

D-nul Comandant al Diviziei a vizitat azi podul pe vase de pe Jiu, construit de companiade pontonieri, care este terminat și efectuat în foarte bune condițiuni.

29 Iulie. — Brigada I-a, la 4 ore dimineața, a pornit pentru Dăbuleni. Brigada 2-a a făcut halt în Gânjova și Brigada 3-a în Bistrețu. Cartierul Divizei, la 9 ore seara a ajuns în Dăbuleni. Batal. al 4-lea Vânători la 5 ore dim. a ocupat Bechetul.

La 7 ore seara, o ploaie torențială, ce a continuat toată noaptea, a făcut să sufere mult trupele în marș.

D-nul Maior Ivanovici, Comandantul trupelor detașate la Bechet, prin raporturile sale din 29 Iulie (N. 7) arată că serviciul fiind foarte dificil 'i este imposibil de a detașă 2 companii spre a ocupa satele Dăbuleni, Grojdibod și Celei, dupe cum Reg. al 2-lea de linie cere a fi schimbat; cere ordine spre a schimbă numai trupele din Bechet și a i se pune la dispoziție un pluton de Călărași și ca linia Celeiu-Bechet să fie ocupată de alte trupe.

La acestea d-nul Comandant al Diviziei i-a dat ordinul următor: (N. 8) a detașă o companie la Dăbuleni care să dea mici garde însărcinate de a patrulă și surveghia localitățile de la Grojdibod la Celeiu. Celelalte trei companii rămâind în

¹⁾ Născut 23 Iulie 1844, sublocotenent 6 Iulie 1865, căpitan 7 Iulie 1872 (*Anuarul 1877* pag. 260).

²⁾ Comandantul Batalionului 4 Vânători; născut la 23 August 1839, sublocotenent 18 Octomvrie 1858, maior 16 Noemvrie 1870. (*Anuarul 1877* pag. 135)

³⁾ Paranteza e a lui Balanu.

Bechet au sarcina de a apăra acea localitate, dând pe fiecare zi câte o companie în avant-posturi și garde. Va putea dispune de 10 călărași pentru gardele mari și alte servicii, căci escadronul nu trebuie nici într'un mod slăbit (având o linie foarte lungă de surveghiat).

Cât pentru linia Bechet-Celeiu, acum, deocamdată este imposibil de a pune alt corp pentru paza ei, care cred că în curând nu va mai fi nevoie de a o păzi.

Toate aceste dispoziții date de departe nu pot fi decât povățuiri rămânând ca Maiorul Ivanovici a le modifică după cum cere interesul siguranței de care este răspunzător.

30 Iulie. — Marșul trupelor s'a efectuat în modul următor :

Brigada I-a, pornind din Dăbuleni la 12 ore amiazi, avea ordin de a ocupa linia Celeiu-Corabia în acea seară, însă, din cauza ploii, ordinul s'a contramandat și a rămas în Gura Padinei (N. 11).

Brigada 2-a a cantonat în Dăbuleni și Brigada 3-a în Gânjoava. Artileria de rezervă la Orlea.

Cartierul Diviziei s'a aflat la 7 ore seara în Corabia.

D-nul Comandant al Diviziei luând ordine de la Marele Cartier care se află în Corabia și în considerație că Divizia 3-a ocupă Corabia și podul nu eră încă terminat, a dat ordine următoare Brigadelor :

Brigada I-a de a se opri în Gura-Padini până la un al 2-lea ordin. Asemenea și Artileria la Orlea.

Brigadei a 2-a idem la Potelu.

Brigadei a 3-a idem la Dăbuleni (N... 12).

31 Iulie. — D-nul Comandant al Diviziei și-a strămutat Cartierul la Celeiu, unde s'au primit raporturile Brigadelor 1-a și a 2-a (N. 11 și 13), prin care d-nul Comandant al Brigadei 1-a arată că ordinul Diviziei N. 24 de a rămâne la Gura Padinei nu l'a primit decât astăzi dimineața la 6 ore fiind în marș către Celeiu, unde a și pornit hrana oamenilor și că va rămâne în *Celeiu*.

D-nul Comandant al Brigadei a 2-a arată că ordinul N. 25 de a rămâne la Potelu nu l'a primit de cât când eră la intrarea

satului *Grojdibod* unde eră preparată supa trupei, unde a rămas așteptând ordine, crezând că este bine de a nu se reîntoarce în Potelu, fiind trupa foarte ostenită din cauza noroiului și ploaiei.

Brigada 3-a se află la Dăbuleni.

După primirea acestor raporturi, d-nul Comandant al Diviziei a dat ordin ca Brigada I-a să, facă cunoscut Comand. trupelor din Bechet de a retrage compania ce se află în avant-posturi pe linia Dăbuleni-Celeiu, să se adune și să se concentreze la Bechet; și această distanță să se ocupe dela Celeiu la Orlea de celelalte trupe din Brigadă (No. 14 act. 21).

Brigadei a 2-a i s'a dat ordin de a ocupa linia avant-posturilor dela Orlea la Grojdibod. Brigada 3-a a ocupa linia avant-posturilor dela Dăbuleni la Grojdibod; astfel Batalionul al 4-a de Vânători rămâne numai cu apărarea Bechetului (Nr. 14 act. 22, 23).

Astăzi conform ordinului Marelui Cartier Nr. 175 (N. 15) prin care se arată că Șalupa Bucur va trece dela Bechet la Corabia, s'a dat ordin Brigadelor spre a da instrucții comandanților de avant-posturi a o lăsa să treacă și a o protege contra inamicului în caz de a fi atacat.

1 August. — Conform ordinului Marelui Cartier s'a dat ordin Brigadelor a ocupa localitățile următoare în ziua de 2 August. Brigada I-a va cantona la Gura-Padini, Brigada 2-a va cantona la Grojdibod; Brigada 3-a va cantona la Hotaru. Ambulanța la Grojdibod și Cartierul Divizei la Grojdibod (N. 16).

3 August. — D-nul Maior Ivanovici Com. trupelor din Bechet raportează prin telegrama din 2 August că turcii au început a executa pe înălțimele d'asupra Rahovei mai multe lucrări de întăriri cu mare activitate, că mai mulți lucrători fiind aglomerați, a dat ordin a trage trei focuri asupra lor (N. 17).

Printr'o nouă telegramă face cunoscut că bateriile noastre trag, turcii răspund; bombardarea a început la 10 ore dim. (N. 18).

Printr'o altă telegramă ca urmare la cea precedentă arată că : la 12° 45', a încetat focul de ambele părți, nici o pierdere

sau stricăciune la noi; s'au tras 22 obuze, turcii au răspuns cu 18. Lagărul inamic s'a constatat că este gol, căci eclatând două obuze într'însul nu s'a constatat nici o mișcare. Lucrătorii, îndată ce a început bombardarea s'au împrăștiat (No. 19).

4 August. — Azi s'a primit un raport al Maiorului Ivanovici cu data din 3 August, prin care arată că în acea zi la orele 11^{1/4} dim. a dat ordin de a trage asupra lucrătorilor inamici dela Rahova și au durat până la 2 ore seara, s'au tras 20 obuze, turcii au ripostat prin 10 obuze; tirul nostru a fost bine îndreptat, lucrătorii s'au împrăștiat imediat, însă s'a constatat că lucrează noaptea; trupele noastre n'au suferit nici o pierdere. In acelaș timp arată că santinelele turcești trag continuu asupra santinelelor noastre, a dat ordin de a riposta, Dunărea având o lățime numai 600—700 m. Anunță asemeni că este încunoștiințat că șalupa Bucur a pornit din Calafat la 2 August 9° 35' seara, dar nu a sosit încă înaintea Bechetului. (N. . 20).

Toate aceste raporturi s'au făcut cunoscut Marelui Cartier astăzi, prin raportul N. 80.

D-nul Comandant al Diviziei prin ordinul său Nr. 81 aprobă și recomandă de a împedica lucrările inamicului însă recomandă de a nu prăpădi focurile în zadar ci numai când ar crede că poate produce un efect bun (N. 21).

Șalupa Bucur fiind sigur că a pornit din Calafat, conform ordinului Marelui Cartier N. 15, s'a dat din nou ordin Brigadelor de a trimite câte un pluton să meargă pe linia Dunărei în raionul fiecărei Brigade și îndată ce va zări șalupa să o susție și protegeze contra inamicului până la vederea plutonului de susținere a Brigadei vecine, în caz de vr'un accident nenorocit să dea tot concursul equipagiului (N. 22).

D-nul Comandant al Brigadei I-a, prin raportul său N. 16 arată că inginerul Vaporului Adda ¹⁾ trecând în acea noapte prin Gura-Padini i a spus că peste 2 zile vaporul Ada are să pornească spre a merge la destinația sa, rugându-l de a da ordin să fie protegiat și susținut de trupele sale. (N. 23).

1) Un vas austriac cumpărat de Ruși.

În urma acestui raport d-nul Comandant al Diviziei a făcut cunoscut Brigadelor că are a susține și protegia vaporul Ada în trecerea sa spre Corabia (N. 22).

5 August. -- Azi s'a dat ordin Brigadelor 1-a, 2-a și 3-a de a se întruni pe platoul din dosul Gurei-Padini spre a manevră și a fi trecute în revistă de d-nul Comandant al Diviziei în ziua de 6 August la 7 ore dimineața; Ambulanței divizionare i s'a dat ordin asemenea de a se afla pe câmpul de manevră, cu toate trăsurile și personalul ei.

6 August. — La 7 ore dim. conform ordinului dat N. 88, toate trupele ce compun Divizia de Infanterie de rezervă (afară de Batal. al 4-lea de Vânători) se aflau așezate pe două linii pe platou din spatele satului Gura-Padini și paralel cu drumul ce duce la Corabia, Ambulanța divizionară la 100 pași în urma liniei a 2-a. După ce mai întâi toate trupele au fost trecute în revistă de d-nul Comandant al Diviziei s'a început manevra care a durat până la 11 ore dim. Inamicul eră închipuit printr'o companie împărțită în 8 grupe, fie-care grupă represintă un Batalion. Ambulanța a manevrat simulând o adevărată luptă în condiții foarte satisfăcătoare.

Conform ordinului Marelui Cartier N. 230 s'a dat ordin Brigadei a 2-a N. 108, de a da ordin Regimentului al 6-lea de Dorobanți de a porni în ziua de 7 August la Corabia unde să se pue la dispoziția d-lui Colonel H. Arion pentru a'l întrebuința la diferitele lucrări relative la construirea podului, fascinaje, terasamente sau altele (N. 24).

Marele Cartier prin ord. său circular N. . . . face cunoscut Diviziei că vaporul Ada va trece azi pe linia ce ocupă Divizia de Inf. de rezervă pe Dunăre și ordonă a nu se da focuri nici contra unui vapor ce va trece spre a se evita ori ce neînțelegeri. Pentru trecerea acestui vapor s'a dat ordin de a'l susține și protegea fiecare Brigadă încă dela 4 August și care ordin s'a repetat din nou (N. 24).

Maiorul Ivanovici arată printr'un raport că inamicul la Rahova a încetat de a mai lucra la întăriri și nu s'a mai semnalat nici o mișcare a lor; că vaporul Ada pleacă în această

seară de la Bechet. Arată că i s'a raportat că în dosul ostrovului Drecsin se află un monitor turcesc, pentru care a trimis o recunoaștere spre a se informa și în caz că va fi ceva pozitiv va raporta și în acelaș timp va aviza și Comandantul vaporului Ada. Avant-posturile inamice trag continuu asupra santinelor noastre, dar fără nici un efect (N. 26).

7 August. — Azi la 10 ore dim. Regimentul al 6-lea de Dorobanți a pornit la Corabia.

Conform ordinului N. 250 al Marelui Cartier, s'a dat ordin Brigadei a 3-a de a trimite o companie (Bat. I-iu de Vânători) la Gânjova chiar astăzi spre a schimbă Compănia 4-a de Geniu, căreia i s'a dat ordin de a porni direct la Corabia fiind necesară (27).

D-lui Maior Ivanovici i s'a dat ordin N. 135 spre a ocupa cu trupe din Batal. al 4-lea de Vânători linia Dăbuleni-Potelu, ce a rămas ne ocupată cu plecarea Brigadei de Cavalerie din Potelu.

Comandantul trupelor din Bechet raporta că vaporul Ada a trecut de Rahova la 3' 5' dimineața, că a fost protegiat de focurile Artileriei și de avant-posturi, cari erau întărite prin 2 companii contra unui B-on al inamicului, ce era așezat pe marginea Dunării, focul a mai durat vr'o 52' după trecerea vaporului, nici o pierdere nu s'a întâmplat. Monitorul ce mi s'a raportat că este în dosul ostrovului Drecsin nu există (N. 28).

Comandantul Brigadei a 3-a precum și Maiorul Comăneanu, Comand. Batal. I-u de Vânători, prin rap. fac cunoscut că : Vaporul Ada se află în dreptul Dăbulenilor pe malul turcesc al Dunărei, unde turcii l-au prins și i a dat foc, echipagiul a scăpat înnot într'o insulă. A trimis un Căpitan cu o barcă și soldați de'iau luat și vin cu compania, speră că tocmai despre ziua vaor sosi la Potelu căci ocolesc prin Dăbuleni (N. 29).

8 August. — Primindu-se acest raport la 3 ore dimineața, d-lui Comandant al Diviziei vrând să se încredințeze prin sine însuși decum s'a, petrecut lucrurile, s'a dus de a cercetat, informându-se atât dela Comandantul trupelor noastre, cât și dela echipagiul vaporului Adda ; în urma a-

cestor informații a adresat raportul următor N. 149 Marului Cartier General :

„La 5 ale corentei fiind înștiințat că vaporul Ada urmează a pleca din Bechet spre Corabia la 7 August, am dat ordin ca fiecare brigadă să trimească pe malul Dunărei câte o companie spre a protege trecerea vaporului¹⁾, dacă în calea sa ar mai fi atacat, deși știam că nu se mai află până la Corabia nici o baterie de coastă care să-i amenințe călătoria.

„In ziua de 7 August primesc în adevăr raportul Comandantului trupelor din Bechet, că vaporul Ada a plecat și că la orele 3 și 5' au trecut fără nici o stricăciune, sub focurile bateriilor din Rahova și ale unui batalion de Infanterie turcă, protegiat fiind de focurile artileriei noastre și al anteposturilor așezate de-a lungul Dunărei.

„Trecerea însă a vaporului nu'mi eră semnalată de companiile trimise în dreptul Potelului, Grojdibod și Gura Padini, companii care se aflau la o depărtare de 6 și 8 kilometri de cantonamente și despărțite prin bălți întinse ce cu anevoință se pot străbate cu micile ambarcații ce s'au putut adună de prin sate ; ceea-ce m'a făcut să ordon trimiterea unui sergent adiotant cu o patrulă spre a afla ce s'a făcut compania cea mai apropiată de Bechet.

„Astă noapte la ora 3 primii raportul Brigadei a 3-a prin care'mi comunică știrea adusă de Adiotant că vaporul Ada a fost prins de Turci, care'i dăduse foc, că echipajul este în întreg scăpat și că vine cu Compania din I-ul de Vânători ce se află în acea parte.

„Mergând însumi de-a-mă încredința de cauzele acestei perderi a vasului Ada, am întâlnit în satul Potel, compania ce se întoarce acum dinpreună cu echipajul vaporului pierdut și cercetând despre cele întâmplate, am aflat :

„Că vaporul Ada a plecat în adevăr la 7 August la 3° dimineața sub conducerea Căpitanului Leontief, având de pilot pe un grec adus de Căpitan înaintea îmbarcării, restul echipajului compus fiind de un Locot. și 8 mateloți de deo-

1) Un pluton în realitate, vezi ce zice la 4 August.

sebite naționalități, din care numai unul Român din Ardeal. Că trecerea la Rahova s'a făcut bine, dar că între Rahova și Ostrov în dreptul Selanovcei, din vina pilotului, vasul a fost nămolit în un banc de nisip, ceea ce văzând turcii au adus în trap o secție de artilerie pe înălțimile dela Leskovceg ¹⁾. de unde au început a trage asupra vaporului.

„Echipagiul văzând că nu poate parveni a desnămoli vasul și văzând că ghiulelele sfărâmasă cârma, a părăsit vaporul și înot au trecut în un ostrov mic de lângă malul român, de unde Căpitanul Magheru ²⁾ cu compania din I-ii de Vânători, 'i-au trecut cu o luntre pe mal; în acest timp turcii intrase pe vapor și după ce au luat tot din el, l'au umplut cu fân și i-au dat foc.

„Din echipagiu nimeni nu este rănit, pilotul grec singur a fost lovit cu revolverul de Căpitan care bănuia buna sa credință. Căpitanul vaporului rămăsese cu o căruță în urmă, de aceea nu l-am putut vedeă spre a aveă și mărturisirea sa asupra celor întâmplate; îndată ce va sosi astăzi la Cartierul meu în Grojdibod, voi comunica dacă din arătările sale este ceva care să trebuiască a vă fi raportat.

„Comand. Divizei a 2-a Infanterie de rezervă“

(ss) *Colonel Cerkez.*

Căldura fiind foarte mare și din cauza lacurilor și smârcurilor ce se întind între Dunăre și satul Grojdibod precum și lipsa de apă bună de băut, au cauzat boale, astfel încât în fiecare zi erau 2 sau 3 cazuri de moarte. ³⁾

Azi s'a dat Ordinul N. 148 Comand. Batalionului I-u de Vânători, prin Com. Brigadei spre a pornirestul de 3 companii la Potelu în cantonament.

1) Lescovăț.

2) Nu se găsește în Anuarul pe 1877.

3) În situațiile de efectiv ale artileriei și coloanei de munițiuni a Divizei 4-a din zilele de 8, 12, 14 și 16 August, se găsește cam 10% din efectivul trupeii bolnav (Hârtii Herkt la Muzeul Militar), dar nici un mort, cum nu se semnalează morți din cauză de boală, în această vreme de nici un alt isvor contemporan.

Ca misiune acest batalion va pune în legătură avant-posturile sale cu ale Batal. al 4-a de Vânători, care și va întinde avant-posturile sale până la Dăbuleni.

Aceasta s'a comunicat Com. Bat. al 4-a de Vânători prin ord. 147. Astfel linia merge de la Bechet la Dăbuleni, unde este punctul de joncțiune între cele 2 batalioane și de la Dăbuleni la Potelul (N. 31).

9 August. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

10 August. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

11 August. — Vaporul Ada ce a fost împeditat și pus în poziție de a fi părăsit de echipagiul său de către Turci, aflând Marele Cartier că este încă bun de a aduce servicii, a dat ordin Diviziei de a trimite trupe și s'a dat ordin Com. Bat. I-iu Vânători de a porni chiar astăseară cu trupa spre a-l scoate din nămol și a-l transporta pe partea stângă a Dunărei, împedecând pe inamic de a-l lua. Acest ordin s'a dat după ce mai întâiu d-nul Șef de Stat-Major a fost în acea localitate spre a vedea locul pe unde să se ducă trupele însărcinate de a păzi acel vapor.

12 August. — Azi s'a primit raportul Maiorului Comăneanu ¹⁾ la 6^o30' dim. asupra misiei ce a fost însărcinat pentru vaporul Ada cu No. 245 în care arată că după un marș foarte greu în timpul nopții fiind lacuri și drumul stricat a ajuns la 4 ore dimineața cu Batalionul (300 oameni numai) la malul Dunărei în dreptul capului ostrovului Păpădia-mare, unde în apropiere pe partea turcească se află nămolit batelul Ada. Pentru a trece în ostrov i lipsesc luntre, așteaptă din Potel, dar nu crede că vor ajunge decât foarte târziu fiind drumul greu. Crede că Turcii are Artilerie postată pe coasta și îndreptată acolo și prin urmare nu poate împedica pe Turci la caz de va face o tentativă spre a lua vaporul, dar nu vede nici o mișcare în partea turcilor care ar avea de scop spre a-l lua. In fine arată că vaporul este

1) Comandantul Batalionului 1 Vânători, născut la 9 Iulie 1844, sublocotenent 4 Iulie 1862, maior 1 Ianuarie 1874. (*Anuarul, 1877* pag. 138).

în starea cea mai rea, partea d'napoi distrusă, cu totul cea d'înainte arsă, în mijloc la mașină spart și parte din mașină luată, coșurile doborâte jos; pe lângă aceste arată că Ostrovul Păpădia-Mare nu se poate ocupa, asigurând cineva retragerea, decât cu minimum 800 oameni (No. 32).

Pe motivele ce Maiorul Comăneanu arată prin raportul său citat mai sus, s'a dat ordin Comand. Batal. al 4-lea de Vânători de a schimba Batalionul I-iu de Vânători și a păzi vaporul Ada cu toate că nu mai eră bun pentru nici un serviciu.

Maiorului Comăneanu prin ord. No. 287 'i se face cunoscut că la 13 ale corentei să se afle cu batalionul în Potelu și pe d-sa în acea zi 'l va schimba Batalionul 4 de Vânători. Asemenea s'a dat ordin Batalionului 4 de Vânători să detașeze un pluton (No. 288) la Ostrovul Păpădia-Mare spre a schimba Batalionul I-iu de Vânători, această trupă având drept misie de a protege vaporul.

13 August. — Un nou raport al Maiorului Comăneanu arată că s'a înșelat arătând că turcii au artilerie postată în fața vaporului Ada (No. 33).

Azi s'a primit ordinul Marelui Cartier No. 272 pentru ca rezerva de infanterie să înainteze astfel ca la 14 August seara să ocupe localitățile următoare: Celeiu, Corabia-veche și Siliștoara în care vor cantona, dacă toate trupele nu vor încăpea în aceste localități vor bivua pe platoul Corabiei-Noui pe spațiul dintre flancul drept al Artileriei de rezervă și Corabia-Veche (No. 34).

În consecință cu acest ordin, s'a dat ordin Brigadei I-a cu No. 311 ca mâine 14 August la ora 5 dim. toată brigada, afară de Batalionul al 4-a de Vânători, care rămâne tot detașat la Bechet, să pornească din Gura-Padinei la Siliștoara, sat în care trupele se vor așeza în cantonamente.

D-lui Com. al Brigadei a 2-a 'i s'a dat ordin No. 312 ca să pornească asemenea în ziua de 14 August la ora 5 dim. din Grojdibod la Corabia-Veche, unde va pune trupele în bivua; făcându-i-se totdeodată cunoscut că Reg. 6 de Dorobanți rămâne tot detașat până la un al 2-lea ordin.

D-lui Com. al Brigadei a 3-a 'i s'a dat ordin No. 314 ca

să pornească mâine la 14 August la orele 5 $\frac{1}{2}$ dim. din Hottaru la Celeiu. Batalionul I-iu de Vânători va lăsa compania ce este detașată la Gânjova până la al 2-lea ordin.

De asemenea s'a încunoștiințat Maiorul Ivanovici prin ord. No. 318 că toate trupele din Dăbuleni Potelu, etc. pleacă la Corabia, și d-lui cu al 4-lea de Vânători va apăra singur Bechetul s. c. l.

14 August. — Azi, conform ordinelor date toată Divizia a pornit în marș. Marșul s'a efectuat în bune condiții. Ambulanța Diviziei conform ordin No. 319 a pornit la 6 ore dim. în urma Brigadei a 3-a.

Cartierul Diviziei a fost instalat la Corabia-Nouă.

15 August. — Regimentul al 5-lea de Dorobanți s'a aflat azi la 7 ore dim. în bivuac la Corabia-Nouă, conf. ordinului No. 336, adus aici spre a da lucrătorii necesari la pod. Acest regiment fiind din districtele Teleorman și Vlașca se cunoșteă la lucrarea de lemnărie pentru podul ce se construiește pe Dunăre.

2) Maiorul Ivanovici prin telegrama (No. 35) face cunoscut că astăzi la 5 $\frac{1}{2}$ ore seara o barcă cu 20 soldați turci au trecut în vaporul Ada, Subt-lt. Titopoleos ¹⁾ ce eră însărcinat cu paza acestui vas, a înaintat spre dâșii însoțit de 12 oameni, s'au schimbat mai multe focuri, turcii s'au retras având un rănit, noi nici o pierdere.

La Rahova turcii iarăși continuă a lucra, la 2 ore d. a. s'au tras 2 obuze asupra lucrătorilor cari s'au împrăștiat.

D-lui Maior Ivanovici 'i s'a făcut cunoscut (No. 36) că trupe române înaintează pe malul drept în recunoaștere spre Rahova (aceste sigur din Divizia 3-a) 'i se pune în vedere ca să caute a pune pe cât se va putea ante-posturile sale în legătură cu acele trupe ²⁾. În prevedere de a fi trebuiță a merge spre Rahova d-nul Com. al Diviziei 'i cere informații cât se poate mai precise asupra Rahovei și a adună aproape de Gura-Jiului câte luntre va găsi.

1) Născut 22 Iunie 1855, sublocotenent 1 Iulie 1876 în Batalionul 4 Vânători (*Anuarul 1877*, pag. 231).

2) Nicăieri nu se semnalează această recunoaștere, care nici nu a avut loc.

16 August. — Dela Maiorul Ivanovici din Bechet se primește telegrama (No. 37) următoare relativă la informațiile ce a luat asupra Rahovei : se află dela 1000—1500 oameni infanterie, o baterie și un escadron, de asupra orașului posedă lucrări de apărare, pozițiunea este tare, s'a observat că Turcii au pornit 2 companii spre Corabia. Cu ordinul No. 371 poziția trupelor a fost schimbată. Brigada 2-a la 6 ore dim. a ocupat satul Dașova ; Reg. al 6-lea și al 8-lea Dorobanți în cantonamente, Reg. al 4-lea de linie în bivuac pe platoul ce se află înainte de a intra în Dașova, Brigada 3-a cu ordin No. 373 a sosit azi în Corabia parte din trupe sunt bivuate, parte cantonate (cele fără corturi). Brigada I-a păstrează pozițiile ce a ocupat la 14 August.

Ordinele de mai sus s'au executat întocmai.

17 August. — Maiorul Ivanovici arată prin telegrama No. 38 că azi la orele 4 $\frac{1}{2}$ seara a dat ordin de a trage asupra lucrătorilor inamici, că bombardarea a durat până la 6 $\frac{3}{4}$ seara, s'au dat 35 obuze, Turcii au răspuns prin 25, mai toate trase d'intr'o baterie cu 2 ambrasuri.

Printr'o altă telegramă (No. 39) face cunoscut că o mică coloană a plecat azi la 4 ore din Rahova îndreptându-se spre satul cerchez(esc) Ostrova.

18 August. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

19 August. — Podul după Dunăre fiind terminat s'a dat ordin ca trupele să se ție gata de trecere în Turcia.

20 August. — Trecerea peste Dunăre fiind hotărâtă toate trupele din rezervă sunt puse sub comanda d-lui Col. Cerkez, Com. Diviziei de infanterie de rezervă.

La 11 ore d-nul Comandant al Diviziei a dat ordinele următoare Brigadelor și Artileriei : Brigada I-a va merge prin Mocișani, Gulenți, va trece Vidul și va cantona la Seikova. Brigada 2-a va urmă dupe Brigada I-a acelaș drum, însă dela Giulenți va trece Vidul și va cantona trupele ce nu au corturi în Găureni, iar cele care au vor bivua. Brigada 3-a urmând acelaș drum va ocupa Giulenci cu regimentul al 5-lea de Dorobanți și restul va înainta la Găureni. Brigada

de Cavalerie la Giulenci. Artileria va bivuacă la Găureni, Ambulanța idem.

Regimentul al 6-lea de Dorobanți și Batalionul 4 de Vânători, nu au trecut Dunărea ci au rămas cel d'întăiu la Corabia și cel de al 2-lea la Bechet.

La ora 12 din zi cele 3 Brigade de Infanterie de rezervă, erau așezate pe marginea Dunărei, având flancul stâng (Brigada I-a) la punctul numit Siliștoara (drum ce descinde după platou și merge la podul construit de armată) apoi Brigada 2-a și a 3-a, în coloană de atac pe Batalioane în gloate, pe o singură linie, la 100 m. de flancul drept al infanteriei se afla Brigada de Roșiori, înapoi și sus pe platoul dela Dașova se află Artileria de rezervă și Ambulanța.

Toate aceste trupe cu ordinul de zi No. 47 al Marelui Cartier sunt puse sub comanda d-lui Colonel Cerchez în tot cursul marșului (No. 40).

La ora 12 fix, Măria Sa Domnitorul a sosit cu tot Stat-Majorul Armatei și după ce mai întâi a trecut în revistă trupele, trecând pe dinaintea frontului lor, a asistat la serviciu divin, oficiat înaintea trupelor de Episcopul de Râmnic.

După terminarea serviciului divin, toți ofițerii superiori au fost invitați de a forma un cerc în jurul Măriei Sale Domnitorului, unde d-nul General Cernat¹⁾ numit Comandant-Șef al Armatei Române a citit un ordin de zi No..... pe armată, pentru trecerea Dunării.

Această numire la Comandament s'a făcut cunoscut armatei prin ordinul de zi No. 48 (No. 41), Măria-Sa Domnitorul a luat comanda Armatei Ruso-Române, numită armata de Vest, având Șef de Stat-Major General pe Generalul rus Zotoff.

D-nul Colonel Baruț²⁾ este numit Șef de Stat Major al armatei române în locul lui d-lui Colonel Slăniceanu.

1) Născut 17 Ianuarie 1828, sublocotenent 31 Decembrie 1852, general de brigadă 8 Aprilie 1873. Infanterist. Eră ministru de războiu (*Anuarul 1877* p. 113).

2) Barozzi (nu Baruț) s'a născut la 14 Octombrie 1833, sublocotenent 7 Aprilie 1856. Colonel 8 Aprilie 1870. A făcut serviciul în infanterie și stat-major. (*Anuarul 1877*, pag. 121). Ulterior a fost șef al casei militare a Regelui Carol, șef al Marelui Statmajor și ministru de războiu.

După citirea ordinului de d-l General Cernat, Măria Sa Domnitorul s'a adresat la d-nii Ofițeri în termeni foarte buni pentru armată, dorindu-le succes în toate întreprinderile ce sunt chemați a executa.

La 12^{3/4} trupele s'au pus în marș prin flancul stâng (Brigada I-a). Măria Sa Domnitorul a venit în capul trupelor la pod, unde a asistat la trecerea unei părți de trupe peste pod și apoi s'a reîntors la Corabia.

Trecerea întregii Rezerve generale peste pod, s'a executat în bună ordine.

Marșul trupelor a fost bun, numai la Mocrișani, unde trece un mic pârâiaș, care duce dela smârcuri la Dunăre, podețul fiind rupt, a necesitat 3 ore spre a'l repara și astfel Brigada I-a nu s'a putut pune de acolo în marș decât la 11 ore seara cele alte trupe au continuat în urmă fără întrerupere.

21 August. — Toate trupele au ajuns la destinație conform ordinelor date astăzi în timpul zilei.

Cartierul Diviziei s'a instalat la Găureni.

Brigada I-a a ocupat Șeikova la 2^{1/4} dimineța; a detașat un batalion în avant-posturi spre a observa spre Kreta, unde se află Divizia III-a și Kopriva (No. 42).

Brigada 2-a și 3-a aflându-se în Găureni la 5 ore dim. au detașat la Gulenci un batalion apoi Reg. al 5-lea de Dorobanți tot; un B-on în avant-posturi a ocupat înălțimile din fața satului Găureni puindu-se în legătură cu sentinelele Brigadei I-a.

Rezerva de Artilerie a ajuns la Găureni la 9 ore dim. din cauza greutatei de trecere dela gârla de lângă Mocrișani unde podul nu eră gata.

Cavaleria de rezervă se află împărțită în modul următor: la Gulenci 2 escadroane, sosite ca avant gardă și un regiment ce a escortat artileria de rezervă în marș, un regiment la Gigen și 2 escadroane la Măgura.

Ambulanța a ajuns la 10 ore dim. la Găureni și s'a stabilit între Vid și Găureni în apropiere de pod (No. 43).

D-nul Comandant al Diviziei pentru a pune corpul de rezervă în contact cu diviziile ce se află în vecinătatea sa, a

dat ordin No. 449 d-lui Com. al Brigadei de Cavalerie, spre a trimite două patrule ofițerești de recunoaștere, una spre Kreta unde trebuie să se afle Divizia 3-a și alta spre Bryslan ¹⁾ și Calisovat unde probabil se găsește Divizia 4-a. Acești ofițeri vor cere informații înscris dela Comandanții acelor trupe arătându-le că Divizia de rezervă se află între Găureni și Seikova (No. 44).

D-nul Colonel Sachelarie face cunoscut că Generalul Zotoff cere să trimeată un regiment la Kreta, însă în considerație că aceste trupe sunt de rezervă, d-nul Com. al Diviziei 'i dă ordin de a nu trimite regimentul ce se cere, dar 'i recomandă că dacă va auzi focuri spre Kreta, satu către care Divizia 3-a înaintază în momentul de față, va trimite un regiment spre a proteja intrarea Diviziei 3-a după care se va retrage fără a se angaja.

Conform ord. Marelui Cartier Brigada 3-a a pornit azi la 4 ore d. a. la Muselim-Selo; regimentul al 5-lea care ocupă Giulenci a pornit și dânsul la 6¹/₂ ore seara (No. 46).

Trupe din Brigada 2-a s'au trimis spre a ocupa linia lăsată liberă pe înălțimea satului de către Brigada 3-a (este un post).

Marele Cartier prin ordin No. 7 face cunoscut că în caz că Comand. Diviziei a 3-a are trebuință de ajutor să i se trimeată Brigada I-a cu o baterie (No. 47).

D-nul Comand. al Diviziei considerând importanța punctului Giulenci, dă ordin Com. Cavaleriei dela Giulenci de a fi cu cea mai mare băgare de seamă și să ia măsuri să fie apărat și păzit cu orice preț, și în caz că este amenințat a 'l încunoștiința spre a trimite ajutor de infanterie. Tot de odată 'i se recomandă a trimite o recunoaștere spre Riben și Dunăre și a regulă o patrulare continuă pe linia Giulenci-Mocrișani, pentru a nu se strecoră ceva turci printre bălți și să atace transporturile de provizii ce sunt pornite din Corabia (No. 48).

Toate trupele pe ziua de azi 'și-au conservat pozițiile ce aveau eri.

1) Breslanița.

22 August. — La 6 ore dim. Colonel Crețianu anunță că 40 cai de călărași azi noapte au venit asupra vedetelor de Cavalerie, ceea ce 'l făcă a presupune că Brigada Colonelului Formac ¹⁾ a fost atacată și cere trupe de infanterie spre a putea pară la un atac; 'i s'a trimis un Batalion din al 8-lea Regiment de Dorobanți; dar la 12 ore din zi, patrula de Cavalerie ce fuseseră trimise în recunoaștere au adus știrea că acei cai sunt scăpați din bivuacul Brigadei Formac, de unde s'a și prezentat imediat un vagmistru spre a luă caii fugari.

23 August. — La orele 4 d. a. s'au pus în marș Brigada I-a și a 2-a de infanterie și rezerva de artilerie, conform ordinului No. 9 al Marelui Cartier spre a merge la Kojulovce. La orele 5 d. a., trupele fiind în marș, s'a primit un contra ordin (No. 10) ²⁾ ca trupele să bivuacheze la Bryslan; bateria călăreață din I-iu Regiment de artilerie s'a atașat pe lângă brigada de Roșiori și 'i s'a dat ordin să rămăe la Giulenci (No. 49 și 49 bis).

Marșul s'a executat bine prin Seikova Kopriovo la Bryslan, unde au ajuns trupele la 8 ore seara. Toate trupele au bivuacat în valea dintre satul Bryslan și înălțimile din fața satului; linia de siguranță a fost ținută de trupele Brigadei I-a. Brigada 3-a după avizul Marelui Cartier se află în marș spre a reintră în Divizie.

24 August. — Trupele au făcut astăzi de dimineață lucrări de terasamente (trancheu-abris), terminând pe cele începute de Divizia 4-a pe înălțimile din fața Bryslanului.

La 11 ore dimineața s'a primit ordinul No. 16 al Marelui Cartier, prin care se ordonă ca Divizia și Artileria să pornească la Verbița, unde va trebui să se afle la 7 ore seara.

1) Născut 8 Martie 1830, sublocotenent 4 Decembrie 1850, colonel 6 Iulie 1872, Cavalerist. (*Anuarul 1877*, pag. 279).

2) Ordinele și contraordinele date de Ruși și de marele nostru cartier general în aceste zile au făcut ca distanța de circa 60 klm. ce despărțea podul dela Siliștioara de Plevna să fie parcursă foarte încet și cu oboseli zadarnice pentru trupe. (General R. Rosetti *Partea luată de armata română în războiul din 1877—78*, notele 404—411).

Bivuacul trupelor să fie stabilit la câteva kilometre de acel al Diviziei 4-a, care se află tot în acelaș punct. Se va trimite la Kojulovce partea cea grea a trenului și coloanei de muniții; în acelaș timp se comunică că linia de retragere a rezervei este drumul direct spre Nicopolis, în valea Osmolului. Prin acest ordin se face cunoscut că Lt.-Colonel Carp cu cele 2 baterii ce are cu sine, este atașat Diviziei de infanterie de rezervă.

Conform acestui ordin Brigadele 1-a și 2-a de Infanterie, Artileria și Ambulanța au pornit la 2 ore d. a. prin Calysovat la Verbița.

Trenul, coloana de muniții și trăsurile netrebuincioase s'au trimis la Kojulovce sub comanda unui ofițer.

Capul coloanei se afla la Calysovat, când a venit contra ordin, ca toate trupele să meargă să bivuachez la Kojulovce (No. 21) în loc de Verbița.

Coloana schimbând direcția marșului s'a aflat la Kojulovce la 8 ore seara; aici se află și Brigada 3-a, care ajunsese în acea zi venind dela Muselim-Selo, precum și Divizionul de Artilerie Vartiadis, astfel Divizia de Infanterie de rezervă și Artileria de rezervă se află întrunite.

25 August. — La 4^{1/2} ore d. a. s'a primit ordinul Marelui Cartier No. 29, prin care se ordonă de a porni imediat Brigada 2-a și 3-a la Verbița și cele 2 baterii de artilerie ce 'i sunt atașate și a ocupă pozițiile ocupate de Divizia 4-a, care are ordin de a înainta. Brigada I-a va porni asemenea imediat prin Kojulovce, Zgalince la Pelișat spre a întări rezerva generală a armatei aliate, și unde se va pune sub ordinile Comandantului rezervei generale de acolo. Grosul trenului să se lase la Kojulovce și nici într'un caz să nu ocupe drumurile de retragere ale armatei care sunt: 1-a Verbița, Kojulovce, Debova, Muselim-Selo și 2-a Verbița, Bryslan la Muselim-Selo. Marele Cartier se face cunoscut că va fi astăseară la Verbița (No. 51).

Conform acestui ordin Brigada 2-a, a 3-a, Artileria și Ambulanța s'au pus în marș la 5° 15' pentru Verbița; Brigada I-a pentru Pelișat a pornit la 5 ore împreună cu Divizionul

Vartiadis. Grosul trenului erà dejà instalat la Kojulovce, 'i s'a repetat ordinul din nou recomandându-i ca cu nici un preț să nu ocupe drumurile mai sus citate.

Marșul trupelor s'a efectuat greu ¹⁾ din cauza întunecului; artileria a mers greu din cauza drumului ce formà fãgașiu; la 8¹/₂ trupele au ajuns la Verbița și s'a dat ordin de a bivuaçà pe platoul din stânga satului Verbița (lit. *b*) dupã cum se vede pe croçiu ²⁾; un batalion s'a trimis în avant-posturi, care aveà flancul său stâng spre sud-est de Verbița și flancul său drept spre sud-vest de Verbița (a se vedeà pe croçiu ³⁾).

26 August. — Astăzi din ordinul d-lui Comandant al Diviziei Brigadele au executat tranșee, pe coasta platoului ce scoboarã în fața Verbiței (a se vedeà pe croçiu ⁴⁾).

Artileria Diviziei a 4-a a dat cel dintâiu tun la 6 ore dim., în pozițiile despre Grivița și a ținut canonada toatã ziua.

27 August. — S'au continuat lucrările de întãriri, începute de eri, de cãtre douã batalioane. S'au construit scãri și fascine.

Divizia 4-a a fost angajatã. Artileria Diviziei a 3-a și a 4-a și 3 baterii din rezervã au luat parte la atac. Reg. al 13-lea de Dorobanți s'a distins la atac, luând pozițiile vrãjmașului din fața redutei Grivița.

La 3 ore d. a. Brigada 2-a și 3-a precum și Artileria și Ambulanța au pãrãsit lagãrul Verbița și s'au așezat pe platoul despre nordul satului Verbița No. 1 între Divizia 3-a și a 4-a, în dosul lor. Linia de avant-posturi rãmâne aceeaș fãrã a fi schimbatã și ținutã de un Batalion.

28 August. — S'au continuat lucrările de întãriri; pe

1) Asupra executării acestui marș. Vezi relațiile contimporane a colonelului Chr. Crãiniceanu (*Impresiuni din Resboiu 1877—78* pp. 18, 19), a generalului A. Fãlcoianu (*Amintiri din rãsboiul ruso-romãno-turc*, pag. 25). a locotenentului Vassiliou (*Operations de l'armée roumaine, journal d'un officier*, pag. 61) a lui I. Lahovary. (*Souvenir d'un volontaire de l'armée roumaine*, pag. 160). și altele.

2) Nu existã.

3) Id.

4) Id.

platoul din dreapta Verbiței s'au început lucrări de întăriri de către două batalioane, spre a apăra valea ce vine despre Calisovat la Bucova.

29 August. — Regimentul al 6-lea de linie a sosit azi în lagăr și conform ordin, d-lui Com. al Diviziei face parte din Brigada 2-a.

În vederea unui atac al redutelor și retransamentelor turcești, care nu va putea întârzia, d-nul Comandant al Diviziei, a dat celor 3 Brigade instrucțiunile următoare : 1) (No. 53)

„În luptele ce este probabil că vom avea de susținut, găsim de cuviință a însemna mai dinainte ordinea în care se va urma, ori de câte ori trupele vor avea de atacat retransamentele dușmane. Orice abatere dela cele prescise mai jos se va face prin ordin special.

„Diviziunea va forma 6 linii distanțate conform reglementelor :

I-a Prima linie se va compune din tiraliori, cari nu vor avea altă țintă decât a trage în apărătorii dușmani ; această linie va înainta treptat și cu toate precauțiunile adăpostitoare până va ajunge pe glacisul întăririi atacate. Aci se va culca pe glacis și va continua a trage în dușman cu precisiune și înverșunare.

„2-a. A doua linie va cuprinde asemenea un lanț de tiraliori, care vor purta arma în bandulieră și câte o fascină sau două sub brațul liber. Rolul său nu se va mărgini numai în a duce fascinele la locul necesar, ci din timp în timp se va opri și va trage în dușman, adăpostindu-se oarecum în dosul fascinei. Ajungând la distanțe ușor de parcurs în pas gimnastic, va încetă focul și trecând iute glacisul va arunca în șanț fascinele, în așa mod, ca din distanță în distanță să se poată forma punți pentru trecerea șanțului. Odată acest scop atins, această linie se va întoarce pe glacis și luând loc în intervalele primei linii se va conforma acțiunii acesteia. La executarea tuturor acestora, șefii de plotoane și semi-plotoane respective, vor pune toată atențiunea.

1) Se asemuiesc bine cu prescripțiile ordinului de atac No. 54 al Marelui Cartier general, în privința formațiilor de atac.

„3-a. A treia linie se va compune din trupele de susținere, având tăria proporțională a lanțurilor ce susțin, precum și șirurile rărîte între ele.

„4-a. A patra linie va cuprinde rezervele respective.

„5-a. Linia 5-a se compune din coloane de companii distanțate între ele după împrejurări și localitate, ținându-se în limitele necesităților la cari vor fi chemate a concură.

„6-a. Linia a 6-a va fi formată din coloane de atac care fiind afară din zona periculoasă, nu vor avea a se teme de focurile dușmane. Indată ce vor intra în zona periculoasă, această linie de coloane de atac, se va preschimbă în linie de coloane de semi-batalioane sau companii cu intervale mici.

„Aceste decise în principiu, vă rog a recomanda tutulor domnilor ofițeri, a se pătrunde cât mai mult de utilitatea lor și a le execută întocmai.

„Adaog, nu mă îndoesc că fiecare din noi 'și va face cu sfințenie datoria, putând mai dinainte speră în succesul armatelor noastre.

„Comandantul Diviziei de Infanterie de rezervă“

(ss) *Colonel Cerkez.*

D-nii Coloneli Vlădescu și Budișteanu raportează că făcând azi o recunoaștere pe liniile ocupate de către armata noastră, li s'a raportat de către ofițerii Regimentului al 7-lea de linie, aflați în avant-posturi, că au văzut coloane de trupe turcești între Bucov și Opanes, cari se preparau a face, afară din această linie, mișcări amenințătoare în dreapta noastră (No. 54).

Aceste informații s'au făcut cunoscut d-lui General Cernat, care trimitând o recunoaștere a constatat mișcări în trupele turcești, însă fără a avea intenția de a atacă trupele din flancul nostru drept.

La ora 11³/₄ seara s'a primit ordinul de zi No. 54 al Marelui Cartier, prin care arată că mâine 30 August trupele române vor da asalt redutei celei mari turcești, care se află în fața pozițiilor noastre și prin care dă ordine la fiecare Divizie

în parte cum are să procedeze. Acest ordin de zi este următorul (No. 55) ¹⁾.

(în registru loc liber 2 pagini)

Conform acestui ordin de zi s'au luat toate dispozițiile necesare pentru ziua de 30 August pentru Divizia de rezervă, dându-se ordinul No. 500 bis comandanților de brigade, prin care vor lăsa câte un batalion fiecare în lagăr, Batalionul din al 5-lea de Dorobanți cu o baterie de 8 cm. vor ocupa poziția fortificată dinaintea satului Verbița, restul trupelor și 2 baterii Artilerie se vor așeza pe platoul ce se întinde spre Divizia 3-a și a 4-a la spatele lor, gata sub arme. (A se vedea Croquiul) ²⁾.

30 August. — La 6 ore dimineața a început canoada asupra redutei și întăririlor inamice, 14 baterii române au luat parte la această canoadă, care a durat până la 12 ore ziua.

La 8 ore dim. a fost un Tedeum, fiecare corp a luat parte.

Cele 2 brigade din Divizia de rezervă, la 12 ore, conform ordinului primit, se află sub arme pe înălțimile ce se află în urma Diviziilor a 3-a și a 4-a, dispozițiile luate de cu noapte în ceea ce privește unitățile celelalte de trupe se aflau executate conform ord. No. 500 bis.

Ora asaltului era fixată la 1 d. a. ³⁾, însă din cauze necunoscute s'a amânat la 3¹/₄ d. a., când asaltul a avut loc. După o luptă aproape de o oră, asaltul nu a reușit și trupele atât ale Diviziei a 3-a cât și a 4-a au fost respinse. Divizia 4-a a renoit asalturile sale și la 7 ore seara a parvenit a lua o redută (împreună cu Rușii) și care a luat numirea de Reduța Grivița No. 1. Atât soldații cât și ofițerii s'au luptat cu mare bravură, cauzele eșecului provin din alte cauze, din care cea mai principală este că ordinul era a ataca o singură re-

1) Acest ordin (No. 54) a fost publicat aproape în toate lucrările asupra răsboiului. Vezi textul și critica sa în: General R. Rosetti *o. c. p.* p. 50—52.

2) Nu există.

3) Toate isvoarele arată că atacul a început la ora 15¹⁵ (3¹/₄ d. a.), dar nici unul, nici ordinul M. C. G. No. 54, nu arată că fusese fixat pentru ora 13 (1. d. a.).

dută atât Divizia 3-a cât și a 4-a pe cât timp Divizia 4-a a atacat o altă redută. (A se vedea planul redutilor). Perderile acestor asalte au fost mari (2387 morți și răniți)¹⁾.

Trupele de rezervă au stat sub arme tot timpul, însă fără a lua parte; la ora 4¹/₄ d. a din ordinul d-lui Com. al Armatei s'a trimis Batal. I-iu de Vânători pe linia trupelor din Div. 3-a și a 4-a, unde a pus 2 companii, fortificându-se cele alte 2 companii pe înălțime în urmă și mascate; aceasta crez ca ajutor trupelor din acele Divizii și să formeze legătură între cele 2 Div. (No. 56).

La 6 ore seara s'a dat ordin ca trupele de rezervă să reintre în lagărul lor.

O ploaie fină a continuat azi toată ziua, ceea ce a influențat mult asupra asaltului, terenul fiind alunecos.

31 August. — Dispozițiile luate ieri pentru Divizia de rezervă s'au menținut și astăzi, toate trupele au recapat pozițiile ce au avut ieri, stând sub arme; la 5 ore seara au reintrat în lagăr.

1 Septembrie. — S'a dat ordin (No. 511) d-lui Com. al Brigadei a 3-a de a trimite la fiecare 24 ore un batalion în pozițiile în care se află actualmente (dela 30 August) Batal. I-iu de Vânători, care este menit de a ține legătură între Divizia 3-a și a 4-a.

Batalionul al 2-lea din al 8-lea de Dorobanți a pornit, conform ordinului (No. 353) al Marelui Cartier, la Verbița spre a retranșa în pozițiile ce urmă a 'i se arată de un ofițer al Marelui Cartier și care aveau de scop acoperirea aripei drepte a armatei (No. 57).

Din ordinul d-lui comandant al Diviziei un batalion va merge în fiecare seară la 7 ore (cu începere de astăseară), care, parte servind de susținerea bateriilor așezate în poziții pe frontul Diviziei a 3-a în urma redutei Alexandru și parte în avant-posturi; acest batalion va rămâne numai în timpul nopții dim. retrăgându-se în lagăr; un alt batalion se va trimite în toate zilele spre a lua loc la flancul drept al Artileriei și care va face serviciu de avant-posturi în spre dreapta.

1) Perderile au fost în realitate de 19 ofițeri morți, 35 ofițeri răniți 2511 oameni de trupă morți și răniți (General R. Rosetti o. c. pag. 58).

2 Septemvrie. — Nimic care se intereseze operațiile militare.

3. Septembrie. — Azi s'a dat ordin No. 520 brigadelor a 2-a și a 3-a de a pune trupele să facă instrucții de luptă și școală de brigadă în zilele libere.

Batalionul din al 6-a de Dorobanți a plecat azi la 7 ore dim. la Bryslan (ord. No. 531) și a înlocuit pe al 4-lea de Vânători, care a ajuns în lagăr azi la 1 oră d. a. și s'a pus în Brigada 3-a până la sosirea Brigadei 1-a.

4 Septemvrie. — Azi a venit M. S. Domnitorul și Marele Duce Nicolae în lagăr și au trecut la 12 ore trupele de rezervă în revistă. Trupele erau așezate pe 2 linii făcând față către inamic și cu drapelele desvelite; dupe ce au vizitat trupele Diviziei de Rezervă, Înălțimile Lor au luat dejunul la Cartierul Armatei române, la Verbița.

5 Septemvrie. — Linia avant-posturilor a trupelor de rezervă este modificată în modul următor dela 4 Septemvrie:

Trei batalioane iau parte pentru siguranța trupelor și bateriilor; întâiul batalion este în legătură cu santinelele din flancul drept al Divizei a 3-a, în vale și înaintea punctului unde a început a se construi reduta Alexandru, merge spre dreapta pe dinaintea bateriilor Stoica ¹⁾ și Zănescu ²⁾ ce sunt așezate pe înălțimi; un al 2-lea Batalion începe din acest punct, santinelele sale cu cele dintâi formează un unghiu mai drept și se urcă în sus și apoi pe înălțimi, traversează pădurea și se leagă cu al 3-lea Batalion la începutul văiei ce duce dela Bucov la Calisovat care continuă cu sentinelele până în dreptul întăririlor dela Verbița și spre dreapta unde se leagă cu avant-posturile Brigadei a 4-a de Călărași ³⁾ (A se vedeà croșiu ⁴⁾).

1) Născut 18 Mai 1845, sublocotenent 10 Iulie 1864, căpitan 1 Ianuarie 1871 (*Anuarul 1877* pag. 260).

2) Născut 25 Ianuarie 1847, sublocotenent 12 Mai 1864, căpitan 8 Aprilie 1873 (*Anuarul 1877* pag. 261).

3) E de remarcat puțina claritate a descrierii acesteia, datorită faptului că ofițerii noștri de stat-major nu aveau o bună pregătire în ceea ce privește redactarea ordinelor.

4) Lipsește.

Batalionul din centru dă trupele de susținere bateriilor Zănescu și Stoica, cu Batalionul din dreapta, pe lângă o gardă mare și santinelele ce dă, și ocupă și întăririle dela Verbița ¹⁾.

Azi s'a primit ordinul de zi N. 57 al Marelui Cartier, relativ la atacul ce va avea loc la 6 Septemvrie contra redutei Grivița.

Copie după ordinul de zi N. 57 (N. 58) și supliment ²⁾.

„Mâine 6 Septemvrie toate bateriile de Artilerie instalate în tranșeele deschise în apropiere de redută vor deschide focul asupra redutei, căutând a mătura șanțurile cu Schrapnele, a vătămă parapetul din partea paralelelor deschise de către trupele Diviziei a 4-a și a lovi în interior printr'un tir plonjend. Bateriile după coamă a le Divizei a III-a, vor contra-bate bateriile inamice și lagărul întărit aflate în dosul redutei.

„La ora 11 dimineața focul bateriilor din jurul redutei va încetă de odată și se va da asaltul imediat de către trupele adunate în acest scop.

„Artileria din deal va urmă focul asupra terenului aflat în dosul redutei și bateriei dela Bucova.

„Pentru asalt Divizia 4-a va da un Batalion, Divizia 3-a un altul și Brigada de Infanterie de rezervă N.1 un al 3-lea batalion, cel dintâi se va aduna la ora 9 dim. în paralelă cea mai înaintată, cel d'al 2-a va fi adunat în paralela 2-a la ora 10 împreună cu batalionul de rezervă, căutând a nu fi văzuți de inamic în această mișcare.

„La momentul încetărei focului artileriei, Batalionul aflat în paralela cea mai apropiată se va repezi întreg desfășurat în tiraliori asupra redutei fără a trage foc de cât când vor fi sosiți la marginea șanțului, aci vor trage asupra apărătorilor redutei.

„Batalionul al 2-a, format în patru coloane de companii va eși din paralela a 2-a la acelaș moment și va înaintă asupra

1) Nu e clar, probabil însă că vrea să zică că batalionul din dreapta e cel ce dădeă garda mare și ocupă și întăririle de la Verbița.

2) Acest ordin a mai fost publicat. Intre textele publicate și cel de față sunt ușoare deosebiri datorate faptului că asemeni ordine se dictau atunci sergenților trimeși la ordine (I. Lahovary o. c., pag. 287).

paralelei dinainte, de unde se va repezi cu pas gimnastic la atac.

„Batalionul de rezervă va ocupa paralela cea mai înaintată gata de a da asaltul dacă cele 2 dintâi nu reușesc.

„Trupele din redută și din șanțurile Divizei III-a vor trage focuri asupra apărătorilor redutei sau tiraliorilor inamici ce vor putea zări, încă dela 6 ore dim. însă un foc rar spre a nu consuma munițiuni multe. La momentul atacului Divizia III-a va scoate ca demonstrație o companie în tiraliori pemuchea care desparte bateriile sale de redută, această companie va trage focuri numai asupra apărătorilor inamici aflați în șanțuri, căci dacă ar da asupra celor după parapet, ar riscă să lovească pe cei din coloana noastră de atac.

„Restul trupelor Divizei a III-a și a 4-a vor rămâne în pozițiile lor sub arme.

„Rezerva la ora 10 se va pune sub arme în bivuacul său, trimițând numai 2 batalioane în întăririle dela Verbița.

„Comandantul coloanei de atac se numește d. Colonel Sachelarie.

„Daț în biv. M. Cartier General dela Verbita la 5 Sept. 1877.

„Șeful de Stat Major G-l. (ss) *Colonel Barozzi* 1)

Următorul supliment (N. 117) la ordinul de zi N. 57 dela Poradim s'a primit la ora 3 seara. 2)

„Ca complement la ordinul No. 57 care fixează atacul redutei pentru mâine 6 Septembrie să trimită ordinul următor :

„1) Artileria va deschide focul la ora 6 de dimineața, 'l va ține rar până la ora 1 $\frac{1}{2}$.

„2) Atacul va avea loc la ora 1 $\frac{1}{2}$ după amiazi în loc de 11 pentru a nu da timp inamicului a desfășura forțe și a angaja o bătălie.

„3) Toate trupele Diviziei a III-a și a IV-a vor rămâne în pozițiile lor sub arme.

1) In alte scrieri (*Istoricul de mai mulți ofițeri*, spre pildă) ordinul e semnat de generalul Cernat și contra semnat de maiorul Lahovary.

2) O copie a acestui ordin suplimentar se află în hârtiile Herkt, la Muzeul Militar.

„Rezerva astfel cum s'a ordonat prin ordinul de zi N. 57.

„4) Batalionul din Coloana de atac, care merge în cap în tiraliori, va avea scări și fascine spre a evita orice surprindere înaintea șanțurilor ; le va aduce în tranșee de noapte.

„5) Orele de adunare se modifică :

„Batalionul din Divizia 4-a ce merge în cap se va aduna în tranșee cea mai înaintată la ora 11. Cele alte două în tranșee dinapoi aceștia la ora 12, însă luând toate cele mai mari precauțiuni pentru a nu fi văzute.

„6) Mă voi afla la ora 11 la observatorul ce am avut în ziua de 30 August.

(ss) *General Cernat*”.

Conform acestui ordin d-nul Comandant al Divizei a trimis d-lui Colonel Sachelarie ordinul N. 540 următor :

„Măine 6 Septemvrie dupe ce artileria va pregăti prin focuri atacul redutei ce se află înainte și în dreapta celei ocupate de trupe din brigada ce comandați, infanteria o va ataca.

„Infanteria ce va lua parte la acest atac se compune din un Bat. din Divizia 4-a, un Bat. din Div. 3-a, batalioane ce se vor desemna de comandanții acelor Divizii, și un al 3-lea Bat. din brigada ce comandați și pe care Dv. înșivă'l veți desemna.

„Dv. sunteți numit comandant al coloanelor de atac.

„Pentru locurile de adunare ale coloanelor de atac și pentru măsurile de luat și formația trupelor ce atacă, vă înaintez în copie ord. N. 57 al d-lui General Comandant al Armatei.

„După atac, brigada va fi schimbată din pozițiile sale de către alte trupe, în timpul atacului trupele ce ocupă redută vor susține cu focuri de dupe parapet atacul, veți da ordine severe ca cei din redută sub nici un cuvânt să nu iasă din redută, nici chiar pentru a urmări pe inamic, căci s'ar putea ca acesta făcând o întoarcere ofensivă să reintre în ambele redute odată cu cei ce se cred învingători. Trupele ce rămân în rezervă le incumbă datoria de a urmări pe inamic în caz de a fi isgonit din pozițiile sale.

„Indată după luptă vă invit a-mi face un raport detaliat despre cursul și rezultatele ei; recomandând pe cei ce s'ar distinge și arătându-mi pe acei ce nuși-ar face datoria” (N9).

Comandantul Divizei de Inf. de rez.

(ss) *Colonel Cerchez.*

Colonelului Sachelarie prin N. 543 i s'a comunicat și suplimentul.

(S'a dat ordin Căpitanului Vintilă ¹⁾ din Reg. al 6-lea de Dorobanți că misiunea detașamentului, ce comandă la Bryslan este de a susține Bateria 5-a din I-ul Reg. de Artilerie, ce se află postată la Bryslan).

6 Septembrie. — Azi la ora 11 dim. s'a primit raportul (N. 60) dela d-nul Colonel Sachelarie prin care arată că Turcii au făcut două atacuri asupra redutei N. 1, unul noaptea și unul dimineața, însă amândouă atacurile au fost respinse având numai 1 mort și 6 răniți ca pierderi. ²⁾

Arată asemenea că a constatat că turcii au băgat tunuri în reduta lor.

Conform ordinului de zi N. 57 toate trupele rezervă din lagăr la 10 ore au fost puse sub arme în bivuacul lor, afară de 2 batalioane (al 2-lea din al 4-a de linie și B. al 4-lea de Vânători), care sub comanda Lt.-Colonelului Nicolau au ³⁾ ocupat întăririle dela Verbița (ord. N. 549).

La ora 1^{1/2} a avut loc atacul contra redutei Grivița N. 2 însă nu a reușit. Pierderile Brigadei I-a de rezervă au fost de 19 oameni morți, 91 răniți și 2 ofițeri (N. 61).

Batalionul I-iul din I-a de linie (Rezervă), 1 Bat. din al 15-lea de Dorobanți (Div. 4-a, și 1 Bat. din al 9-lea de Dorobanți (Div. 3-a) au luat parte la atac. Bateria Zănescu din rezervă a luat parte la acțiune ⁴⁾.

1) Născut 1 Septembrie 1835, sublocotenent 30 August 1864, căpitan 1 Ianuarie 1873 (*Anuarul 1877*, pag. 161).

2) Atac și pierderi nesemnificate de alte izvoare.

3) Născut 1 Martie 1824, sublocotenent 31 Decembrie 1852, locotenent colonel 1 Ianuarie 1875, din Regimentul 4 Linie (*Anuarul 1877*, pag. 130).

4) Impreună cu bateriile diviziilor 3 și 4.

D-nul Colonel Vlădescu prin raportul său N. 1070 (N. 62) face cunoscut că astăzi de dimineață pe la orele 2¹/₂ patrule turcești au înaintat spre liniile santinelor ocupate de 2 companii din Reg. al 3-lea de linie (spre drumul Bucovului), schimbându-se mai multe focuri din ambele părți, companiile au avut 4 oameni ușor răniți fără alt rezultat ¹⁾.

7 Septembrie. — Azi s'a primit raportul d-lui Colonel Sachelarie asupra atacului ce a comandat și care este următorul :

„In privința atacului redutei N.2, făcut eri la 6 Septembrie de trupele puse sub comanda subscrisului, am onoara a vă arăta pe scurt, dispozițiile și rezultatul acțiunii.

La orele fixate conform ordinului Marelui Cartier N. 57, trupele ocupau locurile ce li se desemnase. La ora 1¹/₂ fix batalionul din Reg. N. 15 de Dorobanți a pornit în ordine risipită ; batalionul din al 9-lea de Dorobanți, care trebuia să'l susție, deși înaintase până la paralela 2-a, însă aci dând peste gloanțele inamicului cu toate mijloacele ce am întrebuițat, atât eu personal cât și oficerii acelu batalion și alții streini, abia o parte dintr'însul îl putui facesă treacă paralela și să pornească în susținerea tiraliorilor, cari erau foarte înaintați. Pentru a nu perde acest avantaj al tiraliorilor am lansat și batalionul din I-iul de linie, care formă pe a 3-a linie în timpul acții sub focul cel mai violent, care au înaintat până aproape de șanț, menținând poziția tiraliorilor ²⁾. Dacă am lansat întreg acest batalion, cauza a fost că venise al 7-lea de linie pentru a susține atacul și dacă aceasta s'ar fi executat fără esitație și la moment, reduta crez că ar fi fost în mâinile noastre.

1) Și aceste pierderi nu sunt semnalate de alte izvoare.

2) Toți martorii acestui atac sunt unanimi întru a arăta că batalionul din Regimentul 1-iu de linie nu a eșit din tranșee. (Sabin, *Amintiri din războiul independenței*, pag. 110. Cotruș, *Memoriu pentru a servi la istoria războiului independenței*, pag. 29, 39. Lupașcu *Amintiri din războiul Independenței*, pag. 58. Schelet, *Adevărul istoric asupra Plevnei*, pag. 200. I. Lahovary, *o. c.*, pag. 191).

O spune și generalul Cernat într'o scrisoare, din 8/20 Septembrie, către I. C. Brătianu (*Documentele I. C. Brătianu*).

Nu mă pot opri d'a nu arată conduita șefilor de părți spre a stimula pe oameni de a înainta, unii chiar căzând victimă zelului lor. Voiu avea onoarea a vă înainta un tablou nominal al celor ce s'au distins (N. 63).

Comandantul Brigadei I-a de rezervă.

(ss) *Colonel O. Sachelarie.*

S'a dat ordin N. 553 d-lui Colonel Budișteanu de a porni cu trei Batalioane din Brigada d-sale spre a ocupa reduta ce este în posesia Brigadei I-a. Va urma dispozițiilor luate de predecesorul său și pe care le poate modifica după cum va crede mai nimerit, însă observând a nu slăbi apărarea acestei redute. Instrucțiunile și ordinele de apărare precum și orice alte renforturi (*sic*) le va cere d-lui Comandant a Diviziei a 4-a. ¹⁾ D-nul Colonel Budișteanu a pornit la ora sus citată cu Regimentul al 4-lea de linie și Batalionul din al 6-lea de linie spre a ocupa reduta.

La orele 4 d. a. a sosit Brigada I-a în lagăr care conform ordinului d-lui Com. al Diviziei și-a așezat bivouacul înaintea Brig. 2-a și a 3-a și la centru. Batal. al 4-lea de Vânători i s'a dat ordin de a reintra în Brigada I-a, de unde face parte, făcând cunoscut Com. Brigadei a 3-a prin ord. N. 556 că acest Batalion se ia de sub comanda sa.

În seara de 7 spre 8 Septembrie auzindu-se vii împușcături spre reduta Grivița, d-nul Comandant al Diviziei a dat ordin unui oficer de St. Maj. a merge să se informeze din ce cauză provin; la întoarcere-i a raportat că turcii din dreapta redutei au început a trage focuri asupra noastră, trupele din reduta noastră au răspuns; și alt nu s'a întâmplat nimic.

8 Septembrie. — S'a dat ordin N. 574 d-lui Comandant al Brigadei a 3-a de a porni mâine 9 ale corentei la 10 ore dim. cu trei batalioane spre a ocupa reduta și a schimba Brigada 2-a. În ceea-ce privește serviciul i s'a dat ordin de a lua în primire dela cel ce înlocuște.

1) Trupele Diviziei de rezervă au concurat cu cele ale Diviziei 4-a pentru serviciul în tranșee.

D-nul Colonel Budișteanu face cunoscut că împușcăturile de eri seară nu au provenit din nici o cauză bine-cuvântată; începând focurile din dreapta redutei, trupele din reduță au tras și ele. Reg. al 4-lea a avut un om mort, alt nici o pierdere (N. 64).

9 Septemvrie. — S'a detașat Bat. al 2-lea din I-ul de linie pe platoul de la Verbița alături cu compania de Geniu ce se află acolo până la terminarea lucrărilor ce trebuie să execute sub direcția Maiorului de Geniu Gheorghiu¹⁾; trei companii vor lucra la fascine și una la reduta Verbița?

(Ordin. N. 578 către Brigada I-a).

Brigada 3-a conform ordin. N. 579 a detașat și dânsa 2 companii în același loc, pentru lucrări sub comanda Maiorului Gheorghiu.

Azi la 10 ore dim. au pcrnit 3 batalioane din Brig. 3-a conform. ord. N. 574 sus citat.

10 Septemvrie. — S'a dat ordin Brigadei a 3-a ca mâine 11 ale corentei la 10 ore dimineața să pornească trei batalioane spre a schimba pe cele trei care ocupă reduta.

11 Septemvrie. — Azi la ora 12 s'a primit²⁾ ordinul de zi N. 67 și care se pune în copie :

„În prevederea unui atac al inamicului și spre a se lua din vreme măsuri de apărare pe întregul front, ocupat de armata română, se dă următorul ordin de bătae :

„Aripa stângă formată de Divizia 4-a căreia i s'a trimis 2 companii ruse și 2 batalioane din Divizia 2-a pe care le va avea cu totul sub ordine, va păstra pozițiile sale actuale și reduta Grivița.

„D-nul Col. A. Anghelescu³⁾ va comanda această zonă.

„Centrul format de Divizia III-a, întărită cu un batalion

1) Născut 23 Decembrie 1846, sublocotenent 2 Iulie 1867, căpitan 1 Ianuarie 1876 (*Anuarul 1877*, pag. 248).

2) Dela Marele Cartier General.

3) Născut 4 Septembrie 1836, sublocotenent 7 Aprilie 1856, colonel 1 Ianuarie 1871. Artilerist. (*Anuarul 1877*), pag. 115. Comandă atunci Divizia 4-a. În urma insuccesului dela 7 Octombrie i s'a luat comanda și a fost trimis să comande artileria la Calafat.

din Divizia II-a, pe care l va avea cu totul sub ordine, va păstra pozițiile sale actuale coprinzând și reduta Alexandru. D-nul Colonel G. Anghelescu ¹⁾ va comandă această zonă.

„Aripa dreaptă cuprinde zona Riben, Calisovat, Verbița până la Reduta Alexandru exclusiv.

„Divizia II-a va trimite între reduta Alexandru și Verbița 5 batalioane și 2 baterii. Aceste trupe împreună cu trupele de la Riben, Calisovat și Brigada Roznovanu se vor afla sub comanda d-lui Colonel Cerkez. Restul Diviziei a II-a va rămâne în bivouacul său actual.

„In fiecare fort sau redută se va numi de către Comandantul Diviziei, un Comandant al tuturor trupelor din interior, având responsabilitatea pazei sale.

„Dat în Tabăra Verbița la Marele Cartier General al Armatei, în 11 Septembrie 1877. ²⁾

Comandantul Armatei, (ss) *General Cernat*.

Conform acestui ordin s'a dat contra ordin Brigadei a 2-a de a mai ocupa reduta cu 3 batalioane, ci a trimite imediat 2 batalioane, care batalioane vor fi puse sub ordinele directe ale D-lui Comandant al Diviziei a 4-a. Aceste batalioane vor fi puse sub ordinele Colonelului Dona, compunându-se din I-ul Bat. de Vânători și un Bat. din al 5-a Reg. Dorob., care împreună cu 2 companii rusești sunt menite a apăra reduta.

In acelaș timp s'a făcut cunoscut prin rap. N. 562 Comandantului Diviziei a 4-a că conform ordinului de zi N. 67 Colonelul Dona ³⁾ cu trupele arătate mai sus se pune sub ordinele d-sale pentru apărarea redutei. ⁴⁾

1) Născut 6 Ianuarie 1839, sublocotenent 7 Aprilie 1856, colonel 1 Ianuarie 1870. Infanterist. (*Anuarul 1877*, pag. 114). Comandă Divizia 3-a.

2) E de notat faptul că Marele Cartier nu dădea ordine de operații ci ordine de zi.

3) Născut 6 August 1833, sublocotenent 7 Aprilie 1856, colonel 8 Aprilie 1877. Infanterist. (*Anuarul 1877*, pag. 120).

4) Atașarea de batalioane dela o divizie la alta a dus și la amestec în atribuțiile unor altora.

Prin ordinul N. 560 se ordonă Brigadei a 3-a de a trimite Batalionul I-iu din al 5-a Reg. de Dorobanți la Divizia 3-a, care se pune sub ordinele directe ale Com. acelei Diviz. și prin nota N. 561 se face cunoscut d-lui Com. a Div. a 3-a că Batalionul I-u din al 5-a Reg. de Dorobanți s'a detașat sub ordinele d-sale, totdeodată învitându-l ca să dea ordin să schimbe trupele ce se află în avant-posturi între Brigada Gramont 1) și reduta Alexandru conform ordinului de zi N. 67.

Comandantului Brigadei I-a i se ordonă (N. 563) de a porni imediat cu brigada ce comandă și a așeză bivuacul celor 5 batalioane pe platoul ce se întinde între satul Verbița la dreapta și reduta Alexandru la stânga; aceasta va fi zona pe care, în caz de atac din partea inamicului, va avea misiunea de a o ocupa, apăra și ecleră înaintea sa printr'un batalion ce va trimite în avant-posturi. Linia avant-posturilor se va legă la dreapta cu brigada Rosnovanu 2) și la stânga cu Divizia 3-a în dreptul redutei Alexandru, care va fi ocupată de Div. 3-a, reduta Verbița se va ocupa în permanență de Bat. al 4-lea de Vânători, Maiorul Ivanovici se numește comandantul Redutei, care va avea toată răspunderea pentru paza ei.

D-lui Comandant al Artileriei de rezervă i s'a dat ordinul N. 564 spre a porni 2 baterii una de 8 și una de 9 cm. pe platoul dintre Verbița și reduta Alexandru, care să se așeze în bivuac la spatele Brigadei I-a. Să pue în baterie în reduta Verbița numărul de tunuri ce vor fi necesare; recomandându-i că într'un caz de atac neprevăzut până la sosirea Com. Divizei va luă împreună cu Com. Brig. I-a toate măsurile de apărarea acelei poziții (în Fortul Verbița s'a așezat Bateria 2-a din I-ul Reg. de Artilerie).

Toate aceste ordine la ora 7 seara erau executate și trupele

1) Născut 19 Aprilie 1835, sublocotenent 7 Aprilie 1856, colonel 1 Martie 1871 (*Anuarul 1877*, pag. 115) Brigada Al. Gramont făcea parte din Divizia 3-a.

2) Brigada de călărași a Diviziei a 4-a. Născut la 1 Martie 1832, G. Rosetti Rosnovanu fusese primit ca sublocotenent. din armată rusă, la 19 Iulie 1857. Colonel la 26 Octomvrie 1859 se află în neactivitate la 1 Iulie 1877 (*Anuarul 1877*, pag. 396). A fost rechemat după cererea sa. A părăsit armata ulterior pentru a face politică.

Divizei ocupau noua ordine de bătae conf. ord. N. 67; afară de Batalionul ce eră în avant-post dela flancul drept al Divizei a 3-a până în dreptul redutei Alexandru, care nu eră încă schimbat de Divizia 3-a.

12 Septemvrie. — Comandantul Div. a 3-a ne vroind a schimbă batalionul ce se află în avant-posturi între Brig. Gramont și reduta Alexandru, d-nul Comandant al Div. 2, învitându-l de 2 ori, a comunicat aceasta d-lui General comandant al Armatei, dând în acelaș timp ordin batalionului de a se retrage. ¹⁾

La ora 1 d. a. s'a primit ordinul circular f. n. ²⁾ care conține :
Ca explicație ordinului de zi N. 67 se ordonă :

Divizia 3-a va ține avant-posturile sale de la drumul Bucovului din vale spre stânga.

Divizia 2-a va ține avant-posturile sale dela drumul Bucovului din vale spre dreapta.

-(ss) Șef de Stat Major, *Colonel Baroși.*

Conform acestui ordin suplimentar s'a dat ordin Col. Sachelarie de a se întinde cu flancul stâng al avant-posturilor sale până în drumul Bucovului.

Astă seară s'a primit înaltul ordin de zi N. 63 care conține :

Pentru a aveà mai multă unitate în comandă și a înlesni relațiile comandantului cu corpurile de rezervă, se ordonă următoarele :

Art. I. — Divizia de Infanterie de rezervă, artileria de rezervă și brigada de rezervă de Cavalerie constituite prin înaltul ordin de zi N. 38, vor formà astfel cum sunt compuse o singură Divizie, care se va numi Divizia II a corpului de operație.

Art. II. — Comandantul acestei Divizii va fi d-nul Colonel Cerchez actualul Comandant al Divizei de infanterie de rezervă.

Dat la Marele Cartier General al Armatei de Occident, Poradim la 9 Septemvrie 1877.

(Semnat) *Carol.*

1) Acest conflict a isvorit probabil din cauză că ordinul de zi No. 67 al Marelui Cartier (pag. 34) nu arată clar punctul unde urmă a se face joncțiunea între cele două divizii.

2) Fără număr.

Ordinul de zi N. 67 și înaltul ordin de zi N. 63 s'au făcut cunoscut la toate trupele din Divizia 2-a precum și părților atașate : Brigada 4-a de Călărași ce se află la Calisovat, precum și Bateria I-a din al 4-lea Reg. de Artil., Reg. al 12 de Dorobanți, un Bat. la Calisovat și unul la Kreta și Bat. al 2-lea din al 11-lea reg. de Dorobanți, ce se află la Riben.

13 Septembrie. — Brigadei I-a, ce ocupă platoul din dreapta satului Verbița, i s-a dat ordinul N. 593, prin care i se arată modul cum se așează avant-posturile sale ; va avea în fiecare zi un Batalion pentru avant-posturi, o companie din acest batalion o va pune în avant-posturi din drumul Bucovului până la linia vedetelor Reg. al 7-lea de Călărași ; o altă companie va ocupa linia dela pădure până în dreptul redutei Verbița, cele alte 2 companii vor forma garda mare și se vor așeza pe movila A. ¹⁾.

D-lui Maior Ghidionescu ²⁾, Com. Bat. din al 11-lea Reg. de Dorobanți, i s'a ordonat (N. 597) a lua dispozițiile următoare : a pune o companie în avant-posturi dela Kacemunica până la Riben, care se va ține în legătură cu vedetele Reg. al 8-lea de Călărași ; va așeza o gardă mare la vadul Vidului având santinelele trebuincioase, în fine i se recomandă paza acestei linii și reduta Riben cu ori ce preț.

Avant-posturile Brigadei a 4-a de Călărași se vor întinde dela dreapta pe Vid, dela înălțimea dintre Susurlu și Kacemunica până la stânga pe înălțimea deasupra satului Bucovei, unde se unește cu compania de Infanterie. Două Regimente al 7-lea și al 8-lea vor ocupa această întindere, având un Escadron în avant-posturi și cele alte 3 în urmă, în bivouac, ca susținere, Regimentul al 3-lea de Călărași în rezervă.

Se ordonă Com. Brig. a 4-a de Călărași că în caz de un atac din partea turcilor contra vedetelor Reg. al 7-lea de Călărași, aceste vedete să nu se retragă spre Calisovat mai înainte de a nu anunța santinelele de Infanterie ce acoper trupele dela Verbița ; pe lângă aceasta i se face cunoscut că în dreapta

1) Nu se poate ști care eră această movilă, lipsind crochiul.

2) Născut 23 August 1837, sublocotenent 24 Iulie 1858, maior 1 Ianuarie 1873. (*Anuarul 1877*, pag. 136).

vedetelor Reg. 8 de Căl. se află pe marginea Vidului o companie de al 11 Reg. de Dor. în avant-posturi.

14 Septemvrie. Conform ordinul N. 82 al Marelui Cartier, s'a dat ordin (N. 567) Com. Brig. a 4-a de Călărași de a ramplasa în avant-posturi Regim. al 8-lea de Călărași prin al 3-lea de Călărași.

D-l Com. al Brig. a 4-a de Călărași arată că pe linia avant-posturilor nu s'a întâmplat nimic în cele 24 ore trecute, că a dat ordin de a schimba regim. al 8-lea de Călărași, însă aceasta mâine la 15 ale corentei fiind acum ora prea înaintată. Printr'un alt raport arată că din raporturile primite dela avant-posturile Reg. al 8-lea de Călărași, astăzi pe la 3 ore d. a., un pluton de Cerchezi eșind din fortul Opanes a mers în fugă în direcția Bucovei, trăgând focuri asupra vedetelor noastre, care n'au putut riposta din cauza marei distanțe și inferiorității armei¹⁾. La flancul drept al avant-posturilor s'au auzit focuri de Artilerie pe la 5 ore d. a. care eră o canonadă între Artileria turcă și cea a Generalului Kryloff în direcția Etropolei. La flancul stâng al forturilor turcești s'a observat de avant-posturile Regim. al 7-lea de Călărași o mulțime de corturi turcești tăbărite de curând.

15 Septemvrie. — S'au recomandat Brig. a 4-a de Călărași de a trimite un ofițer spre a se pune în relație cu Brigada de Roșiori și a raportă întotdeauna cele ce se petrec pe acolo.

16 Septemvrie. — D-nul Comandant al Brig. a 4-a de Călărași arată, printr'un raport, că a luat informațiile asupra ajutoarelor ce au ajuns la Plevna sub comanda lui Ehmed-Pașa, dela un soldat turc ce avant-posturile l-au făcut prizonier. După aceste informații au intrat în Plevna 12.000 oameni infanterie, 6 tunuri și 300 oameni cavalerie, că Turcii au 10 Dorobanți prizonieri și că obuzele armatei aliate ajung în Plevna, unde au dărâmat mai multe case. Prin acelaș raport

1) Carabina Dreyse a călărașilor aveă o bătaie mult inferioară carabinelor turcești.

arată că Maiorul Beler¹⁾, Com. Reg. al 3-lea de Călărași, a instalat bivouacul său la extremul flanc drept al liniei avant-posturilor, aproape de Vid și în urma satului Kacemunica și că prin raportul său de astă-noapte arată că nu poate a se lega prin patrulare cu Cavaleria imperială rusă de peste Vid, fiindcă satul Demirkioi nu este ocupat de trupe și nici nu sunt vedete spre Vid, ruse sau române, din cauză că trupele sunt dincolo de Trestenik; a trimis un ofițer cu ordin de a găsi pe vr'un Comandant român sau rus spre ai comunica cele recomandate de Dv. (adică de a da relație de cele ce se petrec).

Printr'un alt raport, arată că ofițerul trimis a adus informațiile următoare: satul Etropol este ocupat de Brigada Formac și o Brigadă Cazaci, satul Dubnic și în fața Etropolului se află tabere turcești. D-l General Criloff cu Brigada Crețianu și o brigadă rusă s'au dus spre Rahova, însă un sat în apropiere de Rahova fiind ocupat de numeroasă infanterie turcă, au silit pe Generalul Criloff de a se retrage, pe lângă aceste d-nul Comandant al Brigadei face cunoscut că, conform ordinului No. 190 al d-lui General Cernat, a trimis un ofițer spre a cerceta dacă este exact că un lung șir de care intră în Plevna și să previe Cavaleria de peste Vid de un asemenea fapt.

Se primește dela Marele Cartier ordinul de zi No. 74, care se pune aici în copie:

„Pentru a se arăta într'un mod deslușit în raporturi și ordine fără eroare, punctele principale ale pozițiunei armatei se ordonă următoarele:

„Reduta care a fost luată dela inamic se va numi *Reduta Grivița No. 1* și va avea de Comandant pe d-nul Maior Comăneanu.

„Reduta care se atacă se va numi No. 2. Reduta construită la aripa dreaptă a artileriei Diviziei a 3-a, pe muchia din

1) Comandantul titular al regimentului eră Lt.-colonelul Polizu, iar maiorul Beller eră ajutor (*Anuarul 1877*, pag. 91). Acesta se născuse la 8 Iulie 1844, fusese înaintat sublocotenent la 15 Iulie 1863 și maior la 8 Februarie 1875 (*Ib.*, pag. 284).

fața pozițiilor inamice Bucov, se va numi *Reduta Alexandru* având de Comandant pe d-nul Maior Maca¹⁾.

„Fortul construit înaintea satului Verbița se va numi *fortul Verbița* și va avea de Comandant pe d-nul Maior Ivanovici.

„Reduta construită la Calysovat, se va numi *reduta Calisovat* și va avea de comandant pe d-nul Căpitan Crimineanu din Artilerie.

Reduta construită la Riben se va numi *Reduta Riben* și va avea de comandant pe Maior Ghidionescu.

Com. Armatei (ss) *General Cernat*.

17 Septemvrie. — Azi la ora 6 dimineața toate trupele de infanterie, Cavalerie și Artilerie au fost puse sub arme, conf. ordin de zi No. 75 al Marelui Cartier la 6 și 10; d-nul General Cernat însoțit de d-nul Comandant al Diviziei au vizitat toate trupele din Divizia 2-a din lagărul Verbița. La 7 ore trupele au reintrat în bivuac.

Această preparare a trupelor în toate dimineațile după ordinul de zi No. 75 are descop de a preveni un atac din partea turcilor.

Copie după ordinul de zi No. 75 al Marelui Cartier.

„In fiecare dimineață, la orele 5¹/₂ se va suna scularea și la orele 6 toate trupele de Infanterie, Cavalerie și Artilerie vor fi sub arme. Se va face apelul nominal și toți aceia ce nu vor fi prezenți, fie ofițer fie grad inferior vor fi pedepsiți.

„Diviziile a II-a, a III-a și a IV-a toate la orele 6 dimineața, vor trimite câte o companie spre pozițiile inamicului în recunoaștere. Divizia II-a va mai trimite încă o companie spre Calisovat. Numai după urma raporturilor acestor recunoașteri trupele vor trece a lua repaus în bivuac.

„Inamicul ce combatem are de normă de a și pregăti noaptea coloanele și în zori de ziuă a executa atacul, prin urmare d-nii șefi de Divizii vor lua toate măsurile spre a nu fi surprinși în caz de un atac din partea inamicului. D-nii Comandanți de Divizii se vor afla în pozițiile următoare :

1) Născut 14 August 1844, sublocotenent 15 Iulie 1853, maior 1 Ianuarie 1875 (*Anuarul 1877*, pag. 139).

„Comandantul Diviziei a II-a, d-nul Colonel Cerchez, la dreapta redutei Verbița.

„Comandantul Diviziei a III-a, Colonel G. Anghelescu, pe înălțimea de lângă reduta Alexandru.

„Comandantul Diviziei a IV-a, Colonel A. Anghelescu pe înălțimea în centrul tranșeurilor Diviziei sale.

„Subscrisul dinpreună cu Statul-Major se va ține lângă satul Verbița.

„La caz că d-nii comandanți de Divizii (voies) csă-și schimbe locurile indicate mai sus, atunci d-lor vor lăsa ofițerii la aceste locuri, spre a indică și conduce la locurile unde d-nii Comandanți se vor afla în acel moment. Acest ordin se va face cunoscut la toți șefii de corpuri și părți detașate.“

Comandantul Armatei (ss) *General Cernat*.

Acest ordin de zi s'a făcut cunoscut la toți șefii de corpuri și părți detașate.

Comandantului Brigadei I-a 'i s'a dat ordinul No. 620 de a trimite o companie în recunoaștere în toate zilele, având un parcurs de 2 sau 3 kilometri în spre inamic între Calisovat și Opanes, conform ord. de zi al M. C. No. 75.

Șefului Reg. al 12 Dorobanți, tot conform acest ordin, va trimite recunoașteri zilnic de un pluton care, va parcurge valea dintre Riben și Calysovot, care conduce la Opanes. Asemenea 'i s'a dat ordin No. 622 a retrage compania ce are în avant-oposturi, și a pune numai garde de câmp împrejurul taberei d-sale.

Comandantului Brig. 4-a de Călărași 'i s'a dat asemeni ordin de a face aceste recunoașteri dimineața.

Comandantul Brigadei I-a prin raportul său arată că a trimis o companie în recunoaștere conform ordin. Diviziei No. 620 care a înaintat chiar până în fața întăririlor dela Opanes, trecând peste linia Vedetelor noastre fără a vedea nimic. D-lui crede că ar fi mai nemerit de a se întrebuița Cavaleria pentru aceste recunoașteri, căci compania a făcut 6¹/₂ ore până s'a reîntors și trupele au stat sub arme, ceea ce este foarte ostenitor, cere ordine noi în privința aceasta.

Comandantul Brigadei a 4-a de Călărași arată că a primit comunicația următoare dela Colonel Crețianu: „Până la ora 3¹/₂ d. a. azi 16 Septembrie nu s'a introdus nici o coloană în Plevna, aceasta vă declar după raportul primit dela Colonel Formac pe la orele 6 seara. Coloana însă care s'a văzut venind dela Rahova spre Trestenic eram noi cu 8 Reg. de Cavalerie și 24 de tunuricare ne întorceam din recunoașterea ce a făcut d-nul General Criloff până la Rahova". In urma acestei comunicări Colonel Roznovanu a primit raportul ofițerului trimes la 16 Sept., conform ord. General Cernat No. 15 și care a arătat că s'a încredințat dela un sergent din Reg. al 3-lea de Călărași, că în adevăr a intrat în Plevna o coloană foarte mare de provizii și că raportând aceasta d-lui Colonel Crețianu, ducând chiar pe sergent, Col. Crețianu 'i, a ordonat a aștepta la d-sa-până când va primi raporturile care le așteapta pe la orele 10¹/₂ seara. Asemeni arată că Colonel Crețianu se află la Mortevița.

S'a dat ordinul No. 621 d-lui Com. al Brigadei a 2-a spre a trimite un B-on din brigadă, mâine la 6 ore dimineața pentru Kacemunica și că acest B-on se va pune sub ordi-nile Colonelului Roznovanu însărcinat a face o recunoaștere asupra taberei turcești din Opanes.

D-lui Colonel Roznovanu asupra acestei recunoașteri 'i s'a dat ordin No. 623, anunțând că va sosi mâine dim. un B-on la Calysovat, că acest batalion va bivuacă în locul ce 'i s'a arătat de d-nul Comand. al Diviziei în cele 2 recunoașteri anterioare făcute : d'asupra Kacemunicei în dosul flancului drept al avant-posturilor Regim. al 3-lea de Călărași, asemenea a da ordin unei secții de Artilerie de a se așeză mâine seară într'o poziție favorabilă spre a protege retragerea Batalionului.

18 Septembrie. — Azi la 6 ore dim. toate trupele din lagăr au fost puse sub arme, conform ord. de zi No. 75 al Marelui Cartier, la 7 ore au reintrat în bivuaç.

D-nul Comandant al Brigadei I-a, arată că recunoașterea ce a trimis s'a reîntors la 9 ore dim., însă nu a văzut nimic asupra inamicului.

In loc de un B-on ce erà să pornească azi la 6 ore dimineața Brig. 2-a pentru Kacemunica, conform ordin No. 621, s'a dat ordin de a porni la 8 ore dim. Regimentul al 4-lea de linie întreg. D-nul Colonel Cerchez a plecat asemenea pentru Kacemunica spre a dirige recunoașterea asupra Opanesului la 12 amiazi, însoțit de tot Stat-Majorul său și Comand. Artileriei Diviziei a 2-a. După un mic halt ce a făcut la Calisovat, la Cartierul Brigadei a 4-a de Călărași, unde ajunsese și Regim. al 4-lea de linie, ordonând direcția ce va lua și localitatea unde va bivuață acest regiment în apropierea Kacemuniceii, a mers direct la Riben și de acolo la Mortevița spre a vedea Brigada de Roșiori pusă de curând sub comanda d-sale. La 6^{1/2} ore seara se află în bivuacul Reg. al 3-lea de Călărași situat pe Vid și un kilometru înapoia satului Kacemunica; aici d-nul Comandant al Diviziei după ce mai întâiu a luat toate dispozițiile necesare pentru recunoașterea ce și propunea a face a 2-a zi contra taberei turcești dela Opanes, dând ordin ca în loc de o secție de artilerie să se prepare 2 secții și 2 escadroane călărași, a petrecut noaptea cu Stat-Majorul său.

19 Septembrie. — Satul Opanes se află pe partea dreaptă a Vidului la o distanță de vr'o 1500 m. de orașul Plevna, este pus pe coasta înălțimilor ce se întind pe partea dreaptă a Vidului. Este mascat de înălțimea ce se desfășoară dela bordul Vidului și se întinde spre Nord la Bucov, pe această înălțime, care domină pe toate cele ce sunt în posesiunea armatei noastre, armata turcă a construit două forturi la vr'o 400 m. distanță unul de altul și de unde poate bate toate localitățile din dreapta și stânga Vidului; tabăra turcească numită dela Opanes se află în dosul acestei înălțimi aproape de Vid. Acest punct al Opanesului, după poziția sa tare și avantajele ce aduce Armatei din Plevna, acoperind drumul Sophia-Plevna a făcut de a se decide o recunoaștere a lui.

In ziua de 18 s'a dat ordin Brigadei I-a ca să trimeată în dimineața zilei de 19 I-iu B-on din I-iu Reg. de linie din Tabăra Verbița No. 1 în recunoaștere spre Opanes, asemenea s'a dat ordin la 2 companii din B-on Reg. al 11-lea de Doro-

banți spre a merge în recunoaștere spre Kacemunica, scopul eră ca aceste trupe să flancheze Regimentul al 4-lea de linie.

Brigadei de Călărași 'i s'a dat ordin de a trimite câte un Escadron tot în dimineața zilei de 19 Sept. la dreapta și stânga, spre a ține lăgătură între trupele de infanterie.

La 3^{1/2} ore dimineața d-nul Com. al Diviziei s'a pus în marș pentru a merge la bivuacul Com. Brig. 4-a de Călărași, aici a luat dispozițiile următoare : ca trupele de infanterie (Reg. al 4-lea de linie) din bivuacul lor ce se află între satul Kacemunica și linia avant-posturilor, un batalion să înainteze dincolo de linia avant-posturilor și să ocupe în vale trei case și care se numesc Odăile, unde va rămâne până la alt ordin, cel alt batalion să stea în urma liniei avant-posturilor în rezervă și mascat în pădure, în rezervă ; cele 2 secții de artilerie să se ducă să ocupe extremitatea înălțimei de pământ pe care sunt așezate avant-posturile, poziție care se află în fața forturilor turcești și de unde poate bate orice încercare de a deбуșă trupe prin valea Susurlu-Vid din Opanes ; unui escadron de Cavalerie 'i s'a dat ordin de a se așeză în partea stângă a trupelor dincolo de Odăi și pe înălțime spre a pară un atac al turcilor în flancul stâng al trupelor de infanterie.

Toate aceste dispoziții luate, trupele s'au pus în marș și la ora 5 dim. d-nul Com. al Div. și capul coloanei de infanterie se aflau pe linia ante-posturilor, Batalionul al 2-lea a descins în vale și a ocupat Odăile ; atunci d-nul Comandant al Diviziei din punctul de observație pe linia avant-posturilor unde se află a dat ordinul următor Comand. acelui B-on. A trimite o companie în tiraliori pe înălțimea din față, care explorând pădurea și porumburile ce se aflau pe dânsa precum și asigură că valea nu este ocupată de inamic a face cunoscut comandantului de Batalion spre a înaintă cu cele alte trei companii formate în coloană de marș și a conturnă botul înălțimii și a trece în vale, în momentul când va intră în vale să desfacă încă o companie în tiraliori în dreapta și cele 2 companii să se formeze în coloană de companii și în urma centrului celor 2 companii în tiraliori, apoi în această

formație a înaintă asupra coamei înălțimei Bucov, unde dacă va întâlni vr'un obstacol neașteptat să se retragă sau dacă forturile sunt bine păzitea, semenea în caz contrariu a tentă prin surpriză chiar a se face stăpân pe dânsule. Acesta este ordinul și instrucțiile date de d-nul Comandant al Diviziei.

Imediat după acest ordin, o companie a înaintat în tiraliori, însă înainte ca această companie să aibă timpul de a explora localitatea, celelalte 3 companii au înaintat pe o vâlcea care nu se prevedea în ordin, astfel că din această eroare s'a luat formația următoare : pe coama înălțimii 2 companii în tiraliori și 2 în coloană de companie și au înaintat până pe a 3-a înălțime dela avant-posturile noastre.

În acest timp cel alt batalion a ocupat Odăile stând în rezervă.

Ajungând tiraliorii pe a 3-a înălțime, santinelele turcești au dat alarma și o fusiliată de tiraliori a început, însă în acest moment un ordin dela Marele Cartier făcea cunoscut că fiind trimis un parlamentar la Cartierul turc să se înceteze orice operație ; conform acestui ordin s'a ordonat ca trupele să se retragă imediat și să reîntre în bivacuul ce avusese noaptea trecută ; retragerea a fost protegiată de o companie lăsată în tiraliori pe a 2-a înălțime.

În urmă retrăgându-se și d-nul Comandant al Diviziei pe linia avant-posturilor a mers la cele 2 secții de Artilerie, de unde au asistat la o afacere între Cavaleria rusă-română și turcă, de aci d-nul Com. al Diviziei a ordonat celor 2 secții de artilerie a trage contra trupelor turcești ; s'au tras 8 focuri fără a produce efect mare, tirul nefiind rectificat. Brigada de Roșiori primise ordin de a susține peste Vid recunoașterea trupelor de infanterie, la ora 9 seara s'a reîntors în lagărul dela Verbița. Regimentul a 4-lea de linie a rămas în lagărul său de lângă Kacemunica până la al 2-lea ordin ; crezând că aceiaș operație s'ar putea reînoi¹⁾.

La 11 $\frac{3}{4}$ ore seara s'a primit următorul raport al d-lui

1) Se dă acestei recunoașteri o importanță cu totul demăsurată.

Colonel Crețianu trimis de Colonel Roznovanu : „Ni se spune în momentul de față că trupe de Infanterie ies din Plevna și se pot, profitând de întunecime, îndreapta noaptea spre Riben. Mă socotesc dator a vă atrage băgarea de seamă spre a nu fi surprinși, noi pe țărmlul stâng veghiăm, faceți asemenea pe țărmlul drept“.

(ss) *Colonel Crețianu.*

D-nul Colonel Roznovanu arată că în urmă acestui aviz a prevenit pe Com. Reg. al 3-lea Călărași și pe Colonelul Nicolau și a luat toate precauțiunile spre a nu fi surprinși.

D-nul Comandant al Diviziei luând cunoștință de aceste, recomandă Col. Roznovanu a pune toată energia trebuincioasă spre a opri pe inamic, în caz când ar vroi să treacă; a'l ține în curent de tot ce se va întâmplă spre a'i trimite ajutorul trebuincios.

D-nul Comandant al Armatei cu ordinul său No. 157 arată că 'i s'a raportat de Generalul Kriloff care se află la Riben, că coloane de Inf. și Cavalerie au trecut podul peste Vid, și că acest General au dat ordin avant-gardei de Cavalerie de a-i eși înainte. Recomand Com. Diviziei de a se înțelege cu Generalul Kriloff despre măsurile ce ar fi de luat pentru oprirea intrării a noi coloane în Plevna ¹⁾.

20 Septemvrie. — În noaptea de 19 spre 20 Regim. al 4-lea de linie a făcut tranșee pe înălțimea dintre Susurlu și Opanes la păr ²⁾, spre a se întări în poziția această înaintată.

S'a primit un raport dela Colonel Roznovanu, prin care dă detaliurile următoare asupra recunoașterii ce a trimis eri seară în urma avizului Col. Crețianu : au trimis o patrulă comandată de un ofițer în spre Riben și alta înaintea vedetelor noastre în spre Susurlu, dar nici una, nici alta nu au văzut nici o coloană de infanterie sau alte trupe turcești dirijindu-se spre Riben. Arată asemenea că Generalul Kriloff

1) În urma acestui ordin d-nul Comandant al Diviziei a dat ordin d-lui Colonel Crețianu de a se înțelege cu Generalul Kriloff în această privință. (Nota căpitanului Bălanu).

2) Un pom a cărul loc nu se poate determina acum.

este la Trestenik cu Cavaleria română și că în afacerea de eri a Cavaleriei, Românii au avut 4 morți și 5 răniți și Rușii 20; și că trupele nu și-au schimbat pozițiile lor.

Căpitanul Dănescu ¹⁾ cu 2 companii din 1-iu de linie a ajuns lângă Reg. al 4-lea de ²⁾ linie la Kacemunica; (când s'a dat ordinul și pentru ce nu știu) aceste 2 companii au venit a ține legătură cu trupele Regimentului al 4-lea de linie.

Azi a fost Măria Sa Domnitorul în lagăr.

S'au reîntors în lagărul Verbița Regimentul al 4-lea de linie și cele 2 Comp. din I-a de linie, (tot Bat din 1-iu Reg. de linie). conform ordinului dat eri. Cele 2 companii din Bat. din al 11-lea Reg. de Dorobanți s'au reîntors la Riben.

D-nul Colonel Roznovanu prin raportul său arată că linia avant-posturilor ce o înaintase eri pe înălțimea ce este dincolo de Odăia retras-o tot pe cea veche din cauză că terenul fiind prea păduros, santinelele turcești trăgeau asupra vedetelor fără ca aceștia să-i poată vede. Arată că după ce o companie din al 4-lea de linie s'a retras din Susurlu și care făcuse tranșei (*sic*) abri a dat ordin unei companii din al 11-lea Dorob. a ocupă acele abriuri și cere aprobare de a pune 2 companii spre a fi ocupat într'un mod serios.

La acest raport d-nul Comandant al Diviziei a răspuns că aprobă retragerea vedetelor pe linia cea veche, însă, cât pentru a ocupă tranșeele dela Susurlu cu Infanterie, nu aprobă și ordonă ca trupele de infanterie să părăsească acele tranșee.

D-nul Comandant al Armatei prin ordinul său No. 565 face cunoscut următoarele.

Copie. Domnule Colonel,

„Luneta construită la dreapta fortului Verbița va avea numele de *luneta București*. Această lunetă se va ocupă în permanență de două companii. Cele alte două companii ale Batalionului vor ocupă șanțurile și bateria deja construită

1) Născut 14 Februarie 1837, sublocotenent 30 August 1863, căpitan 8 Aprilie 1873 (*Anuarul 1877*, pag. 162).

2) Paranteza e a căpitanului Bălanu.

de bateria Colonel Roznovanu pe muchia vecină din fața lunetei. Aceste companii 'și vor construi un mic reduit și vor așeză o gardă mare (un pluton) la o moviliță ce se află pe acea muchie înaintea și spre dreapta, de unde se poate observa vâlceaua care coboară în valea Calisovat-Riben, aproape de Riben. Pe acea moviliță se află urme de vedete de ale noastre.

Cavaleria Colonelului Roznovanu 'și va mută bivacuul în vâlceaua aceasta și care este însemnată pe hartă și pe care o cunoaște bine 'i s'a arătat de mine în ziua de 19 curent când mergea la recunoașterea ce ați făcut. Va trimite vedetele sale cât se poate mai departe și va da ordin Căpitanului Boteanu ¹⁾ de a construi o baterie pe dealul cel mare Calisovat-Riben drept în fața gurei vâlcelei în care se ordonă acum a se așeză bivacuul Cavaleriei ²⁾.

Comandantul Armatei (ss) *General Cernat*

D-lui Comandant al Brigadei a 4-a de Călărași, conform ordin 565 al Marelui Cartier, 'i s'a dat ordinul următor :

Veți mută bivacuul Dv. chiar astăzi pe coasta vâlcelei dintre Riben și Calisovat, chiar în locul unde d-nul General Cernat v'a arătat în ziua de 19 a corentei. Veți da ordin Căpitanului Boteanu a așeză pe acel deal artileria, după ce va construi mai întâiu o baterie, care să bată vâlceaua care debușează între Calisovat și Riben. Pe lângă aceasta 'i s'a ordonat ca compania din al 11-lea de Dorobanți ce a ocupat Susurlu să se reîntoarcă înapoi la Riben nefiind trebuință de a ocupa acel sat.

D-nul Colonel Horbaschi ³⁾ întorcându-se din concediu de boală ce a avut, a luat comanda Artileriei Diviziei a II-a.

1) Născut 7 Ianuarie 1848, sublocotenent 29 Iunie 1868, căpitan 8 Aprilie 1875 (*Anuarul 1877*, pag. 262).

2) Și acest ordin ca și cele mai multe e lipsit de claritate, din cauza nedefinerii punctelor de pe teren în mod precis, lipsă de precizie care eră datorită și lipsei de hărți.

3) Născut 5 Ianuarie 1842, primit la 9 Ianuarie 1864, din armata rusă ca sublocotenent și înaintat încotenent pe aceeași zi, locotenent-colonel la 24 Aprilie 1877 (*Anuarul 1877*, pag. 255).

22 Septembrie. — D-nul Colonel Roznovanu trimite raportul S.-Lt.-Gorgăneanu asupra informațiilor ce a fost a lua dela Brigada de roșiori peste Vid. Acest raport arată că Brigada de Roșiori se află la Trestenik și că în ziua de ieri la 8 dim. au început să iasă din Plevna un convoiu de care conduse de o armată numeroasă și compus din câte trei arme și care coloană până aseară la 7 ore nu se terminase. Colonelul Crețianu, pe dată ce a fost anunțat, a trimis o patrulă, care a văzut că carele erau pline de răniți turci și o mulțime de Bulgari care 'i scotea afară din Plevna; asemenea 'i s'a spus că General Kriloff au trimis 4 regimente de cavalerie rusească ca să 'i ajungă spre Telis, însă rezultatul acestor regimente nu se știe ce au făcut.

S'a primit ordinul de zi No. 80 al Marelui Cartier, prin care face cunoscut că Regimentul al 8-lea de Călărași se mută în Brigada de Roșiori a Diviziei a 2-a și va porni la Giulenci îndată ce se va schimba de Regimentul al 4-lea de Călărași.

Regimentul al 4-lea de Călărași se mută în Brigada 4-a de Călărași și va porni la Verbița în ziua de 23 Septembrie a.c.

Conform ordinului No. 565 al Marelui Cartier, s'au ordonat următoarele Brigadei I-a, trimitându-i-se și croquiul terenului :

Veți binevoi a da ordin ca cu 2 companii să se ocupe Luneta București în permanență, această lunetă este cea construită în dreapta fortului Verbița, cu cele alte 2 companii veți ocupa șanțurile și bateria construită de artilerie de sub ordinele Col. Roznovanu pe muchia vecină din fața lunetei; aceste companii 'și vor construi un mic reduct și vor așeza o gardă mare (un pluton) la o moviliță ce se află pe acea muchie înainte și spre dreapta, de unde se poate observa vâlceaua care coboară în valea Calysovat-Riben. Pe acea moviliță se află urme de vedete de ale noastre și un arbore mascat.

23 Septembrie. — Conform ordinului No. al Marelui Cartier, Brigada a 2-a și restul de 3 baterii din al 2-lea regiment de Artilerie 'și-au schimbat bivouacul, azi la 12 ore amiazi la stânga satului Verbița, unde se află Brigada I-a

pe platou, asemenea și ambulanța s'a mutat în urma platonului în valea ce duce dela Verbița la Calisovat. Brigada 3-a 'și-a păstrat bivacuul ce are. Marele Cartier s'a mutat în satul Verbița și Cartierul Diviziei în lagăr între Brigada 1-a și a 2-a.

Azi s'a dat ordin No. 701, Brigadei a 2-a spre a ocupa a tour de role (*sic*) Luneta București cu 2 companii și cu alte două companii ale Batalionului vor ocupa șanțurile și bateria deșă construită de bateria Colonelului Roznovanu pe muchia vecină din fața lunetei și care actualmente sunt ocupate de Brigada I-a. Aceste uvrage vor fi ocupate în permanență de aceste trupe și se va numi câte un comandant, care vor fi dați cu ordin de zi pe Divizie.

Prin ordinele 700 și 701 către Brigada 1-a și 2-a se face cunoscut că linia avant-posturilor va fi ținută de aceste 2 Brigade alternând între ele cu trimiterea unui Batalion.

Colonelul Roznovanu arată că azi a mutat bivacuul său pe coasta vâlcelei dintre Calisovat și Riben, precum și bateria Boteanu conform ordin No. 1)

Cu un alt raport arată că un ofițer rus însoțit și de alții și de un sergent de roșiori s'au urcat pe înălțimile ce se urcă dela Susurlu spre Opanes, lângă pomul ce se vede și unde companiile din al 4-lea Reg. de linie 'și făcuse tranșeele lor ; ofețerii ruși s'au oprit spre a face ridicări topografice 2), însă îndată ce au fost zăriți de garda mare turcească, ce se află în porumbul dela stânga acelu deal, a deschis focuri și a rănit pe sergentul de roșiori cu un glonț, ce 'i-a străbătut pulpa piciorului? și conchide că de aceia a crezut necesar a ocupa cu infanterie acea înălțime, care ne maschează vederea spre Opanes. Se teme că turcii văzând tranșeele, ce a făcut regim. al 4-lea de linie, neocupate, să nu le ocupe și stăpâni ; pe (*sic*) acea înălțime ne-ar putea face mare rău. Pe lângă aceste arată că un ofițer, ce a fost trimis peste Vid de a lua informații, 'i-a raportat următoarele : că Brigada de Roșiori se

1) No. 565 al Marelui Cartier. Vezi mai sus, pag. 48.

2) Lipsa de hărți detaliate a silit pe Ruși și pe Români a face atunci ridicări topografice.

afla la Etropol, unde 'i s'a spus de d-nul Colonel Crețianu că eri a intrat, între orele 11 și 12 amiazi un convoiu de care în Plevna și că d-sa nu se așteptă ca acest convoiu să vie, fiind că se trimisese pe șoseaua Sophia 2 escadroane ruse, însă aceste escadroane nu s'au dus, și când a văzut acea coloană eră prea târziu de a opri să intre în Plevna.

24 Septembrie. — D-nul Comandant al Brigadei a 2-a prin raportul No. 210 face cunoscut, conform ord. N. 701, că Căpitanul Tereuzescu ¹⁾ din al 6-lea de Infanterie este cel care va comandă Luneta București, și Căpitanul Georgescu ²⁾ din al 4-lea de Infanterie, cel care va comandă la bateria construită în fața acestei lunete.

D-lui Colonel Roznovanu 'i se răspunde la raportul său de eri, prin care 'i se arată că se recunoaște importanța poziției despre muchia spre Opanes, dar nefiind în vederile marelui Cartier de a atrage atenția vrășmașului în acea parte sau de a trimite trupe de Infanterie ca s'o ocupe și s'o apere, nu pot aprobă aventurarea unei mici garde în tranșeele de pe acea înălțime de unde ar putea cu multă înlesnire să fie surprinsă și atacată pe la spate fără să'i putem veni în ajutor, și fără să'i rămăe nici o linie de retragere, de acea va face ca acele înălțimi să nu fie surveghiate decât prin patrule cât mai des trimise de Cavalerie.

D-nul Colonel Roznovanu raportează informațiile ce 'i-a adus ofițerul trimis peste Vid, spre a luă informații dela Colonel Crețianu asupra recunoașterei făcute de cele 4 reg. de Cavalerie rusești; — și care sunt următoarele: „în ziua de 22 corent venind un convoiu de munițiuni pe drumul Sofii să intre în Plevna, d-nul Colonel Formac, care comandă avant-posturile în acea parte a anunțat pe Colonel Crețianu a veni imediat cu Brigada de Roșiori spre a împiedică intrarea convoiului în Plevna, care au și pornit în marș forțat; dar pentrucă d-nul Colonel Formac nu au avut vedetele

1) Născut 4 Noemvrie 1839, sublocotenent 24 Ianuarie 1863, căpitan 10 Noemvrie 1868 (*Anuarul 1877*, pag. 151).

2) Născut 10 Decemvrie 1838, sublocotenent 15 Aprilie 1861, căpitan 26 Septemvrie 1868 (*Anuarul 1877*, pag. 147).

puse și la dreapta, nu am putut ști că vine convoiu decât numai atuncea când s'au apropiat de vedete; astfel că deși au anunțat imediat venirea Brigăzii de Roșiori, dar până să ajungă Roșiorii, convoiu a intrat în Plevna fără rezistență. D-nul comand. al Cavaleriei rusești, care comandă în acea parte, văzând că nu erau bine așezate avant-posturile comandate de d-nul Colonel Formac, au dat ordin de a se ramplasa prin Roșiori și în urmă cu Ruși. Cu Brigada de Roșiori se află și Cavaleria Rusească. Recunoașterea s'a făcut în direcția Rahovei spre Vidin însă nu au întâlnit nimic. Altă recunoaștere se face spre Sophia însă pentru că nu mai sosise trupa destinată pentru recunoaștere n'au putut a' mi da nici un rezultat (aceste informații 'mi par că nu tratează de loc de cele 4 reg. rusești !!) ¹⁾

25 Septembrie. — Timpul dela 24 Septembrie devenind foarte rău, azi a nins, astfel încât trupele sufer mult; ca să le păzească pe cât se va putea de asprimea timpului, conform ordinului Marelui Cuartier f. n., d-nul Comandant al Diviziei a dat ordinul cu No. 719 Comand. Brig. a 4-a de Călărași de a muta bivacuul călărașilor și al artileriei de sub ordinele d-sale, însă fără ca printr'aceasta să se slăbească câtuși de puțin paza liniei la Riben, unde va rămâne până timpul se va îndrepta, când apoi va reintră iar în bivacuul ce-l are acum.

D-lui Maior Ghidionescu 'i se ordonă asemeni de a cantona oamenii în Riben, lăsând o companie în redută spre paza ei, și a ține bine avant-posturile, îndată ce timpul va deveni bun va duce oamenii iar în bivacuul lor.

D-lui Colonel Racoviță ²⁾ 'i se ordonă de a cantona oamenii în Calisovat până timpul se va îndrepta.

D-nul Colonel Roznovanu prin raportul său arată că a primit informațiile următoare dela Colonel Crețianu.

1) Observația căpitanului Bălanu.

2) Locotenent-Colonel I. Racoviță comandă Regimentul 12 Dorobanți. Născut 24 Ianuarie 1835, sublocotenent 10 Aprilie 1857, locotenent-colonel 9 Ianuarie 1874 (*Anuarul 1877*, pag. 129).

I-a recunoaștere trimisă pe șoseaua Sofia-Plevna nu s'a întors încă, fiindcă voește a întâlni dincolo de Teliș, la Rodmircea, un nou transport de munițiune și spre a fi în legătură cu Cavaleria d-lui General Lascaref care se află li.....și la...

II-a La Mahaleta Escad. de Roșiori făcut prizonieri niște soldați nizami, cari au arătat că sunt dela Rahova, unde se află 2000 oameni infanterie și 5 tunuri.

III-a Escadroanele ce sunt spre Mahaleta au primit ordin dela d-nul General Kriloff a distruge podurile și morile după Isker și a da foc la produsele locuitorilor, spre a nu putea trupele din Plevna a se aprovizionă în acea parte.

Pe lângă aceste informații, arată că nu a putut execută ordinul Diviziei, de a cantona în Riben, căci toate bordeele sunt ocupate de depouri, infermerii, etc. și rămâne tot în bivacuul său. Arată asemeni că podul dela Turnu-Nicopoli s'a rupt la mijloc.

Regimentului al 8-lea de Călărași i s'a dat ordin cu No. 728 spre a porni imediat la Giulenci și că face parte din Brigada Col. Crețianu, sub ordinele căruia este pus.

27 Septembrie. -- Regimentului al 4-lea de Călărași i se face cunoscut prin ordin No. 754 că de azi înainte face parte din brigada 4-a de Călărași. Se anunță și Com. Brig. a 4-a de Călărași prin ordin. No. 755 că, conform ord. Marelui Cartier General, Regim. al 8-a se trece în brigada de Roșiori și în locul său se trece Reg. al 4-lea de Călărași, și prin ord. No. 756 se face cunoscut de aceasta d-lui Comandant al Brigadei de Roșiori.

D-nul Maior Ciuhureanu ¹⁾, Comandant Bat. al 2-lea din Reg. al 12-lea de Dorobanți, arată că conform ordin. No. 35 al d-lui Colonel Slăniceanu, Comand. Corpului de Vid, a plecat cu Batalionul său dela Kreta la Riben, unde se află acum și prin sus citatul ordin se află tot sub ordinele Diviziei a 2-a, dar în urmă s'a reîntors la Kreta.

1) Născut 18 Decembrie 1836, sublocotenent 24 Iulie 1858, maior 8 Aprilie 1869. (*Anuarul 1877*, pag. 134).

23 Septembrie. —D-nul Comandant al Diviziei, prin raportul No. 760 către Marele Cartier general, arată că Com. Reg. No. 12 Dorobanți i a făcut cunoscut că d-nul Colonel Slăniceanu a ordonat batalionului din acest regiment, ce se află la Creta, să înainteze la Riben, și roagă pe General, că dacă nu are alte vederi, pentru a fi o unitate în comandă să aprobe ca și batalionul Reg. al 12-lea de Dorobanți, ce se află la Calisovat, să se mute la Riben în locul Batal. din al 11-lea, care să treacă la Calisovat ; în acest caz Reg. al 12-lea de Dorobanți va avea ca posturi înaintate la Kacemunica două companii spre a sprijini slabul lanț de Cavalerie ce ne acopere din acea parte.

D-nul Colonel Papadopolu ¹⁾ raportează din Riben că, pornind din comuna Găureni cu 6 companii din al 2-lea Reg. Dorobanți și 3 Comp. din al 6-lea de Dorobanți, a ajuns ieri seară la ora 8 în Riben, aceasta conform ordinului No. 33 al d-lui Colonel Slăniceanu.

S'a primit ordinul No. 668 al Marelui Cartier General, care cuprinde următoarele :

„Vor sosi la Riben astăzi cel mai târziu următoarele trupe sub comanda Colonelului Papadopolu :

1 Batalion din al 12-lea de Dorobanți, care se află la Creta.

6 Companii din al 2-lea Dorobanți.

3 Companii din al 6-lea Dorobanți.

Aceste trupe se vor cantona în modul următor și le veți transmite ordine în consecință.

Regim. al 12-lea de Dorobanți întreg va reintra în Divizia 3-a din care face parte și va lua ordinele d. Colonel G. Anghelescu pentru bivouacul său.

Batalionul din al 11-lea de Dorobanți, aflat la Riben, va ocupa reduta Calisovat și pozițiile ce avea Batalionul din al 12-lea Dorobanți până acum.

La Riben vor rămâne dar cele 6 Companii din Regim. al 2-lea Dorobanți și 3 Companii din al 6-lea Dorobanți.“

Comandantul Armatei (ss) *General Cernal.*

1) Comandantul Regimentului 2 Dorobanți. Născut 30 August 1836, sublocotenent 7 Aprilie 1856, colonel 1 Ianuarie 1876. (*Anuarul 1877*, pag. 119).

Conform acestora s'a dat ordin No. 763 Colonelului Papadopolu, prin care i se comunică ca trupele ce sunt sub comanda d-sale să le cantoneze la Riben, însă un Batalion sub comanda unui ofițer superior să ocupe reduta dela Riben, să arate numele ofițerului superior spre a fi numit Comandantul redutei. Să deă ordin Maiorului Ciuhureanu de a porni imediat la Calisovat, unde întrunindu-se Reg. al 12 lea Dorobanți, va porni la Verbița ¹⁾.

D-lui Maior Ghidionescu, Com. Bat. al 2 lea din Reg. 11 de Dorobanți s'a dat ordin No. 764, ca mâine dimineața, 29 Sept., să pornească cu Batal. la Calisovat; unde va ocupa redută și cele alte poziții ale Reg. al 12-lea Dorobanți, care urmează a pleca în acea zi la Verbița.

D-lui Com. al Reg. 12 Dorobanți i se comunică prin ord. No. 765 că mâine 29 ale corentei, va porni cu tot regimentul la Verbița, după ce mai întâiu se va întruni și va fi schimbat din pozițiile sale de Batal. al 2-lea din al 11-lea de Dorobanți.

S'a dat ordin Colonelului Papadopolu de a trimite la Cart. d-lui Col. Roznovanu un pluton, care va rămâne acolo până la al 2-lea ordin.

D-nul Colonel Papadopolu prin raportul No. 3 face cunoscut că s'a executat ord. No. 763 și că d-nul Maior Cuciuc ²⁾ cu batal. său va ocupa reduta Riben mâine, la 9 ore dimineața.

29 Septemvrie. — Se comunică Colonelului Roznovanu ord. No. 773 că mâine i se va trimite un escadron din al 7-lea de Călărași. Ii arată pe lângă aceasta că se crede că mâine turcii au a-și aduce niște provizii escortate de mai multe trupe, și prin urmare a trimite un ofițer inteligent pe platou, d'asupra Susurluului, pentru a observă cece se petrece acolo și a 'mi raportă.

1) Transmisiunea ordinelor lăsă de dorit căci colonelul Papadopolu, aflat sub ordinea Diviziei 2-a, pare a fi primit un ordin direct dela Marele Cartier, ordin cu cuprins analog aceluia cu No. 668, înaintea comandantului său de divizie.

2) Născut 6 Iulie 1839, sublocotenent 30 Iunie 1856, maior 26 Septemvrie 1868, comandă un batalion din Regimentul 2 Dorobanți. (*Anuarul 1877* pag. 133).

30 Septemvrie. — S'a primit ordinul următor No. 710 dela marele Cartier „Dați ordin d-lui Colonel Papadopolu ca să trimeată dela Riben un batalion de patru companii la Demirkioi, peste Vid și trimeteți cu acel batalion un ofițer de Stat-major pentru a alege pe înălțimile dela Demirkioi o poziție, unde se va întări. Va preveni de prezența sa pe d. Colonel Crețianu la Trestenik și pe d. Colonel Formac la Etropol.

Trupa va putea bivuacă în sat”.

Comandantul Armatei (ss) *General Cernat.*

Conform acestui ordin, d-nul Comandant al Diviziei a dat ordinul No. 793 Colonelului Papadopolu :

Veți binevoi a da ordin ca mâine dimineață d-nul Maior Cuciuc cu Bat. său ce ocupă acuma reduta, să meargă să ocupe înălțimile dela Demirkioi peste Vid; (în locul acestui Batalion spre a ocupă reduta veți da ordin a merge 2 companii din Regim. al 2-lea de Dorobanți și 2 companii din Regim. al 6-lea de Dorobanți) veți merge și D-v., unde ajungând, veți face cunoscut venirea acestor trupe la Demirkioi Colonelului Crețianu la Trestenik și Colonelului Formac la Etropol.

Acest batalion va face întăriri pe înălțimi și dacă în sat veți găsi vr'un adăpost 'l veți utiliza pentru trupă. D-nul Lt.-Colonel Algiu va veni mâine dimineață acolo spre a vă face cunoscut dispozițiile ce trebuesc luate. Com. Div. a 2-a.

(ss) *Colonel Cerchez.*

1 Octomvrie. — Azi la 7 ore dimineața d-nul Comandant al Diviziei cu d-nul Șef de Stat-Major s'au dus la Demirkioi spre a lua dispozițiile necesare pentru instalarea, Batalionului ce trebuie să se fortifice pe acele poziții.

Marele Cartier dăduse ordin de a se construi un pod peste Vid lângă Riben. Compania 4-a de Geniu a început în această zi construirea podului pe chevaleuri (*sic*), podul fiind abia început, batalionul a trecut în care, Vidul fiind foarte

mult crescut ; trecerea se făcù fără nici un accident și batalionul sosi la $1\frac{1}{2}$ ore d. a. la Demirkioi, unde se află campat un Escadron de Roșiori ; în aceeaș zi Batalionul începù a lucrà o linie de tranșee, care să lege avant-posturile Brigadei a 4-a de Călărași pe Vid cu avant-posturile Căvaleriei ruso-române ce se aflau la Trestenik ;

La ordinul N. 773 al Diviziei d-nul Colonel Roznovanu arată că a trimis un ofițer pe înălțimile dela Susurlu care 'i-a raportat că în cursul zilei de eri nu s'a văzut nici un transport de care escortat de trupe intrând în Plevna. Au văzut numai 15 care ieșind din lagărul dela Opanes și mergând pe malul Vidului spre a aduce furagiu ; afară de aceasta raportează în mod pozitiv că eri n'a fost nimic peste Vid și că Căvaleria d-lui General Gurko se află încă azi dimineața 1 Octomvrie lângă Trestenik, urmând însă azi a porni înainte.

Printr'un alt raport d-nul Colonel Roznovanu arată că în acel moment a primit raportul Comand. Escadronului al 3-lea din al III-a Reg. Călărași, care arată că azi pe la orele 1 și $\frac{3}{4}$ două escadroane turcești, susținute de o companie de Infanterie, au înaintat în fața vedetelor Escadr. al 3-lea, care ocupă locul între Odaea și satul Susurlu, până la o fântână ce este la capul piscului a primului deal înaintea linii vedetelor noastre și au încărcat mai multe trăsuri cu furagiu, snopuri de grâu și orz, trăgând atât Căvaleria cât și Infanteria în acelaș timp mai multe focuri asupra vedetelor și trupa de susținere, ce venise cu S.-Lt. Lepădătescu ¹⁾, spre a susține vedetele. Cere cu insistență a 'i se ranforsă linia prin trimiterea a 2 escadroane și cel puțin o companie de infanterie, pentru a putea respinge pe viitor asemeni atacuri.

2 Octomvrie. — D-lui Colonel Papadopolu prin ordin No. 780 'i se face cunoscut la Dermikioi că d-sa se va putea întoarce în Riben de a luà comanda celor 5 companii de acolo, rămâind fără nici un ofițer superior ²⁾.

1) Din Regimentul 3 călărași, escadronul Ialomița. Născut 11 Iulie 1842, sublocotenent 15 Ianuarie 1872 (*Anuar 1877* pag. 307).

2) Companiile dela Riben rămăseseră fără un comandant ofițer superior.

În Demirkioi va rămâne Maiorul Cuciuc cu comanda Batalionului, căruia 'i veți da următoarele instrucții :

1) Să termine întăririle, care 'i s'au recomandat eri ;
2) Să facă recunoașterea Vidului în fața Kacemuniceii, pentru a cunoaște locul trecerii la caz de o retragere precipitată.

3) Să recunoască toate drumurile din jurul locului ce ocupă pentru a ști tot ce se întâmplă în acele localități ;

4) Să trimită o recunoaștere de o companie până în fața satului Susurlu, fără a trece peste Vid, pentru a se încredința dacă acel sat este sau nu ocupat de turci.

Prin acelaș ordin d-lui Colonel Papadopolu 'i se recomandă de a lua dispoziții energice pentru a se repară și lărgi toate drumurile din comuna Riben.

D-nul Comandant al Diviziei prin ordin No. 781, arată Col. Roznovanu că a primit raportul său de eri, făcându-i cunoscut că va lua măsuri spre a 'i trimite cele 2 escadroane ce cere ; cât pentru infanterie nu poate trimite spre Susurlu, spre a nu da bănueli inamicului că voim a ne concentra în acea parte ; în caz de a avea vr'o necesitate de trupe de infanterie, a cere concursul dela Colonel Papadopolu.

La ora 1¹/₂ d. a. s'a primit următorul raport dela d-nul Colonel Roznovanu. „In acest moment primesc raport dela avant-posturi că Cavalerie, ca un regiment, susținută de infanterie înaintează asupra avant-posturilor noastre. Am încunoștiințat imediat pe Căpitanul care ocupă reduta Riben și pe Maior Ghidionescu la Calisovat. Rog binevoiti a lua măsurile ce veți crede de cuviință”.

D-nul Comandant al Diviziei, luând cunoștință de acest raport, a dat ordin Regim. al 8-lea de Dorobanți și unei baterii de artilerie precum și 2 companii din al 6-lea de linie dela luneta București spre a porni spre Kacemunica sub conducerea d-lui Șef de Stat-major, în acelaș timp a trimis ordin d. Colonel Roznovanu de a porni imediat cu bateria călăreață și un Escadron spre a se întruni cu trupele de infanterie pe valea care din valea Riben duce spre Kacemunica ; după expedierea acestui ordin d-nul Comandant al Diviziei a pornit

însuși însoțit de Stat-Majorul său, în spre înălțimile dintre Susurlu și Kacemunica. Ajungând acolo 'i s'a raportat că turcii s'au retras și nu a fost decât un număr oarecare de Cerkezi, susținuți de Infanterie Nizami, cari s'au coborât în valea dintre punctul Odaia și satul Susurlu spre a furajă cum făcuse și eri, și îndată ce vedetele noastre susținute de gărzile mari și de resturile escadroanelor au înaintat spre dânșii trăgând focuri, Cerkezii s'au retras lepădând furagiul sub protecția infanteriei, care apoi s'a retras și dânșii; după care Cavaleria noastră a dat foc aceluia furagiu (după raportul Colonelului Roznovanu).

După această recunoaștere trupele s'au înapoiat în lagăr, de unde d-nul Comandant al Diviziei prin raportul No. 801 a făcut toate aceste cunoscut d. General Comandant al Armatei.

Printr'un alt raport primit la 12 ore noaptea dela d-nul Colonel Roznovanu arată că Com. Escadr. din avant-posturi 'i raportează că un număr mai bine de 100 oameni, infanterie inamică, s'au scoborât în valea dela Susurlu stând ascunși în porumb. D-lui arată că, ca să pareze pe viitor unor atacuri temerare ca aceste, să i se dea 1 sau 2 companii infanterie, care să se instaleze în bivacuul Reg. al 3-lea de Călărași spre a putea ori când ar fi atacate avant-posturile a le da un concurs eficient prin focurile unei arme, a căreia bătaie este mai serioasă decât a Călărașilor. Pe lângă aceste arată că conform ord. No. 781, a și cerut d-l Colonel Papadopolu o companie de infanterie pe care o va instala pe deal, dinaintea satului Kacemunica, spre a veni în ajutor vedetelor când vor fi atacate.

3 Octomvrie. — D-lui Colonel Roznovanu 'i se face cunoscut că s'a dat ordin Colonelului Papadopolu de a pune la dispoziția sa 2 companii de infanterie pentru a susține avant-posturile la necesitate (No. 810).

D-lui Colonel Papadopolu 'i se dă ordin No. 809 de a trimite cele 2 companii din al 2-lea de Dorobanți, ce au rămas în Riben, una pe platoul d'asupra Kacemuniceii, unde este bivacuul Reg. 3 de Călărași și una pe platoul ce este în dreapta

Cartierului d-lui Colonel Roznovanu. Aceste companii vor fi la dispoziția d-lui Colonel Rosnovanu, căruia 'i s'a făcut cunoscut, pentru a susține avant-posturile Călărașilor la caz de necesitate.

D-lui Comandant al Brig. a 4-a de Călărași 'i s'a dat ordin (poate verbal) de înaintarea gărzilor mari le escadroanelor ce sunt în avant-posturi și mutarea bivuacului său la spațele escadronului Zosima ¹⁾. D-sa prin raport arată că va executa mâine dimineață acest ordin, însă cere a 'i se face cunoscut dacă poate lua și acele 4 piese din Bateria Boteanu ce este cu d-sa, arătând că dacă ar trebui să lase bateria în bivuacul său actual trebuie să lase și escadronul care formează trupa de susținere, și n'ar dispune de nici o trupă pentru diferite servicii ce se ivesc la fiecare moment.

4 Octomvrie. — Se recomandă Colonelului Papadopolu de a face cunoscut de tot ceea ce petrece la Demirkioi; asemenea să dea răspuns imediat dacă podul de peste Vid este terminat, sau ce progres a făcut de când D-nul Comand. al Diviziei a trecut pe acolo.

5 Octomvrie. — D-nul Colonel Roznovanu raportează următoarea comunicație ce a primit dela Colonel Crețianu : că recunoașterea trimisă către Gorni-Dubnic trecând prin Paserovu nu s'a mai înapoiat, că aseară un convoiu turcesc a fost atacat de către cazaci, atacul s'a oprit văzând că acel convoiu era de turci răniți, s'au omorât 35 de turci care conduceau acel convoiu și cazacii au pierdut 5 oameni.

Colonel Papadopolu prin raportul său No. 12 arată că podul peste Vid este mai terminat, rămând numai a se face peste gărlia ce dă din Vid către Demirkioi. Tot deodată face cunoscut că pe măsură ce va primi relațiuni din partea

1) Născut 15 Martie 1848, sublocotenent 29 Iunie 1868, căpitan 17 Septembrie 1875, comandă escadronul de Ialomița din Regimentul 3 Călărași (*Anuar 1877*, pag. 293). Căpitanul Zosima execută la 13 Aprilie 1877, marșul Călărași-București (120 klm.) în 36 ore (*Istoricul de mai mulți oșijeri*, pag. 118); tot el execută o recunoaștere în forță peste Dunăre în fața Corăbiei (*Ib.*, pag. 122; *Istoricul Regimentului 3 Călărași*, pag. 10). Ulterior a ajuns comandant de corp de armată.

Maiorului Cuciuc de cece se va ivi la Demirkioi, va raporta.

Astăseară s'a primit ordinul următor dela d-nul General Cernat : „Măine dim. la ora 7 vă veți afla (d-nul Comandant al Diviziei) cu Maiorul Vartiadi¹⁾ la Cartier, călări. Veți da ordin ca un batalion de lucrători să fie gata a porni pe un punct care 'i se va arăta, sunt lucrări de executat”.

6 Octomvrie. — Conform ordinului Marelui Cartier de eri seară, d-nul Comandant al Diviziei a plecat azi dimineață la Marele Cartier, dând ordin și unui Batalion din al 7-lea Reg. de Dorobanți de a merge. S'a decis de a se construi luneta Iași și reduta Craiova, a se vedea pe hartă.

Atacul redutei Grivița No. 2 fiind decis, fără ca ora atacului să fie precizată, lăsându-se această hotărîre Comandantului Diviziei a 4-a, ordine erau date la celelalte Divizii de a susține acel atac, când s'ar începe de Divizia 4-a, făcându-se demonstrații asupra deosebitelor puncte și începând canonada când se va auzi focul la Grivița.

Pentru a ajunge acest scop d-nul Comand. al Diviziei a dat ordin Colonelului Sachelarie, Comand. Brigadei I-a, ca a 2-zi, 7 Octombrie, să înainteze avant-posturile până pe cea din urmă creastă a înălțimelor despre Bucov, făcând tranșee pe acele noi poziții și instalând o gardă mare la podețul și fântâna ce se aflau pe drumul ce dela Bucov conduce la Calysovat.

D-lui Colonel Roznovanu 'i s'a dat ordin No. 882 ca o companie de Infanterie din cele ce are sub ordinele d-sale să ocupe avant-posturile Escadr. din al 7-lea de călărași, ce se află la extrema stângă, unde se leagă cu infanteria. Acest escadron se va concentra la flancul drept al său și 'și va așeza acolo bivacuul său. La gardele cele mari ale companii de infanterie veți trimite câte 2 călărași care vor avea ordine de a vă vesti despre orice mișcare inamică.

1) Născut 18 Martie 1846, sublocotenent 10 Iulie 1864, maior 1 Iulie 1877, comandă un divizion de artilerie (*Anuar 1877*, pag. 258). A comandat ulterior Corpul 3 armată și a fost șef al Casei Militare a Regelui Carol.

D-lui Colonel Roznovanu prin ord. No. 884 'i se ordonă ca mâine la 8 ore dim. să se afle la flancul stâng al liniei vedetelor de cavalerie, cu bateria, compania ce eră în bivuac și trupele călări de care dispune, 'i se recomandă de a așeză trupele d-sale după vreun deal spre a nu fi văzute și ca linia de avant-posturi să steà pe loc fără a face vreo mișcare.

D-lui Colonel Papadopolu prin ord. No. 885 'i se ordonă ca mâine la 8 ore dimineața, să vie cu o companie și să se așeze d'asupra Kacemunicii, la flancul drept al vedetelor de călărași, de a alege o poziție pe coasta dealului spre a nu fi văzut. Va face cunoscut Maiorului Cuciuc că la 8 ore să pue batalionul sub arme și să aștepte astfel până la al 2-lea ordin; la 9 $\frac{1}{2}$ ore dimineața va trimite o companie în recunoaștere până aproape de satul Susurlu și va raportă de rezultatul acestei recunoașteri.

Maiorului Ghidionescu prin ord. No. 886 'i se ordonă, ca mâine la 8 ore dim. 2 companii din batalionul d-sale le va trimite pe dealul din fața Calisovatului pentru a ocupă locul ce ocupă actualmente două companii din al 4-lea de linie (conform ordin. de zi al Marelui Cartier General citat mai sus). Aceste companii vor bivuacă acolo până la al 2-lea ordin.

D-l Lt.-colonel Horbaschi, ord. No. 887 ca mâine dimineața la 8 ore, o baterie de 9 cm. va ocupă bateria ce s'a construit la flancul stâng al avant-posturilor (în urmă s'a numit red. Craiova) de Călărași. Această baterie va plecà odată cu Brigada Sachelarie.

Brigada I-a, Colonel Sachelarie, a primit și dânsa ordin (verbal) ca la 8 ore dim. să se afle Regimentul I-iu de linie în urma redutei Craiova, un batalion din al 7-lea Reg. Dorobanți va ocupă avant-posturile și celalt batalion din al 7-lea Reg. Dorobanți la Luneta Iași.

La 9 ore și 9 $\frac{1}{2}$ ore seara s'au primit ordinele următoare dela Marele Cartier.

„Mâine la ora 9 dimineața să vă aflați cu brigada și bateria în poziția aleasă ce se fortifică. In caz de a fi atacați cu forțe prea mari, aveți ca poziție de retragere linia Verbița, evitând a vă angaja (No. 200)”.

„Indată ce bateriile inamice dela Bucov vor începe focul, bateria cea nouă instalată va deschide focul asupra lor. Ea va căută a 'și regulă tirul și scopul este de a contra-bate în spate bateriile inamice dela Bucov, mă veți înștiința despre orice mișcare a inamicului. Veți stă toată ziua de mâine în acea parte (No. 202)”.

„Pentru a face ca un exercițiu de susținerea trupelor ce sunt înaintate în pozițiile alese azi, veți da ordin Colonelului Budișteanu ca mâine la ora 9 să trimeată un regiment spre a ocupa tranșeele și parapetele între reduta Alexandru și fortul Verbița. Aceste trupe vor stă în acele poziții până voi veni însu-mi a le vizită în acea poziție (No. 203)”.

Conform ord. No. 203, s'a dat ordin Colonelului Budișteanu ca cu un regiment (al 4-lea de linie) la 9 ore dim. să ocupe poziția între red. Alexandru și fortul Verbița.

7 Octomvrie. — La 8 ore dimineața, d-nul Comandant al Diviziei însoțit de statul major, a pornit spre a inspecta mai întâiu lucrările ce se comandaseră de eri ; inspectând luneta Iași unde lucrările erau mai terminate de un Batalion din al 7-lea de Dorobanți, de acolo au mers direct la reduta Craiova, care nu aveă decât 2 laturi despre inamic făcute și la stânga ei epaulmente (*sic*) pentru bateria de 9 cm. Algiu, care chiar atunci așeză piesele, un Batalion din Regim. 1-iu de linie se află așezat adăpostit în urma redutei și a bateriei, de aci a înaintat pe linia santinelor de infanterie și a vedetelor de Cavalerie până la flancul drept în fața Opanesului ; întorcându-se a vizitat trupele din Brigada Colonelului Roznovanu și la cea d'întâiu lovitură de tun a luat loc în reduta Craiova.

La 12¹/₂ ore a început canonada de Artilerie a Bateriei Algiu ¹⁾ contra bateriilor turcești după înălțimea Bucovului, în acest moment a început a se execută mișcarea înainte a avant-posturilor de infanterie (un batalion). In acest timp s'a atacat reduta Grivița No. 2, toate bateriile turcești tră-

1) Din Regimentul 2 Artilerie. M. Algiu născut 13 Maiu 1843, sublocotenent 24 Ianuarie 1863, căpitan 26 Septemvrie 1868. (*Anuarul 1877*, pag. 260).

geau cu salve asupra paralelelor și trupeior noastre ; acest foc teribil a durat vr'o 20 minute, însă canonada bateriei noastre și cele alte după înălțimi cu bateriile turce nu au încetat focul lor decât la 2 ore d. a. când s'a aflat că un asalt dirijat contra Redutei No. 2 a fost respins, trupele ce au luat parte sunt : Regim. al 5-lea Dorobanți și Bat. I-iu de Vânători și al 7-lea Regim. de linie.

La 2¹/₂ ore d. a. d-nul Comandant al Diviziei a dat ordin d-lui Colonel Sachelarie de a merge să viziteze noua linie a santinelor, care a și pornit imediat însoțit de un ofițer de Stat-major. După raportul verbal al Com. Brig. 1-a poziția acestei linii ocupate de al 2-lea Batalion din 1-iu Reg. de linie este cea următoare :

Flancul stâng (a se vedea Croqiu ¹) se leagă cu Divizia III-a pe muchia înălțimei de pământ ce descinde din platoul unde se află bateriile române, pogoară în vale, se urcă din nou pe extremitatea unei a 2-a limbi de pământ și descinde în față și în valea acestei extremități, apoi formând un unghi obtus eșind spre inamic se urcă pe platoul ce conține la un kil. înapoi reduta Craiova, merge înainte reintrând spre pozițiile noastre și se unește la flancul drept cu vedetele Reg. al 7-lea de Călărași ; erau 4 garde mari și un corp principal ; din vale începe o companie de Dorobanți din al 2-lea Reg. Dorobanți. Distanța dintre această linie și linia avant-posturilor inamice este foarte mică, variază dela 400 la 500 m.

Pe la 3 ore s'a observat de d-nul Comandant al Diviziei că între liniile de avant-posturi în josul redutei Craiova și ceva spre dreapta se află mai multe vite și oameni ; ordonând unui ofițer de a merge cu un pluton de Călărași și susținut de un pluton de infanterie spre a captură acele vite, s'au reîntors cu 29 vite mari, mai mulți bulgari și 3 soldați turci prizonieri, a fost un al 4-lea mort.

S'a cerut de d-nul Com. al Diviziei spre a fi recompensați parte din Călărașii acestui pluton, cari s'au distins ;

1) Lipssește.

asemenea și pentru Lt. Manu ¹⁾ care comandă acest pluton.

La 5^{1/2} ore s'a primit ordin din partea d-lui General ²⁾, ca trupele să conserve fiecare pozițiile lor până la un al 2-lea ordin; după acest ordin d-nul Comandant al Diviziei dând ordin în consecvență la fiecare șef în parte, d-nul Comand. al Diviziei s'a reintrat (sie) în lagăr.

Dela d-nul Colonel Papadopolu s'a primit în timpul zilei raportul următor No. 15 prin care arată cele raportate de Maiorul Cuciuc; că recunoscând satul Susurlu l-a găsit neocupat de turci, tot deodată comunică că în dreptul flancului drept al vedetelor călărașilor, coborînd chiar pe panta vedetelor vr'o 2 escadroane inamice susținute de infanterie au fost respinse prin schimbare de focuri cu un pluton din Comp. 1-a Reg. 6-a Dorobanți, com. de Căpitan Vintilă, cum și de Călărașii Reg. al 3-lea aflați în avant-posturi. Trupele noastre nu au avut nici o pierdere, însă Turcii s'au văzut transportând lungiți pe cai 5 morți sau răniți.

La 6 sau 6^{1/2} ore seara reduta No. 2 s'a atacat din nou de trupele Diviziei a 4-a, însă după un asalt teribil nu au reușit de a o lua.

La 10^{1/2} ore seara s'a primit ordinul No. 205 următor dela d-l Comandant al armatei.

„Veți încetă lucrarea redutei Craiova în care veți lăsa numai o companie ca susținere avant-posturi în luneta Iași, restul trupelor 'l veți retrace împreună cu bateria Algiu”.

Conform acestui ordin s'a dat ordin No. 899 d-lui Colonel Sachelarie spre a executa aceste dispoziții și care, executându-le conform ordinului, s'a reîntors cu trupele în lagăr.

D-lui Colonel Papadopolu 'i s'a dat ordin No. 898 de a reintra cu compania în bivuacul D-sale dela Riben, și a da ordin Maiorului Cuciuc de a fi cu privighere.

1) Locotenentul Rodrig Manu din Regimentul 7 Călărași. Născut 11 Iulie 1847, sublocotenent 3 Ianuarie 1869, locotenent 1 Ianuarie 1875 (*Anuar 1877*, pag. 301).

2) Cernat. In vederea celui de al doilea atac asupra Griviței No. 2 ce urmă a se da seara.

La 11 ore seara s'a primit ordinul No. 207 dela d-nul Comandant al armatei.

„Conform ordinul Măriei Sale, mâine 8 Octomvrie veți înlocui Divizia 4-a prin Brigada II-a (Colonel Budișteanu) și prin cele 3 batalioane rămase sub comanda d-lui Colonel Vlădescu. Veți lua comanda acestor trupe transportând Cartierul Diviziei D-v. în acela al Diviziei a 4-a. Artileria Diviziei a 4-a rămâne în poziția sa și trece provizoriu sub comanda D-v., pe când Artileria Dv., trece sub comandă d-nului Colonel Anghelescu Alexandru provizoriu.

Brigada Sachelarie va rămâne în pozițiile sale ocupând fortul Verbița, luneta Iași precum și luneta București. Trupele dela Riben și Calisovat vor trece provizoriu sub comanda Colonelului Papadopolu.“

Com. Armatei (ss) *General Cernat* ¹⁾.

Conform acestui ordin s'au dat imediat ordinele următoare :
D-lui Colonel Papadopolu ordin cu No. 900 prin care 'i se face cunoscut că d-sa este numit Comandant al trupelor pedestre din Demirkioi, Riben și Calisovat și că aceasta s'a comunicat și Maiorului Ghidionescu.

D-l Maior Ghidionescu ordin cu No. 901 prin care 'i se face cunoscut că Batalionul d-sale și d-sa sunt puși sunt ordinile directe ale Colonelului Papadopolu, dela care va primi în viitor ordine.

D-l Colonel Sachelarie, Com. Brigadei I-a, cu ordin No. 902, 'i se face cunoscut că Divizia plecând mâine dim., d-sa cu brigada va rămâne în tabăra Verbița, ocupând pe lângă fortul Verbița, Luneta Iași cu o companie și Luneta București cu 2 companii, trupele din Luneta București le veți schimbă cel mai târziu la 8 ore dimineața.

D-nul Colonel Budișteanu, Com. Brigadei a 2-a, cu ordinul No. 903 'i se face cunoscut, că mâine la 9 ore dim. toate

1) Divizia 4-a avea efectivele reduse și obosită de cele patru atacuri ce dăduse și de faptul că dela 26 August era neconținut în linia întâia. De aceea a fost schimbată de Divizia 2-a.

trupele din Brigada d-sale vor fi adunate în tabără și gata pentru a porni la Grivița, spre a ocupa pozițiile Diviziei a 4-a. S'a dat ordin Brigadei 1-a de a schimba trupele ce aveți în serviciu.

D-l Colonel Vlădescu, Com. Brig. a 3-a, cu ordin No. 903 bis, 'i se face cunoscut că la 9 ore dim. să pornească cu cele 3 batalioane în lagărul Div. a 4-a unde vor bivouac pentru viitor.

D-l Colonel Horbaschi, Com. Artil. Div. a 2-a, cu ordin No. 904 'i se face cunoscut că trupele de infanterie din această Divizie urmând a ocupa mâine locul Divizei a 4-a, Dv. veți rămâne pe loc și sunteți puși sub ordinele Col. A. Anghelcu, Com. Div. a 4-a.

8 Octomvrie. — D-lui Col. Roznovanu 'i s'a dat ord. No. 905 următor :

Ca escadronul de Călărași din al 7-lea Reg. să ocupe linia avant-posturilor precum eră înainte (de 7 Octombrie) de a fi ocupată de Căpitanul Trandafirescu ¹⁾ din al 2-lea Regim. de Dorobanți. Această companie se va aduna întreagă în reduta Craiova și va forma susținerea Călărașilor. Va da ordin Căpit. Trandafirescu să se instaleze în redută și să termine lucrările acelei redute.

La 9 ore dimineața Brigada II-a s'a pus în marș pentru Grivița; la 11 ore d-nul Com. al Diviziei cu Stat-majorul său, Brigada II-a și cele 3 batalioane din Brigada 3-a se aflau în lagărul Diviziei a 4-a.

D-nul Com. al Diviziei a ordonat Com. Brigadei a 2-a de a trimite un regiment spre a ocupa reduta ²⁾ și paralele. Regimentul trimis a fost al 8-lea de Dorobanți; la 3 ore d. a. trupele erau schimbate și Divizia a 4-a s'a pus în marș pentru Verbița. Maior Crătunescu ³⁾ din artilerie este numit Comand. redutei.

1) Născut 29 Iunie 1835, sublocotenent 24 Ianuarie 1864, căpitan 8 Aprilie 1872. (*Anuar 1877*, pag. 162). Comandă compania Oltețu de sus (*Ib.* pag. 35).

2) Grivița No. 1.

3) Născut 11 Iulie 1844, sublocotenent 10 Iulie 1864, maior 1 Iulie 1877 Regimentul 4 artilerie (*Anuarul 1877*, pag. 259). În hărțile Herkt (Muzeul Militar) se află o bună relație a acestui maior asupra acțiunii artileriei la 7 Octomvrie 1877.

9 Octomvrie. — Azi s'a dat ordinul No. 926 către brigade, spre a da ordin Comandanților din redută și tranșee a raportă printr'un ofițer, care va fi însărcinat a face observații, toate accidentele, morți, răniți și orice alt se va întâmplă, imediat după întâmplare fie la orice oră din zi sau noapte.

Prin ordinele d-lui Comandant al Diviziei serviciul pentru redută și paralele se aranjează în modul următor: 1) în fiecare zi la orele 11 amiazi 2 batalioane (un regiment) vor ocupa reduta și tranșeele, Comandantul acestor trupe va fi responsabil în timpul celor 24 ore ce vor ocupa acestea; 2) Brigada 2-a și a 3-a vor concura în modul următor pentru acest serviciu 2 zile consecutive Brigada 2-a și o zi Brigada 3-a, azi va intra regim. al 3-lea din Brigada 3-a.

Trimițându-se de către Măria Sa Domnitorul un parlamentar rus la Cartierul General turc spre a parlamenta pentru îngroparea morților ce se află între redute, la ora 2 după ordin. Marelui Cartier s'a dat ordin la trupele Diviziei a ocupa reduta și tranșeele și la Artilerie de a încetă tragerea asupra inamicului.

La 7 ore seara s'a primit dela Marele Cuartier ordin No. 103, prin care d-nul General întreabă dacă s'a dat ordin spre a construi reduta cu care fusese însărcinat Căpitanul Șomănescu ¹⁾, și ordonă ca să continueze cu construcția redutei pe locul ce se află puțin mai înainte și în stânga Cartierului Diviziei. În urma acestui ordin, d-nul Com. al Diviziei, prin ordinul 953 (a se vedea la 10 Octomvrie) a ordonat începerea acestei lucrări, care cu toate că era ordonată mai dinainte, nu se începuse.

Următoarea scrisoare s'a primit astăseară dela Generalul Lipinsky, șef de Stat-major la al 9-lea corp.

„Parlamentarul trimis astăseară de către M. Sa Prințul

1) Născut 1 Septemvrie 1849, sublocotenent 29 Iunie 1868, căpitan 1 Ianuarie 1876. Regimentul 4 artilerie (*Anuarul 1877*, pag. 263). Căpitanul Șomănescu se distinsese la Turnu-Măgurele, înlocuind sub foc, în câmp deschis, o baterie rusească scoasă din acțiune. (*Istoricul de mai mulți ofițeri*, pag. 203; Lupașcu, o. c., pag. 26; I. Lahovary, o. c., pag. 95).

Carol, a convenit cu autoritățile turcești de a proceda la îngroparea cadavrelor dintre reduta Grivița No. 1 și No. 2, mâine Luni 10 Octomvrie dela 9 ore dim. până la 12 amiazi.

Parlamentarul plecând spre a raportă M. Sale m'a rugat de a vă preveni. Cât pentru detaliurile convenite asupra manierei cum să se procedeze la înmormântare, vă vor fi transmise în noaptea aceasta de către Stat-majorul Măriei Sale''

(ss) Șef de Stat-major la al 9-lea Corp,
General Major Lipinsky.

Detaliurile care tratează pentru îngroparea morților sunt următoarele, primite noaptea :

„Mâine, Luni 10 Octomvrie la 9 ore dimineața un drapel alb va fi ridicat pe reduta Grivița. Turcii vor ridica și ei unul pe reduta lor, — acesta va fi semnalul pentru începerea armistițiului.

O sută oameni fără arme, precedați de un ofițer și de un drapel cu crucea sau semi-luna roșie vor descinde din redutele respective și se vor întâlni în vâlcea, apoi vor proceda de a așeză un cordon de soldați care va fi linia de demarcație.

Inmormântările, de amândouă părțile acestei linii vor, aveà loc, după regulile stabilite în scrisoarea Generalului Todleben către Osman-Pașa, și acceptate de cel din urmă la Octombrie.

Numărul persoanelor de a se întrebuința pentru aceasta este fixat de 100 de fiecare parte; ei vor aveà lopeți, tăr-năcoape și brancarde.

Ofițerii celor 2 părți 'și vor aranjă orologele lor și vor fixà timpul necesar pentru îngroparea cadavrelor. Suspensiunea nu poate trece peste 3 ore.

Drapelul alb fiind lăsat jos pe una din redute, trebuie să dispară și după cealaltă și aceasta va fi semnalul încetării suspensiunii. Se înțelege că atât trupele ce formează cordonul, cât și personalul sanitar să aibă timpul de a se retrage.

Toate detaliurile neprevăzute aici, vor puteà fi regulate de comun acord, de către ofițerii propuși din ambele părți.

Ofițerii și medicii întrebuințați în această afacere, vor purtă toți semnul crucei sau semilunei roșii.

(La dosar scrisorile G-lui Todleben și Osman-Pașa) ¹⁾.

În urma acestor comunicări d-nul Comand. al Divizei a dat ordine conform convențiilor stipulate, pentru înmormântarea cadavrelor în ziua de 10.

Pe la 8^{1/2} seara o fusiliadă foarte vie din partea turcilor și apoi din partea trupelor noastre, a făcut să se crează că are loc vr'un atac. Din raportul Comand. trupelor din redută se vede, că începerea focurilor a provenit din cauza următoare: Turcii văzând tăcerea noastră, au scos oameni spre a luă lemne din covergele de lângă redută, și poate crezând de a fi atacați au început focurile astfel încât a fost silit a le răspunde.

Regimentul al 8-lea de Dorobanți în timp de 24 ore au avut 2 morți și 4 răniți. Azi la orele 11 dim. a intrat de serviciu Reg. al 3-lea de linie (la 10 Octomvrie). D-nul Maior Crătunescu, Comandantul redutei 'i se dă ordin No. 932 ca cu 300 oameni din Brigada II-a și împreună cu geniu să repare parapetele care sunt într'o stare foarte proastă.

10 Octomvrie.— D-lui Colonel Herkt ²⁾, Com. Artileriei Diviziei, cu ordin No. 953 'i se face cunoscut spre a da imediat ordin. Căpit. Șomănescu din Artilerie spre a începe lucrarea redutei, astfel ca să fie terminată în cel mai scurt timp posibil, s'a dat ordin Com. Brig. a 2-a a pune la dis-

1) Lipsesc.

2) Enric Herkt, născut la 16 Februarie 1829 a făcut parte din artileria moldovenească dela întemeierea acesteia. Cadet la 31 Octombrie 1849, sublocotenent 6 Decemvrie 1855, colonel 6 Iulie 1872, a luat o parte mare în organizarea, armarea și instruirea artileriei noastre. În fața Plevnei a condus cu destoinicie artileria Diviziei 4-a și lui îi se datorește, în mare parte luarea redutei Grivița No. 1.

A scris mult prin revistele noastre militare (în special în *Revista Armatei* și *Cercul publiciștilor militare*) și două broșuri: *Câteva pagini din istoricul armatei române* în care ne arată armata sub Domnitorii Ghica și Cuza, și *Modificări în tactica artileriei de câmp*, o conferință în care arată, în preziua războiului din 1877, cum trebuia a se întrebuința artileria în luptă.

O parte din hărțile sale se află la Muzeul Militar.

poziția sa 300 oameni pentru acest lucru ; va destina un ofițer care să raporteze Diviziei toate mișcările și lucrările ce se execută de Turci.

La 9 ore dim., după cum se convenise, a avut loc înmormântarea cadavrelor ; toate au mers conform condițiilor stipulate, numărul cadavrelor ce s'au înmormântat nu s'a putut număra, cauza crez că a fost precipitarea. La 11^{1/2} ore această operație era terminată, drapelul nu a fost lăsat jos de Turci decât la 1 oră d. a. când s'a lăsat imediat și drapelul nostru. D-nul Maior Dr. Georgescu-Dima ¹⁾ a fost delegat din partea Diviziei însoțit de locot. Popovici ²⁾.

Dela Marele Cartier s'a primit următorul ordin de zi No. 95, din care se detașează paragrafele III, IV, VII, care au raport la Divizia II-a.

„In prevederea operațiunilor viitoare trupele vor lua următorul ordin de bătae pe ziua de mâine 11 Octomvrie.

„In ziua de 12 Octomvrie dim. Batalionul al 4-lea de Vânători va fi schimbat din fortul Verbița de către un Batalion din Divizia 4-a și va reintra în Brigada I-a, colonel Sachelarie.

IV

„D-l Colonel Sachelarie cu Brigada sa și cu bateria ce i se dă, va așeză bivuacul său, mâine chiar, într'un punct favorabil între lunetele Iași și Turnu (cea construită în urmă), va lua sub comanda sa cele 2 companii de Dorobanți ce se află în dosul Brigadei de Cavalerie Roznovanu ; aceste companii le va așeză pe muchia dealului dela Susurlu. D. Colonel Sachelarie formează astfel avant-garda aripei drepte ; va instală tunuri în lunetele Iași și Turnu, va ocupa asemenea săgeata din stânga lunetei Iași, cele 2 lunete vor primi o garnizoană de câte 2 companii fiecare ; va formă avant-

1) Născut 20 Mai 1845, medic de batalion cl. II, 17 Decemvrie 1865, medic de regiment cl. I (maior) 1 Ianuarie 1874. Regimentul 4 linie (*Anuarul 1877*, pag. 352).

2) Probabil locotenentul Popovici Nicolae din Regimentul 4 artilerie.

posturile din acea parte păstrând restul Brigadei în rezervă spre a întâmpina pe inamic în caz de atac de oricare parte ar veni.

D-nul Colonel Sachelarie este responsabil de păstrarea acelor uvrage și poziție.

VII

„Divizia II-a din 9 batalioane ce are la aripa stângă a armatei noastre, cu 3 batalioane va ocupa paralelele și reduta No. 1, 3 batalioane va avea în susținere spre a apăra toate uvragele și pozițiile din acea parte. Cele din urmă 3 batalioane și 2 baterii vor fi în ziua de 12 Octomvrie în rezervă la punctul unde a fost observatorul meu în ziua de 30 August, însă înapoia muchei spre a rămâne ascunse; astfel încât să se poată transporta pe punctul unde, în caz de atac, voi ordona.

„In toate uvragele se vor face câte un deposit de cartușe proporțional cu numărul trupelor ce formează garnizoana lor, fixate prin prezentul ordin.

„Toți comandanții de Divizie și detașamente vor stabili semnele pentru a preveni noaptea repede despre un atac al inamicului”.

(In registru loc liber)

11 Octomvrie. — Azi s'a primit ordinul de zi No. 96 al Marelui Cartier, a cărui copie este următoarea :¹⁾

(In registru loc liber)

D-lui Colonel Sachelarie 'i s'a dat ordinul cu No. 96 prin care 'i se face cunoscut, că pentru ziua de mâine se va afla în poziția în care 'i s'a făcut cunoscut prin ordinul ce 'i s'a dat ieri, se va afla acolo la 12 ore just, subarme, va trimite un batalion la reduta Craiova, unde a fost la 7 Octomvrie, ca susținere a bateriei Algiu.

1) Lipsă. Eră probabil ordinul pentru atacul simulat ce s'a dat în ziua de 12 Octomvrie spre a face o diversiune în timpul ce se atacă Dubnicul.

12 Octombrie. — D-lui Comandant al Brigadei a 2-a 'i s'a dat ordin ca la 12 ore Brigada d-sale să ocupe pozițiile următoare: 3 batalioane reduta și tranșeele și 3 batalioane la intrarea tranșeelor, în rezervă.

D-lui Comandant al Brigadei a 3-a cu ordin No. 974 'i se face cunoscut că azi la 11 ore va porni cu cele 3 batalioane și două baterii de artilerie și va merge să ocupe poziția în fața taberei, pe creasta înălțimii unde eră în ziua de 30 August observatorul d-lui General Cernat, va așeză trupele într'o linie, în coloană de companie, căutând a nu fi descoperiți.

D-lui Colonel Herkt, Com. Artileriei Diviziei a 2-a, cu ordin No. 975 'i se face cunoscut că 2 baterii vor fi gata de a plecă astăzi la 11 ore dim. împreună cu Brigada Colonelului Vlădescu.

La 9 ore dim. s'a primit ordinul următor din partea d-lui General Cernat.

„Scopul este bine acela ce 'l arătați în raportul Dv., însă veți dispune astfel ca la ora 12 să fie focul de infanterie urmat de focul de artilerie simulând astfel la acea oră atacul și va continuă focul de artilerie până la 6 ore seara”¹⁾.

(ss). *General Cernat.*

La 12 ore conform acestor ordine toate trupele se aflau sub arme, d-nul Comandant al Diviziei se află cu Stat-majorul său lângă Brigada Vlădescu, în acest timp a avut loc și atacul falș, după care focul de artilerie a continuat. Acest atac a fost simulat de Regimentul al 8-lea de Dorobanți, perderile au fost de 2 ofițeri răniți între care d-nul Comandant al Brigadei a 2-a lovit de un șrapnel în partea dreaptă a peptului ²⁾ și 2 contusionați, 11 soldați morți și 29 răniți.

După ordinul verbal al Generalului ³⁾, d-nul Șef de Stat-major a comunicat Comandantul(ui) trupelor din tranșee că va face încă un atac falș la 3 ore d. a. acest atac a fost făcut și perderile au fost următoarele: 2 morți și 3 răniți.

1) Lipsește raportul Colonelului Cerkez.

2) Colonelul C. Budișteanu.

3) Cernat.

La 5 ore trupele au reintrat în pozițiile lor în lagăr, afară de regimentul ce eră de serviciu.

(In registru loc liber)

13 Octomvrie. - Azi la ora 8 dimineața d-nul locotenent din marina rusă a experimentat la Bateria No. 5 în prezența d-lui Comandant al Diviziei, d-l General Manu¹⁾, Colonel Arion, etc. niște fusee de pyroxelină, al căror efect nu a fost destul de satisfăcător din cauza neputinței de a le da o direcție; a tras 3 fuseuri.

(In registru loc liber).

14 Octomvrie. — Conform ordinului No. 901 al Marelui Cartier s'a dat ordinul cu No. 983 Comandantului Artileriei Div. a II-a, de a da ordin bateriei călăreață Alexandrescu să pornească imediat prin Riben, Demirkioi la Gorni-Etropol unde se află un batalion român și un regiment de Cazaci. La sosirea ei acolo va preveni pe d-nul Colonel Cantili²⁾, care se află la Dolni-Etropol, că au sosit acolo și că este pusă sub comanda sa.

S'a primit ordinul următor al d-lui General Comandant al Armatei.

„Luați dispoziții ca o companie din Divizia Dv. să ocupe cu începere de mâine drumul acoperit, ce din fața redutei No. 2 conduce în deal la bateria Tomescu³⁾, trupele din Divizia III-a nefiind suficiente pentru aceasta”.

(ss.) *General Cernat*

1) Născut 24 Iulie 1833, căpitan (venit din Armata prusacă) 10 Septemvrie 1858, general de brigadă 24 Aprilie 1877 (*Anuarul 1877*). Fusese comandant al Diviziei 4-a și eră acum comandantul artileriei armatei (la Marele Cartier). Fost ulterior ministru, în repetate rânduri, și președinte al consiliului de miniștri.

2) Născut 24 Ianuarie 1839, sublocotenent 1 Aprilie 1857, colonel 1 Ianuarie 1875.

Comandă o brigadă de infanterie din Divizia 4-a (*Anuar 1877*, pag. 118). Deși infanterist a fost ulterior inspector-general al cavaleriei.

3) Născut 23 Martie 1846, sublocotenent (șef de promoție) 6 Iulie 1865, căpitan 1 Aprilie 1874. Regimentul 3 artilerie (*Anuar 1877*, pag. 261).

Acest ordin s'a executat.

(In registru loc liber)

15 Octomvrie. — S'a primit dela Marele Cartier ordinul No. 220 următor :

„Măine 16 Octomvrie la ora 8 dim. toate bateriile din poziții vor începe focul și 'l vor menține, până la ora 3 d. a. trăgând între 15—20 lovituri de tun. La ora 12 veți face un atac falș asupra redutei No. 2”.

(ss.) *General Cernal*

Conform acestui ordin, s'a dat ordin d-lui Colonel Vlădescu de a luà dispoziții ca mâine, 12 ore amiazi să facă un atac falș asupra redutei No. 2.

(In registru loc liber).

D-nul Comandant al Brigadei a III-a prin raportul său No. arată : „Am luat toate dispozițiile în vederea unui falș atac, așezând trupele cât am putut mai bine. Mă aflū acum la bateria No. 5 de unde pot vedeà mai bine tot câmpul din fața mea”.

(ss.) *Colonel Vlădescu*

La ora 12 just a avut loc atacul falș, perderile au fost minime în raport cu cel dela 12 Octomvrie, au fost 2 morți și 5 răniți, tranșeele și reduta erau ocupate de Regimentul al 3-lea de linie. In acest timp Rușii atacă Telis.

(In registru loc liber).

17 Octomvrie. — Rușii au luat eri Telis, făcând mulți prizonieri.

Următoarele ordine s'au primit dela Marele Cartier. Ordinul cu No. 987 coprinde :

„Luați toate măsurile cele mai severe ca toți acei ce vor fi isgoniți de Turci din Plevna și mai ales familii de bulgari, să fie respinși și înapoiți în Plevna de către avant-posturile noastre“.

Comandantul Armatei (ss.) *General Cernal*

Ordinul cu No. 990 coprinde :

„In vederea unei eșiri din partea inamicului la care se așteaptă la orice moment, am hotărît a se luă următoarele dispoziții :

1) Trupele din Divizia Dv. afară de cele ce ocupă tranșeele și care trebuiesc a fi cu o privighere ne adormită, să fie dispuse astfel, ca la orice moment să poată intra în acțiune, repede, și a se transporta unde trebuința va cere.

2) Veți ține neîncetat în curent Cart. General de observațiile ce puteți face asupra mișcărilor inamicului”.

Comandantul Armatei (ss.) *General Cernat*.

Conform acestor ordine, d-nul Comandant al Diviziei a dat ordinele următoare :

D-lui Colonel Sachelarie Com. Brigadei I-a ordin cu No. 1058 :

„Vă recomand a luă măsurile cele mai severe ca toți acei ce vor fi isgoniți de turci din Plevna și mai ales familiile de Bulgari, să fie respinși și înapoiți în Plevna de către avant-posturile noastre. Nici o scuză și nici un pretext nu este admis ¹⁾.

Veți fi cu cea mai mare privighere pentru a nu fi surprinși de vr'un atac din partea turcilor. Veți comunica Mareluî Cartier și Diviziei orice mișcare inamică veți observa. Compe-
tez mult, d-le Colonel, pe energia și activitatea ce veți pune pentru a apăra pozițiile ce ocupați“.

(ss.) *Colonel Cerchez*

D-lor Comandanți ai Brigadelor a 2-a și a 3-a li s'au dat ordinele cu No. 1059 și 1060, identice :

„Luați toate măsurile cele mai energice și severe ca toți acei ce vor fi isgoniți de turci din Plevna și mai ales familiile de Bulgari să fie respinși și înapoiți în Plevna de către avant-

1) Provițiile scăzând în Plevna, Turcii au căutat, spre a putea prelungi rezistența să expulzeze pe Bulgari din Plevna. Apoi mulți locuitori vroiau a scăpa de urgia foamei și de frica unui asalt general.

posturile noastre. Nici o scuză și nici un pretext nu este admis.

În prevederea unei eșiri din partea turcilor veți recomanda Comandantului trupelor din tranșee să fie cu cea mai mare privighere.

Comandantul tranșeelor va avea locul său în bateria de mortiere, unde s'au așezat trei rachete. În caz de a se vedea un atac serios asupra redutei, Comandantul trupelor singur va ordona a se trage acele trei rachete.

Vă recomand cu cea mai mare seriozitate că ori când veți auzi împușcături multe spre Divizia III-a, salve de puști în redută sau dacă se vor trage rachete în bateria de mortiere, toate trupele din bivuac să ia armele și să aștepte ordine pe frontul de bandieră”.

(ss.) *Colonel Cerchez.*

D-lui Colonel Herkt, Com. Artileriei Div. II-a, cu ordinul No. 1061 'i se recomandă :

„Pentru a putea fi mai bine informați de tot ce se petrece în Plevna și localitățile ocupate de turci, veți orândui la observator (bateria din stânga No. 7) un ofițer, care va raporta la fiecare 6 ore tot ce se petrece în tabăra inamică, cel d'întăiu raport al său va fi la 6 ore dimineața.

Veți instala la bateria de mortiere trei rachete care vor fi date ca signal în caz de vr'un atac din partea turcilor ; numai comandantul trupelor din redută și tranșee este în drept a comanda tragerea rachetelor. D-nii ofițeri de artilerie se vor afla în permanență la bateriile lor. În caz de un atac serios, toate roțile¹⁾ vor fi înhămate și vor veni la intrarea tranșeelor”.

(ss.) *Colonel Cerchez.*

1) Tunurile singure erau în baterii în timpul zilei, noaptea (afară de un tun de baterie) erau retrase în bivuac. Antetrenurile (denumite : roțile în acest ordin) și chesoanele erau totdeauna în bivuac. (Jurnalele de operații ale diferitelor baterii, aflate în hărțile Herkt la Muzeul Militar).

(In registru loc liber).

18 Octomvrie. — S'a primit dela D-1 Comand. al Brigadei 1-a raportul următor :

Conform ordinului Marelui Cartier No. 996 subscrisul plec la Susurlu cu trei Batalioane, Batal. al 4-lea Vânători și Regim. 1-iu de linie, spre a-mi îndeplini misia ce 'mi este încredințată. Pentru paza lunetelor am lăsat regim. al 7-lea de Dorobanți și bateria de artilerie călăreață. Am intervenit la Marele Carter pentru a schimbă un Batalion din Reg. al 7-lea de Dorobanți, ce se află în avant-posturi, cu un altul din altă Divizie.

Șefului Regimentului 'i-am dat toate instrucțiunile necesare lui ce am crezut pentru apărarea acestor redute în caz de vr'un atac al inamicului, modul de a procedă la apărare și scopul acestor uvraje isolate. Acestea am onoare a vi le raportă spre știință.

(ss) Com. Brig. 1-a *Colonel Sachelarie.*

(In registru loc liber).

19 Octomvrie. — Nimic care să intereseze operațiunile militare.

(In registru loc liber).

20 Octomvrie. — Nimic care să intereseze operațiunile militare.

(In registru loc liber).

21 Octomvrie. — Bateria cea nouă din stânga tranșeelor a dat ¹⁾ pentru prima oară, și a luat denumirea de Bateria No. 7.

(In registru loc liber).

22 Octomvrie. — Nimic care să intereseze operațiunile militare.

(In registru loc liber).

1) A tras.

23 Octomvrie. — S'a dat următorul ordin cu No. 1118 d-lui Comandant al Brigadei 1-a.

„Pentru o mai grabnică executare a ordinelor Marelui Cartier, am cerut ca să vă adreseze toate dispozițiile la Brigada Dv. direct, printr'aceasta însă, d-le Colonel, nu sunteți dispensați de a comunica și Diviziei localitățile unde vă aflați. Vă rog dar ca să 'mi faceți cunoscut or ce s'ar întâmplă mai extraordinar în Brigada Dv. și să mă țineți în curent de mișcările ce faceți.

Com. Diviziei a 2-a (ss) *Colonel Cerchez*

(In registru loc liber)

24 Octomvrie. — Azi d-nul Lt. din marină rusă a făcut o nouă experiență cu fuseele de pyroxelin ; a tras dela bateria No. 4, 13 fuseuri însă rezultatul nu a fost mai satisfăcător decât cel dela 13 Octomvrie; una din aceste au căzut în paralela a 4-a care din norocire eră deșertată din ordin și care nu a făcut explozie.

25 Octomvrie. — Azi s'a primit ordinul de zi No. 121 al Marelui Cartier, pentru a strânge în mai de aproape cercul în jurul Plevnei a pozițiunei ce ocupă armata noastră în general și pentru ca diferitele trupe să fie în pozițiune a apără cu eficacitate localitățile ce sunt încredințate, sau a se duce cu repeziciune în ajutorul părților pe unde inamicul ar încercă să pătrună linia de împresurare.

Prin acest ordin de zi se ordonă următoarele pentru Divizia II-a :

„Brigada Sachelarie (care se află detașată dela 8 Octomvrie de grosul Diviziei a II-a) 'și va schimba bivuacul așezându-se în spatele liniei a 2-a de apărare, în locul unde se află acum un post de Călărași și care 'i s'a arătat de către șeful de Stat-Major ; va construi următoarele uvrage :

„In stânga lucrării din reduta Craiova și în gâtul ce formează înălțimile unui puț din vale va construi pe creastă un retranșament în linie dreaptă.

„Reduta ¹⁾ Craiova se va transforma într'o lunetă ²⁾ desființându-se latura dreaptă dela intrare și dirigind'o în dreapta în direcția ce s'au arătat ofițerului Marelui Cartier General însărcinat cu supravegherea lucrării.

„In partea dreaptă a acestei lunete numită Luneta Craiova în poziția semnată pe teren se va construi o săgeată ³⁾ mult deschisă la gât astfel ca să bată văile din față.

„In dreapta acestei lucrări, lângă o movilă bine cunoscută, se va construi o altă săgeată, având barbete pentru artilerie. Mai în dreapta, la locul destinat pe teren ofițerului dela Marele Cartier, se va construi o lunetă cu direcțiile fețelor care s'au determinat chiar pe teren, având o față spre luneta Craiova și alta spre Vid”.

Mai multe alte lucrări se ordonă Brigadei Sachelarie de a executa toate lucrările dela luneta Craiova până la Săgeata Opanez No. 1, formează I-a linie de apărare a acestei brigade, diferitele uvrage ce se ordonă de a se construi vor forma a 2-a linie de apărare.

Divizia II-a (cele două brigade ce se află la Grivița) urmează a ocupa pozițiile ce are și va dispune încă din vreme 4 batalioane, care la cea d'întâiu trebuință, să poată fi duse în dreapta. (A se vedeă acest ordin de zi No. 121 la actele Istoricului ⁴⁾).

26 Octomvrie. — S'a primit raport dela Artilerie prin care face cunoscut că Turcii în noaptea trecută au garnit (căptușit) parapetul redutei lor cu gabioane, încât trag asupra lucrătorilor noștri dela tranșee și baterii, fiind adăpostiți; se face totdeodată cunoscut că d-l Colonel Herkt a dat ordin de a deschide focul spre a le da jos.

In urma acestui raport d-l Comandant al Diviziei luând înțelegere cu Comand. Artileriei a decis ca mâine la 9 ore dimineața să înceapă bateriile foc asupra redutei turcești spre a strică lucrările executate; spre acest sfârșit a dat

1) Redută=lucrare de fortificații închisă la gât.

2) Lunetă=lucrare de fortificație deschisă la gât.

3) Săgeată=o lunetă în unghiu foarte ascuțit.

4) Lipsește.

ordin (No. 1197) Comand. tranșeelor pentru a se evită orice accident, ca mâine la 8 $\frac{1}{2}$ ore dim. să golească paralela 4-a și boieurile¹⁾ ce duc într'însa.

D-l Comandant al Diviziei a adresat următorul raport (No. 1187) d-lui General Cernat, Comand. Armatei române, având de scop de a recompensa pe soldații ce fac dificilul serviciu de tranșee.

Domnule General,

„Trupele din această Divizie, menite a ocupa Reduta No. 1 și tranșeele din fața redutei No. 2, de când se află în această poziție nu au avut nici o ocazie a face mai mult decât datoria lor, dar această datorie 'și au făcut bine cu toate suferințele cauzate de asprimea timpului, cu toate pericolele de tot momentul pe care mica distanță ce le desparte de inamic le face mai mari, precum o dovedesc perderile avute până acum. Dacă bravura în lupte dovedește valoarea trupei, resemnarea în suferinți și moartea obscură în șanțuri, dovedește și ea o virtute care merită și ea o recompensă.

„Ofițerii în îndurarea suferințelor, în înfruntarea pericolelor sunt conduși de mobile mult mai înalte, care 'i pot face să aștepte cu răbdare ocazia de a se distinge prin valoarea lor, de a 'și vedea meritele cu dreptate răsplătite; trupa noastră tânără are însă nevoie pentru întărirea moralului său de a vedea că cei mai zeloși de a 'și împlini datoria sunt pe dată recompensați.

„Aceste sunt considerațiile care mă îndeamnă de a cere pentru fiecare companie din cele ce au concurat la serviciu de tranșee câte 3 medalii, care să se distribue acelor ce se vor fi distins, după chiar mărturisirea camarazilor lor; considerații care mă fac a amâna cererea de recompense pentru ofițeri, până când valoarea lor și suferințele îndurate vor aduce un succes; afară numai dacă credeți că asemeni recompense ar fi bine a se da de pe acum”.

Comand. Divizei a 2-a (ss) *Colonel Cerchez.*

1) Franțuzism de la boyau=tranșee de comunicație.

27 Octomvrie.—Focul Artileriei contra gabioanelor, ce au pus turcii pe parapetul Redutei lor, nu a avut loc din cauza ceței, care nu s'a risipit decât pe la orele 1 1/2 d. a. după care s'au tras numai câteva focuri, dar fără a aduce vr'un rezultat; prin urmare d-nul Comandant al Diviziei a dat ordinele următoare: d-lui Colonel Herkt ca mâine la 12 ore amiazi toate bateriile Divizei să deschidă foc asupra Redutei turcești și drumului acoperit ce conduce la Bucov; d-lui Lt.-Colonel Șişman¹⁾ (ordin No. 1198) prin care 'i se face cunoscut că la 12 ore din zi, mâine, urmând a începe focul Artileriei, să dea ordin să golească paralela 4-a și boiourile care conduc la această paralelă.

Tot în acest scop a trimis următoarea adresă No. 1200 d-lui Colonel G. Anghelescu Comandantul Div. a 3-a.

„Am onoare a vă comunica că mâine la 12 ore din zi bateriile acestei Divizii vor deschide foc asupra Redutei și drumului acoperit care conduce la Bucov. Dacă vroiți a face să concure și artileria Diviziei Dv. la distrugerea lucrărilor din nou făcute la reduta turcă, vă rog a da ordin și Artileriei Dv. a începe focul la aceiaș oră și a se deșertă tranșeele dinaintea acelei Divizii, pentru ca nu focurile trase din Reduta No. 1 să lovească pe cineva în acele tranșee. De găsiți de cuviință trimeteți un Căpitan de Artilerie să se înțealgă în această privire cu Colonelul Herkt”.

D-nul Colonel G. Anghelescu a trimis un ofițer de artilerie la d-nul Colonel Herkt și a convenit ca Artileria Diviziei d-sale să ia parte la dărâmarea gabioanelor turcești.

Compania III-a de Geniu a început construirea galeriei de mină. Această galerie începe dela Cavaliera²⁾ pieței de arme ce este situată d'inașpoia extremei drepte a paralelei a IV-a; (a se vedea planul general al tranșeelor³⁾, această lucrare

1) Comandantul Regimentului 8 Dorobanți. Născut 13 Mai 1839, sublocotenent 10 Iulie 1859, locotenent-colonel 1 Ianuarie 1875 (*Anuar 1877*, pag. 130).

2) Cavalieră sau cavalier: uvraj în altce permite a vedea pe deasupra tranșeelor.

3) Lipsește.

este ordonată și dirijată de secția Geniului a Marelui Cartier.

S'a primit ordinul de zi No. 126 al Marelui Cartier, prin care se revoacă ordinul dat de mai înainte de a nu se primi prizonierii ce se vor prezenta din Plevna; acest ordin s'a comunicat Brigadelor Diviziei spre a se conforma.

Astăzi la orele 1 $\frac{1}{2}$ Maiestatea Sa Impăratul tuturor Rușilor a trecut în revistă trupele române.

Cele 7 batalioane disponibile și 2 baterii erau așezate pe câmpia ce se întinde între parcul Artileriei și Ambulanță; d-nul Comandant al Diviziei a comandat prezentarea și defileul; Maiestatea Sa Impăratul și Măria Sa Domnitorul au arătat mulțumirile Lor d-lui Com. al Diviziei în termeni foarte măgulitori.

28 Octomvrie. — Mare parte din tranșeele de apropiere contra redutei Grivița No. 2 fiind deteriorate și nu destul de adânci și prin urmare nedefilate, d-nul Coman. al Diviziei a dat următorul ordin No. 1202 d-lui Lt.-Colonel Șișman, Comand. Brig. a II-a: „In înțelegere cu d-nul Colonel Herkt, veți lua dispoziții ca în aceste 3 zile, în care veți ocupa reduta cu Brigada 2-a, să dregeți toate parapetele, să adânciți tranșeele care sunt enfilate¹⁾ și să faceți o nouă tranșee în fața bateriei din stânga până la tranșeele rusești. Această lucrare o veți executa numai noaptea pentru a nu expune oamenii”.

29 Octomvrie. — Focul Artileriei ordonat asupra redutei turcești a avut loc, însă gabioanele nu au fost distruse decât în parte, fiind bine îngropate și calibrul tunurilor noastre nefiind suficiente pentru a dărâma parapetul.

Astă-seară, pe la 11 ore, a avut loc un atac foarte viu în partea rușilor, la muntele Verde, spre stânga pozițiilor noastre; în timpul acestui atac bateria turcească dela șosea a tras asupra bateriilor și tranșeurilor noastre; Bateria Șomănescu și Mortierele au răspuns, nu a fost nici o pierdere și după o oră totul a intrat în liniște.

1) De dușman.

Toate trupele din lagăr au fost puse sub arme și d-nul Comand. al Diviziei cu Stat-Majorul său s'a dus la Bateria No. 4, trimitând un ofițer la Generalul Velyaminoff Com. Div. 31 ruse la Grivița, spre a 'i face cunoscut că dacă este atacat și are trebuință de ajutor să 'i facă cunoscut.

Construirea Galeriei de mină fiind foarte dificilă, din cauza marei distanțe până sub parapetul redutei turcești (vr'o 68 m.), s'a dat ordin de Marele Cartier de a se deschide încă o a 5-a și a 6-a paralelă, ca prin acesta să se facă puțuri spre a da galeriei aer și lumină; pentru aceasta s'a dat ordinul No. 1219 Comand. Brigadei a III-a spre a da ordin Batalionului din al 6-lea Reg. de Dorobanți spre a confecționa 600 gabioane și 500 fascine, care să servească la construirea acestor paralele. (Construirea paralelelor 5-a și 6-a a început la 28 Octomvrie nu la 29) ¹⁾.

30 Octomvrie. — Pe la 5 ore d. a. s'a auzit o vie fusiliadă la sud de Plevna, către Muntele Verde, care a durat $\frac{3}{4}$ de oră; bateria dela șosea ²⁾ a tras 5 obuze asupra tranșeelor fără a răni pe nimeni.

Următoarea comunicare s'a primit dela Generalul Welyaminoff Comand. Diviziei ruse dela Grivița.

„Mă grăbesc de a vă face cunoscut că la noapte, la orele 1, toate bateriile rusești vor trage cu salve asupra orașului Plevna și Redutei No. 8 la flancul stâng al pozițiilor noastre”.

Pe la 11 ore seara a avut loc o fusiliadă și canonadă în spre Muntele Verde. Generalul Wiliaminoff, Com. Div. 31 rusești, a făcut cunoscut d-lui Comand. al Diviziei că turcii au atacat flancul său stâng spre Radișevo.

31 Octomvrie. — Astăzi, la orele 12 din zi s'a făcut exercițiu la Fortul arelui Duce Nicolae de către Regimentul al 6-lea de linie și Batal. din al 6-lea Reg. de Dorobanți pentru luarea redutei cu asalt. Batal. din al 6-lea Dorobanți figura pe apărătorii redutei, Regim. al 6-lea de linie atacă; la o distanță de 50 m. linia I-a compusă de 2 companii, în pas gim-

1) Observația căpitanului Bălanu.

2) (Turcă).

nastic, se arunca în șanțul fortului și una companie făcea la stânga și cealaltă la dreapta spre a curăți șanțul de apă-rători ; apoi, imediat ce trupele din șanț mergeau spre dreapta și stânga o altă companie cu scări se arunca în șanț și apoi urcându-se atât această companie cât și trupele ce urmau a se urca spre a da asaltul. Acest exercițiu a fost dirigit de d-nul Comandant al Diviziei.

La 10 ore seara a început fusiliadă la Muntele Verde ; bateria dela șosea a aruncat câteva obuze asupra tranșelor și bateria No. 7, care 'i-a răspuns printr'o salvă întreruptă. Trei salve ale bateriei noastre au făcut să tacă bateria dela șosea. Fusiliada și canonada au ținut mai mult de o oră, după care totul a intrat în liniște.

1 Noembrie. — La 12 ore din zi a avut loc exercițiu la Fortul Marelui Duce Nicolae cu un batalion din Regim. al 3-lea de linie și Batal. din al 6-lea de Dorobanți.

Astăzi la ora 12 s'a primit comunicare din partea Generalului Wiliaminof și la $1\frac{3}{4}$ din partea Marelui Cartier spre a se suspenda focul pe toată linia la orele $1\frac{1}{2}$ d. a., urmând a merge un parlamentar rus dela Poradim la Plevna. Focul a fost suspendat și nu s'a reînceput decât seara, după ce bateria rusă dela Grivița a tras o salvă, conform ordinului.

2 Noembrie. — La 12 ore din zi a avut loc exercițiu la Fortul Marelui Duce Nicolae cu Reg. al 6-lea de linie.

Generalul Wiliaminof face cunoscut d-lui Comandant al Diviziei că Generalul Krudner a vizitat reduta Grivița No. 1 și a găsit că trupele ce o ocupă sunt insuficiente, precum și că nu a găsit pe comandantul Redutei care trebuie să locuiască în redută.

D-nul Comandant al Diviziei luând act de această comunicare a Generalului Krudner a dat ordinele următoare :

D-lui Maior Teliman ¹⁾, Comand. tranșelor în această zi

1) Născut 16 Octombrie 1835, sublocotenent 24 Iulie 1858, maior 23 August 1869. Infanterie (*Anuar 1877*, pag. 134).

ordinul No. 1258. „Chiar în astăseară veți dispoșă trupele din redută și tranșee precum urmează :

3 Companii în interiorul Redutei,

1 Companie dela tranșea ocupată de ruși spre tranșeele care conduc prin fața bateriei de artilerie,

1 Companie garda Artileriei și în tranșee, care conduc la Artilerie,

3 Companii în paralele.

1 Companie de Dorobanți din flancul drept al paralelei a III-a până la bateria Tomescu. Acest ordin 'l veți comunica și la cei cari vă vor schimbă, dându-le în primirea fiecărui șef de tranșee.

Garda Mortierilor va fi luată din cele 3 companii din tranșee, iar la Bateria No. 5 se va trimite un post din redută (No. 1262)”, Până acum reduta și tranșeele erau ocupate tot cu aceste forțe însă nu eră specificată distribuirea lor, ci lăsat la Comandantul tranșeelor de a distribui ¹⁾.

Prin ordinul No. 1264 se face cunoscut d-lui Colonel Herkt că Lt.-Colonel Agarici ²⁾ este numit Comandant al Redutei în locul Maiorului Crătunescu, care în ajun se bolnăvise ³⁾, căruia 'i va da ordin că chiar de mâine să meargă a se așeză cu locuința la redută și a se conformă ordinelor prescrise.

Trupele din lagărul Grivița fiind insuficiente (9 batalioane) pentru o ocupare mai în forță a redutei și paralelelor, d-nul Comand. al Diviziei a arătat atât verbal cât și înscris de mai înainte d-lui General Cernat de a mai mări aceste trupe cu câteva batalioane, căci serviciu este foarte ostenitor și dificil și trupele au trebuință de cel puțin trei zile repaos. D-nul Comandant al Diviziei a făcut un raport d-lui General Comandant al Armatei, eri la 1 Noemvrie, prin care 'i arată că deși în urma complectării investimentului pozițiilor dela Plevna, luarea redutei dela Grivița nu are aceiaș însemnă-

1) E caracteristică lipsa de inițiativă a ofițerilor în subordine.

2) Din Regimentul 4 Artilerie. Născut 21 Mai 1830, sublocotenent 15 Septembrie 1858, locotenent-colonel 24 Aprilie 1877. (*Anuar 1877*, pag. 255).

3) Scrisoarea Maiorului Crătunescu, din 22 Octombrie 1877, către colonelul Herkt. (Hărtii Herkt, Muzeul Militar Național).

tate ca mai înainte, totuși dacă crede că în urma atacurilor anterioare nereușite, onoarea armatei este angajată cu luarea Redutei Grivița No. 2, d-sa crede că operația poate fi încercată cu multă probabilitate de succes și speră că pierderile nu vor fi prea mari. Pentru a încerca însă atacul este nevoie de un ordin precis.

În urma acestui raport s'a primit ordinul următor No. 1354 dela Marele Cartier.

Domnule Colonel,

„Spre a vi se putea da un ordin în privința celor cuprinse în raportul Dv. dela 1 Noembrie, vă invit a trimite Cartierului General un plan detaliat al atacului redutei, cu toate combinațiile și lămuririle ce comportă în asemenea operațiuni.

„Din ordin. Coman. Armatei Șef de Stat-Major”,

General (ss) Colonel *Fălcoianu* ¹⁾

3 Noembrie. — Următorul raport s'a înaintat astăzi d-lui General Cernat Coman. Armatei române.

„Ca răspuns la ordinul D-v. No. 1354, am onoare a vă înainta un plan al pozițiilor pe care se află și reduta No. 2 și a vă supune toate dispozițiile luate pentru a pregăti atacul acelei redute.

„Atacul se va face de către 4 batalioane, din care două în 1-a linie și 2 în rezervă. Batalioanele din 1-a linie vor fi așezate cel din dreapta în paralela 5-a și a 4-a ; cel din stânga în tranșeea deschisă în fața nordică a redutei ocupată de noi. Batalioanele de rezervă cel din dreapta în tranșeea ce leagă

1) Colonelul Ștefan Fălcoianu, care era director (secretar general al ministerului de războiu), a fost numit șef de stat-major în locul colonelului Barozzi, care a trecut în locul său (*Memoriile Regelui Carol I* 10/22 Octomvrie-1877). Născut la 6 Iunie 1835, sublocotenent 7 Aprilie 1856, colonel 8 Aprilie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 120). A fost director general al C. F. R., Șef de Stat-major general și Ministru de războiu. A scris : *Istoria Războiului din 1877—78* și a fost inspiratorul lucrării *Istoricul Războiului din 1877—78 de mai mulți ofițeri*.

paralela 3-a cu tranșeea ce conduce la Divizia 3-a, cel din stânga în prelungirea paralelei a 3-a, care dă în tranșeea ce este în fața nordică a redutei.

„Două companii din batalioanele de rezervă vor fi menite a ataca cea din dreapta, contra *aproșa* ¹⁾ turcească din fața Diviziei a 3-a și cea din stânga drumul acoperit ce duce din reduta turcească la Bucov. Aceasta din urmă va putea fi susținută de cele alte trei companii din Batalionul de rezervă.

„Batalioanele de atac din dreapta vor fi conduse de mine, cele din stânga de Comand. Brigadei a III-a. Trei batalioane vor rămâne în rezervă generală la intrarea tranșeelelor spre a se duce la locul unde s'ar simți trebuința și spre a forma apărarea redutei și a lucrărilor de apărare, îndată ce reduta ar fi luată.

„Modul de atac ar fi cel următor :

„Câte 2 companii din fiecare batalion din 1-a linie formată în coloane de Companii alipite, se vor arunca în șanțurile sud și est ale redutei și iau misiunea de a înainta spre gâtul redutei turcești îndată ce vor vedea că Compania 3-a și a 4-a au parvenit a escalada escarpa și a corona linia de foc. Ocuparea redutei se va face sau de către companiile după parapet sau de către cele ajunse la gât, după cum apărarea va fi mai înverșunată înăuntru redutei sau la eșirea ei.

„Odată reduta ocupată, batalioanele din a II-a linie ocupă șanțurile și reduta din naintea redutei până la venirea rezervei, trupele din tranșeele vechi se ocupă cu dărâmarea feței din urmă a redutei și astuparea gâtului; cele două companii de Geniu vor începe lucrarea unei lunete înaintate pe drumul acoperit ce vine despre Bucov și construirea unei baterii care să lege ambele redute.

„În tot timpul acției Artileria noastră din bateriile existente nu va trage nici un foc, decât atunci când bateriile turcești ar începe focul asupra redutei ocupate sau asupra tranșeelelor, dar atuncea va trage cu cea mai mare vioiciune pentru a face să tacă artileria vrășmașe; afară numai dacă

1) Azi s'ar zice : contra-apropiere.

în acele momente nu am vedeă înaintând trupe turcești sau trupele din redută retrăgându-se, în acest caz artileria ar trage cu schrapnele asupra drumului acoperit dela Bucov.

„Timpul la care atacul trebuie făcut este sau noaptea la 2 ore, când este lună, sau ziua pe negură spre a surprinde cu totul pe apărătorii redutei. Semnalul începerei atacului va fi explozia minei ce o pregătim și o salvă de mortiere asupra redutei turcești.

„Acția ce ar putea să aibă într'un asemenea atac trupele Diviziei a III-a ar fi numai de a îndrepta un batalion sau două din drumul său acoperit spre drumul acoperit al Turcilor, drum care leagă reduta cu Bucovul, pentru aceasta va trebui ca să înștiințeze atacul cu două ore înainte dacă puțința va fi, când și Dv. v'ăș aduce la cunoștință ora atacului căci mi se pare că cea mai mare discreție trebuie păzită în asemenea caz.

„Bateriile Diviziei a III-a nu vor trage nici într'un caz asupra redutei, ci numai asupra drumului acoperit și asupra Bucovului.

„Acest atac nu 'l propui decât numai în cazul când Dv. ați crede că luarea redutei este o trebuință, are ca operație militară o însemnătate, căci mi se pare că nu am dreptul de a face să se pearză viața unui singur om fără o necesitate bine simțită”.

Comand. Diviziei a II-a (ss) *Colonel Cerchez.*

Astăzi paralela 5-a și a 6-a au fost terminate ca tranșee, însă trebuie încă mult lărgite; galeria de mină ce o execută Compania 3-a de Geniu este gata pe o lungime de 68 mtr., nu se știe încă ce distanță mai este de făcut până sub parapetul redutei turcești.

(Galeria în total este de 80 m. fără scoborăș care este și el de 10 m., aceasta după planul Geniului).

O fusiladă foarte vie a avut loc în astăseară spre Muntele Verde.

4 Noemvrie. — D-l Lt.-Colonel Zimniceanu ¹⁾, Coman-

¹⁾ Născut 16 August 1818, sublocotenent 23 Aprilie 1848, locotenent colonel 1 Ianuarie 1876. Infanterie (*Anuar 1877*, pag. 93).

dantul trupelor din tranșee, cu raportul său dela 6 ore seara arată următoarele : că a observat în timpul zilei că turcii lucrează cu o activitate neobicinuită în drumul acoperit ce merge dela redută spre Bucov și mai cu seamă în dreptul bateriei noastre No. 7, lucrul despre care s'a încredințat și d-l Colonel Herkt, care a și ordonat atât bateriilor cât și mortarilor de a trage să împiedice aceste lucrări. Arată că asemenea a observat că focurile inamice sunt trase mai cu deosebire din năuntrul redutei și drumul acoperit ; astăzi a tras până la ora 4 d. a, apoi deodată a încetat și acum nu se mai aude nici un sgomot în reduta inamică unde domnește cea mai mare liniște. D-lui arată că bănuște bazat pe încetarea focurilor inamicului și liniștea neobicinuită, precum și pe informațiile particulare ce le are dela ofițerii ruși, care arată că după înștiințările care au inamicul va face eșire astănoapte sau mâine atât în partea rușilor cât și în partea noastră, că inamicul maschează o mișcare oarecare. Arată că a luat măsurile convenite pentru privighere și face cunoscut că până astăzi a avut în tranșee 4 companii disponibile, afară de oamenii dați la lucru, pe când astăzi nu are decât 3 companii din care dă și oameni la lucru. In fine roagă pe d-l Com. al Diviziei să binevoiască a dispoșă ca să aibă 4 companii disponibile afară de cei 160 oameni ce dă pentru lucrări, spre a putea face față la orice împrejurări din partea inamicului.

La 8 ore seara s'a primit următoarea depeșe dela Șeful Statului-Major General, Colonel Fălcoianu.

„Fiți cu atenție și pregătiți la orice moment pentru a îndeplini prescripțiunile ordinului de zi No. 95.

Imediat după primirea raportului Col. Zimniceanu d-l Comandant al Diviziei a dat ca răspuns ordinele următoare :

D-lui Colonel Vlădescu Com. Brigadei a III-a ordin cu No. 1300.

„Binevoiți a da ordin ca îndată după primirea acestui ordin, să trimiteți în redută încă o companie din al 6-lea de Dorobanți, care să se pună sub ordinile Lt.-Colonel Zimniceanu”.

D-lui Lt.-Colonel Zimniceanu Comand. trupelor de serviciu din tranșee, ordinul No. 1301.

„Mă grăbesc a vă aviză că am dat ordin să mai vie o companie din al 6-lea de Dorobanți în redută sub ordinile Dv. O veți așeza cum credeți mai bine în paralela 4-a spre a se îndreptă sau la dreapta, dacă atacul s'ar îndreptă spre compania care este din al 6-lea, sau la stânga dacă atacul ar veni asupra redutei.

„Cele raportate de Dv. vă obligă la o mai neadormită privighere, comunicați toate câte știți și Lt.-Colonelului Agărîci ca să fie cu privighere. Veți opri cu desăvârșire de a se face focuri în paralela 5-a și 6-a pentru a nu împedica vederea oamenilor înainte. Veți lua dispoziții de a se astupă capetele tranșeelor la paralela 5-a și 6-a puind santinele.

„Dacă veți vedea vr'un atac care să fie simulat nu veți trage focuri, în caz însă de a vedea turcii eșind din tranșee și înaintând veți începe focul, căutând a nu se trage focuri în zadar. Mortierile vor trage 20 focuri în astănoapte, în caz de atac vor trageși mai mult. Dacă un atac real ar fi respins nu trebuie să vă sfiți de a scoate din tranșee o companie sau două spre a urmări pe cei respinșiși a ocupa chiar reduta, dacă spaima s'ar pune în ei. Veți ști că la orice început de focuri vii, un regiment se va afla la intrarea tranșeelor spre a vă veni în ajutor; va trebui numai să înștiințați. Dați ordin să înceteze cu astuparea tranșeei celei adânci, ce este continuarea paralelei a 3-a. In caz de atac serios nu uitați de a trage rachete”.

Ca răspuns la depeșa Marelui Cartier s'a expediat depeșa următoare No. 1303.

D-lui General Cernat (Verbița)

„In ordinul de zi No. 95 este zis că : 3 batalioane să le trimit la Observatorul vechiu al Dv. dinpreună cu 2 baterii, este o eroare poate recomandarea de a execută la orice moment prescripțiile acestui ordin”.

(ss) *Colonel Cerchez*

La această depeșe nu știu ce s'a răspuns ¹⁾,

1) Observația căpitanului Bălanu.

5 Noemvrie. — Astăzi s'a dat următorul ordin de zi No. 8 trupelor din lagărul Grivița relativ la serviciul de tranșee :

„In viitor serviciul tranșeelor și redutei se va face de trei batalioane după cum urmează :

„Mâine 6 Noemvrie va intra Regimentul 4 de linie și un batalion din al 6-lea de linie sub comanda Lt.-Colonel Cotruț.

„La 7 Noemvrie, Reg. al 3-lea de linie și Batalionul din al 6-lea Regim. de Dorobanți sub comanda Lt.-Colonel Zimniceanu.

„La 8 Noemvrie, Reg. al 8-lea de Dorobanți și un batalion din al 6-lea de linie sub comanda Lt.-Colonel Șișman; urmând astfel rândul până la o nouă dispoziție.

„Cele 3 batalioane care compun garda redutei și tranșeelor se vor împărți :

„1 Batalion în interiorul redutei ;

„1 companie în tranșeele din fața bateriilor No. 6 și 7 ;

„1 companie în tranșeele ce conduc dela redută la bateriile No. 6 și 7 ;

„1 Batalion în paralele. Acest batalion va trimite un pluton ca gardă a bateriilor No. 6 și 7 ;

„1 $\frac{1}{2}$ companie în tranșeele ce conduc la Bateria Tomescu ;

„1 $\frac{1}{2}$ companie la Bateria No. 5. Acest pluton va lăsa 12 oameni la Bateria de Mortiere.

„In caz de vr'un atac serios din partea inamicului, comandantul Batalionului din redută va trimite o companie pentru apărarea Bateriilor No. 6 și 7, dacă atacul ar veni din acea parte. Această companie va servi ca și trupa de susținere companiilor ce se află în tranșee înaintea bateriilor.“

(ss) *Colonel Cerchez.*

Lucrarea paralelei a 5-a și a 6-a, ce s'a început la 28 Octomvrie, astăzi era mai sfârșită. Paralela 5-a debușează din paralela 4-a de lângă Cavalieră și se întinde pe o lungime de 52 m. și de 4 m. lărgime, o comunicație cu paralela 6-a de 7 m. lungime și 2 m. lărgime și în fine a 6-a paralelă având 46 m. lungime și 4 m. lărgime.

Lucrul s'a executat în sapă plină, gabionată ; în paralela 6-a s'au construit trepte, organizându-se tranșee pentru ofensivă, iar a 5-a tranșee s'a organizat pentru defensivă. Pentru terminarea definitivă a acestor lucrări mai trebuie cel puțin 2 zile. Azi s'a început construcția unui puț de mină și facerea treptelor în paralela a 6-a în spre stânga tranșeei de comunicație. (A se vedea toate aceste lucrări pe Crogiul General al tranșeeilor ¹⁾).

6 Noemvrie. — Astăzi, conform ordinului circular No. 1293, la orele 9 dimineața toate trupele disponibile au asistat la Serviciu Divin ce s'a ținut în valea dintre brigada II-a și a III-a.

După ordinul primit dela Cartierul Măriei Sale Domnitorului din Poradim, d-l Comandant a plecat la 8 ore dim. azi, 6 Noemvrie, pentru Poradim cu planul lucrărilor de apropiere și mine contra redutei Grivița No. 2 și al atacului proiectat asupra acelei redute. Dupe ce Măria Sa a binevoit a examina aceste lucrări a recomandat Comand. Diviziei a le supune d-lui General Totleben, ajutorul Com. de Invest. al Plevnei. Aceste lucrări căpătând aprobarea d-lui General Totleben, d-nul Com. al Diviziei s'a reîntors în tabără la 6 ore seara.

7 Noemvrie. — Paralela a 6-a fiind foarte aproape de șanțul Redutei Grivița No. 2 (la vr'o 25 m.), d-nul Comandant al Diviziei prin ordinul No. 1336 recomandă d-lui Colonel Herkt, ca să dea ordin atât bateriei No. 5, cât și bateriei de Mortiere de a nu mai trage nici un foc asupra feței redutei turce despre paralelele noastre, ca nu care cumva să cauzeze ceva perderi căzând în paralela 5-a și 6-a, ci a îndreptă focul asupra celor alte fețe și mai cu seamă asupra drumului acoperit.

D-l Colonel Anghelescu, Com. Diviziei a III-a, prin adresa No. 1337 este rugat a da ordin, ca în viitor bateriile de artilerie să nu mai tragă asupra feței redutei turcești din fața paralelelor, căci eclaturile ajung în paralelele noastre.

1) Lipsește.

Prin ordinile No. 1338, 1339 și 1344 către d-nii Comandanți de Brigadă și al Artileriei se recomandă ca pe viitor orice soldat mort în tranșee sau la Ambulanță, în urma rănilor ce va primi, să se înmormânteze cu ceremonialul regulamentar, căci s'a observat că înmormântarea soldaților morți în tranșee și redută se face cu mare ușurință. Pe fiecare mormânt se va așeza o cruce pe care se va înscrie numele omului, Regim. și compania din care a făcut parte. Preotul va oficia și un ofițer va asista la înmormântare. Cimitirul va fi pe platoul ce este în dosul tranșeelor (fosta Baterie No. 4) unde mai sunt morminte și cruci dela Divizia 4-a.

Cetatea Karsul fiind luată de Rușii din Asia, s'a dat ordin ca să se celebreze această victorie astăzi la orele 1 $\frac{1}{2}$ d. a. prin trei salve de tunuri, trase de toate bateriile la interval de câte 5 minute; muzica Regimentului al 3-lea de Infanterie a fost trimisă spre a cânta în redută. În timpul când bateriile au început a trage salvele și muzica cântă imnul, bateriile turcești dela șosea și Bucov precum și apărătorii Redutei au început a trage contra pozițiilor noastre și mai cu seamă asupra redutei și bateriei No. 7, de unde o companie din Batal. al 6-lea de Dorobanți fiind de serviciu în tranșee dinaintea bateriei au dat focuri asupra drumului acoperit dela Bucov unde se vede mare mișcare, ceea ce cred că a făcut să creadă pe turci la un atac din partea noastră, cari în timp de 1 $\frac{1}{2}$ oră au tras peste 100 obuze; perderi nu au fost decât 3 soldați răniți, din care unul mortal.

La 9 $\frac{1}{4}$ seara Rușii dela Grivița încercând a trage din nou salve de tunuri și a strigă ura, turcii au tras asupra redutei și bateriilor noastre 12 focuri la care s'a răspuns, nu a fost nici o pierdere.

8 Noemvrie. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

9 Noemvrie. — Astăzi s'a comunicat la toate trupele Diviziei cu ordin. Circul. No. 1353 ordinul de zi No. 144 al Marelui Cartier, prin care se face cunoscut Inaltul ordin de zi No. 223, prin care se arată compunerea trupelor din jurul Plevnei în secții după detașarea Gener. Gurko și prin

care se face cunoscut că toate trupele Ruso-Române aflate la Plevna rămân sub Comanda Măriei Sale Domnitorului, având de ajutor pe Generalul Tottleben și Șef de Stat Major pe Prințul Imeritinsky.

Cele 3 Medalii de Companie cerute prin raportul No. 1187 s'au acordat de Măria Sa Domnitorul și D-nul Comandant al Diviziei prin Ordinul Circular No. 1363 către Brigada 2-a și a 3-a cere de a 'i se recomandă acești oameni dintre cei care s'au distins, arătându-se în dreptul fiecăruia fapta de bravură, curagiu sau devotament pentru care este ales pentru Medalia de Virtute Militară.

10 Noemvrie. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

11 Noemvrie. — Din ordinul Măriei Sale Domnitorului s'a decis ca mâine 12 ale corenteii să se serbeze victoria raportată de trupele noastre prin luarea Rahovei în ziua de 9 Noemvrie; și conform ordinului No. 151 al Marelui Cartier General s'a dat următorul ordin Circular No. 9 către trupele Diviziei :

„Măine, Sâmbătă, 12 ale corenteii se va celebra un serviciu divin pe platoul ce se află lângă ambulanța Diviziei pentru luarea Rahovei de către trupele române.

„Toți preoții Regimentelor și ai Ambulanței vor oficia la acest Tedeum. Locul unde se va așeza masa spre a se oficia se va indica de către Stat-Majorul Diviziei.

„Trupele care vor asista la Tedeum sunt din toate corpurile după cum se arată mai jos :

- „Regimentul No. 3 de linie 2 plutoane;
- „ „ 4 de linie 2 plutoane;
- „ „ 6 de linie 2 plutoane.

„Batal. din al 6-lea de Dorobanți și Regimentul 8 Dorobanți fiecare câte un pluton; Artil. Divizionară 1 pluton.

„Toate plutoanele ce vor fi în paradă vor avea 30 șiruri și 2 ofițeri și Comand. Companiei, total 5 ofițeri de companie. Trupele din armata permanentă vor fi în tunici, iar Doro-

luară poziție pe muchia Bucovului și începură a contra-bate bateriile turcești din spatele Plevnei.

„Rezistența turcilor nu ținù mult și trupele lor angajate ridicară steagul alb și lepădară armele. Trupele noastre înaintară dar fără nici o pedică până la podul dela Vid, aproape de care se află însuși Comandantul Armatei turcești, Osman-Pașa, care arătând dorința de a vedeà pe Comandantul trupelor noastre, m'am dus însumi în casa unde se află; fiind rănit, și întrebându-l unde voește a se retrage, 'mi au declarat că vroește a rămâne acolo, unde am și lăsat o companie din Regim. al 3-lea de linie ca gardă, până ce Comandantul va dispune de ce este de făcut.

„Tot atunci sosiră dincolo de pod și Generalul Ganesky cu trupele din Divizia III-a de Grenadieri, care rămase spre a luà prizonieri și armele ce nu putuse fi luate de trupele noastre, căroră le dădusem ordin a se întoarce în tabără cu prizonierii în No. de mai multe mii, cu tunurile și armele luate, lăsând în acel loc numai un Batalion din Reg. al 8-lea de Dorobanți spre a strânge și a păzi toate armele împrăștiate pe câmp.

„Toate trupele fiind plecate, m'am dus în Plevna unde începuseră a defilă trupele rusești, mergând în pozițiile ce li se desemnaseră pe înălțimile din dosul Plevnei. Carele luate cu bagaje și muniții de trupele noastre se urcau la mai multe sute. Numărul prizonierilor nu este încă cunoscut; 'i-am așezat pe câmpul din jurul fortului Marelui Duce Nicolae, dar pentru astă noapte nu le pot da nici hrană, nici adăpost.

„Osman-Pașa 'mi-au declarat că în magaziile din Plevna se mai află pentru 4 zile pesmeți și pentru 5 zile pâine de grâu. El nu a vroit a încheea nici o convențiune, m'au rugat numai de a nu se maltratà soldații săi, a lăsa ofițerilor caii și bagagele lor, recomandând mărimumiei învingătorilor pe locuitorii din Plevna“.

Comandantul Diviziei a 2-a (ss) *Colonel Cerchez*

Perderile trupelor noastre în această afacere a u fost numai de 3 oameni răniți, ce a avut Regim. al 4-lea de linie și Brigada Sachelarie 1 mört și 10 răniți. Turcii, nu este adevărat că

știau de galeriile noastre de mine, ci lucrau ei înșiși o mină pentru cazul când am fi vroit să mai deschidem o paralelă, reduta lor era minată. Numărul armatei turce ce a capitulat după spusa lui Osman Pașa este de 42.000 oameni și 106 tunuri ¹⁾).

La 4¹/₂ ore Măria Sa Domnitorul a vizitat orașul Plevna și la 6 ore seara Marele Duce Nicolae, când D-nul Colonel Algiu a fost silit a se retrage din Plevna rămâind în tabără, ocupându-se (Plevna) de armata rusească.

29 Noemvrie. — Astăzi, la orele 8¹/₂ dimineața, d-nul Comandant al Diviziei a mers la Plevna însoțit de Stat-Majorul său.

La orele 11 s'a celebrat un Tedeum la Reduta No. 7 în prezența Impăratului Rusiei, Măriei Sale Domnitorului, (Marele) Ducele Nicolae cu Staturile lor Majoare, pentru luarea Plevnei; la această ceremonie nu asistau decât trupe rusești. După Tedeum Impăratul și Măria Sa Domnitorul cu toate Staturile lor Majoare au parcurat Plevna călări; au luat dejunul și au văzut pe Osman-Pașa, după care s'au reîntors la Poradim.

D-nul Comandant al Diviziei a fost numit de Măria Sa Domnitorul delegat din partea Armatei Române pentru împărțeala trofeelor de Resbel, și din partea armatei Ruse a fost numit Generalul Scobelev I, astfel d-nul Comand. al Diviziei s'a instalat în Plevna.

S'a dat ordin de a se aduce înapoi pe câmpul de luptă dela Plevna, toți prizonierii, armele, tunurile, etc., luate cu ocazia luptei de eri, spre a se procedă în regulă la împărțeală între cele 2 armate.

30 Noemvrie. — S'au decis ca partea de prizonieri ce revine Armatei Române să fie de 10.000 oameni, mai mulți ofițeri și 2 pași.

1 Decemvrie. — Cifra exactă a prizonierilor ce s'a fixat pentru armata română, conform unei adrese No. 2439

1) In realitate 2138 ofițeri, 43.200 oameni de trupă, 77 tunuri. (General R. Rosetti, o. c., pag. 75).

a d-lui General Cernat este cea următoare: 8660 soldați, 2 pași, 25 ofițeri superiori, 400 ofițeri inferiori și 1190 soldați răniți, total 10277 oameni. Cea mai mare parte din acești prizonieri au fost deja porniți în țară, restul s'a decis a se expediă poimâne, îndată ce vor fi trupe destinate spre a 'i excortă.

2 Decembrie. — La orele 1 d. a. au fost trecute în revistă de către M. Sa Impăratul Rusiei și M. Sa Domnitorul Armatele Ruse și Române ce au format investimentul Plevnei. Trupele erau așezate de a lungul soselei spre Vid, chiar pe locul de luptă și unde s'a dat semnalul de capitulare.

S'a primit Inaltul ordin de zi No. 30 al Măriei Sale Domnitorului, relativ la organizarea cea nouă a armatei și a trupelor ce urmează a excortă prizonierii turci până la București. ¹⁾

După Inaltul ordin de zi No. 30, toată armata se împarte în 2 Corpuri de armată 1-iul comandat de d-nul General Cernat și al 2-lea de d-nul General Haralamb ²⁾. Divizia 2-a sub comanda d-lui Colonel Cerchez face parte din 1-iul Corp de armată și este compusă din 2 brigade de Infanterie, 1 brigadă de Cavalerie, Reg. al 3-lea de Artilerie.

Brigada 1-a Comandant d-nul Colonel Sachelarie, trupa: Batalionul al 4-lea de Vânători, Regimentul 1-iu de linie și Regimentul al 12-lea de Dorobanți.

Brigada II-a Comandant d-nul Colonel Budișteanu, trupa: Regimentul al 4-lea de linie, Regimentul al 6-lea de linie și Regimentul al 9-lea de Dorobanți.

Regimentul al 3-lea de Artilerie Comand. d-nul Colonel Herkt.

Brigada de Roșiori, Comand. Colonel Crețianu.

1) Această primă regrupare a forțelor noastre după căderea Plevnei nu e semnalată de nici un alt izvor, toate vorbind numai de cea următoare hotărâtă cu Inaltul ordin de zi No. 174 (vezi mai la vale).

2) Fost ofițer de artilerie (vezi general P. V. Năsturel *Contribuții la istoria artileriei*, pp. 125—133). Locotenent domnesc după detronarea lui Alexandru Cuza. Eră trecut în miliție și fusese înaintat general la 24 Aprilie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 453). Comandase până atunci Divizia 1-a teritorială (*Ib.*, pag 417). A comandat ulterior Corpul de Vest.

. Compania 3-a de Geniu, Ambulanța, Medic Pr. Cl. II Vercescu.

In urma acestui ordin s'a dat imediat ordinul No. 1630 d-lui Colonel Vlădescu, Comand. Brig. a 3-a : „Comunicându-vi-se Inaltul ordin de zi No. 30 prin care se constituie corpul de Transport al prizonierilor și trupele din Brigada Dv. (Reg. al 3-lea de linie și 1 Batal. din al 6-lea de Dorobanți) făcând parte din acel corp, vă învit de a porni mâine dimineață la Verbița unde vă veți prezenta Comandantului Diviziei Colonel Anghelescu dela care veți primi instrucțiile necesarii.“

D-lui Lt.-Colonel Șișman, Comand. Reg. al 8-lea de Dorobanți, cu ordinul No. 1631 'i se face asemenea cunoscut că nu mai face parte din Divizia 2-a, ci din Divizia III-a, Corpul d-sale fiind destinat la transportarea prizonierilor și a porni mâine cu Regim. în Verbița spre a luà instrucții dela d-nul Colonel Anghelescu.

Inaltul ordin de zi No. 30 s'a comunicat celor alte trupe din Divizie precum și Brigadei Sachelarie spre a da ordinele cuvenite Regimentului al 7-lea de Dorobanți, care trece la Divizia III-a.

3 Decembrie. — Prin ordinul No. 1642 s'a făcut cunoscut d-lui Comandant al Regim. al 9-lea de Dorobanți, că după noua organizare făcută prin înaltul ordin de zi No. 30, Regim. ce comandă făcând parte din Divizia II, Brigada II-a va rămâne tot în bivuacul ce ocupă până la al 2-lea ordin.

Prin ordinul No. 1646 se face cunoscut d-lui Col. Sachelarie că Regim. al 12-lea de Dorobanți ce face parte din Brigada D-sale 'i s'a dat ordin de a ocupa bivuacul Regim. al 7-lea de Dorobanți, sau de vrea să'l lase tot unde se află la Divizia III-a până la un al 2-lea ordin.

Astăzi s'au trimis tablourile de recompense, pentru ofițeri și soldați, Marelui Cartier; (A se vedea la acte ¹⁾).

D-nul Colonel Cerchez, Comandantul Diviziei, astăzi a fost înălțat la gradul de General de Brigadă ²⁾).

1) Lipsă.

2) Pe data de 1 Decembrie.

4 Decembrie. — După deciziunea delegaților din partea celor 2 armate pentru distribuirea trofeelor de război luate de la Turci, partea armatei române se compune din 24 tunuri, 16 chesoane și 50.000 ¹⁾ puști Peabody-Martini, care se vor da după terminarea campaniei, atât armele cât și munițiile găsite în Plevna au rămas rușilor.

5 Decembrie. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

6 Decembrie. — La orele 8 seara s'a primit Înaltul ordin de zi No. 174 al Măriei Sale Domnitorului pentru noua organizare a Armatei, cea cu Înaltul ordin No. 30 din 1 Decembrie fiind anulată.

După această organizare Măria Sa Domnitorul este Comandantul en chef al Armatei, având de Maior-General pe d-nul General de Divizie Cernat și Șef de Stat-major General pe d-nul Colonel Fălcoianu.

Armata se împarte în : Corpul de Vest compus din Divizia I-a și a 4-a și trupele de la Calafat sub comanda D-lui General Haralamb. Divizia II-a Comandant D-nul General Cerchez având de șef de Stat-major pe D-nul Colonel Algiu ; această Divizie este numită de rezervă și trupele ce o compun vor ține garnizoane în orașele Plevna, Nicopolis și Rahova. Divizia III-a este compusă de trupele destinate de a exhorta prizonieri în țară.

7 Decembrie. — După noua organizare a armatei, făcută cunoscut Diviziei prin Ordinul de zi No. 174, Divizia II-a (rezervă) se compune după cum urmează :

Brigada 1-a Comandant d-nul Colonel Cantili.

Trupa : Regimentul al 7-lea de linie, Regimentul al 14-lea de Dorobanți și Regim. al 16-lea de Dorobanți.

Brigada 2-a Comandant d-nul Colonel Budișteanu.

Trupă : Regimentul al 4-lea de linie, Regimentul al 6-lea de linie și Regimentul al 10-lea de Dorobanți.

Regimentul al 3-lea de Artilerie Comand. d-nul Colonel Herkt.

1) Eroare de manuscris 5000 este cifra exactă (General R. Rosetti o. c. nota 888).

Regimentul al 5-lea de Călărași.

Compania 2-a de Geniu.

Ambulanța sub direcția Medicului Pr. Cl. II-a Dr. Vercescu. Intendent. Șef Sub-Intendant Vrabie ¹⁾.

Conform ordinelor primite dela Marele Cartier general, pentru ținerea de garnizoane în orașele Plevna, Nicopolis și Rahova d-nul General Comandant al Diviziei a decis ca trupele din Divizie să fie distribuite în aceste 3 orașe în modul următor :

Pentru ocuparea Rahovei a dat ordinul No. 1672 d-lui Colonel Cantili, Comandantul Brigadei I-a, prin care 'i se face cunoscut ca în ziua de 9 Decemvrie să pornească cu brigada d-sale prin Rahovița, Crușeveni, Vidin, Ostrovu la Rahova, unde va lua cuartire de iarnă.

D-lui Colonel Herkt, Comandantul Artileriei Diviziei, 'i s'a dat ordinul No. 1675 prin care 'i se face cunoscut ca în ziua de 8 Decemvrie să pornească o baterie la Nicopolis și cele alte 5 baterii vor porni în ziua de 9 Decemvrie pentru Rahova prin Koprivo, Ghiulenci, Ghighiu, Crușeveni, Ostrovu la Rahova unde vor lua cuartire de iarnă.

D-lui Comandant al Regim. al 5-lea de Călărași, ordinul cu No. 1673 prin care 'i se face cunoscut de a da ordin Escadronului 1-iu și al 4-lea de a veni la Plevna, Escadr. al 2-lea de a porni mâine la 8 Decembrie la Nicopolis și Escad. 3 de a fi gata spre a porni la Rahova.

D-lui Lt.-Colonel Teliman cu ordinul No. 1674 'i se face cunoscut că mâine la 8 Decembrie va porni la Nicopolis unde 'și va lua cuartirele de iarnă.

Regimentul al 10-lea de Dorobanți și Compania 2-a de Geniu se află în Nicopolis. Regimentul al 6-lea de linie se află încă în lagărul Grivița fiind destinat de a ocupa Plevna.

D-lui Medic Șef al Ambulanței Diviziei 'i s'a dat ordin No. 1677 ca cu începere de azi, să înceapă mutarea Ambu-

1) Născut 11 Iunie 1837, sublocotenent 24 Ianuarie 1863, subintendant, 1 Iulie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 322).

lanței Divizionare la Koilovce. Tot prin acest 'i se face cunoscut împărțirea și localitățile ce ocupă Divizia 2-a.

8 Decembrie. — Marele Cartier prin ordinul No. 150 cere a se trimite o companie pe platoul dela Verbița. Comandantul companii se va prezintă pentru a primi instrucțiunile relative la paza armelor care sunt depuse acolo până la transportarea lor. Conform acestui ordin s'a dat ordin (No. 1693) d-lui Comandant al Reg. al 6-lea de linie spre a trimite o companie la Verbița de urgență.

Timpul devenind foarte rău, un viscol mare și ger, astfel încât marșul trupelor fiind foarte dificil, s'au revocat ordinele date eri pentru marș până la un al 2-lea ordin; singur Regimentul al 4-lea de linie, care pornise, precum și o baterie li s'a expeditat ordin de a se opri în cel d'intăiu sat până ce timpul se va îndreptă.

9 Decembrie. — D-lui Lt.-Colonel Cotruț, Comandantul Reg. al 6-lea de linie, 'i se face cunoscut prin ordinul No. 1706, că Reg. ce comandă urmând de a ocupa unele din comune ce sunt în jurul Plevnei, va trimite un ofițer care să inspecteze comunele Cacemunica, Bivolarii și Opanezul și să raporteze urgent în care din aceste 3 comune puteți avea mai mult loc pentru a cantona întregul Regiment.

D-nul Comandant al Regim. al 6-lea de linie face cunoscut prin raportul său No. 908, că executând ordinul No. 1706, a ales satul Opanes pentru a cantona Regimentul și cere aprobare, care se confirmă prin ordinul No. 1711, recomandându-i de a face astfel încât să 'și aducă proviziile de hrană din Plevna cu care sau săniile din acest sat, că în Plevna nu se poate găsi nimic pentru transport.

Timpul mai îndreptându-se s'a dat ordin ca bateriile a 2-a și a 4-a să pornească spre Rahova.

11 Decembrie. — D-lui Maior Paraschivescu ¹⁾ 'i s'a dat ordin de a înființa o poște de Călărași ²⁾ între Plevna și Nicopolis și a funcționa cu începere de mâine 12 ale corenteii.

1) Născut 20 Februarie 1824, sublocotenent 13 Octombrie 1852, maior 1 Ianuarie 1872. Regimentul 5 Călărași. (*Anuar 1887*, pag. 284).

2) Posturi de corespondență.

12 Decembrie. — D-nul Comandant al Brigăzii I-a arată prin raportul său No. 877 că a decis următorul itinerar de marș pentru Rahova și cere aprobarea. Trupele sunt împărțite în două coloane. Coloana I-a sub comanda sa, compusă din al 7-lea de linie și Bateria 1-a Călărească, va porni la 13 Decembrie și se va afla seara în Racovița, la 14 în Vadin, la 15 în Ostrovu și la 16 în Rahova.

Coloana II-a, compusă din al 14-lea și al 16-lea Regiment de Dorobanți sub ordinile Colonelului Fotea ¹⁾, se va afla la 13 tot în bivouacul Demirkioi, la 14 în Racovița, la 15 în Crușeveni, la 16 în Vadin, la 17 repaos, la 18 în Ostrovu și la 19 în Rahova.

D-nul Comandant al Diviziei prin ordinul No. 1749, arată d-lui Comandant al Brigăzii că aprobă itinerarul de marș, făcându-i totdeodată cunoscut că la sosirea d-sale în Nicopolis pentru înlesnirea corespondenței, va da ordin a se înființa o poștă de călărași între acest din urmă oraș și Rahova.

13 Decembrie. — D-lui Lt.-Colonel Cotruț, Comandantul Regim. al 6-lea de linie, 'i s'a dat ordin (No. 1764) ca mâine să vie cu Regim. în Plevna, unde va fi cantonat pentru timpul ernei.

S'a dat ordin (No. 1675) d-lui Maior Paraschivescu, Comandantul Reg. al 5-lea de Călărași ²⁾, de a trimite oameni și caii necesari pentru transportarea a 24 tunuri din cele luate dela Turci, — parte convenită Armatei Române, — dela Vid la Verbița și totdeodată făcându-i cunoscut că diferitele Escadroane din Regimentul ce comandă vor ocupa pozițiile următoare : 2 Escadroane în Nicopolis cu Stat-majorul Regimentului, 1 Escadron în Plevna și 1 în Rahova ; va înființa poști (*sic*).

14 Decembrie. — D-lui Colonel Herkt prin ordinul No. 1806 'i se face cunoscut de a da ordin bateriilor 3-a și

1) Comandantul Regimentului 15 Dorobanți. Născut 21 August 1832, sublocotenent 9 Decembrie 1852. (*Anuar 1887*, pag. 129). A fost înaintat colonel la 1 Decembrie 1877.

2) Colonelul Formac, comandantul titular al regimentului comandă Brigada 3-a Călărași.

a 6-a ca mâine 15 Decembrie să pornească din Grivița pentru Rahova. Să dea ordin de a se transporta tot materialul și Mortierile la Cojulovce, apoi Bateria No. 5 cu personalul căreia se vor face aceste transporturi, să meargă din Cojulovce în Nicopolis și după 2 zile odihnă să trimeată atela-giurile să transporte mortarile în Nicopolis.

S'a dat ordin Lt.-Colonel Cotruț și Maiorului Paraschivescu de a trimite oamenii și caii necesari de a transporta cele 16 chesoane luate dela Turci, dela Vid la Verbița.

16 Decembrie. — Se face cunoscut prin raportul No. 1816 d-lui General Cernat și Ministru Brătianu că s'au primit 24 tunuri și 16 chesoane din cele luate dela Turci și s'au transportat la Verbița.

17 Decembrie. — D-nul General Comandant al Diviziei cu Statul său Major a pornit pentru Nicopolis.

18 Decembrie. — Azi la orele 10 dimineața a sosit d-nul General Comandant al Diviziei la Nicopolis venind dela Plevna.

La orele 2 d. a. d-nul General însoțit de un ofițer din Stat-Major, a trecut la Turnu-Măgurele spre a regulă cu d-nul Ministru de Resbel afaceri urgente privitoare la trupe. D-nul Ministru se află dus la Corabia; la ora 7½ seara a avut o convorbire la telegraf¹⁾, prin care s'a ordonat marșul trupelor din Divizie spre Rahova (Vidin)²⁾.

19 Decembrie. — Azi s'a primit depeșa No. 280 din 18 Decembrie dela d-nul Colonel Cantili, Com. Brigadei 1-a.

„Am onoare a vă raporta că am sosit cu coloana I-a în Rahova, Coloana 2-a o opresc la Ostrovu fiind mare aglomerație de trupe aici, încă netrecute spre Lom'’.

La orele 2 d. a. d-nul General s'a reîntors în Nicopolis și imediat a dat ordinele următoare de marș:

D-lui Maior Paraschivescu Com. Reg. 5 de Călărași (No. 1833) ca la 20 ale corentei să pornească cu amândouă escadroanele ce are în Nicopolis spre Rahova. Marșutul³⁾ 'i

1) Se întrebuințau des acest soi de convorbiri atunci.

2) General R. Rosetti, *o. c.*, pag. 85.

3) Marche route = itinerar.

va fi cel următor : la 20 seara în Giulenci, la 21 seara în Crușeveni, la 22 seara în Ostrovu și la 23 seara în Rahova ; va îngriji de a lua din depozitul din Nicopolis pesmeți pentru 4 zile.

Comandantului Bateriei a 5-a din al 3-lea Reg. Art. (No. 1834) la 23 ale corenteii a pleacă cu bateria și a face marșul următor : la 23 seara în Giulenci, la 24 în Crușeveni, la 25 în Ostrovu și la 26 în Rahova. 'I se face cunoscut că s'a dat ordin Intendenței de a'i trimite furagiu și hrană în Giulenci pentru baterie.

Prin ordinul No. 1835 (depeșa) la Plevna Lt.-Colonel Cotruț 'i se ordonă de a fi gata de plecare cu regimentul și pentru care sfârșit va primi ordin special de marș prin Căpitanul Popescu ¹⁾. Acest ordin de marș, care s'a încredințat Căpitanului Popescu fiind trimis în misie cu o scrisoare la Bogot, este următorul : D-lui Lt.-Colonel Cotruț, Com. Reg. al 6-lea linie.

La...ale corenteii veți porni cu regimentul din Plevna spre Rahova (No. 1842).

La 23 seara	Verbița	(a pornit la 23 Dec.).
„ 24 „	Breslenița	
„ 25 „	Giulenci	
„ 26 „	Brest	
„ 27 „	Crușeveni	
„ 28 „	Vadin	
„ 29 „	Ostrov	
„ 30 „	Rahova	

la trecerea prin Breslenița veți lua hrana necesară până la Rahova.

Căpitanului Urziceanu, ²⁾ Com. Escadr. din Plevna, 'i s'a

1) Ofițer de Statmajor. Născut 11 Decembrie 1843, sublocotenent 17 Septembrie 1861, căpitan 1 Ianuarie 1871, a demisionat în 1874 și a fost reprimis în cadre la 1 Iulie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 124).

2) Comandantul escadronului Covurlui din Regimentul 5 Călărași. Născut 20 Iulie 1839, sublocotenent 24 Ianuarie 1864, căpitan 3 Noembrie 1872. (*Anuar 1877*, pag. 292).

dat ordinul No. 1836 (depeşe) ca la 21 ale corentei să plece cu Escadronul în modul următor :

La 21 seara va fi în Mahaleta, la 22 în Knéja și la 23 în Rahova și se va prezintă la Cartierul Diviziei.

Prin ordinul No. 1837, Regimentul al 10-lea de Dorobanți va trimite la Turnu o companie pentru a ține garnizoana în acel oraș; această companie va trece chiar mâine și se va pune sub ordinele Lt.-Colonel Gheorghiu ¹⁾, Comandantul Pieței.

Căpitanului Sorescu, Com. Companiei a 2-a Geniu, 'i se ordonă următorul marș (No. 1839) :

La 24 seara Muselim-Selo, la 25 Giulenci, la 26 Brest, 27 Crușeveni, 28 Vadin, 29 Ostrov, și 30 Rahova. Instrumentele ce are compania le va depune în Nicopolis într'o magazie ce o va cere dela Lt.-Colonel Coslinsky ²⁾.

Regimentului al 4-lea, prin ordinul No. 1841, 'i se ordonă marșul următor : va porni la 21 din Nicopolis spre Rahova și va rămâne seara 1-a în Muselim-Selo, la 22 în Giulenci, la 23 Brest, și la 24 Crușeveni, la 25 în Vadin, la 26 în Ostrov și la 27 în Rahova; se lasă facultatea de a modifica marșul la necesitate.

Medicului Șef al Ambulanței 'i se dă ordinul No. 1832 spre a da ordin la Cojulovcea să vie caii trebuincioși, pentru transportarea ambulanțelor dela Nicopolis la Rahova, marșul ce va ține, va fi : prin Giulenci, Gigen, Crușeven, Vadin, Ostrovu la Rahova; 'i s'a lăsat facultatea de a modifica acest marș.

Intendentului Diviziei 'i s'a dat ordinul No. 1831, spre a luă toate dispozițiile ca cu căruțele ce aveți la Breslenița să expediați în Giulenci furagiu pentru 300 cai (orz și fân) și hrană pentru 1800 oameni (pesmeți, brânză, fasole și sare), toate aceste provizii pe 2 zile, se vor află la 21 ale corentei

1) Născut 21 Noemvrie 1843, sublocotenent 17 Iulie 1862 (șef de promoție) locot.-colonel 1 Decemvrie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 246). Fusese comandantul batalionului de geniu.

2) Născut 15 Ianuarie 1825; 12 Fevruarie 1864 primit cu gradul de căpitan din armata rusă, 9 Martie 1873 locot.-colonel. Artilerie (*Anuar 1877*, pag. 255).

seara cel mult în Giulenci; după aceasta trăsurile se vor reîntoarce în Brislenița pentru a face un transport de furașii, pâine pentru Bateria 5-a din al 3-lea de Artilerie. Toate trăsurile ce vor rămâne în Brislan le va avansa asupra Rahovei treptat; din depozitul de pesmeți și carne ce are în Breslenița va da regimentului al 6-lea de linie alimente pe 4 zile, la trecerea lui dela Plevna la Rahova.

Astfel după ordinele mai sus citate, toate trupele din Nicopol și Plevna se vor diriga asupra Rahovei, unde la 30 Decembrie vor sosi cele din urmă detașamente; în Nicopolis s'a lăsat Reg. al 10-lea de Dorobanți, având o companie detașată la Turnu-Măgurele, și în Verbița o companie din Regimentul al 6-lea de linie.

20 Decembrie. — Următoarea epistolă s'a trimis prin Căpitanul Popescu de Stat-Major la Bogot, Șeful de Stat-Major General al armatei ruse, General Nepokoitschitzky relativă la retragerea Regimentului al 6-lea de linie din Plevna.

Excelență,

„Dificultăți insurmontabile pentru aprovizionarea trupelor din Divizia mea, ce se află încă la Plevna, mă forțază, de acord cu Comandantul Armatei Române, de a schimba cantonamentele lor de iarnă”.

„Dar, pentru că aceste trupe se găsesc în zona de operație a armatei imperiale, am crezut a nu le retrage mai înainte de a aduce la cunoștința Excelenței voastre motivele ce m'au forțat de a lua această dispoziție. Crez că această mișcare de trupe va fi aprobată de Excelența voastră, cu atât mai mult că Alteța Sa Imperială Marele Duce Nicolae mi-a zis zilele trecute că un Batalion din rezervă venind dela Zimnicea va ocupa Plevna, și în acest caz, trupele mele, aflate în garnizoana acestui oraș, vor fi libere de a fi transportate în alt loc.

„Aștept răspunsul ce Excelența Voastră, va binevoi a mi

„face, înainte de a da ordin ca regimentul să se pue în marș.
„Profit de această ocazie de a rugă Ex. V. să bine-voiască
„a primi asigurarea profundului meu respect”.

(ss) *General Cerchez*

La 12 ore d. a. Cartierul Diviziei s'a pus în marș pentru Rahova.

21 Decemvrie. — In marș.

22 Decemvrie. — Azi la orele 10 dimineața d-nul General Comandant al Diviziei cu Șeful de Stat-major au ajuns în Rahova, unde au găsit următoarele raporturi și ordin :

Raportul d-lui Colonel Cantili (No. 890), Comandantul Brigadei I-a, din 20 Decembrie, prin care arată că, d-nul General rIaralamb, Comandantul Corpului de Vest, 'i-a dat ordin, de a se pune sub ordinele d-sale cu toată Brigada, conform ordinului Marelui Cartier General ce a primit.

Că prin ordinul No. 510 al Com. Corpului de Vest este însărcinat ca împreună cu 2 baterii de artilerie și Regimentul al 6-lea de Călărași să tae căile de comunicație între Belogradic, Lom-Palanca și Vidin, spre a asigura spatele Diviziunilor Leca ¹⁾ și Anghelescu, cari au misiunea de a înainta asupra Vidinului.

Pentru aceasta a pus brigada în marș, după itinerarul de mai jos, împărțind trupele în două coloane : Coloana I-a compusă din Regimentul al 7-lea de linie și Bateria Călăreață Alexandrescu ²⁾; a 2-a coloană din Regim. al 14-lea și al 16-lea de Dorobanți ; bateria de 9 cm. ce 'mi s'a pus la dispoziție, dar care va sosi, coloana în marș nefiind încă sosită în Rahova.

1) Colonelul Leca provenea din miliții. Colonel 12 August 1868. (*Anuar 1877*, pag. 454).

2) Din Regimentul 3 Artilerie. Căpitanul Alexandrescu s'a distins la 30 August 1877. Născut 12 Decemvrie 1843, sublocotenent 6 Iulie 1865, căpitan 6 Iulie 1872. (*Anuar 1877*, pag. 260).

<i>Coloana I-a</i>	<i>Coloana II-a</i>
Decembrie 21 Herleci	Selanovce
„ 22 Heiredin	Herleci
„ 23 Vlclidrama	Hairedin
„ 24 Rusovo	Vlclidrama
„ 25 Repaos	Repaos
„ 26 Kridobaru	Rusovo
„ 27 Corlevo	Krivobaru
„ 28 Vodnianca	Vodnjanca

În fine arată că obținând concediu atât dela d-nul General Comandant al Diviziei, cât și dela Comandantul Corpului de Vest, pleacă la Ploești lăsând comanda Brigăzii Colonelului Fotea, până la întoarcerea sa.

D-nul General Haralamb, Com. Corpului de Vest, prin ordinul său No. 482 din 21 Decembrie vă face cunoscut următoarele, d-lui Com. al Diviziei „D-nule General. Am onoare „a vă face cunoscut că conform ordinului Marelui Cartier „General Brigada Cantili, a primit ordin de a ocupa poziție „înaintea Belgragicului, cu 2 baterii

(ss) *General Haralamb*

Următoarea depeșă (a fost primită) dela d-nul Ministru de Resbel.

„Porniți imediat la Rahova, brigada Cantili, fiindcă Di- „viziunea d-tale formează rezerva armatei de operațiune și „Cartierul Dv. urmează a fi în Rahova (ne înțeală)“.

Depeșă următoare a d-lui General de Divizie, Cernat din București. „Arătați ce anume trupe ați pornit din Nicopolis „la Rahova? Regimentul 5 de Călărași ne mai fiind tre- „buincios în acea parte 'i veți da ordin de a veni la Bucu- „rești raportând ziua sosirei, Regimentul ce se află la Plevna „nu va plecă rămâind în tot cazul un regiment de Dorobanți „la Nicopolis.

(ss) *General de Divizie, Cernat 1).*

1) Comandantul Corpului de vest, ministrul de război și maiorul general dau ordine, cari se cam contrazic.

Prin depeşa No. 1856 'i se răspunde d-lui General Cernat modul cum s'a dat ordin pentru plecarea trupelor, arătând că Regimentul al 5-lea de Călăraşi va porni imediat ce va putea trece Dunărea, mai cu seamă că este încă trebuitor aici cu paza produselor şi a fânului. Se cere răspuns dacă Regimentul din Plevna, chiar dacă ar consimţi Cartierul rusesc la plecarea lui, tot ar trebui să rămâe acolo.

D-nul Lt.-Colonel Costescu ¹⁾, arată (că) o companie din al 6-lea de linie, ce se află la Verbiţa pentru paza armelor şi a materialului de rebel, a primit ordin de a fi gata de plecare; cere de a se lăsa compania ne având cine păzi materialul.

În urma acestei depeşi s'au dat ordinele următoare :

Lt.-Colonel Cotruţ la Plevna (No. 1855). Lăsaţi compania din Verbiţa pe loc până la al 2-lea ordin. Ii se ordonă, ca Intendenţa plecând la 24 din Brislau, să caute ca până atunci a lua din depozit produsele ce va mai găsi, în caz de plecare a regimentului, de care nu trebuie să se vorbească înainte de a fi ordinul, vă voi trimite un marşut. Dacă Căpitanul Popescu v'a dat ordin de plecare, aşteptaţi al 2-lea ordin. Răspundeţi cum staţi cu aprovizionările şi efectivul luptătorilor.

Maiorului Paraschivescu 'i se ordonă No. 1852 de a lăsa un Escadron în Selanovce şi celalt în Ostrov, până la un al 2-lea ordin, pentru a îngriji de produse.

Prin ordinul No. 1853 se face următoarea cantonare : Escadronul Căpit. Urziceanu că rămâne la Kneja. Artileria va lua poziţiile următoare : 1-a Baterie călăreaţă şi a 6-a de 9 cm. la Brigada Colonelului Cantili pentru Belogratic. Bateriile 2 şi 4-a la Selanovce, Bateria 3-a la Rahova, Bateria 5-a şi coloana de muniţii la Cruşeveni.

D-lui Colonel Fotea, Com. provizoriu al Brigadei I-a 'i s'au dat următoarele instrucţii (No. 1858) asupra operaţiilor ce are a executa.

1) Comandantul coloanelor de muniţii. Născut 18 Martie 1837, sublocotenent 7 Aprilie 1856, locotenent-colonel 8 Aprilie 1870. (Anuar. 1877 pag. 255).

„Pentru operațiile ce aveți a executa îndată ce veți sosi
„în valea Lomului căutați a vă pune în contact cu Corpul
„de Vest, com. de d. General Haralamb și prin Reg. No. 6
„de Călărași țineți neîncetat legătură cu acel corp, înștiin-
„țând și pe Generalul Haralamb și pe mine de toate miș-
„cările ce executați. Acea cavalerie trebuie să vă acopere
„pe toate potecele ce merg dela Vodnjanca spre Belogragic
„și dacă alte trupe aliate se află spre stânga Dv. trebuie să
„vă puneți în legătură cu ele.

„Dela inteligența cu care veți așeza ¹⁾ trupele și veți face
„să fiți eclerați dinaintea Dv. depinde ca să nu fiți surprinși
„în pozițiile ce veți ocupa.

„Sosit fiind astăzi și necunoscând destul de bine scopul
„la care brigada ce comandați trebuie să concure ²⁾, nu vă
„pot da mai multe detaliuri, dar am scris Generalului Hara-
„lambie, să vă ție în curent de operațiile Corpului de Vest,
„și pentru o mai grabnică transmitere să vă prescrie măsu-
„rile de luat pentru a avea dela Dv. concursul de care poate
„va avea nevoie”.

(ss) *General Cerchez.*

Imediat după aceasta, face următorul raport No. 1859
d-lui General Haralambie, Com. Corpului de Vest.

„Am onoare a vă înainta o copie după ordinul ce am dat
„Com. Brigadei I-a din această Divizie care este menită a
„observa la spatele corpului ce comandați, Belogragic ³⁾.
„Această brigadă plecată înainte de sosirea mea aci, fără
„instrucții destul de pozitive asupra pozițiilor ce are de ocupat,
„are nevoie să primească dela Dv. niște astfel de instrucții,
„pe cari eu nu 'i le am putut da neprimind nici o altă în-

1) De repetate ori generalul Cerkez recomandă inteligență în dispunerea trupelor. Cred că trebuie înțeles prin aceasta dibăcie, pricepere.

2) E elocuent exemplu acesta despre chipul cum M. C. G. ținea pe subalternii săi în cunoștință de operațiile ce aveau în vedere.

3) Contrazicere cu afirmația de mai sus că nu cunoșteă misiunea brigadei Cântilli.

Iuară poziție pe muchia Bucovului și începură a contra-bate bateriile turcești din spatele Plevnei.

„Rezistența turcilor nu ținù mult și trupele lor angajate ridicară steagul alb și lepădară armele. Trupele noastre înaintară dar fără nici o pedică până la podul dela Vid, aproape de care se află însuși Comandantul Armatei turcești, Osman-Pașa, care arătând dorința de a vedeà pe Comandantul trupelor noastre, m'am dus însumi în casa unde se află; fiind rănit, și întrebându-l unde voește a se retrage, 'mi au declarat că vroește a rămâne acolo, unde am și lăsat o companie din Regim. al 3-lea de linie ca gardă, până ce Comandantul va dispune de ce este de făcut.

„Tot atunci sosiră dincolo de pod și Generalul Ganesky cu trupele din Divizia III-a de Grenadieri, care rămase spre a luà prizonieri și armele ce nu putuse fi luate de trupele noastre, cărora le dădusem ordin a se întoarce în tabără cu prizonierii în No. de mai multe mii, cu tunurile și armele luate, lăsând în acel loc numai un Batalion din Reg. al 8-lea de Dorobanți spre a strânge și a păzi toate armele împrăștiate pe câmp.

„Toate trupele fiind plecate, m'am dus în Plevna unde începuseiă a defilă trupele rusești, mergând în pozițiile ce li se desemnaseră pe înălțimile din dosul Plevnei. Carele luate cu bagaje și muniții de trupele noastre se urcau la mai multe sute. Numărul prizonierilor nu este încă cunoscut; 'i-am așezat pe câmpul din jurul fortului Marelui Duce Nicolae, dar pentru astă noapte nu le pot da nici hrană, nici adăpost.

„Osman-Pașa 'mi-au declarat că în magaziile din Plevna se mai află pentru 4 zile pesmeți și pentru 5 zile pâine de grâu. El nu a vroit a încheea nici o convențiune, m'au rugat numai de a nu se maltratà soldații săi, a lăsa ofițerilor caii și bagagele lor, recomandând mărimumiei învingătorilor pe locuitorii din Plevna“.

Comandantul Diviziei a 2-a (ss) *Colonel Cerchez*

Perderile trupelor noastre în această afacere au fost numai de 3 oameni răniți, ce a avut Regim. al 4-lea de linie și Brigada Sachelarie 1 mort și 10 răniți. Turcii, nu este adevărat că

știau de galeriile noastre de mine, ei lucrau ei înșiși o mină pentru cazul când am fi vroit să mai deschidem o paralelă, reduta lor era minată. Numărul armatei turce ce a capitulat după spusa lui Osman Pașa este de 42.000 oameni și 106 tunuri ¹⁾.

La 4^{1/2} ore Măria Sa Domnitorul a vizitat orașul Plevna și la 6 ore seara Marele Duce Nicolae, când D-nul Colonel Algiu a fost silit a se retrage din Plevna rămâind în tabără, ocupându-se (Plevna) de armata rusească.

29 Noemvrie. — Astăzi, la orele 8^{1/2} dimineața, d-nul Comandant al Diviziei a mers la Plevna însoțit de Stat-Majorul său.

La orele 11 s'a celebrat un Tedeum la Reduta No. 7 în prezența Impăratului Rusiei, Măriei Sale Domnitorului, (Marele) Ducele Nicolae cu Staturile lor Majoare, pentru luarea Plevnei; la această ceremonie nu asistau decât trupe rusești. După Tedeum Impăratul și Măria Sa Domnitorul cu toate Staturile lor Majoare au parcurs Plevna călări; au luat dejunul și au văzut pe Osman-Pașa, după care s'au reîntors la Poradim.

D-nul Comandant al Diviziei a fost numit de Măria Sa Domnitorul delegat din partea Armatei Române pentru împărțeala trofeelor de Resbel, și din partea armatei Ruse a fost numit Generalul Scobeleff I, astfel d-nul Comand. al Diviziei s'a instalat în Plevna.

S'a dat ordin de a se aduce înapoi pe câmpul de luptă dela Plevna, toți prizonierii, armele, tunurile, etc., luate cu ocazia luptei de ieri, spre a se proceda în regulă la împărțeală între cele 2 armate.

30 Noemvrie. — S'au decis ca partea de prizonieri ce revine Armatei Române să fie de 10.000 oameni, mai mulți ofițeri și 2 pași.

1 Decemvrie. — Cifra exactă a prizonierilor ce s'a fixat pentru armata română, conform unei adrese No. 2439

1) In realitate 2138 ofițeri, 43.200 oameni de trupă, 77 tunuri. (General R. Rosetti, o. c., pag. 75).

a d-lui General Cernat este cea următoare : 8660 soldați, 2 pași, 25 ofițeri superiori, 400 ofițeri inferiori și 1190 soldați răniți, total 10277 oameni. Cea mai mare parte din acești prizonieri au fost deja porniți în țară, restul s'a decis a se expediă poimâne, îndată ce vor fi trupe destinate spre a 'i escortă.

2 Decembrie. — La orele 1 d. a. au fost trecute în revistă de către M. Sa Impăratul Rusiei și M. Sa Domnitorul Armatele Ruse și Române ce au format investimentul Plevnei. Trupele erau așezate de a lungul soselei spre Vid, chiar pe locul de luptă și unde s'a dat semnalul de capitulare.

S'a primit Inaltul ordin de zi No. 30 al Măriei Sale Domnitorului, relativ la organizarea cea nouă a armatei și a trupelor ce urmează a escortă prizonierii turci până la București. ¹⁾

După Inaltul ordin de zi No. 30, toată armata se împarte în 2 Corpuri de armată 1-iul comandat de d-nul General Cernat și al 2-lea de d-nul General Haralamb ²⁾. Divizia 2-a sub comanda d-lui Colonel Cerchez face parte din 1-iul Corp de armată și este compusă din 2 brigade de Infanterie, 1 brigadă de Cavalerie, Reg. al 3-lea de Artilerie.

Brigada 1-a Comandant d-nul Colonel Sachelarie, trupa : Batalionul al 4-lea de Vânători, Regimentul 1-iu de linie și Regimentul al 12-lea de Dorobanți.

Brigada II-a Comandant d-nul Colonel Budișteanu, trupa : Regimentul al 4-lea de linie, Regimentul al 6-lea de linie și Regimentul al 9-lea de Dorobanți.

Regimentul al 3-lea de Artilerie Comand. d-nul Colonel Herkt.

Brigada de Roșiori, Comand. Colonel Crețianu.

1) Această primă regrupare a forțelor noastre după căderea Plevnei nu e semnalată de nici un alt izvor, toate vorbind numai de cea următoare hotărâtă cu Inaltul ordin de zi No. 174 (vezi mai la vale).

2) Fost ofițer de artilerie (vezi general P. V. Năsturel *Contribuții la istoria artileriei*, pp. 125—133). Locotenent domnesc după detronarea lui Alexandru Cuza. Eră trecut în miliție și fusese înaintat general la 24 Aprilie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 453). Comandase până atunci Divizia 1-a teritorială (*Ib.*, pag 417). A comandat ulterior Corpul de Vest.

. Compania 3-a de Geniu, Ambulanța, Medic Pr. Cl. II Vercescu.

In urma acestui ordin s'a dat imediat ordinul No. 1630 d-lui Colonel Vlădescu, Comand. Brig. a 3-a : „Comunicându-vi-se Inaltul ordin de zi No. 30 prin care se constituie corpul de Transport al prizonierilor și trupele din Brigada Dv. (Reg. al 3-lea de linie și 1 Batal. din al 6-lea de Dorobanți) făcând parte din acel corp, vă învit de a porni mâine dimineață la Verbița unde vă veți prezenta Comandantului Diviziei Colonel Anghelescu dela care veți primi instrucțiunile necesarii.“

D-lui Lt.-Colonel Șișman, Comand. Reg. al 8-lea de Dorobanți, cu ordinul No. 1631 'i se face asemenea cunoscut că nu mai face parte din Divizia 2-a, ci din Divizia III-a, Corpul d-sale fiind destinat la transportarea prizonierilor și a porni mâine cu Regim. în Verbița spre a lua instrucții dela d-nul Colonel Anghelescu.

Inaltul ordin de zi No. 30 s'a comunicat celor alte trupe din Divizie precum și Brigadei Sachelarie spre a da ordinele cuvenite Regimentului al 7-lea de Dorobanți, care trece la Divizia III-a.

3 Decemvrie. — Prin ordinul No. 1642 s'a făcut cunoscut d-lui Comandant al Regim. al 9-lea de Dorobanți, că după noua organizare făcută prin înaltul ordin de zi No. 30, Regim. ce comandă făcând parte din Divizia II, Brigada II-a va rămâne tot în bivuacul ce ocupă până la al 2-lea ordin.

Prin ordinul No. 1646 se face cunoscut d-lui Col. Sachelarie că Regim. al 12-lea de Dorobanți ce face parte din Brigada D-sale 'i s'a dat ordin de a ocupa bivuacul Regim. al 7-lea de Dorobanți, sau de vrea să'l lase tot unde se află la Divizia III-a până la un al 2-lea ordin.

Astăzi s'au trimis tablourile de recompense, pentru ofițeri și soldați, Marelui Cartier; (A se vedea la acte ¹⁾).

D-nul Colonel Cerchez, Comandantul Diviziei, astăzi a fost înălțat la gradul de General de Brigadă ²⁾).

1) Lipsă.

2) Pe data de 1 Decemvrie.

4 Decembrie. — După deciziunea delegaților din partea celor 2 armate pentru distribuirea trofeelor de rebel luate dela Turci, partea armatei române se compune din 24 tunuri, 16 chesoane și 50.000 ¹⁾ puști Peabody-Martini, care se vor da după terminarea campaniei, atât armele cât și munițiile găsite în Plevna au rămas rușilor.

5 Decembrie. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

6 Decembrie. — La orele 8 seara s'a primit Inaltul ordin de zi No. 174 al Măriei Sale Domnitorului pentru noua organizare a Armatei, cea cu Inaltul ordin No. 30 din 1 Decembrie fiind anulată.

După această organizare Măria Sa Domnitorul este Comandantul en chef al Armatei, având de Maior-General pe d-nul General de Divizie Cernat și Șef de Stat-major General pe d-nul Colonel Fălcoianu.

Armata se împarte în : Corpul de Vest compus din Divizia I-a și a 4-a și trupele dela Calafat sub comanda D-lui General Haralamb. Divizia II-a Comandant D-nul General Cerchez având de șef de Stat-major pe D-nul Colonel Algiu ; această Divizie este numită de rezervă și trupele ce o compun vor ține garnizoane în orașele Plevna, Nicopolis și Rahova. Divizia III-a este compusă de trupele destinate de a excortă prizonieri în țară.

7 Decembrie. — După noua organizare a armatei, făcută cunoscut Diviziei prin Ordinul de zi No. 174, Divizia II-a (rezervă) se compune după cum urmează :

Brigada 1-a Comandant d-nul Colonel Cantili.

Trupa : Regimentul al 7-lea de linie, Regimentul al 14-lea de Dorobanți și Regim. al 16-lea de Dorobanți.

Brigada 2-a Comandant d-nul Colonel Budișteanu.

Trupă : Regimentul al 4-lea de linie, Regimentul al 6-lea de linie și Regimentul al 10-lea de Dorobanți.

Regimentul al 3-lea de Artilerie Comand. d-nul Colonel Herkt.

1) Eroare de manuscris 5000 este cifra exactă (General R. Rosetti o. c. nota 888).

Regimentul al 5-lea de Călărași.

Compania 2-a de Geniu.

Ambulanța sub direcția Medicului Pr. Cl. II-a Dr. Vercescu.
Intendent. Șef Sub-Intendant Vrabie 1).

Conform ordinelor primite dela Marele Cartier general, pentru ținerea de garnizoane în orașele Plevna, Nicopolis și Rahova d-nul General Comandant al Diviziei a decis ca trupele din Divizie să fie distribuite în aceste 3 orașe în modul următor :

Pentru ocuparea Rahovei a dat ordinul No. 1672 d-lui Colonel Cantili, Comandantul Brigadei I-a, prin care 'i se face cunoscut ca în ziua de 9 Decemvrie să pornească cu brigada d-sale prin Rahovița, Crușeveni, Vidin, Ostrovu la Rahova, unde va luă quartire de iarnă.

D-lui Colonel Herkt, Comandantul Artileriei Diviziei, 'i s'a dat ordinul No. 1675 prin care 'i se face cunoscut ca în ziua de 8 Decemvrie să pornească o baterie la Nicopolis și cele alte 5 baterii vor porni în ziua de 9 Decemvrie pentru Rahova prin Koprivo, Ghiulenci, Ghighiu, Crușeveni, Ostrovu la Rahova unde vor luă quartire de iarnă.

D-lui Comandant al Regim. al 5-lea de Călărași, ordinul cu No. 1673 prin care 'i se face cunoscut de a da ordin Escadronului 1-iu și al 4-lea de a veni la Plevna, Escadr. al 2-lea de a porni mâine la 8 Decembrie la Nicopolis și Escad. 3 de a fi gata spre a porni la Rahova.

D-lui Lt.-Colonel Teliman cu ordinul No. 1674 'i se face cunoscut că mâine la 8 Decembrie va porni la Nicopolis unde 'și va luă quartirele de iarnă.

Regimentul al 10-lea de Dorobanți și Compania 2-a de Geniu se află în Nicopolis. Regimentul al 6-lea de linie se află încă în lagărul Grivița fiind destinat de a ocupa Plevna.

D-lui Medic Șef al Ambulanței Diviziei 'i s'a dat ordin No. 1677 ca cu începere de azi, să înceapă mutarea Ambu-

1) Născut 11 Iunie 1837, sublocotenent 24 Ianuarie 1863, subintendant, 1 Iulie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 322).

lanței Divizionare la Koilovce. Tot prin acest 'i se face cunoscut împărțirea și localitățile ce ocupă Divizia 2-a.

8 Decembrie. — Marele Cartier prin ordinul No. 150 cerea se trimită o companie pe platoul dela Verbița. Comandantul companiei se va prezintă pentru a primi instrucțiunile relative la paza armelor care sunt depuse acolo până la transportarea lor. Conform acestui ordin s'a dat ordin (No. 1693) d-lui Comandant al Reg. al 6-lea de linie spre a trimită o companie la Verbița de urgență.

Timpul devenind foarte rău, un viscol mare și ger, astfel încât marșul trupelor fiind foarte dificil, s'au revocat ordinele date eri pentru marș până la un al 2-lea ordin; singur Regimentul al 4-lea de linie, care pornise, precum și o baterie li s'a expedit ordin de a se opri în cel d'intâiu sat până ce timpul se va îndreptă.

9 Decembrie. — D-lui Lt.-Colonel Cotruț, Comandantul Reg. al 6-lea de linie, 'i se face cunoscut prin ordinul No. 1706, că Reg. ce comandă urmând de a ocupa unele din comune ce sunt în jurul Plevnei, va trimită un ofițer care să inspecteze comunele Cacemunica, Bivolarii și Opanezul și să raporteze urgent în care din aceste 3 comune puteți avea mai mult loc pentru a cantona întregul Regiment.

D-nul Comandant al Regim. al 6-lea de linie face cunoscut prin raportul său No. 908, că executând ordinul No. 1706, a ales satul Opanes pentru a cantona Regimentul și cere aprobare, care se confirmă prin ordinul No. 1711, recomandându-i de a face astfel încât să 'și aducă provizii de hrană din Plevna cu care sau sănii din acest sat, că în Plevna nu se poate găsi nimic pentru transport.

Timpul mai îndreptându-se s'a dat ordin ca bateriile a 2-a și a 4-a să pornească spre Rahova.

11 Decembrie. — D-lui Maior Paraschivescu ¹⁾ 'i s'a dat ordin de a înființa o poște de Călărași ²⁾ între Plevna și Nicopolis și a funcționa cu începere de mâine 12 ale corentei.

1) Născut 20 Februarie 1824, sublocotenent 13 Octombrie 1852, maior 1 Ianuarie 1872. Regimentul 5 Călărași. (*Anuar 1887*, pag. 284).

2) Posturi de corespondență.

12 Decembrie. — D-nul Comandant al Brigadei I-a arată prin raportul său No. 877 că a decis următorul itinerar de marș pentru Rahova și cere aprobarea. Trupele sunt împărțite în două coloane. Coloana I-a sub comanda sa, compusă din al 7-lea de linie și Bateria 1-a Călărească, va porni la 13 Decembrie și se va afla seara în Racovița, la 14 în Vadin, la 15 în Ostrovu și la 16 în Rahova.

Coloana II-a, compusă din al 14-lea și al 16-lea Regiment de Dorobanți sub ordinile Colonelului Fotea ¹⁾, se va afla la 13 tot în bivacuul Demirkioi, la 14 în Racovița, la 15 în Crușeveni, la 16 în Vadin, la 17 repaos, la 18 în Ostrovu și la 19 în Rahova.

D-nul Comandant al Diviziei prin ordinul No. 1749, arată d-lui Comandant al Brigadei că aprobă itinerarul de marș, făcându-i totdeodată cunoscut că la sosirea d-sale în Nicopolis pentru înlesnirea corespondenței, va da ordin a se înființa o poștă de călărași între acest din urmă oraș și Rahova.

13 Decembrie. — D-lui Lt.-Colonel Cotruț, Comandantul Regim. al 6-lea de linie, 'i s'a dat ordin (No. 1764) ca mâine să vie cu Regim. în Plevna, unde va fi cantonat pentru timpul ernei.

S'a dat ordin (No. 1675) d-lui Maior Paraschivescu, Comandantul Reg. al 5-lea de Călărași ²⁾, de a trimite oameni și caii necesari pentru transportarea a 24 tunuri din cele luate dela Turci, — parte convenită Armatei Române, — dela Vid la Verbița și totdeodată făcându-i cunoscut că diferitele Escadroane din Regimentul ce comandă vor ocupa pozițiile următoare : 2 Escadroane în Nicopolis cu Stat-majorul Regimentului, 1 Escadron în Plevna și 1 în Rahova ; va înființa poști (*sic*).

14 Decembrie. — D-lui Colonel Herkt prin ordinul No. 1806 'i se face cunoscut de a da ordin bateriilor 3-a și

1) Comandantul Regimentului 15 Dorobanți. Născut 21 August 1832, sublocotenent 9 Decembrie 1852. (*Anuar 1887*, pag. 129). A fost înaintat colonel la 1 Decembrie 1877.

2) Colonelul Formac, comandantul titular al regimentului comandă Brigada 3-a Călărași.

a 6-a ca mâine 15 Decembrie să pornească din Grivița pentru Rahova. Să dea ordin de a se transporta tot materialul și Mortierile la Cojulovce, apoi Bateria No. 5 cu personalul căreia se vor face aceste transporturi, să meargă din Cojulovce în Nicopolis și după 2 zile odihnă să trimeată atela-giurile să transporte mortierile în Nicopolis.

S'a dat ordin Lt.-Colonel Cotruț și Maiorului Paraschivescu de a trimite oamenii și caii necesari de a transporta cele 16 chesoane luate dela Turci, dela Vid la Verbița.

16 Decembrie. — Se face cunoscut prin raportul No. 1816 d-lui General Cernat și Ministru Brătianu că s'au primit 24 tunuri și 16 chesoane din cele luate dela Turci și s'au transportat la Verbița.

17 Decembrie. — D-nul General Comandant al Diviziei cu Statul său Major a pornit pentru Nicopolis.

18 Decembrie. — Azi la orele 10 dimineața a sosit d-nul General Comandant al Diviziei la Nicopolis venind dela Plevna.

La orele 2 d. a. d-nul General însoțit de un ofițer din Stat-Major, a trecut la Turnu-Măgurele spre a regulă cu d-nul Ministru de Resbel afaceri urgente privitoare la trupe. D-nul Ministru se află dus la Corabia; la ora 7½ seara a avut o convorbire la telegraf¹⁾, prin care s'a ordonat marșul trupelor din Divizie spre Rahova (Vidin)²⁾.

19 Decembrie. — Azi s'a primit depeșa No. 280 din 18 Decembrie dela d-nul Colonel Cantili, Com. Brigadei 1-a.

„Am onoare a vă raporta că am sosit cu coloana I-a în Rahova, Coloana 2-a o opresc la Ostrovu fiind mare aglomerație de trupe aici; încă netrecute spre Lom”.

La orele 2 d. a. d-nul General s'a reîntors în Nicopolis și imediat a dat ordinele următoare de marș:

D-lui Maior Paraschivescu Com. Reg. 5 de Călărași (No. 1833) ca la 20 ale cōrentei să pornească cu amândouă escadroanele ce are în Nicopolis spre Rahova. Marșutul³⁾ 'i

1) Se întrebuițau des acest soi de convorbiri atunci.

2) General R. Rosetti, *o. c.*, pag. 85.

3) Marche route = itinerar.

va fi cel următor : la 20 seara în Giulenci, la 21 seara în Crușeveni, la 22 seara în Ostrovu și la 23 seara în Rahova ; va îngriji de a lua din depozitul din Nicopolis pesmeți pentru 4 zile.

Comandantului Bateriei a 5-a din al 3-lea Reg. Art. (No. 1834) la 23 ale corentei a plecă cu bateria și a face marșul următor : la 23 seara în Giulenci, la 24 în Crușeveni, la 25 în Ostrovu și la 26 în Rahova. 'I se face cunoscut că s'a dat ordin Intendenței de a'i trimite furagiu și hrană în Giulenci pentru baterie.

Prin ordinul No. 1835 (depeșa) la Plevna Lt.-Colonel Cotruț 'i se ordonă de a fi gata de plecare cu regimentul și pentru care sfârșit va primi ordin special de marș prin Căpitanul Popescu ¹⁾. Acest ordin de marș, care s'a încredințat Căpitanului Popescu fiind trimis în misie cu o scrisoare la Bogot, este următorul : D-lui Lt.-Colonel Cotruț, Com. Reg. al 6-lea linie.

La...ale corentei veți porni cu regimentul din Plevna spre Rahova (No. 1842).

La 23 seara	Verbița	(a pornit la 23 Dec.).
„ 24 „	Breslenița	
„ 25 „	Giulenci	
„ 26 „	Brest	
„ 27 „	Crușeveni	
„ 28 „	Vadin	
„ 29 „	Ostrov	
„ 30 „	Rahova	

la trecerea prin Breslenița veți lua hrana necesară până la Rahova.

Căpitanului Urziceanu, ²⁾ Com. Escadr. din Plevna, 'i s'a

1) Ofițer de Statmajor. Născut 11 Decembrie 1843, sublocotenent 17 Septembrie 1861, căpitan 1 Ianuarie 1871, a demisionat în 1874 și a fost reprimit în cadre la 1 Iulie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 124).

2) Comandantul escadronului Covurlui din Regimentul 5 Călărași. Născut 20 Iulie 1839, sublocotenent 24 Ianuarie 1864, căpitan 3 Noembrie 1872. (*Anuar 1877*, pag. 292).

dat ordinul No. 1836 (depeșe) ca la 21 ale corentei să plece cu Escadronul în modul următor :

La 21 seara va fi în Mahaleta, la 22 în Knéja și la 23 în Rahova și se va prezintă la Cartierul Diviziei.

Prin ordinul No. 1837, Regimentul al 10-lea de Dorobanți va trimite la Turnu o companie pentru a ține garnizoana în acel oraș ; această companie va trece chiar mâine și se va pune sub ordinele Lt.-Colonel Gheorghiu ¹⁾, Comandantul Pieței.

Căpitanului Sorescu, Com. Companiei a 2-a Geniu, 'i se ordonă următorul marș (No. 1839) :

La 24 seara Muselim-Selo, la 25 Giulenci, la 26 Brest, 27 Crușeveni, 28 Vadin, 29 Ostrov, și 30 Rahova. Instrumentele ce are compania le va depune în Nicopolis într'o magazie ce o va cere dela Lt.-Colonel Coslinsky ²⁾.

Regimentului al 4-lea, prin ordinul No. 1841, 'i se ordonă marșul următor : va porni la 21 din Nicopolis spre Rahova și va rămâne seara 1-a în Muselim-Selo, la 22 în Giulenci, la 23 Brest, și la 24 Crușeveni, la 25 în Vadin, la 26 în Ostrov și la 27 în Rahova ; se lasă facultatea de a modifica marșul la necesitate.

Medicului Șef al Ambulanței 'i se dă ordinul No. 1832 spre a da ordin la Cojulovcea să vie caii trebuincioși, pentru transportarea ambulanțelor dela Nicopolis la Rahova, marșul ce va ține, va fi : prin Giulenci, Gigen, Crușeven, Vadin, Ostrovu la Rahova ; 'i s'a lăsat facultatea de a modifica acest marș.

Intendentului Diviziei 'i s'a dat ordinul No. 1831, spre a lua toate dispozițiile ca cu căruțele ce aveți la Breslenița să expediați în Giulenci furagiu pentru 300 cai (orz și fân) și hrană pentru 1800 oameni (pesmeți, brânză, fasole și sare), toate aceste provizii pe 2 zile, se vor afla la 21 ale corentei

1) Născut 21 Noemvrie 1843, sublocotenent 17 Iulie 1862 (șef de promoție) locot.-colonel 1 Decemvrie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 246). Fusese comandantul batalionului de geniu.

2) Născut 15 Ianuarie 1825 ; 12 Februarie 1864 primit cu gradul de căpitan din armata rusă, 9 Martie 1873 locot.-colonel. Artilerie (*Anuar 1877*, pag. 255).

seara cel mult în Giulenci; după aceasta trăsurile se vor reîntoarce în Brislenița pentru a face un transport de furagiu, pâine pentru Bateria 5-a din al 3-lea de Artilerie. Toate trăsurile ce vor rămâne în Brislan le va avansa asupra Rahovei treptat; din depozitul de pesmeți și carne ce are în Brislenița va da regimentului al 6-lea de linie alimente pe 4 zile, la trecerea lui dela Plevna la Rahova.

Astfel după ordinele mai sus citate, toate trupele din Nicopol și Plevna se vor dirigea asupra Rahovei, unde la 30 Decembrie vor sosi cele din urmă detașamente; în Nicopolis s'a lăsat Reg. al 10-lea de Dorobanți, având o companie detașată la Turnu-Măgurele, și în Verbița o companie din Regimentul al 6-lea de linie.

20 Decembrie. — Următoarea epistolă s'a trimis prin Căpitanul Popescu de Stat-Major la Bogot, Șefului de Stat-Major General al armatei ruse, General Nepokoitschitzky relativă la retragerea Regimentului al 6-lea de linie din Plevna.

Excelență,

„Dificultăți insurmontabile pentru aprovizionarea trupelor
„din Divizia mea, ce se află încă la Plevna, mă forțează,
„de acord cu Comandantul Armatei Române, de a schimba
„cantonamentele lor de iarnă”.

„Dar, pentrucă aceste trupe se găsesc în zona de operație
„a armatei imperiale, am crezut a nu le retrage mai înainte
„de a aduce la cunoștința Excelenței voastre motivele ce
„m'au forțat de a lua această dispoziție. Crez că această
„mișcare de trupe va fi aprobată de Excelența voastră, cu
„,atât mai mult că Alteța Sa Imperială Marele Duce Nicolae
„,mi-a zis zilele trecute că un Batalion din rezervă venind
„,dela Zimnicea va ocupa Plevna, și în acest caz, trupele
„,mele, aflate în garnizoana acestui oraș, vor fi libere de a
„,fi transportate în alt loc.

„Aștept răspunsul ce Excelența Voastră, va binevoi a 'mi

„face, înainte de a da ordin ca regimentul să se pue în marș.
„Profit de această ocazie de a rugă Ex. V. să bine-voiască
„a primi asigurarea profundului meu respect”.

(ss) *General Cerchez*

La 12 ore d. a. Cartierul Diviziei s'a pus în marș pentru Rahova.

21 Decembrie. — In marș.

22 Decembrie. — Azi la orele 10 dimineața d-nul General Comandant al Diviziei cu Șeful de Stat-major au ajuns în Rahova, unde au găsit următoarele raporturi și ordin :

Raportul d-lui Colonel Cantili (No. 890), Comandantul Brigadei I-a, din 20 Decembrie, prin care arată că, d-nul General riaralamb, Comandantul Corpului de Vest, 'i-a dat ordin, de a se pune sub ordinele d-sale cu toată Brigada, conform ordinului Marelui Cartier General ce a primit.

Că prin ordinul No. 510 al Com. Corpului de Vest este însărcinat ca împreună cu 2 baterii de artilerie și Regimentul al 6-lea de Călărași să tae căile de comunicație între Belogradic, Lom-Palanca și Vidin, spre a asigura spatele Diviziunilor Leca ¹⁾ și Anghelescu, cari au misiunea de a înainta asupra Vidinului.

Pentru aceasta a pus brigada în marș, după itinerarul de mai jos, împărțind trupele în două coloane : Coloana I-a compusă din Regimentul al 7-lea de linie și Bateria Călăreață Alexandrescu ²⁾; a 2-a coloană din Regim. al 14-lea și al 16-lea de Dorobanți; bateria de 9 cm. ce 'mi s'a pus la dispoziție, dar care va sosi, coloana în marș nefiind încă sosită în Rahova.

1) Colonelul Leca provenea din miliji. Colonel 12 August 1868. (*Anuar 1877*, pag. 454).

2) Din Regimentul 3 Artilerie. Căpitanul Alexandrescu s'a distins la 30 August 1877. Născut 12 Decembrie 1843, sublocotenent 6 Iulie 1865, căpitan 6 Iulie 1872. (*Anuar 1877*, pag. 260).

	<i>Coloana I-a</i>	<i>Coloana II-a</i>
Decembrie	21 Herleci	Selanovce
„	22 Heiredin	Herleci
„	23 Vlclidrama	Hairedin
„	24 Rusovo	Vlclidrama
„	25 Repaos	Repaos
„	26 Kridobaru	Rusovo
„	27 Corlevo	Krivobaru
„	28 Vodnianca	Vodnjanca

În fine arată că obținând concediu atât dela d-nul General Comandant al Diviziei, cât și dela Comandantul Corpului de Vest, pleacă la Ploești lăsând comanda Brigăzii Colonelului Fotea, până la întoarcerea sa.

D-nul General Haralamb, Com. Corpului de Vest, prin ordinul său No. 482 din 21 Decembrie vă face cunoscut următoarele, d-lui Com. al Diviziei „D-nule General. Am onoare „a vă face cunoscut că conform ordinului Marelui Cartier „General Brigada Cantili, a primit ordin de a ocupa poziție „înaintea Belgragicului, cu 2 baterii

(ss) *General Haralamb*

Următoarea depeșă (a fost primită) dela d-nul Ministru de Resbel.

„Porniți imediat la Rahova, brigada Cantili, fiindcă Diviziunea d-tale formează rezerva armatei de operațiune și „Cartierul Dv. urmează a fi în Rahova (ne înțelegem)“.

Depeșa următoare a d-lui General de Divizie, Cernat din București. „Arătați ce anume trupe ați pornit din Nicopolis „la Rahova? Regimentul 5 de Călărași ne mai fiind tre- „buincios în acea parte 'i veți da ordin de a veni la Bucu- „rești raportând ziua sosirii, Regimentul ce se află la Plevna „nu va plecă rămânând în tot cazul un regiment de Dorobanți „la Nicopolis.

(ss) *General de Divizie, Cernat 1)*.

1) Comandantul Corpului de vest, ministrul de război și maiorul general dau ordine, cari se cam contrazic.

Prin depeșa No. 1856 'i se răspunde d-lui General Cernat modul cum s'a dat ordin pentru plecarea trupelor, arătând că Regimentul al 5-lea de Călărași va porni imediat ce va putea trece Dunărea, mai cu seamă că este încă trebuitor aici cu paza productelor și a fânului. Se cere răspuns dacă Regimentul din Plevna, chiar dacă ar consimți Cartierul rusesc la plecarea lui, tot ar trebui să rămâe acolo.

D-nul Lt.-Colonel Costescu ¹⁾, arată (că) o companie din al 6-lea de linie, ce se află la Verbița pentru paza armelor și a materialului de resbel, a primit ordin de a fi gata de plecare; cere de a se lăsa compania ne având cine păzi materialul.

În urma acestei depeși s'au dat ordinele următoare:

Lt.-Colonel Cotruț la Plevna (No. 1855). Lăsați compania din Verbița pe loc până la al 2-lea ordin. Ii se ordonă, ca Intendența plecând la 24 din Brislan, să caute ca până atunci a lua din depozit productele ce va mai găsi, în caz de plecare a regimentului, de care nu trebuie să se vorbească înainte de a fi ordinul, vă voi trimite un marșut. Dacă Căpitanul Popescu v'a dat ordin de plecare, așteptați al 2-lea ordin. Răspundeți cum stați cu aprovizionările și efectivul luptătorilor.

Maiorului Paraschivescu 'i se ordonă No. 1852 de a lăsa un Escadron în Selanovce și celalt în Ostrov, până la un al 2-lea ordin, pentru a îngriji de produse.

Prin ordinul No. 1853 se face următoarea cantonare: Escadronul Căpit. Urziceanu că rămâne la Kneja. Artileria va lua pozițiile următoare: 1-a Baterie călăreață și a 6-a de 9 cm. la Brigada Colonelului Cantili pentru Belogratic. Bateriile 2 și 4-a la Selanovce, Bateria 3-a la Rahova, Bateria 5-a și coloana de muniții la Crușeveni.

D-lui Colonel Fotea, Com. provizoriu al Brigadei I-a 'i s'au dat următoarele instrucții (No. 1858) asupra operațiilor ce are a executa.

1) Comandantul coloanelor de munițiuni. Născut 18 Martie 1837, sublocotenent 7 Aprilie 1856, locotenent-colonel 8 Aprilie 1870. (*Anuar. 1877* pag. 255).

„Pentru operațiile ce aveți a executa îndată ce veți sosi
„în valea Lomului căutați a vă pune în contact cu Corpul
„de Vest, com. de d. General Haralamb și prin Reg. No. 6
„de Călărași țineți neîncetat legătură cu acel corp, înștiin-
„tând și pe Generalul Haralamb și pe mine de toate miș-
„cările ce executați. Acea cavalerie trebuie să vă acopere
„pe toate potecele ce merg dela Vodnjanca spre Belogragic
„și dacă alte trupe aliate se află spre stânga Dv. trebuie să
„vă puneți în legătură cu ele.

„Dela inteligența cu care veți așeza ¹⁾ trupele și veți face
„să fiți eclerați dinaintea Dv. depinde ca să nu fiți surprinși
„în pozițiile ce veți ocupa.

„Sosit fiind astăzi și necunoscând destul de bine scopul
„la care brigada ce comandați trebuie să concure ²⁾, nu vă
„pot da mai multe detaliuri, dar am scris Generalului Hara-
„lambie, să vă fie în curent de operațiile Corpului de Vest,
„și pentru o mai grabnică transmitere să vă prescrie măsu-
„rile de luat pentru a avea dela Dv. concursul de care poate
„va avea nevoie”.

(ss) *General Cerchez.*

Imediat după aceasta, face următorul raport No. 1859
d-lui General Haralambie, Com. Corpului de Vest.

„Am onoare a vă înainta o copie după ordinul ce am dat
„Com. Brigadei I-a din această Divizie care este menită a
„observa la spatele corpului ce comandați, Belogragic ³⁾.
„Această brigadă plecată înainte de sosirea mea aci, fără
„instrucții destul de pozitive asupra pozițiilor ce are de ocupat,
„are nevoie să primească dela Dv. niște astfel de instrucții,
„pe cari eu nu 'i le am putut da neprimind nici o altă în-

1) De repetate ori generalul Cerkez recomandă inteligență în dispunerea trupelor. Cred că trebuie înțeles prin aceasta dibăcie, pricepere.

2) E elocuent exemplu acesta despre chipul cum M. C. G. ținea pe subalternii săi în cunoștință de operațiile ce aveau în vedere.

3) Contrazicere cu afirmația de mai sus că nu cunoștea misiunea brigadei Cantilli.

„științare despre mișcarea acestei brigade decât cea ce ați
„binevoit a 'mi lăsa la plecarea Dv. din Rahova. Vă rog
„dar d-nule General, comunicați Colonelului Fotea, Com.
„provizoriu al acelei Brigade, pozițiile ce ocupați spre a ști
„să se ție totdeauna în legătură cu Dv., și faceți-mi și mie
„cunoscut când aveți nevoie de concursul ei”.

Comand. Div. a 2-a (ss) *General Cerchez.*

23 Decembrie. — În urma rapoartelor de mai sus d-nul
General Comandant al Diviziei trimite următorul (raport)
Marelui Cartier General la Lom sub No. 1860.

„Am onoare a vă comunica că în urma ordinului ce am
„primit de a veni în Rahova, sosind în acest oraș, am găsit
„Brigada I-a a Colonelului Cantili pornită spre Belgragic,
„în urma unui ordin direct ce au primit dela d-nul General
„Haralambie, Comandantul Corpului de Vest. Vă rog dar
„a 'mi comunica care este misiunea acestei brigăzi, precum
„și instrucțiunile precise ce urmează ca să 'i dau.

„După raportul ce mi-au lăsat Comandantul acelei bri-
„gade, vă alătur tablou de zilele de marș până a ajunge la
„destinație. Singura modificare ce am făcut este că am pus
„repausul în ziua de 22 în loc de 25 și această în considerație
„că le lipseau cu totul provizii de hrană, ca să și-le poată pro-
„cură din Rahova. Cele alte trupe sunt dispuse după tabloul
„alăturat.

„Regimentul No. 5 de Călărași, pentru care am ordin de
„a 'l trimite în țară, după declarația Comandantului Por-
„tului de aci Căpitan Drăghicescu ¹⁾, nu poate trece Dunărea
„cu caii, îndată ce însă timpul va fi favorabil și trecerea
„va fi posibilă le voi da ordin să treacă. Deocamdată am
„cantonat un Escadron în Rahova și cele alte trei câte unul
„în comunele Ostrovul, Selanovce, și Knéja. Aceste Esca-
„droane au însărcinarea de a nu lăsa să se risipească fura-

1) Din marină. Autorul cunoscutelor *Note pentru a servi la istoricul prin-
cipalelor puncte pe Dunăre*. Născut 1 Septembrie 1848, sublocotenent 29 Iunie
1868, căpitan 3 Iunie 1874 (*Anuarul 1877*, pag. 317).

„giul și produsele ce se găsesc și a nu se luă decât de trupele
„noastre.

„Bateria 5-a este rămasă în Nicopolis fiind însărcinată
cu transportarea Mortierilor și a materialului rămas în Co-
„julovce, 'i voi da ordin de plecare la 30 ale corentei.

„Celelalte baterii afară de cele duse cu brigada Cantili
„sunt : a 3-a în Rahova și a 2-a și a 4-a în Selanovce” (acest
raport 'mi pare că nu este terminat ¹⁾).

Comand. Diviziei a 2-a, (ss) *General Cerchez.*

D-nul General Comandant al Diviziei a plecat în concediu
la Craiova pentru 10 zile.

24 Decembrie. — D-lui Comandant al Diviziei prin
telegrama No. din Nicopolis 'i se face cunoscut că Regimentul
al 6-lea de linie a pornit la 23 Decembrie din Plevna spre
Rahova.

25 Decembrie. — Azi a sosit Căpitanul Popescu dela
Bogot, cu răspuns la epistola Com. Diviziei, din 20 Decem-
brie ²⁾); Șeful de Stat-major al armatelor ruse nu se opune
la plecarea Regimentului al 6-lea de linie din Plevna, care
a și pornit în ziua de 23 Decembrie.

Conform ordinului d-lui Com. al Diviziei, primit prin de-
peșa No. 147 dela Craiova, s'a dat următorul ordin No. 1870,
Colonelului Cotruț spre a activă sosirea Regimentului în

1) Observația Căpitanului Bălanu.

2) Copie după răspunsul Generalului Nepokoitschitzki datat din Bogot
21 Decembrie 1877.

General

„Conform dorinței D-voastre de a retrage trupele române din Plevna la
Nicopolis, am făcut cunoscut Comandantului Șef de armată și am onoare
de a comunica Excelenței Voastre, că Alteța Sa Marele Duce nu se opune
la plecarea trupelor.

„Cu această ocazie, vă rog General primiți expresiunea prea distinsei
mele considerații”.

(ss) **A. Nepokoltehtzki**

Șef de Stat-Major al Armatei

Nota Căpitanului Bălanu.

Rahova. Timpul fiind favorabil puteți veni mai repede, dacă oamenii nu sunt prea osteniți, din Giulenci puteți veni direct în Crușeveni unde veți găsi și provizii, din Crușeveni este mai bine să veniți direct în Ostrovu unde puteți odihni o zi, și de aci în Rahova, anunțați când veți sosi în Ostrovu.

26 Decembrie. — Astăzi a sosit nuvela că Rușii au ocupat Sophia.

Regimentul al 4-lea de linie a sosit în Rahova.

Prin telegrama No. . . . d-nul Comand. al Diviziei decide ca Regimentul al 4-lea să stea în Rahova, al 6-lea de linie să oprească în Selanovce, al 5-lea Regiment de Călărași să aștepte al 2-lea ordin de plecare și bateria No. 6 să pornească imediat spre a se pune la ordinele Colonelului Cantili.

D-nul Colonel Fotea Com. provizoriu al Brigadei I-a, prin raportul său fără număr datat din Rusovo, 25 Decembrie, arată că se găsește cu câte trei regimente la Rusova, că artileria nu 'l-a ajuns și că Regim. al 6-lea de Călărași nu l'a putut afla unde este, despre care a raportat și d-lui General Haralambie; arată că la 26 va mai înainta până la Krivobaru, unde se va opri din cauză că nu are Cavalerie spre a 'l ecleră.

La raportul de mai sus, se ordonă următoarele No. 1880 d-lui Colonel Fotea. „Vi se face cunoscut că Bateria călăreață Alexandrescu a pornit din Rahova încă dela 23 Decembrie și crez că în momentele de față a și ajuns lângă trupele Brigadei, cât pentru bateria Stoika de 9 cm. va porni la 30 Decembrie din Rahova; despre Regimentul al 6-lea de Călărași veți lua informații dela Generalul Haralamb, unde se află și 'i veți da ordin de a vă însoți și ecleră, până când acest regiment de Cavalerie nu va fi sub ordinele Dv. spre a vă ecleră în marș, nu veți porni din Krivobaru unde veți aștepta sosirea lui, având grije de a lua toate măsurile ca acest regiment să vă sosească mai iute”.

(ss) Șef de Stat Major, Col. Algiu.

Prin raportul No. 1881 d-nul Șef de Stat-major face cunoscut d-lui Colonel Fălcoianu, Șef de Stat-Major General al Armatei, că : Brigada Cantili după raportul ce a primit dela Colonelul Fotea se află sosită la Krivobaru și că această brigadă nu știe unde se află Regimentul al 6-lea de Călărași destinat pentru a o ecleră, prin urmare această brigadă nu poate înainta singură și 'l roagă, de a încunoștiința pe Colonelul Fotea, Com. prov. al Brigadei, dacă trebuie a înainta fără cavalerie până la Vodjanca, locul care 'i s'a destinat de către Generalul Haralambie.

Regimentul al 6-lea de linie a sosit în Ostrovu și 'i s'a dat ordinul No. 1883 spre a rămâne în acel sat până la un al 2-lea ordin.

Se fac cunoscut următoarele d-lui General Com. al Diviziei la Craiova prin depeșa No. 1882.

„Colonel Fotea raportează că nu a găsit încă Reg. al 6-lea de Călărași, se va opri în Krivobaru până va primi răspuns dela General Haralamb, unde se află acel regiment. Nici Marele Cartier, nici General Haralamb nu au răspuns încă la Nota Dv. Este poșta organizată prin Lom-Palanka până la Corlevo ; să mai înființăm alta specială a Diviziei ? Bateria a 6-a va plecà la 30 Decembre.

„In Selanovce se află 2 baterii artilerie, coloana de muniții și un Escadron călărași, fără bateria No. 5, care va sosi și dânsa ; dacă se va pune și regimentul No. 6 va fi multă aglomerație, crez că va fi mai bine în Ostrovu sau în Bucevița, 'l voiu lăsa în Ostrovu până voiu primi ordinul Dv. Am dat ordin corpurilor să 'și facă aprovizionări de furagiu.

Șef de Stat-major (ss) *Col. Algiu.*

29 Decemvrie. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

30 Decemvrie. — Următoarea notă telegrafică se primește dela Craiova, dela d-nul General Cerchez ¹⁾. „Sela-

1) E de observat că deși generalul Cerkez se află în concediu el continuă de fapt a comandă divizia.

novce este destul de mare pentru a fi de ajuns și pentru Regimentul al 6-lea de linie; bateriile trebuie să plece pentru Crușevița după ordinul dat Colonelului Herkt la plecare și care nu trebuie modificat. Dacă este o poștă regulată nu este trebuință a se mai înființa alta, este neapărat să avem zilnic raporturi dela brigada Cantili; scriți Marelui Cartier pentru vite, căci la Lom sunt trimise”.

(ss) *Gen. Cerchez.*

S'a primit următoarea telegramă fără număr :

„D-lui General Cerchez Comandantul Diviziei a 2-a. D-nul General Cernat 'mi arată că Divizia este pusă la dispoziția Comandamentului Corpului de Vest, porniți imediat Reg. al 4-lea de linie la Osmanlic unde va primi instrucții; relatați-mi restul trupelor disponibile din Divizia Dv. Compania 2-a de Geniu a ajuns în Selanovce.

Com. Corpului de Vest (ss) *Generalul Haralamb.*

31 Decembrie. — La 1 oră d. a. s'au primit următoarele depeși :

1) „D-lui General Cerchez, Rahova.

„Din ordinul d-lui Maior General trupele din Divizia Dv. trebuie să fie la Lom, nelăsând în Rahova decât o garnizoană de un batalion dorobanți, asemenea și Escadroanele de călărași pe care vă rog a le porni de urgență, rog comunicați ziua pornirii și sosirea Dv. aici.

Șef de Stat-major General, (ss) *Colonel Fălcoianu.*

2) General Cerchez, Craiova.

„Dați imediat ordinele cele mai categorice ca trupele din Divizia Dv., afară de Batalionul Dorobanți care va ține garnizoana Rahova să vie fără zăbavă marș forțat pe Lom la Corlevo“.

Din ordin, Șeful Statului Major (ss) *Col. Fălcoianu.*

3) Din Craiova d-nul General Cerchez a trimis depeșa No. 359 către Colonel Algiu, Șef de Stat-major al Diviziei la Rahova.

„Regimentul al 4-lea să plece imediat cu artilerie și 3 escadroane din Reg. al 5-lea de Călărași la Corlevo pe Lom; Reg. al 6-lea de linie să lase 3 companii în Rahova și cu un Batalion să urmeze aceiaș cale în marș forțat, aceste trupe se vor afla acolo la 3 și 4 Ianuarie unde voiu fi și eu”.

(ss) *General Cerchez.*

In urma primirei acestor depeși și conform depeșei d-lui General Cerchez, Com. Diviziei, d-nul Șef de Stat-major al Diviziei, Col. Algiu, a dat ordinele următoare :

D-lui Căpitan Sorescu, Comandantul Companii a 2-a de Geniu, la Selanovce No. 1907 : Veți trimite imediat astăzi un detașament comandat de un ofițer la Herleci spre a repara podul după râul Ogost, veți întrebuința orice material veți găsi și construcția va trebui să fie neapărat terminată mâine la 12 ore din zi. Dv. cu restul companii veți porni la 2 Ianuarie dimineța și veți face astfel ca cel mult la 6 Ianuarie seara să vă aflați în Corlevo. Marșul va fi cel următor :

la 2 Ianuarie seara în Herleci
la 3 „ „ „ Heiredin
la 4 „ „ „ Vlclidrama
la 5 „ „ „ Rusovo
la 6 „ „ „ Corlevo

D-lui Căpitan Drăghicescu, Comand. Portului Rahova cu No. 1908. Veți pune la dispoziția Căpitanului Sorescu orice material veți avea în magazii pentru construirea unui pod pe râul Ogost.

D-lui Major Paraschivescu, Comandantul Regimentului al 5-lea de Călărași, ordinul cu No. 1909. Veți porni mâine 1 Ianuarie cu 3 Escadroane din Regimentul ce comandați pentru Corlevo, un escadron 'l veți lăsa în Rahova. Veți

face astfel ca cel mult la 4 Ianuarie seara să vă aflați în Corlevo cu cele 3 escadroane ; marșutul Dv. este următorul :

la 1 Ianuarie seara în Heiredin
la 2 „ „ „ Vlcidrama
la 3 „ „ „ Rusovo
la 4 „ „ „ Corlevo.

D-lui Lt.-Colonel Cotruț (la Ostrovu), com. Reg. al 6-lea de linie, ordinul No. 1910.

Mâine 1 Ianuarie dimineața veți porni cu regimentul ; 3 companii vor veni în Rahova spre a ține garnizona, iar cu un Bat. veți urmări marșutul următor :

la 1 Ianuarie seara în Herleci
la 2 „ „ „ Heiredin
la 3 „ „ „ Vlcidrama
la 4 „ „ „ Rusovo
la 5 „ „ „ Corlevo.

Proviziiile ce v'a trimis astăzi Intendența le veți lua cu Dv. pentru Batalionul ce merge la Corlevo ; cele alte 3 companii ce rămân în Rahova se vor aproviziona din acest oraș.

Vi se lasă facultatea de a modifica acest marșut însă astfel ca la 5 Ianuarie să vă aflați în Corlevo.

D-lui Lt.-Colonel Teliman. Comand. Reg. al 4-lea de linie ord. No. 1911. Mâine la 1 Ianuarie, la 9 ore dimineața, veți porni cu Reg. pentru Corlevo ; marșutul va fi cel următor :

la 1 Ianuarie seara în Heiredin
la 2 „ „ „ Vlcidrama
la 3 „ „ „ Rusovo
la 4 „ „ „ Corlevo

Veți lua toate proviziile ce posedă Intendența pentru Regim. ce Comandați, veți avea facultatea de a schimba acest marșut, însă astfel ca în ziua de 4 Ianuarie să vă aflați în Corlevo.

D-lui Colonel Herkt, Comandantul Artileriei Diviziei a 2-a ord. cu No. 1918. Veți binevoi a da ordin ca 2 baterii să por-

nească mâine 1 Ianuarie împreună cu Regimentul al 4-lea de linie, marșul va fi acelaș ca și pentru Reg. al 4-lea de linie, adică :

- 1 Ianuarie seara în Heiredin
- 2 „ „ „ Vlcidrama
- 3 „ „ „ Rusovo
- 4 „ „ „ Corlevo

Celealte 2 baterii vor însoți Regimentul al 6-lea de linie, cari vor avea a face marșutul următor :

- 1 Ianuarie seara în Herleci
- 2 „ „ „ Heiredin
- 3 „ „ „ Vlcidrama
- 4 „ „ „ Rusovo
- 5 „ „ „ Corlevo.

În caz de circumstanțe neprevăzute, veți avea facultatea de a schimba acest marșut după cum veți crede de cuviință însă veți face tot posibilul ca în ziua de 4 și 5 Ianuarie să se afle în Corlevo câte-și 4 baterii, Coloana de Muniții va urma la o zi de interval și la 6 Ianuarie se va afla în Krivobaru.

D-lui Colonel Mavrachie ¹⁾, Com. Rahovei No. 1919.

Ambulanța Diviziei a 2-a nu au sosit încă, îndată după sosirea ei, 'i veți lăsa 2 zile repaos și în urmă 'i veți da ordin să vie să găsească Cartierul Diviziei la Corlevo, va avea următorul marșut : Herleci, Krivobaru, Heiredin, Gnoincea, Vlcidrama, Rusovo, Krivobara la Corlevo.

D-lui Intendent al Diviziei, Vrabie No. 1920.

Trupele acestei Divizii se vor pune mâine în marș pentru a merge la Corlevo pe râul Lom; luați dispozițiile cele mai energice pentru a le procura produse de hrană pentru 4 zile; Dv. și tot personalul Intendenței veți veni în acea co-

1) Născut 19 Ianuarie 1831, sublocotenent 9 Septemvrie 1851, colonel 28 Iulie 1858. Din Cavalerie. Eră comandantul milițiilor de pe teritoriul Diviziei 4-a (*Anuar 1877* pag. 279) și fusese numit comandant al orașului Rahova.

mună unde se va stabili Cartierul Diviziei, luați dispoziții a face acolo proviziile necesare ca trupa și caii să nu fie în lipsă; vor rămâne în Rahova 3 companii din al 6-lea de linie și un Escadron de Călărași, veți da instrucții acestor corpuri de unde au a-și primi proviziile de hrană. Nu uitați că din această Divizie se mai află Regim. al 10-lea de Dorobanți în Nicopolis și o companie din al 6-lea de linie în Verbița, veți îngriji a li se procură proviziile trebuincioase.

Ordinile de mai sus fiind expediate, d-nul Șef de Stat-major, prin depeșa cu No. 1912 face aceasta cunoscut Colonelului Fălcoianu, Șeful de Stat-major General al Armatei. „Am onorul a vă comunica, că la 4 Ianuarie se va afla în Corlevo, Reg. al 4-lea de linie, 2 baterii și 3 escadroane Călărași, iar la 5 Ianuarie va sosi un Batalion din al 6-lea de linie cu alte 2 baterii; aceasta după un ordin ce am primit din Craiova dela Generalul Cerchez”.

Din ordin Șef de Stat-major.

(ss) *Colonel Algiu.*

D-lui General Cerchez 'i s'a expedit depeșa cu No. 1913 prin care 'i se aduce la cunoștință ordinele date mai sus pentru marșul trupelor la Corlevo și depeșa cu No. 1914 prin care 'i arată că în urma depeșei sale s'a primit o depeșe dela d-nul Colonel Fălcoianu în numele Maiorului General ca toate trupele Diviziei să pornească de urgență la Lom nelăsând în Rahova decât un Bat. de Dorobanți, că a executat depeșa Sa și de trebură vr'o modificare se poate face în marș dela Lom.

D-lui Colonel Mavrichi, Com. Rahovei prin adresa No. 1917 'i se face cunoscut plecarea trupelor din Rahova în ziua de 1 Ianuarie și cele care vor rămâne.

Brigada I-a conform ordinului d-lui Comand. al Corpului de Vest, a ocupat pozițiile dela Skomlja și Rezince în ziua de 28 Decembrie; — în ziua de 30 Brigada a ocupat pozițiile următoare: Cartierul Brigadei, Regimentul al 7-lea de linie 4 tunuri și un escadron de Călărași din al 6-lea Reg. la Metovnița, Regim. al 14-lea de Dorobanți la Ruzince cu 2 tunuri și Regim. al 16-lea de Dorobanți la Skomlja. În ziua de 31

Decembrie d-nul Colonel Cantili, Comandantul Brigadei, ne având Cavalerie, a concentrat în Ruzince un escadron de Călărași din al 6-lea Reg. ce se afla în piquete de poște. Aceste poziții le-a ocupat Brigada I-a până în ziua de 7 Ianuarie.

Prin ordinul No. 1926 se pune în vederea Lt.-Colonel Cotruț spre a da ordin Com. celor 3 companii ce vor rămâne în Rahova de a primi dela Căpitan Dobrovici ¹⁾ din al 6-lea Reg. de Dorobanți, depozitele de furagiu făcute de Cartierul Diviziei și Regim. al 4-lea de linie și le va avea în paza sa :

D-lui General Cerchez 'i s'a expeditat la Craiova depeșa cu No. 1916 spre a binevoi de a da ordin direct Bateriei a 5-a la Nicopolis de ceea ce trebuie să facă.

TABLŌU DE MARȘ

Al trupelor din Divizie ce pornesc din Rahova pentru Corlevo.

Numirea corpurilor	I a n u a r i e					
	1	2	3	4	5	6
Cartierul Diviziei.	Bucovița	D. Groinica	Rusovo	Corlevo	—	—
Reg. al 4-a linie și 2 baterii.	Heiredin	Vlcidrama	Rusovo	Corlevo	—	—
Reg. al 6-a linie (B-on II) și 2 baterii.	Herleci	Heiredin	Vlcidrama	Rusovo	Corlevo	—
3 Escadroane (2, 3, 4) din al 5-a Reg. Călărași.	Heiredin	Vlcidrama	Rusovo	Corlevo	—	—
Comp. 2-a de Geniu.	—	Herleci	Heiredin	Vlcidrama	Rusovo	Corlevo
Coloana de Muniții.	—	—	—	—	—	Krivobara

1) Născut 2 Decembrie 1832, sublocotenent 1 Iulie 1860, căpitan 8 Aprilie 1868 (*Anuar 1877*, pag. 152). Comanda compania de Verde din București. (*Ib.*, pag., 43).

1 Ianuarie 1878. — Trupele s'au pus în marș conform ordinelor date, râul Ogost eră înghețat și în punctul satului Heiredin destul de tare spre a trece trupele și bagajele lor. Podul pe Ogost pe la Herleci nu s'a putut construi din cauza lipsei de material.

S'a dat ordin ca escadronul I-iu din Kneaja ce se decise de a merge în Rahova, să urmeze acelaș itinerar ca restul regimentului al 5-lea de Călărași; în seara de azi a mers și rămas în Monastirești.

(Pentru a se vedeă modul cum s'a executat marșul diferitelor corpuri de trupă se vor examină tablourile dela finele registrului).

D-nul General Comandant al Diviziei a trimis următorul raport din Craiova d-lui General Haralamb la Lom-Palanka.

„Toate trupele Diviziei sunt îndreptate spre Corlevo și Osmanliji. Brigada Cantili cu 2 baterii și Reg. al 6-lea Călărași trebuie să se afle la Vodnianca. Reg. al 4-lea linie cu 3 baterii și Reg. al 5-lea Călărași plecat din Rahova spre Corlevo unde se va află la 3 Ianuarie. Reg. al 6-lea linie are un Batalion în Rahova, al 2-lea pleacă spre Corlevo unde se va află la 4 Ianuarie, Reg. 10 Dorobanți și o baterie de 9 cm. se află la Nicopoli. Iar la 2 Ianuarie voiu fi la Lom spre a luă toate instrucțiunile privitoare la operațiile Diviziei”

2 Ianuarie. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

3 Ianuarie. — Următorul ordin No. 13 s'a primit dela d-nul Comandant al Corpului de Vest din Nazir-Mahala. „Domnule General. Veți da ordin trupelor din Divizia Dv., care se află în marș spre Osmanlije să împingă până la Bela, înlocuind brigada Ipătescu în pozițiile sale. Dv. însă personal veți veni la Nazir-Mahala, cartierul corpului, pentru a primi diferite instrucții”.

Comandantul Corpului (ss) *General Haralamb.*

D-nul Comandant al Diviziei a dat următoarele depeși din Lom.

„Lt.-Colonel Coslinski. Faceți să plece neîntârziat la Corlevo pe Lom bateria 5-a; un Batalion din al 10-lea de Doro-

banți va plecă marș forțat spre Rahova unde va sosi la 8 Ianuarie. Acest Batalion va ține acolo garnizoană, bateria va face drumul la Corlevo în 8 zile”.

Colonelul Mavrikie la Rahova. „La 8 Ianuarie va sosi la Rahova un batalion din al 10-lea Dorobanți, la 9 Ianuarie va plecă batalionul din al 6-lea linie și va ajunge regimentul său la Corlevo, acest batalion va face drumul în 4 zile”.

4 Ianuarie.—D-nul Comandant al Diviziei plecând azi dimineața din Lom-Palanka a ajuns în Nazir-Mahala unde s’a ținut consiliu în urma căruia d-nul Com. al Corpului de Vest a dat ordinul cu No. 33 de față.

„Domnule General. S’a dat ordin Diviziei a 4-a a pune pe dată în marș regimentul al 8-lea de linie spre Bucovicia dinaintea Vidinului. Pentru care veți dispune ca o brigadă cu 2 baterii și două escadroane de călărași să observe Bellogragicul, pentru care-i veți semnală pozițiile ce trebuie să ocupe. Iar toate celealte trupe de care dispuneți, sunteți invitat a îndreptă marșul lor astfel încât în timpul cel mai scurt să sosească la Gârce unde li-se vor da ordine pentru punctele ce trebuie să ocupe. Dați totdeodată, vă rog, ordin ca brigada dinaintea Belgragicului, cu cavaleria de care dispune să stabilească poșta între pozițiile sale și Nazir-Mahala”.

Coman. Corpului (ss) *Gen. Haralamb.*

Regimentul al 4-lea de linie și al 5-lea de Călărași au sosit în Corlevo.

5 Ianuarie.— D-nul Comand. al Diviziei a plecat din Nazir-Mahala la 8 ore dim. și prin Bela s’a dus la Skomlja unde a dat ordin Maiorului Stamatini¹⁾ de a trimite un batalion din al 16-lea Regim. de Dorobanți spre a schimbă trupele Colonelului Ipătescu²⁾ care ocupă Kaludjar, de aci trecând

1) Născut 11 Septemvrie 1840, sublocotenent 1 Octomvrie 1858, maior 16 Martie 1873. (*Anuar 1877*, pag. 137).

2) Comandă o brigadă din Divizia 4-a. Născut 1 August 1836, sublocotenent 7 Aprilie 1856, colonel 9 Ianuarie 1874. (*Anuar 1877*, pag. 127). Autorul broșurei: *Diviziile pe trei arme*. Galați, 1876.

prin Metovnica a comunicat Colonelului Cantili ordinul dat Maiorului Stamatini și apoi a pornit spre Corlevo.

D-nul General Cerchez, Comandantul Diviziei, a sosit astă-seară în Corlevo, venind din Nazir-Mahala, prin Medovnica și Ruzince unde a inspectat brigada Cantili.

Conform ordinului No. 33 al Corpului de Vest d-nul Com. al Diviziei a dat următoarele ordine :

Comandantului Regim. No. 6 de linie, ord. No. 1.

„Măine dimineață, 6 ale corentei veți porni cu Regim. No. 4 de linie și Bat. al 2-lea din al 6-lea de linie pentru a merge la Grce, marșutul va fi următorul :

6	Ianuarie	seara	în	Lagosovce
7	„	„	„	Nazir-Mahala
8	„	„	„	Grce

„Veți lua toate proviziile care posedă regimentele, veți face requiziție de tot cece trupa va avea necesitatea în diferitele localități prin care veți trece, neașteptând dela Intendență provizii. Toate satele din această localitate sunt avute afară de Nazir-Mahala și veți putea avea cele necesare.

„Am dat ordin d-lui Colonel Mavrichie spre a porni Batal. din al 6-lea ce se află la Rahova pentru Gârce; acest batalion ca avea marșutul următor : Kozludui, Cibru-Palanka, Lom-Palanka, Arcer-Palanka, Bucovcea la Gârce”.

Comandantului Reg. al 4-lea de linie ord. No. 2.

„Măine dimineață șase ale corentei veți porni cu regimentul ce comandați, împreună cu Reg. al 6-lea de linie sub comandă Lt.-Colonel, Cotruț pentru a merge la Grce, marșutul va fi cel următor : 6 Ianuarie în Logosovce, la 7 Ianuarie în Nazir-Mahala și la 8 în Grce.

Veți transporta toate proviziile de care regimentul dispune. Vă autorizez a face requizițiile necesarii pentru hrana trupelor prin diferitele localități ce veți trece, neașteptând dela Intendență nici un fel de provizii”.

Comandantului Reg. al 5-lea Călărași ordinul No. 3.

„Veți da ordin ca 2 escadroane din regimentul ce comandați să ocupe localitățile următoare : unul la Skomlja și

altul la Ruzince și care se vor pune sub comanda d-lui Colonel Cantili, Com. Brigadei I-a, un al 3-lea escadron va fi pus sub ordinele d-lui Lt.-Colonel Cotruț și va însoți brigada d-sale în marșul pentru Grce, mâine dim. la 6 ale corentei. Dv. cu escadronul ce vă mai rămâne veți fi atașați la Cartierul Diviziei”.

D-lui Colonel Mavrichi, Comand. Rahovei, ordinul cu No. 4, spre a da ordin Bat. 1-iu din Regim. al 6-lea linie spre a veni prin Arcer-Palanka la Grce unde se află restul regimentului.

Al 2-lea Batalion din al 6-lea de linie a sosit astăseară în Corlevo; artileria nu a sosit conform tabloului de marș și D-nul Com. al Diviziei a dat următorul ordin No. 5 Colonelului Herckt, care se află în marș :

„D-nul Colonel. Veți bine-voi a ’mi face cunoscut imediat care a fost cauza că Bateria de 9 cm. ce trebuia să se afle în Corlevo n’a sosit încă și cine este culpabil în neexecutarea ordinului.

„Totodată ’mi veți comunica în ce localitate vă aflați cu Artileria, care este cauza că nu ați sosit încă în Corlevo și ziua în care contați de a vă afla, ce se face cu coloana de Muniții care trebuie să vie cât mai curând”.

Prin ordin No. 6 să face cunoscut Colonelului Mavrichi la Rahova ca să binevoiască a da ordin trăsurilor de ambulanță ce se află acolo, de a porni urgent la Osmanlije unde se va instala Cartierul Diviziei, marșutul va fi următorul : din Rahova la Bucovița, la Dolje Gnoicea, la Rusovo, la Corlevo, la Osmanlije.

Se primește raportul cu No. 885 al d-lui Comandant al Brigadei I-a, prin care arată pozițiile ce ocupă trupele acestei brigade. Satul Ruzincea este ocupat de Regimentul al 14-lea Dorobanți, o secție de artilerie și un pluton de Călărași sub comanda Colonelului Fotea. Satul Medovnica este ocupat de Regimentul al 7-lea de linie, 4 tunuri și un escadron de Călărași sub comanda Comand. de brigadă. Aici se află și o mică coloană de muniții cu 90.000 cartușe Peabody și 60.000 Krnka. Satul Scomlja este ocupat de Regimentul al 16-lea Dorobanți sub comanda Maiorului Stamat. Un Batalion

din al 16-lea de Dorobanți a ocupat Kaludjer astăseară.

6 Ianuarie. — Azi d-nul Comandant al Diviziei a fost de a vizitat pozițiile trupelor avansate din fața Belogragicului; dela Ruzincea cu un escadron de Călărași și însoțit de Comandantul Brigadei I-a a avansat până la Borovița, de unde apoi a recunoscut pozițiile inamice din acea parte; seara s'a reîntors la Corlevo.

Bateriile a 2-a și a 4-a de 8 cm. au sosit în Corlevo azi seara, și căroră li s'au dat imediat ordinele No. 7 și 8, spre a porni la 7 ale corentei pentru Grce, marșutul fiind cel următor: la 7 Ianuarie seara în Lagosovce, la 8 în Nazir-Mahala și la 9 în Grce.

7 Ianuarie. — D-lui Comandant al Brigadei 1-a 'i s'a dat ordin No. 13 spre a porni mâine dimineața, 8 ale corentei, bateria No. 1 pentru Osmanlije, făcându-i totdeodată cunoscut că va fi ramplasată prin bateria a 3-a de 8 cm. și a 6-a de 9 cm. și cari vor sosi chiar mâine la Bela aflându-se pe drum.

D-nul Comandant al Diviziei a fost de a recunoscut pozițiile inamice dinaintea Belogragicului, la Bela și Kaludjer, seara s'a reîntors la Corlevo.

D-nul Comandant al artileriei Diviziei, Colonel Herckt a sosit azi în Corlevo, precum și bateriile a 3-a și a 6-a. Comand. Artileriei a raportat verbal d-lui Com. al Diviziei ca răspuns ordin. No. 5 că cauza întârzierii Baterii No. 6 este dificultatea drumului și că aveă caii despotcoviți de ghiață.

S'a dat ordin d-lui Colonel Herckt de a porni mâine la 8 ale corentei împreună cu bateriile a 3-a și a 6-a la Bela, unde se va strămută și Cartierul Diviziei.

Următoarele instrucții s'au expediat d-lui Lt.-Colonel Coțruș la Nazir-Mahala cu ordinul No. 9.

„Comandantul Brigadei din care faceți parte, fiind absent, Dv. ca cel mai vechiu din acea brigadă 'l veți înlocui. Brigada se compune din Regimentul al 4-lea și al 6-lea de linie, 2 baterii artilerie comandate de Căpitan Tomescu și

Lt. Rafail¹⁾ și un excadron Călărași; bateriile numite au plecat din Corlevo azi și vor sosi la Grce la 9 Ianuarie. Cartierul Diviziei fiind încă prea depărtat de Dv. veți lua ordin pentru așezarea trupelor dela d-nul General Haralamb Com. Corpului de Vest ce se află la Nazir-Mahala și căruia vă veți prezintă imediat după sosirea Dv. acolo.

Cartierul Diviziei se va afla în seara de 9 sau 10 Ianuarie la Grce''

(ss) *General Cerchez.*

D-nul Comandant al Diviziei vizitând trupele din Brigada I-a în ziua de 5 și 6 Ianuarie, a fost surprins de starea de descompunere în care se aflau Regimentele al 14-lea și al 16-lea de Dorobanți și a adresat următorul raport No. 10 d-lui General de Divizie Cernat, la Lom.

„Domnule General,

„Dela trecerea brigadei Cantili în această Divizie am văzut că regimentul al 16-lea din acea Brigadă lipsită de Comandantul său titular, Lt.-Colonel Boteanu²⁾ și de un ofițer superior în stare de a-l înlocui, precum și de ofițeri subalterni trebuitori, este într'o stare de descompunere căreia sunt dator a pune un capăt :

„Efectivul luptătorilor său este între 300 și 350 oameni, prin urmare nici un Batalion, companiile nu au de cât câte un singur ofițer, Căpitani nu sunt decât 3 prezenți, îmbrăcăminte trupeii într'o stare de plâns, cojoace nu s'au dat decât pentru o jumătate din efectiv; îngrijirea chiar pentru hrană lipsește și pot zice că fiecare om se hrănește prin propria sa inițiativă, de unde rezultă dezordine ce nu trebuiesc tolerate.

1) Din Regimentul 3 artilerie. Născut 11 Ianuarie 1853, sublocotenent 1 August 1873. Locotenent 24 Aprilie 1877 (*Anuar 1877*, pag. 268).

2) Născut 1 Aprilie 1837, sublocotenent 7 Aprilie 1857, locotenent-colonel 1 Ianuarie 1874. (*Anuar 1877*, pag. 129).

„Pentru înlăturarea acestor inconveniente vă rog să binevoiiți a aprobă :

1) Ca din acest regiment să întocmesc un singur batalion care cu regimentul al 14-lea format asemenea în batalion, efectivul său fiind tot de 320 oameni să fie pus sub comanda Colonelului Fotea, sau dacă în această măsură vedeți un inconvenient administrativ, să numiiți un Lt.-Colonel sau Colonel din cei mai cunoscuți prin zelul lor care să împedice descompunerea acelu corp.

2) Să dați ordin să se trimeată Regim. al 14-lea și al 16-lea, precum și al 7-lea de linie câte 200 cojoace și Regimentelor de Dorobanți cămăși și ismene de care sunt cu totul lipsite“.

Com. Diviziei a 2-a (ss) *General Cercez.*

D-nul Comandant al Diviziei a expediat următorul raport No. 12 d-lui Comandant al Corpului de Vest prin care arată schimbarea de trupe ce a făcut în fața Belogragicului și direcția marșului ce au luat cele alte corpuri din Divizie, aceasta ca răspuns la ordinul No. 33 al d-lui Comand. al Corpului de Vest.

Domnului General Haralamb,

„Sosit la Corlevo în seara de 5 Ianuarie, am făcut a se schimbă în acea seară, trupele din Divizia 4-a ce se aflau în fața Belogragicului; cu un Batalion din Brigada Cantili, care astăzi se află ocupând pozițiile următoare : 1 Batalion din al 16-lea la Kaludjer; al 2-lea Batalion la Skomlja; Regim. al 7-lea de linie cu un Escadron din al 5-lea de Călărași și 4 tunuri la Metovnița, unde se află și Cartierul Brigadei; Regim. al 14-lea cu un Escadron din al 5-lea Călărași și o secție de Artilerie la Ruzincea.

„Eri am vizitat pozițiile din partea răsăriteană și sud ale Belgragicului, astăzi voi vizită pozițiile dela Nord și apus, și după ce voi cunoaște bine toate acele poziții voi ordonă definitivele dispoziții de luat pentru observarea și chiar poate

atacarea Belogragicului, de unde nu am deocamdată alte știri decât acele ce le cunoașteți din raporturile Colonelului Cantili.

„Toate trupele Brigădei a 2-a se află în marș pentru Grce, în jurul Vidinului; Regimentul al 4-lea de linie, un Batalion din al 6-lea de linie cu un escadron din al 5-lea de Călărași se va afla la Grce la 8 Ianuarie. Vă rog a da Lt.-Colonelului Cotruț prov. Comand. al Brigădei ordinul de pozițiile ce are să ocupe; două baterii de 8 cm. se vor afla la Grce la 9 Ianuarie, al 2-lea Batalion din al 6-lea de linie va fi la Grce la 13 Ianuarie; două baterii din care una de 8 cm. și una de 9 cm. se vor afla acolo în poziție cea I-a la 10 Ianuarie, cea de a 2-a la 12 Ianuarie. Prin urmare în seara de 13 Ianuarie toate trupele Diviziei se vor afla în pozițiile ce au să ocupe. Compania de Geniu după trebuință voi lăsa-o la Belogragic sau o voi trimite spre Vidin. Cartierul Diviziei se va afla la 9 sau 10 Ianuarie la Grce.

Comand. Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez.*

Urmând ca Cartierul Diviziei a porni mâine la Bela s'a dat ordin (No. 14) Maiorului Paraschivescu, Com. Reg. 5 Călărași și Pretor al Diviziei, ca mâine la 9 ore dimineața să pornească împreună cu 2 plutoane la Bela, iar cele alte 2 plutoane sub comanda Com. de escadron să meargă pe șoseaua spre Lom și să adune pe toți soldații dispersați ce se află prin satele după această șosea ¹⁾ și după declarația lor, să trimeată pe cei din Diviziile I-a și a 4-a la Nazir-Mahala, pe cei din Brigada Cantili la Skomlja și pe cei din Brigada II-a la Grce.

8 Ianuarie. — Cartierul Diviziei la 4 ore d. a. a ajuns în Bela, de unde d-nul General a dat ordinele următoare: Căpitanul Sorescu, Comand. Companiei a 2-a de Geniu,

1) Raportul No. 10 al generalului Cerkez (7 Ianuarie) și măsura arătată aci, sunt dovezi că disciplina de marș a lăsat mult de dorit. Se datorește poate și faptului că mulți șefi titulari lipseau dela unitățile lor.

ordinul No. 15. „Am aflat că vă aflați la Herleci fără să fi primit nici un raport dela Dv. despre lucrările ce ați executat la podul după Ogost pentru trecerea coloanelor de muniții și a bateriei No. 5 de Artilerie ; 'mi place a crede că cu toată această neglijență în raporturi, lucrul cu care ați fost însărcinat nu a fost neglijat și că podul este terminat ; de aceea vă recomand ca îndată după trecerea coloanei de Muniție a Căpitanului Zăgănescu ¹⁾ și a Bateriei a 5-a ce vine dela Nicopolis să plecați din Herleci, și prin Lom, Arcerpalanka și Nazir-Mahala, veniți la Grce lângă Vidin unde se află Cartierul Diviziei. Dacă însă coloana de Muniții și Artileria au și trecut, sau dacă mai în sus pe Ogost se află vr'un pod pe unde să poată trece (după cum aflu este un pod la Leskova) veți pleca imediat având marșutul următor : la 9 Ianuarie la Kozlodui, la 10 Cibru-Palanka, la 11 Lom-Palanka, la 12 Arcer-Palanka, la 13 la Bucovcea, și la 14 la Grce'' (acest ordin s'a dat din Corlevo la 9 ore dim. 8 Ianuarie ²⁾).

Prin ordinul No. 17 d-nul Comandant al Diviziei a dat următoarele instrucții d-lui Colonel Cantili ce trebuie a operă singur cu brigada sa în fața Belogragicului.

D-lui Colonel Cantili, Comand. Brigadei I-a.

„Brigada ce comandați compusă din regimentele al 7-lea de linie, al 14-lea și al 16-lea de Dorobanți, două baterii, a 3-a și a 6-a din al 3-lea Reg. de Artilerie și 2 escadroane din al 5-lea Regim. de Călărași, au misiune de a acoperi ambele șosele ce dela Belogragic duc la Vidin prin Nazir-Mahala și la Lom prin Corlevo, precum și de a căuta ca prin o bombardare să silească garnizoana din Belogragic de a se predă.

„Așezarea acestor trupe va fi :

„La dreapta la satul Kaludjir trei batalioane, bateria de 9 cm. și 4 piese din cea de 8 cm.

„La centru la satul Scomla (Skundja) două batalioane,

1) Provenia din Infanterie. Servea la pompierii din Galați. Născut 16 Decembrie 1842, sublocotenent 24 Ianuarie 1864. Căpitan 6 Iulie 1872 (*Anuar 1877*, pag. 158).

2) Paranteza notă a căpitanului Bălanu.

2 piese de 9 cm. și un escadron de Călărași observând satul Orești (Oresce) și drumul ce de la Belogragic trece prin Scomla și nepermițând a se duce din acel sat provizii și furagiu garnizoanei.

„La stânga satului Ruzincea un batalion și un Escadron pentru a acoperi șoseaua Belogragic Lom-Palanka ¹⁾).

„Trupele așezate la Kaludjer au de scop de a acoperi și protegea artileria din acea parte în contra unei eșiri a garnizoanei, pentru aceea de câte-ori artileria va fi pusă în poziție pentru bombardarea orașului și a citadelei, infanteria va ocupa toate potecele pe unde inamicul s'ar putea strecură pentru a atacă bateriile.

„Așezarea bateriilor se va face pe șosea și în dreapta șoselei în poziția ce am recunoscut-o, o secție va fi urcată pe piscul din stânga șoselei, spre a contrabate bateriile turcești din uvragele de pe înălțimile de d'asupra Oreștilor, precum și drumul ce duce dela Belogragic spre Skomla, în dreptul acestui din urmă sat veți alege o poziție unde secția lăsată acolo să concure la acelaș scop; tot asemenea veți alege o poziție între Vodnianca și Ruzincea unde trupele dela stânga și centru să se poată adună, spre a se opune unei eșiri puțin probabile, dar care trebuie prevăzută, ce ar încercă inamicul pe la Borovița-Ruzincea.

„Bombardarea Belogragicului va începe la 10 Ianuarie, fiecare tun în baterie nu va trebui să tragă zilnic mai mult de 30 la 40 focuri în cele d'întâi 3 zile, în urmă dacă garnizoana nu se va predă acest număr de proiectile va trebui încă împuținat spre a nu se epuiză munițiile ce o secție din coloana de muniții le va împrespătă după ordinile ce am dat d-lui Comandant al artileriei Divizionare; trebuie să știți d-nule Colonel, că acea secție din coloană este încă în urmă la trei zile de marș, 'i s'a dat ordin a înaintă cât mai curând la Bela.

„In caz când garnizoana ar cere să capituleze, nu'i se pot

1) Cum s'a văzut prin raportul No. 10, din 1 Ianuarie, a generalului Cerkez, batalioanele brigadei Cantilli erau batalioane schelet.

primi alte condițiuni decât ca ea să se constituie prizonieră de război, în privința locuitorilor și a tratării prizonierilor se pot acorda condițiile cele mai favorabile, ori ce convenție s'ar încheia în absența mea, va trebui mai întâi supusă prin mine aprobării Comand. Armatei.

„Cartierul Diviziei aflându-se de mâine la Grce lângă Vidin, veți face a se legă acel Cartier cu al Dv., stabilind piquete de Călărași la punctele convenite, astfel ca zilnic să primesc raporturile Dv. asupra operațiilor ce executați.

„Am dat ordin Intendenței ca în considerație că satele după aici sunt cu totul secate de mijloace de subsistență, să vă trimeată dela Nazir-Mahala vitele și pesmeții de care va dispune, ca astfel să nu fiți siliți a vă hrăni dela locuitorii sărăciți; mâine chiar veți primi un transport de pesmeți.

„Înțelegeți prea bine d-nule Colonel însemnătatea misiei cu care sunteți însărcinați și nu mă îndoiesc că veți îndeplini-o cu zelul și devotamentul Dv. cunoscut.

Com. Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez*

Bateria I-a din al 3-lea Reg. de Artilerie a plecat astăzi din Bela în loc de 8 Ianuarie după cum se dăduse ordin, din cauza dificultății de a se scoate piesele din poziție.

9 Ianuarie. — S'a dat ordin de a se înființa o linie poștală care să meargă direct dela Kaludjer prin Bela, Lipak-Karaula și Vodna la Grce, spre acest sfârșit s'a însărcinat Căpitanul Popescu spre a recunoaște această linie și a stabili piquetele de Călărași.

A fost Consiliu la Belarada între Comandanții de Divizii și d-nul Comandant al Corpului de Vest.

Cartierul Diviziei s'a stabilit în Grce, unde d-nul General Comand. al Diviziei a ajuns la 12 ore noaptea. S'a dat copie după ordinul No. 17 dat d-lui Colonel Cantili, Generalului Haralamb, Comand. Corpului de Vest sub No. 21.

10 Ianuarie. — La orele 10 dimineața d-nul Comandant al Diviziei însoțit de statul său major și de Comandanții de corpuri au făcut o recunoaștere a pozițiilor dinaintea

Smărdanului, după care a adresat următorul raport No. 22 d-lui Comandant al Corpului de Vest.

„Recunoașterea am făcut-o, locul bateriilor de construit le-am desemnat Maiorului Vartiadis, am pŭs ca să curețe un drum pentru ducerea artileriei; prin urmare eu sunt gata pentru atacul pozițiilor Smărdanului și Inova, singurul inconvenient pentru a le atacă este grosimea zăpezei până la pozițiile vrășmașe, care ar împedecă marșul infanteriei în atac, al 2-lea inconvenient este că Comandantul Artileriei, Colonel Herckt și comandantul bateriilor ce nu sosesc aici decât astăzi, nu cunosc terenul. Dispozițiile preliminare ce am luat sunt, ocuparea satului Alvagi de către cele 3 escadroane ale Colonelului Ciornovodeanu astă-seară și ocuparea satului Rianovce la dreapta, sat ce se va ocupa la noapte de un escadron și o companie, pentru a se putea însă ca aceste trupe să se susție în localitățile indicate, va trebui ca brigada de Cavalerie să ocupe Neganovce și la un moment dat al atacului de front să se arate pe înălțimile dinaintea acestui sat, și ca la dreapta d-nul Colonel Leca să susție trupele din Rianovce cu vre-o secție de Artilerie de pe malul drept al Topoliviței din dreapta Rianovcei; cu aceste dispoziții și cu focul artileriei mele se poate ca să putem sili pe inamic a se retrage fără a face atacul a fond cu infanteria de front, atac care poate fi anevoios din cauza greutății terenului. Aștept ordinele Dv. pentru fixarea zilei și orei, asupra punctelor de retragere în caz de insucces și dacă dispozițiile expuse sunt aprobate“.

Comand. Diviziei 2-a (ss) *General Cerchez*

S'a dat ordin d-lui Colonel Ciornovodeanu spre a face să se ocupe în astă-seară satul Alvagi cu 3 Escadroane Călărași, și de a da toate reŃseignementele (sic) posibile asupra acelor localități.

Căpitanului Negel 'i s'a dat ordin de a ocupa cu Escadronul ce comandă satul Rianovce în astă-noapte, precum și unei Companii din al 6-lea Regiment de linie, spre a ocupa moara dela Rianovcea.

D-lui Colonel Cantili la Kaludjer 'i se face cunoscut că linia postală ce s'a dat ordin de a se așeză prin Vodna, după recunoașterea făcută, terenul și căile fiind foarte dificile, se va desființa și se va așeză pe șosea în modul următor; d-sa va da ordin de a se stabili piquete la Kaludjer, Osmanlije în dreptul satului Vrtov și la podul stricat dela Seiglița; în dreptul satului Vrtov nefiind nici o casă spre a se adăposti piquetul, va da ordin de a se construi un adăpost. Cartierul Diviziei va înființa piquete la Nazir-Mahala, Belarada și Gree. Pe de altă parte s'a dat ordin (No. 24) Maiorului Paraschivescu de a trimite chiar în această seară spre a ridică piquetele postale ce se află la Lipak-Karaula și Vodna și ale transferă unul la Nazir-Mahala și celalt la Belarada.

Din ordinul d-lui Comandant al Corpului de Vest s'a pus sub ordinele d-lui General Comandant al Diviziei Regimentul al 9-lea de Dorobanți, Brigada de Călărași Ciornovodeanu ¹⁾, Brigada de Roșiori și 2 baterii Artilerie (Reg. al 2-lea) din Divizia I-a.

11 Ianuarie. — Următorul raport fără număr s'a primit dimineața dela Maiorul Călinescu ²⁾, Comandantul Escadroanelor ce ocupă satul Alvagi.

Domnule General,

„Am onoare a vă face cunoscut că sosind în satul Alvagi am așezat 4 garde mari, având fiecare câte 4 vedete și care se leagă la dreapta cu avant-posturile Infanteriei din Dîncovița, la stânga către Neganovce suntem încă ne legați, căci Roșiorii nu au sosit încă după raportul Locot. Mehedințeanu, sosit acum din recunoașterea acestui sat. In tot timpul nopței nu s'a întâmplat nimic pe linia avant-posturilor. La ora 7½ astăzi dim. au eșit din Inova vr'o 20 călăreți care avansând

1) Brigada 1 Călărași. Colonelul Cernovodeanu s'a născut la 9 Martie 1833, sublocotenent la 2 Decembrie 1851, colonel 6 Martie 1873. (*Anuar 1877*, pag. 279).

2) Născut 8 August 1833, sublocotenent 26 Iunie 1859, maior 7 Februarie 1876. Regimentul 2 Călărași. (*Anuar 1877*, pag. 285).

asupra vedetelor noastre din garda No. 2 au început la vr'o 700 m. a trage focuri asupra vedetelor noastre, care respunzându-le, s'au retras imediat în Inova.

„Distanțele după aprecierea mea între satul Alvagi-Smârdan-Inova și Capitanovce sunt dela Alvagi la Smârdan dela 3 la 3½ kilometri, la Inova până la 3 kilometri și la Capitanovce până la 4 kilometri. Intervalul între satele Smârdan și Inova este ca de 600 m., cel dintre Inova și Capitanovce este de 1 kilometru trecut. La flancurile acestor sate s'au văzut astăzi avant-posturi de Infanterie; în stânga lor la Inova, înapoia redutei, este și un lagăr de 40 corturi”.

La 12½ ore amiazi d-nul Lt.-Colonel Teliman a trimis un raport, prin care arată că cele 3 Escadroane din satul Alvagi sunt împresurate de Turci și că d-lui a și pornit cu Regimentul al 4-lea de linie spre Alvagi, și care (raport) s'a înaintat imediat printr'un călăraș d-lui General la Belarada, de Statmajorul Diviziei.

D-nul Comandant al Diviziei fiind chemat la Belarada, de d-nul Comand. al Corpului au auzit de acolo vii împușcături, după care plecând îndată au întâlnit în cale un călăraș care aducea raportul trimis de Lt.-Colonel Teliman; sosind în Grce la 1 oră d. a. focurile încetase; luând imediat informații, a aflat că turcii s'au retras și satul Alvagi este tot reocupat de cele 3 Escadroane. Imediat după aceasta s'a primit următorul raport (f. n.) dela Maiorul Călinescu, Comand. trupelor din Alvagi.

Domnule General,

„Astăzi pe la orele 12½ au eșit în tiraliori peste 150 călăreți din satul Inova, cari avansând către avant-posturile noastre, au deschis un foc foarte viu asupra-ne, în acelaș timp tiraliorii scoși din sat au ținut focuri cu dâșii, însă ei fiind armați cu arma Peabody-Martini care am constatat din gloanțele și tuburile găsite, avansau fără nici o temere asupra focurilor noastre care nu ajungeau la dâșii. Când au sosit la distanța de 400 m. și văzând că stând pe loc n'aș

face decât să risc trupa fără a le face lor nici un rău, am început a bate în retragere în scopul de a le întinde o cursă, acest scop nu au reușit din cauză că locul ascuns pe unde am trimis Escadronul 3 Gorj eră prea accidentat și deturnat ceea ce a făcut că au întârziat înconjurarea, cu toate aceste noi am reocupat satul Alvagi, în această luptă am avut 2 cai împușcați, un sanitar care eră bolnav dispărut precum și proviziunile medicale și un car cu 200 kilograme pesmeți. D-le General, cu această ocazie s'a consumat o mare parte de cartușe astfel că Escadronul Neamțu din Regim. al 8-lea după raportul Căpitanului Căplescu¹⁾ nu mai posedă decât ca 200 cartușe²⁾ asemenea mare parte de ace dela câte trele Escadroane sunt rupte³⁾ prin urmare din această cauză neputând contă pe toți luptătorii de care dispunem în caz de a mai fi atacați, supui aceasta cu onoare la cunoștința Dv. rugându-vă să bine-voiți a ordonă de veți găsi de cuviință a înaintă cel puțin o companie Infanterie în acest sat pentru a putea menține pozițiunea. Și spre a vă asigura despre intențiunile inamicului vă rog a cercetă pe individul Marin a Pădureanului care în timpul retragerii noastre au fost luat de turci, dus până în satul Inova cu un cal al său și după sosirea acolo 'i s'au dat drumul înapoi singur". În urma acestui raport s'a luat comanda Maiorului Călinescu și s'a trimis în locu'i Lt.-Colonel Pereț⁴⁾; fiind tot deodată însărcinat de a cercetă modul cum s'a petrecut evacuarea satului Alvagi, de către Maior Călinescu.

La 4 ore d. a. s'a primit următor Ordin Circular No. 115 delă Comandamentul Corpului de Vest, relativ la atacul pozițiunilor inamice dinaintea Vidinului.

1) Născut 26 Septembrie 1847, sublocotenent 29 Iunie 1868, căpitan 1 Ianuarie 1875 (*Anuar 1877*, pag. 292). Delă el avem : *Amintiri din Războiul (1877—78)*, cam naive.

2) Căplescu nu pomeneste de aceasta în amintirile sale.

3) Acele armelor și carabinelor Dreyse se rupeau continuu. Unele escadroane primiseră însă arme Martini luate delă Turci la Plevna (Căplescu, *o. c.*, pag. 44)

4) Născut 8 Februarie 1831, sublocotenent 21 Februarie 1855, locotenent-colonel 9 Martie 1873. Comandă Regimentul 8 Călărași. (*Anuar 1877*, pag. 281.)

„In urma recunoașterilor făcute de d-nii Com. de Divizii și supuse Noă, în ziua de 9 Ianuarie, precum și de relațiunile date asupra forțelor combatante de care poate dispune fie care Divizie, ce se află în fața Vidinului și ascultând, părerea D-lor Comandanți de Divizie că pot atacă pe inamic și tot deodată a apăra cu avantaju pozițiunile în care se află astăzi stabiliți, am luat deciziunea, că pentru siguranța liniei de investment ocupată astăzi de către Corpul de Vest, a procedă la isgonirea trupelor inamice din satele Tatargik, Novoselo, Rupcea, Ravanovcea, Smârdan și Inova, a le ocupă menținându-se într'însele pe cât timp ele nu vor fi prea mult expuse la focul tunurilor din Cetatea Vidin.

„Scopul principal al acțiunei prescise prin acest ordin este părăsirea punctelor Novoselo și Smârdan de către trupele inamice, pentru care se ordonă următoarele :

„La 12 Ianuarie la orele 7 de dimineață toate trupele Corpului de Vest vor fi în linie și vor începe acțiunea.

„Divizia IV-a are drept misiune a apăra aripa dreaptă a întregii linii de bătae și a ocupă satul Tatargik, menținându-se cu forța și în orice caz a nu 'și perde pozițiunile ce ocupă astăzi, în momentul acțiunei parte din Artileria sa va bate spatele lui Novoselo împedcând coloanele inamice din Vidin de a se dirigea spre acest punct.

„Comandantul acestei Divizii 'și va întrebuința Cavaleria spre a ecleră flancul drept, cât și a trage dintr'însa orice avantaju în timpul luptei.

„Recomand ca trupele întrebuințate pentru ocuparea Targicului se fie necontentit strâns legate cu flancul drept și a-l susține cu eficacitate la trebuință.

„Divizia 1-a la aceeași zi și oră va aveà drept misiune de a înaintă asupra satelor Rupcea și Novoselo căutând a le ocupă și menținându-se într'însele de se va putea. In timpul acțiunei va căută, prin artileria sa care deosebit de rolul principal ce are asupra Novoselei, să bată și în direcțiunea Smârdanului, spre a veni în ajutor Diviziei a 2-a.

„In cazul că inamicul să atace cu forță, Comandantul Di-

viziei 1-a se va menține cu orice preț în pozițiile ocupate mai înainte de acțiune.

„Divizia 2-a. Misiunea trupelor din Divizia 2-a mărite cu Regimentul No. 9 de Dorobanți și 2 baterii din Divizia 1-a este de a opera asupra Smărdanului și Inova, căutând a face ca ambele aceste două sate să fie părăsite de inamic și a fi ocupate de trupele noastre cari se vor menține într'însele, dacă focurile tunurilor din Cetate va permite.

„Acțiunea asupra satului Smărdan nu va începe (Rajionovcea fiind ocupată mai dinainte) decât după ocuparea satului Tatargik.

„Brigada de Roșiori dinpreună cu escadroanele de Călărași din Divizia 1-a (Leca) puse la dispoziția Diviziei a 2-a, se pune pentru 12 Ianuarie sub ordinile d-lui General Cercez, care dispunând de dânsa o va întrebuința, căutând a trage dintr'înșa avantajele cele mai mari.

„Bateriile din Calafat vor începe bombardarea orașului Vidin îndată ce tunurile de dincoace vor începe a trage, spre a aduce astfel mai multă confuzie în mișcările trupelor inamice.

„D-nii Comand. ai Diviziilor și D-nul Comand. al Brigadei de Roșiori vor lua toate dispozițiile necesarii pentru hrana trupelor.

„D-nul Medic Principal Cl. I Severin¹⁾ va lua toate dispozițiile necesare și relative la serviciul său; iar d-nii Comandanți ai Diviziilor vor da cuvenitele ordine ca toate căruțele (încărcate cu pae) de care pot dispune să fie puse la dispoziția ambulanțelor“.

Comand. Corpului de Vest (ss) *General Haralamb.*

Conform acestui ordin d-nul General Comandant al Diviziei a dat următorul *Ordin Circular No. 2)* pentru ziua de 12 Ianuarie³⁾ Corpurilor următoare :

1) Născut 29 Noemvrie 1826, 21 Decemvrie 1857, stab. doctor, 11 Martie 1875 medic principal cl. II (*Anuarul 1877*, pag. 348).

2) No. 27, vezi pag. 161.

3) O copie de pe acest ordin se găsește în hârtiile Herkt la Muzeul Militar.

Escadronul al IV-lea din al 5-lea Regim. de Călărași.
Regimentului al VI-lea de linie (1 Batalion)
„ al IV-lea de linie
„ al IX-a de Dorobanți.
Brigadei de Călărași, Cionnovodénu
„ de Cavalerie, Crețianu și Colonelului Herckt
Comandantul Artileriei Divizionare care se aflau puse direct
sub ordinile D-sale.

„Măine 12 Ianuarie, ora 8 de dimineață, trupele ce formează investimentul Vidinului, urmând a atacă pozițiile înaintate ale turcilor, se prescrie următoarea ordine de bătae pentru trupele ce fac parte din această Divizie :

Infanteria

„Regimentul al 4-lea și un batalion din Regim. al 6-lea de linie, vor ocupa viile ce se află înaintea satului Dîncovița, așezându-se pe o linie desfășurată în coloane de Companii cu intervale, astfel să ocupe în fața dușmanului, întregul spațiu acoperit de vii dela râul Topolovița până spre Alvagi. La flancul drept al acestei linii de infanterie, o companie se va așeză *la moara* după Topolovița, atât spre a susține un Escadron de Călărași ce în astă noapte va ocupa satul Rjanovcea, cât și flancul drept al liniei de infanterie; în împrejuririle morii se vor face tranșee legând satul Rjanovcea cu bateria Tomescu ce se află la dreapta viilor, acele tranșee vor fi ocupate de tiraiorii companiei ce ocupă moara.

„Batalioanele din linia 1-a vor săpă în astă noapte chiar tranșee pentru tiraiori, înaintea marginei pădurei și în dreptul intervalelor ce despart bateriile; trupele de susținere vor căută asemenea de a se acoperi, cât mai bine în contra focurilor trase asupra bateriilor noastre, ținându-se aproape de acele baterii, căci linia 1-a este menită a protege Artileria în contra ori căruia atac al inamicului.

„Regimentul al 9-lea de Dorobanți se va afla în urma viilor sub satul Dîncovița și va forma linia 2-a sub ordinele directe ale mele.

Cavaleria

„Escadronul din al 5-lea Reg. de Călărași sub comanda Căpitanului Negel ¹⁾, va ocupa în această seară, 11 Ianuarie satul Rianovcea după ce 'l va recunoaște cu îngrijire și fără a întinde vedetele sale mult departe, va căuta să se menție în acel sat, având ca susținere Compania de Infanterie așezată la spatele sale la moară, surveghind și la spatele sale, terenul de peste Topolovița în direcția Rupcei spre a nu fi surprins din acea parte. Nici un locuitor nu va putea să treacă prin linia avant-posturilor în spre Smârdan sau Vidin, siguranța trupelor depinde în mare parte dela observarea cu asprime a acestei măsuri.

„Cele 3 Escadroane din Regimentul al 2-lea și al 8-lea de Călărași, sub comanda d-lui Lt.-Colonel Pereț, vor ocupa satul Alvagi, surveghind tot terenul ce se întinde înaintea satului până la Inova și cel ce se află între Inova și Capitanovce; ele vor trebui să se ție întod'auna la dreapta în legătură cu linia de tiraliori a Infanteriei, și la stânga cu avant-posturile Brigadei de Roșiori. Când Infanteria va ataca aceste Escadroane vor trebui să înainteze și ele, Comandantul .or va căuta să se folosească de momentul favorabil, pentru a urmări trupele dușmane în retragere sau a acoperi flancul infanteriei când atacul ei nu ar reuși.

„Brigada de Roșiori se va afla la 8 ore în poziții (*sic*) la Neganovce, legându-se la dreapta sa cu Regim. de Călărași, iar la stânga sa făcând a se acoperi cât mai îndepărtare de flancheri; acea aripă nefiind sprijinită nici pe alte trupe nici (pe) un obstacol firesc. Misia acestei Brigade, este de a observa terenul dintre Capitanovce și Kerumbec, și prin secția de Artilerie ce 'i este atașată să împiedece venirea ajutoarelor din acea parte spre Smârdan; pentru aceea va căuta să facă dese demonstrații, și a arătă forțe care să ție cât mai multe trupe de ale inamicului dinaintea ei.

1) Născut 27 Mai 1847, sublocotenent 2 Iulie 1867, căpitan 26 Februarie 1874. Comandă excadronul de Ismail. (*Anuarul 1877*, pag. 291).

Artileria

„Patru baterii de 8 cm. se vor așeza în fața Smârdanului, la marginea viilor și vor căuta, prin un tir viu și cât mai bine îndreptat, să sfărâme forțele și rezistența inamicului din Smârdan și uvragele înaintate; ele se vor sili a face să tacă cu desăvârșire artileria dușmană. O secție din bateria călăreață va fi atașată pentru ziua de mâine pe lângă brigada de roșiori, cele alte 2 secții se vor așeza în rezervă în urma Regimentului al 9-lea de Dorobanți.

Ambulanța

„In lipsa Medicului Șef al Diviziei, d-nul Medic de Regim., Georgescu Dima va face acest serviciu și în considerație că nu sunt de loc trăsuri de ambulanță, va îngriji în înțelegere cu d-nul Lt.-Colonel Cotruț, ca la locul de pansament ce va alege între Dîncovița și Gârcea, să se adune 15 sănii sau căruțe de ale locuitorilor, încărcate cu pae, spre transportarea bolnavilor și evacuarea prin Belarada la Nazir-Mahala, în acelaș loc va căuta să se aducă o cantitate de vin și carne pentru I-a alimentare a acelor răniți.

„Toate trupele Infanteriei vor fi fără răniți; fiecare Comandant de Corp va îngriji ca oamenii să aibă câte 150 de cartușe, aducând cartușele ce le lipsesc dela Coloana de Muniții dela Belarada; trimițând stările de cereri Lt.-Colonel Horbaschi. Trupa înainte de plecare va primi câte o litră de vin și o altă litră în bidoane, precum și o rație de pâine, mălaiu sau mămligă și o porție de carne friptă. Mă voiu încredința însumi, la fiecare corp, dacă această măsură s'a executat. Toate trupele se vor afla pe poziție la ora 7 ½ precis.“

Comand. Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez.*

S'a primit următorul raport dela Comand. Batal. 1-iu din al 3-lea Regim. de Dorobanți, datat din Gârcea la 5 ½ ore d. a.

„Domnule General. Astăzi la 4 ore d. a. am primit ordinul No. 120 al d-lui Comand. al Reg. al 3-lea Dorobanți ca din

satul Musulmana unde eram cantonat cu Batalionul ce comand, să înaintez spre satul Rianovcea și găsind vr'o luptă angajată de către coloanele de sub comanda Dv. să mă pui sub ordinele Dv. pentru a susține aripa dreaptă a trupelor din Gârge. La ora 5 și 10 m. am sosit în dreptul satului Rianovcea și ne găsind nici o trupă angajată nu am luat nici o dispoziție.

Vă rog dați-mi ordin de urmare.“

(ss) *Maior Petrescu*¹⁾.

După primirea acestui raport, d-nul Comand. al Diviziei 'i a dat ordinul următor :

D-lui Maior Petrescu Comand. Bat. 1-iu din al 3-lea Reg. de Dorobanți.

„In astăseară la ora 9, satul Raianovcea are să fie ocupat de un Escadron de Călărași, dacă este atacat în poziția aceea, să căutați neapărat de a 'l susține. Nu știu întru cât sunteți puși sub ordinele mele, căci eu nu am nici o știință despre aceasta. Dacă însă ordinul ce aveți vă prescrie ocuparea poziției Raianovcea, aceasta ar fi foarte bine și veți putea trece în sat, numai trebuie să fiți cu multă privighere, căci el se află la o mică distanță de Smârdan și când mâine lupta se va începe trebuie să fiți bine acoperiți pe malurile Topoloviței, spre a putea începe de această (parte) atacul împreună cu infanteria din Divizia ce comand., ori și cari ar mai fi ordinele ce veți mai primi și dispozițiunile ce veți hotărî vă rog să mi le faceți cunoscut, ca să știu dacă pot sau nu să contez pe concursul Dv.“

(ss) *General Cerchez.*

La 2 ore după mezul nopții s'a primit următorul raport dela Maiorul Petrescu.

„Domnule General. Ordinul ce am dela d-nul Comandant al Regimentului al 3-lea 'mi prescrie a mă pune la ordinele

2) Născut 8 Ianuarie 1841, sublocotenent 9 Decembrie 1860, maior 1 Ianuarie 1877. (*Anuarul 1877*, pag. 140).

Dv. în consecință acestuia și a ordinului primit dela Dv. astăseară, am ocupat cu Batalionul satul Raianovcea, unde se află și Escadronul de Călărași Comand. de Căpitanul Negel. Am mai cerut deslușiri dela Șeful Regimentului meu, în privința legăturii ce trebuie să am cu brigada în care contez în timpul atacului, dar până acum nu am primit nici un răspuns, și presupui că trimisul meu nu a putut trece apa Sf. Petre care a debordat. Vă rog dați-mi ordin care este punctul de atac al Batalionului ce comand., căci în caz de a fi trebuință să înaintez peste râul Topolovița, ar fi dacă nu cu neputința dar foarte greu, apa fiind mare, Escadronul de Călărași a trecut cu caii în not“.

(ss) *Maior Petrescu.*

Astăzi seara la 11 ore se primește raportul No. 899 dela Comandantul Brigadei 1-a ; în acest raport arată că eri seara la ora 11 au atacat inamicul un post înaintat de observare, compus de 1 brigadier și 4 călărași, ce 'l aveă așezat pe flancul gardei mari dupe șoseaua Kaludjer-Belogragic, la aproape 400 m. la bifurcația drumurilor ce curg pe valea Belogragicului și merge spre Dumbrava, unde se întâlnește cu drumul ce trece peste dealul Ciflicului. Un cal al unui călăraș a căzut mort, altul a fost rănit, dintre călărași doi au venit la garda mare de infanterie de care aparțineau, iar brigadierul și doi călărași au dispărut, neștiindu-se până la ora aceasta ce s'a făcut. O patrulă de recunoaștere trimisă atât de șeful gardei mari, cât și alta dela compania de rezervă, nu au mai întâlnit nicăeri pe inamic, dar a găsit calul călărașului, cel căzut mort fără de șea. Se vede că o patrulă inamică a surprins postul nostru din cauza întunericii.

„Aseară pe la orele 5 au sosit bateria 6-a Stoica în Kaludjer. Am așezat tunurile în pozițiune, în modul următor : 4 de 9 cm. pe dealul d'asupra înălțimilor satului și restul de 4 piese de 8 cm. și 2 de 9 cm., pe pozițiile după șosea Kaludjer-Belgragic.

„Pentru înlesnirea suirei tunurilor pe înălțimi am dus din

satele învecinate 31 perechi boi. Operațiunea începută la 8½ seara au fost terminată cu ușurință la 3 ore astăzi dimineața. Tunurile puse pe pozițiunea după șosea, la 7½ au fost în pozițiune, plecând dela Kaludjer la 6 ore.

„La 8 ore astăzi am început bombardarea cu toate piesele cu multă vioiciune.

„Conform ordinelor anterioare ce există în Brigadă, am raportat îndată începerea bombardamentului și d-lui Ministru de Răsboiu și Marelui Cartier General, prin telegraf trimitând înadins curier la Arcer Palanka“.

Comand. Brigadei 1-a (ss) *Colonel Cantili.*

12 Ianuarie. — a) Înainte ca trupele să fie cu desăvârșire în pozițiile lor, la 7 ore dimineața o recunoaștere inamică, venită dela Smârdan a înaintat până aproape de linia avant-posturilor noastre, unde fiind primite de trupele din avant-posturi cu focuri cam pricipitate, Turcii s'au retras;

b) Conform Ordinului Circular No. 27 dat pentru ziua de 12 Ianuarie toate trupele la 7½ ore dimineața se aflau în pozițiile prescrise într'însul. Timpul fiind o clipă senin dimineața, la 8½ ore s'a lăsat o ceață foarte deasă, care a ținut toată ziua.

c) D-nul Comand. al Diviziei mergând pe înălțimele de la Dîncovița au putut să vadă din nou pozițiile ce erau de atacat grație împrăștierei negurei și a timpului senin ce a ținut până la 8½ ore; la 8 ore Artileria primii ordin să înceapă focul asupra redutelor Smârdan și Inova spre a 'și rectifică tirul; Artileria turcă din lunete nu răspunde la aceste focuri și la 9 ore artileria noastră încetă focul din cauză că ceața deasă ce căzuse din nou o împedica cu desăvârșire de a 'și mai vedeă obiectivul.

Până la acea oră neauzindu-se nici o împușcătură care să fi dovedit că atacul Tatargicului s'ar fi început, atacului căruia se afla subordonat conform ord. No. 115 asaltul pozițiilor Sînârdan; d-nul Comand. al Diviziei înaintă spre

pozițiile ocupate de trupe și de avant-posturi spre a inspecta lucrările făcute peste noapte, trimitând la 9½ ore dim. d-lui Comand. al Corpului un ofițer de ordonanță, care să 'l înștiințeze de pozițiile ce ocupă și a 'i da relații asupra focurilor ce se trăsesese dimineața asupra recunoașterii turcești.

Inspecția făcută Com. Diviziei se întoarse în vii pe linia trupelor de susținere, așteptând acolo semnalul dela dreapta prin atacul Tatargicului sau vre un alt ordin. Trimisă totdeodată o recunoaștere de un ofițer cu un pluton din al 6-lea de linie spre luneta dinaintea Smârdanului spre a se încerdința dacă nu se află oarecare accidente de teren care să împedice marșul trupelor și dacă nu se așezase ceva avant-posturi turce înaintea acelor poziții, ceea ce de departe nu s'ar fi putut vedea ; această recunoaștere împinsă nu cu destulă energie se întoarse curând și ofițerul raportă că nu au întâlnit nimic în calea sa, au găsit numai urme de sânge, un fes și niște mănuși a vre unui turc rănit în recunoașterea de dimineață.

Pe la 10 ore sosi la d-nul Comand. al Diviziei, Căpitan Hristodorescu din Stat-Majorul Corpului, spre a lua informații despre cele ce se petreceau. d-nul Com. al Diviziei prin acest ofițer aduse la cunoștința D-lui General Haralambie că atacul Smârdanului nu începuse încă din cauză că ceața nu 'i permitea de a aprecia numărul trupelor vrășmașe, nici tăria lucrărilor accesorii ce se aflau înaintea lunetelor ; poate fi periculos de a face atacul cu trupele puțin numeroase de care dispunem (5 batalioane cu efectiv restrâns), totdeodată arată că nu au auzit nici un semnal la dreapta și că așteaptă ordin dacă trebuie să atace până ca cele alte Divizii să angajeze lupta ; că s'a trimis o recunoaștere al cărei rezultat se așteaptă.

Se vede că înainte ca acest raport să fi ajuns la d-nul General Haralamb d-sa trimise pe un ofițer de ordonanță cu ordinul No. 20 ce s'a expediat la 12 amiazi și care este următorul :

Domnule General,

„Tatargicul, Rupcea și Raianovcea sunt ocupate dela 7 ore dimineața, în momentul de față trupele se întăresc în aceste sate. În aceste momente s'a trimis o recunoaștere de 50 oameni și câțiva călărași spre a se asigura dacă Nevoșelo este părăsit. Bateriile au tras astăzi, la 1500 m. asupra Novoselului.

„Am decis ca imediat Colonelul Leca să pornească trei companii dela Raianovcea spre a face o recunoaștere ofensivă în dosul Smârdanului. Prin urmare combinați atacul Dv. asupra Smârdanului, ca să fie în legătură cu această recunoaștere. D-nul Colonel Leca pornește îndată și vă așteaptă la moara unde v'ați mai întâlnit la recunoașterea ce ați făcut-o împreună; spre a vă înțelege și a lua îndată cuvenitele măsuri“.

Comand. Corpului de Vest (ss) *General Haralamb.*

Acest ordin s'a primit la 2 ore d. a. de d-nul Comand. al Diviziei ce se află atunci la moara din urma Raianovcei, de unde trimisese o altă recunoaștere la orele 12½, cu misiunea de a recunoaște șesul dintre Topolovița și Smârdan, această recunoaștere făcută de compania 8-a din al 6-lea de linie și de Escadronul Suceava din al 8-lea Regim. Călărași, au raportat verbal d-lui Comandant al Diviziei ce se află la Bateria Tomescu (2^o10') că înaintând până aproape de sat nu au găsit nici trupe turcești, nici lucrări de întăriri în acel șes, unde terenul eră cu totul unit și zăpada nu prea mare.

D-nul Comand. al Diviziei nu a putut a se duce la moară conform ord. No. 20 al Corp. de Vest, spre a se întâlni cu Colonelul Leca, din cauză că apele Topoloviței erau prea mari, pe la Gârce prea departe și ziua prea înaintată, spre a se duce înainte de atac.

(In registru loc liber)

Primind ordinul de mai sus No. 20 d-nul Comand. al Diviziei spre a se folosi și a fi în legătură cu cele 3 companii ce erau anunțate că se trimisese de Divizia 1-a în dosul Smâr-

danului spre a face o recunoaștere, se decise a ataca, aflând totdeodată că Tatargicul fusese ocupat fără luptă, se dădură prin urmare următoarele ordine: Căpitanului Negel Com. Escadr. dela Raianovce de a se sui pe malul drept al Topoloviței până la podul dela Grce, spre a trece acolo acest râu mult crescut peste noapte și a înainta pe malul stâng până la moară înaintea Raianovcei unde se va întruni cu Escadronul Căpitanului Tănăsescu ¹⁾, care 'i va comunica instrucțiunile ce are de făcut. Căpitanului Tănăsescu de a se opri cu Escadronul său la moară până ce infanteria va pleca înainte și atunci a se ține neconținut în legătură și la flancul drept al Regimentului al 6-lea de linie spre a acoperi spre Topolovița dreapta infanteriei; la sosirea Escadronului Căpitanului Negel a se întruni ambele escadroane spre îndeplinirea acestei misi.

Aceste ordine date, d-nul Com. al Diviziei se duse la bateriile din centru viilor, unde dădu ordin artileriei de a trage din toate bateriile trei salve asupra pozițiilor Smârdan-Inova; (dădu ordin) Lt.-Colonel Cotruț, Comand. Liniei 1-a, de a înainta cu toate trupele asupra înălțimilor și uvragelor dela Smârdan, recomandându-i a nu face mișcarea ocolitoare decât atunci când s'ar depărtă cam de 1 kilometru, pentru ca să nu cadă cu flancul drept contra lunetei de atacat, totdeodată s'a prescris că dacă va întâlni o rezistență tare să oprească tiraliorii până ce 'i se vor da alte ordine. In acelaș timp se trimise ordin Lt.-Colonel Holban ²⁾ de a înainta cu rezerva, dându-se totdeodată bateriei călăreață din Reg. al 2-lea de Artilerie ordin de a trimite o secție pe lângă trupele Colonelului Holban; cele 2 secții ce erau cu rezerva au ocupat înălțimile dela Dincovița spre a protege retragerea în caz că atacul nu ar reuși. La orele 2 și 20' atacul a început; linia I-a compusă din Regim. al 4-lea de linie și Batalionul al 2-lea din al 6-lea

1) Născut 15 Fevruarie 1841, sublocotenent 30 August 1864, căpitan 17 Septembrie 1875, Comandă escadronul de Suceava din Regimentul 8 Călărași. (*Anuar 1877*, pag. 293).

2) Născut 13 Martie 1827, sublocotenent 4 Decembrie 1854, locotenent-Colonel 9 Martie 1873. Comandă Regimentul 9 Dorobanji. (*Anuar 1877*, pag. 129)

de linie, merse înainte la atacul lunetei din stânga poziții, Batalionul al 2-lea din Regim. al 4-lea atacă de front pe când cele alte 2 batalioane făceau mișcare ocolitoare între R. Topolovița și luneta turcă. După o rezistență viguroasă din partea turcilor luneta a fost luată fără a putea scăpa nici un soldat turc și nici artileria dintr'însa, 2 piese de 9 cm.

După luarea lunetei No. 1 s'a trimis Căpitan Drăgulănescu ¹⁾ (3 ore d. a.) la d-nul Gen. Haralamb spre a cere ajutor.

Stăpâne pe luneta No. 1 trupele noastre erau decimate de focurile ce primeau din sat și luneta No. 2. Imediat Comandanții ²⁾ luă ră dispozițiile următoare : Batalionul din al 6-lea de linie se îndreptă prin mijlocul satului Smârdan, Companiile 1-a și a 2-a din al 4-lea pe la dreapta lui, având ca rezervă pe a 3-a și a 4-a în fine Batal. 2-lea din al 4-lea pe la stânga, lăsând compania 6-a pentru paza Lunetei No. 1. După o luptă crâncenă Smârdanul fu în puterea noastră, turcii ce scăpară se refugiară [și Escadronul Tănăsescu șarjă pe Turci în retragere (a se vedea în raport)] în Vidin sau în luneta No. 2. Imediat 2 companii din al 4-lea și 2 din al 6-lea de linie se rezeziră contra Lunetei No. 2, însă trupele ce o ocupau se predară fără a mai aștepta atacul. În fine trupele de linie fiind oboșite, un batalion din al 9-lea de Dorobanți ce se află în rezervă în urma flancului stâng al liniei 1-a ca susținere se rezezi și ocupă Luneta No. 3 și satul Inova care fură evacuate de Turci ne așteptând atacul trupelor noastre.

Astfel la 5 ore seara pozițiile turcești dela Inova și Smârdan erau în posesia trupelor noastre, victorie strălucită ! soldații s'au bătut în eroi, nici obstacolele, nici rezistența energetică a turcilor nu a putut să 'i împedice de a triumfa. Trofee luate sunt vr'o 300 prizonieri, 4 tunuri, un drapel și o mare cantitate de muniții ce se afla în satul Smârdan ; dar și per-

1) Născut 20 Ianuarie 1836, sublocotenent 30 August 1860, căpitan 24 Ianuarie 1865. Comandă escadronul de Brăila din Regimentul 5 Călărași. (*Anuarul 1877*, pag. 286).

2) Unităților de pe linia de luptă. (Vezi Cotruț, *o. c.*, pp. 78—83).

derile noastre au fost destul de simțitoare 2 ofițeri morți și 6 răniți, trupa : 92 morți și 303 răniți.

(Lupta dela Smârdan a se vedea descrisă în detaliu din raporturile ce a adresat d-nul General Comandant al Diviziei către d-nul Comandant al Corpului de Vest ; unul din 13 Ianuarie cu No. 30 și cel de al 2-lea din 27 Ianuarie cu No. împreună cu planul luptei dela Smârdan).

(In registru loc liber)

In timpul atacului d-nul Comand. al Diviziei a primit ordinul No. 25 dela d-nul Comandant al Corpului de Vest care se pune în copie : „Domnule General. Luând în considerație timpul și forțele inamice am decis ca atacul Smârdanului să se facă de către trupele Dv. și de către trupele Diviziei 1-a, Colonel Leca, aflate la Rayanovcea și Rupcea. Pentru acest sfârșit am dat ordin Colonelului Leca a se pune în comunicație direct cu Dv., pentru a combină împreună atât modul atacului, cât și momentul favorabil înștiințându-mă pe cât se va putea cu câteva ore mai înainte. Veți comunica Colonelului Leca locul întâlnirii. Las complet la facultatea Dv. de a fixa ziua și ora atacului.“

Com. Corpului de Vest (ss) *General Haralamb.*

In acelaș timp s'a primit o notă și din partea d-lui Colonel Leca, care cerea d-lui Comand. al Diviziei spre a decide locul unde a se întâlni spre a se consulta asupra atacului conform ordin. No. 25.

In urmă s'a primit ordinul No. 27 dela d-nul General Haralambie, prin care arată că a primit raportul cu No. 3 al d-lui Comand. de Divizie dela 2^o20', (care este acel raport ? ¹⁾) apoi repetă ordinul No. 25 și arată că mâine la 13 Ianuarie să se întâlnească cu d-nul Colonel Leca pentru a lua toate dispozițiile necesarii pentru atacul Smârdanului și Inova care nu pot întârziă.

1) Paranteza e a căpitanului Bălanu.

D-lui General Haralamb 'i s'a făcut cunoscut la 5 ore că Smârdanul și Inova și toate uvragele de apărare sunt în posesia Diviziei a 2-a, care le-a luat după o luptă foarte crâncenă, și aceste trupe fiind obosite, cere a 'i se trimită vr'o 4 batalioane, căci trupele ce au luptat sunt foarte ostenite.

La ora 5 s'a primit următorul raport al Maiorului Petrescu prin care arată că conform ordinului Șefului de Regiment primit la 4¼ d. a. părăsește poziția ce ocupă spre a lua alta spre satul Rupcea.

După terminarea atacului și instalarea trupelor în pozițiile conchise (*sic*), d-nul Comandant al Diviziei a mers de a inspectat Ambulanța vizitând pe toți răniții și a dat ordine ca să fie imediat transportați la Belarada și Nazir-Mahala, cei greu răniți a rămâne în Dîncovița și a fi bine îngrijiți.

După aceasta a dat ordin spre a internă pentru acea noapte, toți prizonierii în Gârce, în număr de 4 ofițeri și 216 soldați.

D-nul General Haralamb, felicitând pe d-nul Comandant al Diviziei, pentru victoria briliantă ce a câștigat 'i arată că a dat ordin Colonelului Leca de a-i trimite imediat un Batalion și că a 2-a zi va căută de a 'l renforsă. Asemenea și d-nul Colonel Leca printr'o notă arată că a dat ordin Colonelului Gorjan de a porni cu un batalion din al 3-lea de Dorobanți spre a se pune la ordinele d-sale.

Insă până la ora 1 din noapte nu sosise nici un ajutor și d-nul Comand. al Diviziei a trimis următoarea notă d-lui Colonel Leca. „Nici ajutorul promis nu au sosit; trupele ce au combătut sunt cu desăvârșire ostenite și nu au decât câte 10 cartușe de om, dacă până în zori de zi nu 'mi trimeteți 4 sau 5 batalioane, pozițiile se pot perde și atât sânge vărsat va fi în zadar. Vă rog nu lăsați armata expusă la acest pericol și la această rușine”.

S'a primit la orele 9½ seara următorul raport al d-nului Lt.-Colonel Peretz înaintat prin d-nul Com. al Brigadei de Călărași asupra evacuării satului Alvâgi de către Escadroanele Maiorului Călinescu, conform ordinului primit dela d-nul General Cerchez spre a face cercetare.

„D-nule Colonel, Conform ordinului Dv. verbal am onoare

a vă raportă cum s'a petrecut lupta angajată între Escadroanele din cantonamentul Alvagi cu inamicul. Eri pe la orele 12½ au eșit din satul Inova peste 150 de Turci, care avansând în tiraliori către avant-posturile noastre au început a trage focuri vii, la care vedetele de călărași au răspuns asemenea. D-nul Maior Călinescu a trimis parte din călărașii din sat spre a întări linia tiraliorilor, care după o jumătate de oră de luptă, d-sa văzând că gloanțele inamicului ajungeau în sat și chiar dincolo de sat, unde așezase în bătae restul trupei, iar focul tiraliorilor noștri eră cu totul fără efect și Turcii avansau mereu, au dat ordin de a se retrage și tiraliorii dinapoia satului, în acest moment inamicul a intrat în sat unde nu a stat decât maximul o jumătate de oră, din cauză că Maiorul Călinescu a trimis Escadronul Gorj spre a le tăia linia de retragere, iar pe de altă parte o companie de infanterie avansând despre Dâncovița, inamicul temându-se a nu fi prins s'a retras cu precipitare luând cu sine o sanie cu boi în care eră 200 kgr. pesmeți și o altă sanie ce conținea infirmeria regimentului. În oameni n'a fost nici o pierdere decât un singur infirmier ce a dispărut împreună cu bulgarul conductorul saniei și care se speră a se găsi căci se crede a nu fi prizonier după arătările unui locuitor, care a însoțit inamicul până la intrare în satul Inova, fără să vază nici pe infirmier, nici pe conductorul trăsorei infirmeriei, acest locuitor s'au și înaintat d-lui General Cerchez de către Maiorul Călinescu. Pierderile în cai au fost de unul mort din Escadronul Neamțu și altul rănit din Escadronul Argeș. Indată după retragerea inamicului, satul Alvagi a fost reocupat și s'au reșezat avant-posturile în regulă, după cum am constatat însu'mi la sosire. Aceste sunt toate împrejurările luptei de aicea“.

(ss) Lt.-Colonel Peretz.

13 Ianuarie. — a) La 9½ ore dimineața s'au primit la Cartierul Diviziei raporturile d-lor Lt.-Colonel Holban și Cotruț prin care arată că au fost atacați din partea inamicului cu trupe numeroase și artilerie pe la 7½ ore dimineața și

că Turcii au fost respinși; asemenea că în caz de a fi reatacați din nou nu poate conta pe Reg. 4-a, 6-a de linie și al 9-lea Dorobanți fiind foarte oboșiți în urma luptei de eri și avant-posturile de astăzi-noapte, cere a li se da un repaos de 24 ore și ai-se trimită artileria.

D-nul Comandant al Diviziei pornise la Smârdan pe la 7½ ore dim., mai înainte dându-se ordin și la 2 baterii călărețe de a se îndreptă spre Smârdan. Fiind în drum auzi vii focuri spre Inova, care proveneau din atacul arătat în raportul Colonelului Holban; și se îndreptă spre Inova de unde luă măsurile necesarii pentru respingerea inamicului.

Atacul și respingerea lui s'a urmat în modul următor:

„In timpul nopței turcii s'au concentrat în Capitanovce și în zori de ziuă atacă pozițiile noastre cu tiraliori deși susținuți de coloane adânci de infanterie și de două tunuri ce trăgeau asupra înălțimii dela Inova și asupra apărătorilor podului. Brigada de Roșiori la cele d'intâiu focuri se puse în mișcare și desfășurând o întinsă linie de furagiori, în dreptul satelor Capitanovce și Kerumbec, făcând demonstrații asupra celor 2 punte spre a atrage asupra-le atenția dușmanului și a degajă infanteria dela Inova; secția de artilerie atașată la acea brigadă se așază în Baterie spre a bate în flanc coloanele turcești adăpostite la marginea satului Capitanovce, când ele ar fi vroit să înainteze în masă asupra Inovei. Aceste demonstrații cu inteligență conduse și ajunseră scopul lor, un batalion turcesc se împrăstie în tiraliori d'inaintea Roșiorilor. Când începuse atacul turcilor sosise în Inova și un batalion din Regimentul No. 3 de Dorobanți, trimis de d-nul Com. al Corpului de Vest în ajutor.

„Cele două piese turcești așezate în fața Inovei și urmașul lor asupra pozițiilor noastre de care se aflau depărtate cam de două kilometre. Bateria călăreață din Reg. No. 3 de artilerie chemată în grabă sosi la 8½ ore și piesele trase pe mâini fură puse în baterie sub focul dușmanului pe înălțimea din spatele fortului unde de mult fusese un fort turcesc. Se recomandă acestei baterii de către d-nul Com. al Diviziei a nu începe focul așteptând un nou atac al Turcilor,

ce se vedeau în destul de mare număr adăpostiți în tranșee pe aceiaș linie cu Artileria lor.

„La 10 ore, văzând că turcii nu mai voesc a luă ofensiva, d-nul Comand. al Diviziei făcù a se începe focul Artileriei noastre spre a stinge focul Artileriei dușmane, care ne cauzase nu puține pierderi și rănise pe Căpitanul Leca ¹⁾ din Reg. No. 3 de Dorobanți. Indată ce bateria călăreață începe focul cu obicinuită precizie a tirului artileriei noastre, tunurile turcești tăcură și linia tiraliorilor lor începù a se subția retrăgându-se în Capitanovce”.

În tot restul zilei nu s'a mai întâmplat nimic, seara d-nul Comandant al Diviziei a dat ordin ca Regim. al 4-lea și al 6-lea ce erau foarte oboșite să fie schimbate din avant-posturi prin Reg. al 3-lea și al 9-lea de Dorobanți și dete ordin Brigadei de Roșiori de a mări iar survegherea în timpul nopței și de a căută să atace chiar pe Turci în retragere fiind probabil ca peste noapte Capitanovce va fi evacuată.

Perderile noastre în ziua de 13 au fost de 1 ofițer rănit, 10 grade inferioare moarte (dar se crede că 5 din morți erau căzuți din ziua precedentă) și 5 răniți.

Turcii avuse după spusa locuitorilor din Capitanovce un tun demontat și mai mulți morți și răniți pe care 'i putură transporta în Vidin. Rezultatul a fost părăsirea celor din urmă poziții înaintate ale Vidinului și complectul investiment al acelu oraș.

b) S'a primit azi la orele 9½ dimineața următorul raport cu No. 904 dela d-nul Comandant al trupelor din fața Belogragicului.

„Din Călărașii atacați în noaptea trecută s'au găsit : Brigadierul mort și mutilat, având capul tăiat ; unul dispărut cu cal cu tot, 3 reîntorși în bivuac. Trei cai morți. Din relațiile ce dau cei întorși, se vede că au fost surprinși de o patrulă de recunoaștere turcească.

„Bombardamentul început eri la 8 ore dimineața au ținut

1) Născut 7 August 1840, sublocotenent 27 Mai 1860, căpitan 26 Septembrie 1868. (*Anuar 1877*, pag. 146).

numai până la 4 ore d. a., din cauză că nu am putut trage mai multe de 30 obuze de piesă, coloana de muniții nefiind încă sosită la Bela, și vrând să menajez cele ce avem. Rezultatul bombardamentului a fost că la 11 ore bateria Lu-pașcu ¹⁾ a pus foc în oraș, foc care a ținut până către 6 ore seara. Bateria de 9 cm. nu a făcut stricăciuni fortăreței care să se poată vedeà. Astăzi la ora 8 de dimineața am re-început bombardamentul, care s'a executat de piesele aflate în poziție pe înălțimele dela Kaludjir, și în timpul nopții dela 12—2 dimineața, la intervale mai rare.

„Coloana de Muniții am găsit-o prin expresul trimis, la Corlevo, în ziua de 10 Ianuarie la 2½ ore. Până acum nu 'mi s'a anunțat că a sosit la Bela, unde aveà ordin categoric dela mine să se afle cu orice preț la 11 Ianuarie seara. Dacă bombardamentul are să continue și poimâine, vă rog dați ordin la Nazir-Mahala să mi se trimeată de urgență, munițiuni, după cum mă înțelesesem cu Colonelul Herkt“.

Afară de aceste puncte principale, d-nul Comandant al trupelor dela Belogratic arată că trăsurile Corpurilor sunt stricate și desființate, că mare parte din ele sunt încă cu bagaje pe drum, chiar până la Trestenik, și cere a se da ordin spre complectarea trăsurilor de requisiție și până atunci ca Intendența să se însărcineze cu transportarea proviziilor, fără care trupa va suferi.

Arată asemenea că poșta s'a înființat prin Nazir-Mahala.

Următorul raport cu No. 30 a fost înaintat d-lui General Haralamb, Comandantul Corpului de Vest, relativ la luptele ce au avut loc în ziua de 12 și azi 13 Ianuarie cu ocazia ocu-pării Smârdanului și Inovei ²⁾.

1) Din Regimentul 3 artilerie. Născut 10 Martie 1845. Sublocotenent 2 Iulie 1865. căpitan 1 Ianuarie 1875. (*Anuar 1877*, pag. 262), căpitanul Lu-pașcu s'a distins în fața Griviței (Comandantul bateriei dela Movilă), el a scris : *Amintiri din războiul Independenței*.

2) Ulterior, la 27 Ianuarie, generalul Cerkez întocmește un nou raport, mai dezvoltat, asupra acestei lupte. Acest raport nu e trecut nicăeri în jurnalul de față. D-l N. Cerchez posedă însă o copie, certificată pentru conformitate de căpitanul Bălanu, copie ce se va găsi reprodusă la finele acestui volum (Anexa A).

„Am onoare a vă supune relațiile asupra luptei susținute de trupele din Divizia ce comand. în ziua de 12 și 13 Ianuarie.

„După ordinul circular al Dv. aceste trupe urmau a ataca în ziua de 12 pozițiile dela Smârdan și Inova. Vroeam a pregăti atacul printr'un foc viu de artilerie și ordinele erau date în consecvență, ceața însă împedeca cu desăvârșire acția focului de artilerie și piesele așezate în baterie nu puteau decât a trage câteva focuri dimineța înainte de căderea ceței și câteva înainte de începerea acției.

„Poziția ce ocupau trupele eră cea următoare : la dreapta la Rianovcea un escadron Călărași, în centru în 1-a linie, trei batalioane, două din Regim. al 4-lea de linie și al 2-lea Batalion din al 6-lea de linie, ocupând marginea viilor dinaintea satului Dăncovița, la stânga acestei linii 4 escadroane din al 2-lea și al 8-lea de Călărași la Alvagi, și mai departe la Negovanița, Brigada de Roșiori cu o secție de Artilerie, în linia 2-a două Batalioane (Reg. al 9-lea de Dorobanți) în urma acelor vii cu 2 secții de artilerie și un escadron de Călărași ca rezervă. Artileria așezată în linia 1-a, la marginea viilor, pusese în baterie 24 piese.

„La 7 spre dimineța o companie turcă și cu un pluton de Cavalerie dela Smârdan să îndreptară asupra pozițiilor noastre spre a le recunoaște, trupele din linia 1-a începură focul asupra lor, la care Turcii respunzând nu au cauzat alte pierderi decât au ucis un cal și au rănit doi alții dela avant-trenurile ce se aflau în urma băteriiilor. Turcii se retraseră.

„Două recunoașteri trimise de mine asupra pozițiilor vrășmașe fură și ele primite cu focuri din tranșeele din jurul redutelor și veniră să 'mi spue că pozițiile turce erau în forță ocupate. Văzând că negura nu se împrăștie și că efectivul trupelor mele nu eră tocmai suficient spre a atacă o poziție întărită și un dușmanale cărui forțe nu le cunoaștem, decât din spusele vage ale locuitorilor, v'am făcut raportul prin care vă comunicam temerile mele. Venirea răspunsului la acel raport întârziind din cauza distanțelor și văzând că ziua se va perde fără a atacă pozițiile ce trebuia să ocup,

la 2½ ore m'am hotărît a atacă¹⁾, contând mai cu seamă că apropierea serei va împedecă venirea ajutoarelor inamicului, care nu va încercă o întoarcere ofensivă asupra pozițiilor odată ce voiu parveni a le ocupă.

„Linia 1-a fu dar trimeasă la atac în tiraliori și coloane de companii, linia 2-a și cavaleria dela aripi înaintau spre a o susține, artileria trase după tirul rectificat de dimineață 30 focuri.

„Pozițiile vrășmașe se aflau pe o înălțime a cărei creastă eră ocupate de 3 lunete, armate cu câte 2 tunuri de 9 cm., înaintea acestor uvrage se aflau tranșee ocupate de infanterie ca și șanțurile uvrageilor; în urma acestor uvrage, despărțit de ele printr'o rovine, se aflau satul Smârdan și Inovai ocupate de infanterie și cavalerie, Regimentul al 4-lea și al 6-lea de linie înaintau cu o decizie mai presus de orice laudă; ele se îndreptară asupra lunetei ce eră la stânga poziției și, care departe de cele alte două nu puteă să fie flancată de infanteria lor din cauza distanței, nici de artilerie din cauza ceței. Artileria din lunete trăgeă însă fără țintă și tot ne pricinui oarecare perderi.

„Trupele se repeziră la atac și Reg. al 4-lea de linie ocupă luneta din stânga și fără a se opri la acest succes, cu o bravură admirabilă se aruncă în urma Reg. al 6-lea la asaltul lunetei a 2-a, al șanțurilor lor și al satului Smârdan, unde focurile infanteriei erau din cele mai vii. Regimentul al 9-lea de Dorobanți sprijineă flancul stâng al liniei 1-a cu un batalion, iar al 2-lea batalion, formă rezerva, el ocupă îndată uvragele și luă reduta a 3-a din fața satului Inova, având a susține un foc destul de viu din partea Turcilor în retragere, care avusese timpul a retrage și tunurile din acea lunetă.

1) Nici în relațiunea precedentă, nici în acest raport nu se pomeneste nimic de venirea colonelului Fălcoianu, șeful de stat-major al Corpului de Vest și de faptul că numai insistenței lui se datorește pornirea atacului la ora 2,30. (*Istoricul războiului din 1877—78 de mai mulți ofițeri*, pp. 961, 962; General St. Fălcoianu, o. c., pag. 231; Cotruș o. c., pag. 73; Flood o. c., pp. 60, 61; articolul generalului în retragere Gh. Marcu despre generalul Argetoianu în *Virtutea Militară*. Anul XIV No. 4 Aprilie 1928).

„Perderile noastre au fost relativ mici, din cauza deciziei cu care au înaintat trupele, fără a șovăi sau a se opri până ce au sosit asupra dușmanului și l’au făcut să părăsească uvragele, grație mai cu seamă bravurei și inteligenței cu care Lt.-Colonel Cotruș și Teliman au condus 1-a linie, punându-se totdeauna în fruntea celor mai înaintate și executând mișcările cu precizia unei manevre. Rezistența turcilor a fost înverșunată, ceea ce se poate vedeă din numărul însemnat al morților lor.

„Astăzi la 13 Ianuarie, la 7½ dimineața, liniile noastre au fost atacate de Turci, dar pozițiile erau deja întărite și atacul a fost respins de Reg. al 4-lea de linie și un Batalion din al 9-lea de Dorobanți, spre terminarea angajamentului, au sosit și un Batalion din al 3-lea de Dorobanți trimis de Divizia 1-a.

„Neavând raporturi precise dela Șefii Corpurilor nu pot încă da exact numărul morților și răniților, nici a recomanda nominal pe cei ce s’au distins în aceste lupte, mă mărginesc a vă spune că No. morților și răniților noștri este între 2 și 300 din care 2 ofițeri morți și 5 răniți, Reg. al 4-lea are cea mai mare parte în aceste pierderi.

„Rezultatul acestei lupte a fost evacuarea satelor până în malul Dunărei ceea ce a determinat (?) linia de investire ; s’a găsit mai multe efecte de campament și menajiu și s’a dat ordin Adjunctului Dimitrescu¹⁾, pentru a le înmagazină și înregistra“.

Comandantul Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez*

În urma afacerii de azi dimineață, d-nul Comandant al Diviziei a dat ordinele următoare Corpurilor de trupă, pentru pozițiile ce au a ocupa fiecare, pentru noaptea de 13 spre 14 Ianuarie.

D-lui Lt.-Colonel Holban Comand. Reg. al 9-lea de Dorobanți i se ordonă : ca astăzi seara la 7 ore să schimbe în

1) Născut 23 Decembrie 1823, sublocotenent 10 Octombrie 1859, Adjunct cl. I, 16 Noiembrie 1870. (*Anuar 1877*, pag. 323).

avant-posturi Reg. al 4-lea de linie cu 1 batalion, iar cel alt va servi de rezervă a avant-posturilor, ținându-se în satul Inova ; linia avant-posturilor se va legă la dreapta cu Reg. No. 3 de Dorobanți, și la stânga cu Escadroanele de Călărași ale Colonelului Peret. 'I se recomandă ca din resursele satului Inova să caute a hrăni oamenii cât se poate mai bine. Va trimite o listă de perderile ce a suferit Regim. în luptele de ieri și azi. In lunetele unde nu s'a ridicat încă muniția conchisă, va lăsa niște posturi mici spre pază. Totdeodată 'i se face cunoscut că d-sa fiind cel mai vechiu în grad se numește Comandantul Cantonamentului și al Brigadei de Infanterie, dând fiecărui corp ordinele necesarii pentru apărare, când pozițiile ar fi atacate.

D-lui Comandant al Batal. din al 3-lea Regim. de Dorobanți 'i se ordonă, că pentru noaptea de 13 spre 14 Ianuarie și va conserva pozițiile ce are, înaintea satului Inova, cu fața spre Vidin, legându-să la dreapta cu al 6-lea de linie și la stânga cu al 9-lea de Dorobanți ; va fi schimbat din pozițiune mâine dimineață la 7 ore de către Reg. al 4-lea de linie ; — va trimite o listă de perderile ce a avut batalionul astăzi și va căută ca din resursele satului ce ocupă a hrăni oamenii și a le da 1 litră vin de 2 ori pe zi. Totdeodată 'i se face cunoscut că d-nul Lt.-Colonel Holban este numit Comandantul Cantonamentelor și al Brigadei de Infanterie pentru astă noapte dela care va primi ordin în privința apărării pozițiunei, dacă ea va fi atacată.

D-lui Comandant al Regimentului al 6-lea de linie 'i se face cunoscut că pozițiile ce are să ocupe Batalionul din Regim. ce comandă pentru astă noapte sunt acelea ce ocupă azi în fața satului Smârdan, având la dreapta 2 escadroane Călărași comandate de Maior Paraschivescu pentru a 'l acoperi din partea Topoloviți și la stânga Batalionul din al 3-lea de Dorobanți. 'Ii se recomandă de a avea în paza batalionului o baterie de 3 piese de 9 cm. (tunurile luate de la turci unuia lipsindu-i obturatorul care apoi s'a găsit) ce se va așeză în satul Smârdan, de care va fi răspunzător personal. 'I se dau aceleași recomandații ca la predecesorii pentru

hrana oamenilor și 'i se comunică numirea Lt.-Colonel Holban ca Comandant al Brigadei de infanterie și va înainta o listă de perderile ce a avut eri și azi.

D-lui Com. al Reg. al 4-lea de linie 'i se face cunoscut că : în astăseară la ora 7. Regimentul ce comandă va intra în cantonament în satul Smârdan formând rezerva pozițiilor noastre Inova și Smârdan ; va îngriji pentru hrana oamenilor de a o avea din acel sat ; Căruțele corpului le va trimite mâine la Nazir (Mahala) ca să adune provizii dela Intendență ; 'i se face cunoscut că Lt.-Colonel Holban este numit Com. Brigadei de Infan. Va trimite o listă de perderile ce a avut eri și azi. Mâine la 7 ore dim. va schimba batalionul din al 3-lea de Dorobanți și pe cel din al 6-lea de linie în avant-posturi.

D-lui Colonel Cionovodeanu Comand. Brigadei de Călărași 'i se dă ordinul (f. n.) următor :

„Cele 6 escadroane din Brigada Dv. vor forma 2 grupuri, unul la stânga între satul Inova și Alvagi sub comandă Lt.-Colonel Pereț și cel alt la dreapta între Smârdan și Rianovcea sub comanda Maiorului Paraschivescu.

„Regim. Lt.-Colonel Pereț va avea de misie a observa prin avant-posturi și dese patrulare, distanța dintre satele Inova și Alvagi, legându-se la dreapta cu regimentul al 9-lea de Dorobanți și la stânga cu brigada de Roșiori. Divizionul Comandat de Maior Paraschivescu va observa cursul Topoloviței între cele 2 sate Smârdan și Rianovcea, împingând dese recunoașteri spre Vidin, Novoselo și moara după Topolovița.

„Veți înștiința pe Șefii de grupe că Lt.-Colonel Holban este numit Comand. Cantonamentului dela care vor primi ordine în privința apărării pozițiilor dacă ar fi atacate. Escadroanele, ce nu vor fi întrebuințate în recunoașteri și avant-posturi, vor cantona cei din stânga la Inova și cei din dreapta la Smârdan.

„Hrana și furagiul veți căuta a vi 'l procura din satele ce ocupați dând câte 2 litre vin pe zi de om. Veți trimite o listă subscrișului de perderile ce ați avut eri și azi“.

Comand. Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez*.

D-lui Lt.-Colonel Holban, Comandantul Cantonamentului Smârdan și Inova 'i s'a dat ordin de a face cunoscut la avâtposturi că nici un locuitor din pozițiile noastre să nu treacă linia spre Vidin, siguranța Cantonamentului depinzând în mare parte dela această măsură.

În timpul zilei s'a dat ordin Brigadei de Roșiori că este probabil că satul Capitanovce să fie evacuat precum și satele până la Dunăre, pentru aceea va trebui să trimeată dese patrulare spre a 'l ține în curent despre mișcările turcilor.

D-l Lt.-Colonel Gorjan ¹⁾, printr'un raport (f. n.) datat din Gârce la 2½ ore, face cunoscut că conform ordinului Brigadei a II-a din Divizia I-a a sosit cu Batalionul I-ii din Reg. ce comandă și se află în satul Smârdan unde a bivuat, trimitând totdeodată și situația Batalionului.

S'a primit următorul raport No. 905 al d-lui Comandant al trupelor din fața Belgragicului relativ la bombardarea acestei cetăți forte (sic).

„Am onorul a vă raporta că bombardamentul începuteri dimineața la 8 ore a ținut până la 4 ore d. a. trăgând de fiecare tun câte 30 obuze. Rezultatul bombardamentului a fost, incendierea a unei părți din cartierul turc în oraș, iar în fortăreață, ca stricăciune aparentă este stricarea unei părți din cazarma din dreapta, care la un moment dat se părea a fi luat și foc.

„Focul turcilor a fost slab. Început către 10½ a ținut până la 1 după amiazi respunzând la al nostru, cu 4 tunuri lise ²⁾ din fortăreață, iar după înălțimile din dreapta Belgragicului, — fața la noi — coborând un obuzier de 8 cm. în partea noastră, au tras 4 focuri din care unul singura eclatat. Distanțele la care ajung proiectilele, atât ale tunurilor lise cât și ale acestui obuzier, sunt de 2500 m. Cele d'întăiu nu ajung până la noi, cel d'al doilea a trecut peste bateriile noastre până la rezerva ³⁾ de infanterie a artileriei. N'am avut însă nici o pierdere.

1) Născut 2 August 1833, sublocotenent 27 Mai 1860, locotenent-colonel 1 Ianuarie 1872. Comandă Regimentul 3 Dorobanți. (*Anuar 1877*, pag. 129).

2) Neghintuite.

3) Cum zice azi : susținerea.

„Coloana de Muniții a ajuns în sfârșit în Bela, aprovizionamentele însă ce are, nu pot ajunge pentru 3 zile. Vă rog dar și printr'aceasta ca de urgență să 'mi trimiteți un nou aprovizionament, căci când voi ajunge a nu mai avea decât jumătate aprovizionamentul unui tun, voi încetă bombardarea și va fi cred aceasta de un rău efect după cele petrecute mai înainte. Poimâine cred să fac o somațiune Comandantului fortului. Voi câștiga astfel și o zi de bombardament.

„Aștept încă compania de Geniu promisă, cu dânsa ași putea ocupa cele 2 sate rămase ne ocupate încă din lipsa de forțe, Borovița și Vrbaruț, și de unde Turcii 'și mai pot lua aprovizionamente. Ocupându-le și pe acelea inamicul s'ar putea predă mai lesne, lipsindu-i fânul și făina după cele ce 'mi au spus Comandantul trupelor sârbe din satele învecinate, un locotenent. El ocupă cu forțe slabe Ciflicul, Dumbrava, Vrba și s'a pus la dispoziția mea. Am răspuns că pentru moment nu am nevoie de nimic, dar la caz 'l voi anunța.

„Rog trimeteți Munițiuni de urgență”.

Comand. Brigadei 1-a (ss) *Colonel Cantili.*

La 8 ore dimineața s'a primit raportului d-lui Comand. al Cantonamentului prin care arată că Turcii au evacuat *Capitanovce* și a dat ordin Cavaleriei de a 'l ocupa. Totdeodată arată că 'i s'a spus că și Kerumbec a fost evacuat și a dat ordin Călărașilor spre a face o recunoaștere spre a se încredința.

La 9 ore dimineața s'a primit un al 2-lea raport dela d-nul Comand. al Cantonamentului prin care arată că : crezând că ordinul d-lui General va ajunge mai târziu, a dat ordin unui batalion spre a 'l ocupa și d-sa se află gata cu toate trupele spre a 'l susține și că așteaptă ordinele d-lui General.

Printr'un al 3-lea raport expediat la 9½ ore dim. arată că Turcii au evacuat și Kerumbec cum și reduta și a trimis (ordin) Batalionului din al 3-lea Reg. de Dorobanți spre a 'l ocupa, Regim. al 4-lea fiind gata de a 'l susține.

Evacuarea satelor de către Turci s'a raportat imediat la 10 ore dimineața Corpului de Vest.

După primirea raportului al 2-lea dela Comand. Cantonamentului, d-nul General Comand al Diviziei a dat ordinul No. 30 următor d-lui Lt.-Colonel Gorjian, Coman. Regim. 3 Dorobanți.

„Batalionul trimis la Capitanovce de către Lt.-Colonel Holban (Com. trupelor din Smârdan și Inova până ce Dvs. veți luà comandă trupelor ca cel mai vechiu) va rămâne în Capitanovce, dacă și Kerumbecul va fi evacuată, întreg Regimentul al 3-lea de Dorobanți va trece în Capitanovcea înaintând 2 companii în Kerumbec dinpreună cu cele 4 Escadroane ale Lt.-Colonel Pereț, care va face recunoașteri fără a angaja nici o luptă, până la Dunăre spre satele Kutova și Ceiselo, dând mâna cu trupele de peste Dunăre; veți ști că aveți în a 2-a linie Brigada de Roșiori la Negovanița. Comunicați imediat acest ordin d-lui Lt.-Colonel Pereț”.

Imediat după expediarea acestui ordin s'a primit raportul al 3-lea al Coman. Cantonamentului mai sus citat prin care arată că și Kerumbecul a fost evacuat.

D-lui Colonel Ciornovodeanu, Comandantul Brig. de Călărași 'i s'au comunicat prin ordinul No. 31, cele ordonate prin ordin No. 30 relativ la Escadroanele Lt.-Colonel Pereț.

La 11 ore dim. d-nul Com. al Diviziei a plecat la Belarada unde erà chemat de Com. Corpului de Vest. Azi s'a ținut consiliu și în urma căruia s'a dat ordinul general No. 167.

„Divizia 4-a va ocupà zona coprinsă între Dunăre (la Sudul Vidinului) și Belarada cantonându-se în Vidbol, Tarnok și Belarada, ocupând și satul Tatargik.

„Divizia 1-a va ocupà zona coprinsă dela stânga Belaradei până la pârâul Topolovița cantonând în satele Raianovcea, Rupcea, Conoacele (sic) din vii și satul Musulmana.

„Divizia 2-a va ocupà zona coprinsă dela râul Topolovița prin Smârdan, Inova, Capitanovce, Kerumbec și Ceiselo până la Dunăre în nordul Vidinului, cantonându-și trupele în această zonă în localitățile ce va găsi mai nemerite.

„D-nii Comandanți de Divizii vor aveà grije de a-și con-

ține ¹⁾ trupele Diviziei astfel ca să fie legătură strânsă între trupele sale cum și cu acelea ale Diviziei învecinate pentru care sfârșit Diviziile vor construi chiar bordee, în apropierea pozițiilor retranșate când satele de cantonament vor fi prea depărtate. Brigada de Roșiori cum și Regimentul al 2-lea de Călărași continue de a fi tot sub ordinile Generalului Cerchez, Comand. Diviziei a 2-a care le va fixa și cantamentele. D-nii Comand. ai Diviziilor imediat vor lua dispoziții spre a se întări fiecare în pozițiile ordonate făcându-și și cuvenitele baterii.

„Divizia 1-a și a 4-a vor construi imediat bateriile cu destinația a bate pozițiile înaintate ale inamicului dela Novoselo.

„Divizia 1-a și a 2-a vor construi bateriile pentru tunurile de 9 cm. cu destinație a bate asupra Vidinului, care cu cele construite de Divizia 4-a vor concura la bombardamentul asupra Vidinului. Afară de legătura ce trebuie să existe prin vedetele de infanterie, se vor stabili posturi de Cavalerie spre mai repede înștiințare despre mișcările inamicului și pentru continuă patrulare și recunoașterilor jurnaliere.

„Diviziile vor numi pe Comandanții de Avant-posturi și raporturile ce vor primi dela dânsii se vor înainta Corpului cu observațiile sale în fiecare zi. D-nii Comandanți ai Diviziilor îndată ce și vor așeza trupele în noile cantamente vor raporta asemenea și asupra întăririlor și bateriilor executate.

„Comandantul Artileriei Corpului de Vest va dirigi așezarea și construcția bateriilor.

Comand. Corpului de Vest (ss) *General Haralam̂b*

Prin ordinul Circular No. 164 al Cartierului Corpului de Vest se decide, ca Batalionul 1-iu din al 4-lea Reg. de Dobroanți, ce se află la Calafat, să treacă Dunărea și să facă parte din Divizia 1-a; iar Batalionul al 2-lea de Vânători sosit la Calafat, va trece Dunărea și va face parte din Divizia II-a. Batalionul 1-iu din al 6-lea de linie a sosit azi în Smârdan venind dela Rahova.

1) Cantonă (?)

15 Ianuarie. — La raportul No. 905 al d-lui Comandant al Brigadei 1-a s'au răspuns următoarele : că, aprovizionamente în muniții nu se mai poate da ordin de a se trimite pentru timpul de față căci aici se simte necesitate mai mare, și va face astfel ca cu munițiile ce are să ție câtva timp, Coloana de muniții fiind departe. Companiei de Geniu 'i s'a dat ordin să vie la Smârdan, nu trebuie a ocupă Borovița și Vrbavceț, ci numai să pue trupe spre a observă înălțimile dinaintea Oriștilor.

Dela Comandantul trupelor Sârbești să nu primească nici un ajutor.

D-l Comandant al Brigadei 1-a raportează următoarele dela Kaludger, prin Raportul No. 907 din 14 Ianuarie 9 ore dim.

„Bombardamentul dela 11 Ianuarie și până acum nu 'l am întrerupt trăgând pe zi-noapte câte 30 obuze de tun, afară de câteva schrapnele ce am fost nevoit să trag mai mult.

„Astăzi (14 Ianuarie) voi trage câte 40 obuze de tun, spre a face o întipărire mai mare, căci mâine voi face o somațiune de capitulare. Bombardamentul a început la 8 ore dimineața.

„Eri rezultatul bombardamentului a fost mai puțin eficace căci nu s'a putut incendiă nici o parte a orașului și tirul celor 4 piese dirijate de Capitanul Stoica pe înălțimi a fost nesatisfăcător. Din contra bateria Lupașcu și secția dirijată de Sub-locotenent Stroescu ¹⁾ la șosea au fost foarte bine conduse. Inamicul a răspuns foarte slab și focul l'au început chiar către 10 ore. Cartierul Diviziei s'a instalat în Capitanovce la 12 ore din zi.

D-nul General Comand. al Diviziei în urma ordinului General No. 167 primit eri dela Cartierul Corpului de Vest, a dat următorul ordin circular No. 63 la toate Corpurile de trupă ce compun Divizia 2-a.

„Pentru organizarea liniei noastre de apărare și așezarea cantonamentelor în noile poziții, se ordonă următoarele :

1) Născut 27 Februarie 1853, sublocotenent 1 Iulie 1876. (*Anuar 1877*, pag. 273).

„Pozitiile noastre se întind dela dreapta la Smârdan până la Dunăre la satul Ceiselo la stânga ; ele vor fi ocupate :

„Satul Smârdan de Regim. No. 6 de linie având la dreapta sa până la Raianovcea pe malul Topoloviței 2 Escadroane de Călărași comandate de Maior Paraschivescu ; Regimentul al 9-lea de Dorobanți va ocupa satul Inova ; Regimentul al 4-lea de linie și un Batalion din al 11-lea de Dorobanți satul Capitanovce ; 2 batalioane de Vânători (3-a și al 2-lea) satul Kerumbec în care va stă și Stat-Major al Regimentului de Călărași cu 4 escadroane ; Brigada de Roșiori va ocupa satul Cutova cu 2 escadroane înaintate la Ceizelo. Până la venirea Batalionului al 2-lea de Vânători și cel din al 11-lea Regim. de Dorobanți, regimentul al 3-lea de Dorobanți va ocupa pozițiile acelor corpuri și îndată după sosirea lor acest Regiment va reintră în Divizia 1-a fără a mai aștepta un alt ordin.

„Artileria va fi împărțită : 4 piese de 9 cm. luate dela Turci la Smârdan spre a bate pozițiile dela Novoselo până ce ele vor fi luate de Divizia I-a și drumul ce dela Vidin merge spre Gârcea. O baterie de 8 cm. la stânga satului Smârdan spre a bate drumul ce vine dela Vidin spre Inova ; o baterie de 9 cm. între Smârdan și Inova spre a bombardă Vidinul ; 2 baterii călărețe între Capitanovce și Kerumbec spre a bate drumul cel mare dela Vidin la Florentin în contra unei eșiri venite sau dela Vidin sau dela fortul Vest.

„Trupele însărcinate cu apărarea și susținerea bateriilor sunt : pentru Bateria din dreapta și cea de 8 cm. din Smârdan regimentul al 6-lea de linie ; pentru bateria de 9 cm. dintre Inova și Smârdan regimentul al 9-lea de Dorobanți ; pentru bateriile dela Kerumbec batalioanele de Vânători ; aceste corpuri sunt respunzătoare de apărarea cu orice preț a pieselor a căror pază le este încredințată. In caz de bombardarea din partea cetății asupra vre unui sat, trupele ce 'l ocupă se vor putea retrage dacă focul este viu, nu mai departe decât 500 m. în urma satului, avant-posturile însă vor trebui a stă neclintite la posturile lor.

„Fiecare corp va avea înaintea Cantonamentelor sale

avant-posturile așezate pe 3 linii : I-a a vedetelor sau a santi-
nelor, al 2-lea a trupelor de susținere și a 3-lea a rezervelor
așezate la marginea satelor despre Vidin, aceste avantposturi
vor fi legate între ele. Un Comandant de Regiment va face
în fiecare zi de serviciu și va comanda toate avantposturile.

„In considerație că poziția satelor ce ocupăm ne silește
a cantona pe o singură linie, fără ca să putem avea o rezervă
centrală, așezată mai în urmă se ordonă ca ori când s’ar face
un atac din partea inamicului, trupele din avant-posturi,
vor trebui la 1-iul moment singure întrebuintate pentru
respingerea atacului, iar toate cele alte trupe disponibile,
să se adune cele din Smârdan și Inova la luneta dincentru
din spatele satului Smârdan, iar cele din Capitanovce și
Kerumbec în spatele satului Capitanovce între luneta Inova
și Capitanovce, trupele astfel adunate vor fi cele din dreapta
sub comanda Lt.-Colonel Holban, cele din stânga sub comanda
subscrisului, legătura între aceste 2 mari grupuri se va ținea
pe cele 2 poduri aflate pe râul Belina. Ante-posturile vor trebui
să-și sape tranșeele și să-și facă pe cât se poate adăposturi.

„Aprovizionările ne putându-le toate trage dela depozi-
tele noastre, am însărcinat Intendența cu rechiziționarea pro-
ductelor de hrană și a trăsurilor din cercul cantonamentelor
ce ocupăm, este dar cu desăvârșire oprit ca corpurile să-și
requisiționeze care sau produse decât după un ordin de
requisiție liberat de Intendență, aceasta începând dela 20
Ianuarie când Intendența va fi instalată la Gârce și Capi-
tanovce.

„Se repetă ordinele anterioare ca nimeni dintre locuitori
să nu treacă printre avant-posturi, nici venind nici ducân-
du-se la Vidin.

„Toate cantonamentele după cum sunt aci prescrise vor
fi luate mâine 16 Ianuarie la ora 12 din zi.

„La 16 Ianuarie Comandantul de Regiment de serviciu
va fi d-nul Lt.-Colonel Cotruț, urmând D-nul Lt.-Colonel
Holban, Lt.-Colonel Teleman și Lt.-Colonel Peret’”.

Comand. Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez.*

La 9 ore seara s'a primit adresa No. 156 dela d-nul Comandant al Diviziei 1-a ; prin care arată că conform ordinului Corpului de Armată ce a primit, o brigadă din Divizia d-sale trebuie lăsată astăseară la Belarada, și prin urmare roagă spre a se da ordin ca Regim. al 3-lea de Dorobanți să meargă chiar astăseară la Rianovcea. Asemenea arată că spre a se conformă aceluiaș ordin, trebuie a 'i se trimite Escadronul Suceava din al 8-lea de Călărași și că a dat ordin ca mâine dim. să vie la Divizia 2-a Escadronul din al 2-lea de Călărași ce are la Divizia 1-a.

In urma acestei comunicări d-nul General Com. al Div. 2-a a dat ordinele următoare :

D-lui Lt.-Colonel Gorjan, Com. Reg. al 3-lea Dorobanți ordinul No. 65 la Kerumbec, ca îndată ce mâine dimineață va fi schimbat în pozițiile ce ocupă de Batal. al 3-lea de Vânători să pornească cu Regimentul spre a reintră la Divizia 1-a, la Rianovcea.

D-lui Com. al Bat. al 3-lea de Vânători, la Smărdan ordinul cu No. 66, ca mâine la 8 ore dimineața să pornească la Kerumbec unde va schimbă Reg. 3 de Dorobanți din pozițiile ce ocupă.

D-lui Maior Paraschivescu, ord. No. 64, spre a da ordin Comand. Escadronului Suceava din al 8-lea de Călărași ca să pornească mâine dimineață cu escadronul spre a reintră la Divizia 1-a.

Printr'o depeșă primită la 9 ore seara dela d-nul Com. al Corpului de Vest se ordonă : că dacă se pot instala bateriile cu destinație a bate asupra Vidinului, a ordonă pe dată deschiderea focurilor ; se face cunoscut că s'a dat ordin și la Calafat și celor alte Divizii spre a deschide focurile, fiind probabilități de încheerea armistițiului.

In urma acestei depeșe d-nul Comand. al Diviziei a dat ordinele necesare Com. Artileriei pentru așezarea bateriilor nefiind terminate și deschiderea focurilor pe a doua zi.

S'a primit telegrama următoare cu numărul 204 dela d-nul Com. al Corpului de Vest. „După informațiile luate dela

Bulgari, se crede că turcii vor face o eșire în această noapte. Vă aduc aceasta la cunoștință spre a lua dispozițiile necesarii“

(In registru loc liber).

16 Ianuarie. — La 10 ore dimineața următorul raport (f. n.) s'a expedit d-lui General Haralamb, Comandantul Corpului de Vest.

„Ca răspuns la Telegrama Dv. No. 204, am onoare a vă supune că Batalionul din al 11-lea Reg. de Dorobanți nu au mai sosit conform ordinelor Dv. precum nici bateria de 9 cm. dela Divizia 1-a. Linia ce ocup cu o brigadă din Divizia mea, este aproape jumătate din întregul cerc de investiment și forța Diviziei știți că nu întrece 4000 oameni, asemenea cunoașteți că peste Topolovcea nu se află poduri sau vaduri, care să ne lege cu trupele vecine, și astfel sunt redus la propriile mele forțe. Nu am vroit a cere sporirea trupelor ce comand., pentru că știam că nu s'ar putea lua acele sporuri decât dela cele alte Divizii, ceea ce ar fi fost văzut foarte rău de Comandanții lor, acum însă când după înștiințarea ce 'mi faceți văd că și Dv. împărtășiți temerea unei eșiri, sunt dator a vă aminti slăbiciunea mea și a vă face parte de temerile ce am de a nu perde pozițiile ce cu prețul a atât sânge s'au câștigat. Toate dispozițiile pentru trupele ce am sunt luate“

Comand. Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez*

Următoarele instrucții s'au dat d-lui Comandant al Brigadei de Roșiori cu ordinul No. 70 spre a fi cu atenție în caz că inamicul ar încercă o eșire din Vidin și a atacă pozițiile noastre.

„In prevederea unei eșiri din partea Turcilor din Vidin, vă fac cunoscut vederile mele asupra pozițiilor noastre, și măsurile ce trebuiesc luate în asemenea caz.

„După cum știți Divizia noastră ocupă aproape o jumătate din cercul de investiment, numărul trupelor nu este în raport cu această întindere, de aceea sau trebuie să ne expunem să vedem liniile noastre sparte, sau dacă nu putem

îndestul să le întărim, să căutăm ca acele locuri slabe să nu facă obiectul unei rezistențe înverșunate, alegându-se poziții în care să putem rezista unor forțe chiar superioare și din care să facem cu neputință pentru inamic menținerea pozițiilor ce după puțină rezistență 'i s'ar lăsa. Partea ce am ales pentru a o apăra cu toate forțele de care dispun sunt : pozițiile Smârdan, Inova între pâraele Topolovcea și Belina ; partea ce ași părăsi după puțină rezistență, este cea cuprinsă între Capitanovce și Kerumbec, poziții ce nu ar folosi nimic neamicului, căci ocupându-le ar fi sub focurile noastre, și nu le-ar putea ține după cum au dovedit-o părăsindu-le fără luptă. Ocuparea acestor poziții ar avea un singur inconvenient pentru noi căci s'ar tăia cu totul comunicația Brigadei de mine, de aceea vă și anunț că în caz de un atac viguros din partea neamicului datoria Dv. este mai întâiu de a îngriji pe neamic asupra flancului său drept, fără a vă compromite cu un atac din parte-vă, decât în caz că satul Kerumbec este părăsit de noi, (cea de care trebuie bine să vă încredințați că nu retragerea Dv. să ne descopere flancul) să vă retrageți spre Neganovce și Alvagi spre a stabili din nou, sau așa a zice să nu pierdem de loc legătura, pe la podul de peste Belina la Alvagi.

„Ce poate lipsi în aceste instrucții, vă rog a le completa prin inteligența ¹⁾ și luminata Dv. experiență“

Comand. Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez*

Tot în prevederea de a respinge un atac ce ar cercă inamicul să facă asupra pozițiilor noastre s'au dat ordinele următoare :

D-lui Lt.-Colonel Holban, Comand. Reg. al 9-lea de Dobanți (ordin cu No. 71) :

„Vă recomand ca în caz de un atac din partea inamicului asupra pozițiilor noastre de la Kerumbec și Capitanovce, să căutați a 'l respinge ; dar dacă înaintea acelor poziții

1) Apelul la inteligența subalternilor joacă un mare rol în ordinele generalului Cerchez.

s'ar prezintă forțe inamice mult superioare să vă repliați (sic) în ordine asupra Inovei pe cele 3 poduri așezate pe Bielina, lângă luneta turcească No. 3 (al 3-lea pod se va așeza mâine) ocupând și acea lunetă No. 3 cu batalionul al 3-lea de Vânători care s'a pus sub ordinele Dv. pentru aceste mișcări. Dacă atacul turcilor s'ar prezentă în fața poziției Inova, Smârdan veți căuta a cădea în flancul inamicului lăsând numai posturi mici care să observe pozițiile ce ocupați.

„Lămuririle verbale ce v'am dat, cred că vor fi de ajuns pe lângă cele spuse aci, spre a nu vă lăsa nici o îngâimăală asupra conduitei ce aveți de ținut.”

Comand. Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez.*

D-lui Colonel Ciornovodeanu, Comand. Brigadei de Călărași, 'i s'a dat ordinul cu No. 72.

„Am sosit în acea fază a investimentului în care trebuie la fiecare moment să ne așteptăm să fim atacați; vă spun aceasta spre a vă deșteptă atenția și a vă expune conduita ce în asemenea caz aveți de ținut.

„Dacă atacul s'ar îndreptă între Kerumbec și Inova, Regimentul al 8-lea de Călărași va trebui să susție flancul stâng al Infanteriei și să se conforme mișcărilor; dacă ea după ordinele ce are, s'ar retrage spre Inova urmând această mișcare va trebui să vă îndreptați spre podul Bilena din dreptul satului Alvagi, căutând a ține întotd'auna legătură cu mine care mă aflu la Inova și Smârdan, atunci rezistența noastră va fi înverșunată și va trebui să vă aruncați asupra flancului neamicului, chiar dacă ați fi sub bătaia tunului din Vidin. Astănoapte chiar faceți spre a se ridică podelele după podurile din drumul Florentin-Vidin.”

Comand. Diviziei a 2-a (ss) *General Cerchez.*

La 3 ore după amiazi Cartierul Diviziei s'a strămutat în Smârdan.

17 Ianuarie. — Batalionul al 2-lea de Vânători venind din Calafat s'a aflat în Smârdan la 2 ore d. a.

CONTINUAREA ISTORICULUI DIVIZIEI A 2-a ACTIVĂ ¹⁾

18 Ianuarie 1878. — În urma luptelor dela 12 și 13 Ianuarie investimentul cetății Vidin eră complet, topirea zăpezilor făcuse ca pâraele Topolovița și Inova să debordeze și astfel tot șesul ce se întindea între linia de investiment și centura exterioară a cetății să devie o mlaștină ce nu se putea străbate în dreptul zonei ocupate de Divizia 2-a decât prin două drumuri : acel ce dela Smârdan pe malul drept al râului Inova duce la Vidin și acel ce dela Capitanovcea și Kerimbec străbate în oraș pe sub focul fortului de Nord. Terasamentele mai ridicate al acestor drumuri neîmpetrite și deschizăturile podurilor de piatră ce dădeau o regulată scurgere apelor făceau ca numai prin aceste defileuri lungi de 5—6 kilometri, ambele armate în față să poată atacă sau să fie atacate. Al doilea din aceste drumuri, acel dela Capitanovcea având a străbate în apropierea cetății o baltă, aveă pentru trecerea peste acest loc smârcos, așezate grinzi de stejar pe o întindere de mai bine de 300 metri. Ante-posturile române raportau că în acel loc se vedeau adunați la lucru mulți oameni veniți din Cetate. Pentru a se ști dacă intenția Turcilor eră de a distruge acea cale sau de a ridică oarecari întăriri spre a o apăra și a-și pregăti o

1) De aci începe manuscrisul aflat la Marele Statmajor (Serviciul Istoric) în mapa No. 5 inventar 1877—78.

eșire pe acolo sub protecția fortului de Nord, Colonelul Cernovodeanu, Comandantul Brigăzii de Călărași, primi ordin de a trimite o recunoaștere de acea parte spre a se încredința de lucrările ce se execută. Maiorul Tăut din al 8-lea de Călărași însărcinat cu această operație raportă că podul este în bună stare și foarte bine păzit de o gardă așezată în urma defileului și de posturi ce îl acopereau.

După ce Cavaleria română se retrase, un pluton de Infanterie turcă trece podul și înaintă în tiraliori spre Cutova, acolo apropiindu-se de ante-posturile de Călărași, acestea dădură alarma care se comunică pe toată linia, Turcii îndată se retraseră.

Dela Belgrad se primi raportul Comandantului Brigăzii 1-a Colonel Cantili, că prin o scrisoare a somat pe Comandantul Cetății de a o predă; acesta a cerut 24 ore pentru a răspunde.

O recunoaștere făcută cu o zi înainte despre Caluger, raportează că a fost primită cu salve de apărătorii Belgradicului; un singur cal a fost ucis. Sub-locotenentul Augustin ce îl încăleca, a fost recomandat de Colonelul Cantili pentru conduita sa în acea zi.

19 Ianuarie. — D-l Maior General¹⁾ însoțit de Statul său Major au vizitat câmpul de bătăe din zilele de 12 și 13 Ianuarie. Se dădu ordin trupelor de a distruge uvrajele turcești dela Smârdan, Inova, Capitanovcea și Kerimberg²⁾, uvraje ce nu puteau servi la nimic armatei române după isgonirea turcilor.

Bulgarii eșii din Vidin și toți spionii dădeau informații că garnizoana Cetății urmă a face o eșire, dar recunoașteri fură trimise spre a recunoaște terenul și a se încredința de dispozițiile vrăjmașului.

Lt.-Colonel Holban, Comandantul Regimentului al 9-lea de

1) Generalul Cernat. Descrierea acestei vizite se găsește în următoarele cărți: I. Lahovary *Souvenirs d'un volontaire de l'armée roumaine*, pag. 339, sqq și general Rosetti *Notele unui ofițer norvegian înaintea și în timpul războiului de neatârnamare 1876—1878*, pag. 60.

2) Kerimbec.

Dorobanți, cu două companii din al 3-lea de vânători și cu 2 escadroane de călărași, fu îndreptat spre podul de lemn, pe care îl găsi distrus și grinzile în parte ridicate. Căpitanul Alexandrescu din Artilerie trimis cu acea recunoaștere spre a alege un loc unde să așeze o secție de artilerie, care să bată dealungul calea dela Capitanovcea la Vidin găsi un loc favorabil pentru acea secție, a cărei așezare devenea de prisos de vreme ce prin distrugerea podului, Turcii arătau că nu mai aveau intenția de a încerca o esire.

A două recunoaștere, compusă de un pluton de infanterie și câțiva călărași, fu îndreptată la dreapta spre ciflicul ¹⁾ de pe Topolovița; în acea parte Turcii se păreau tot atât de puțin dispuși a lua ofensiva.

20 Ianuarie. — Toată artileria de 9 cm. română așezată pe platoul dintre Smârdan și Inova începù un foc viu la 9 ore dim. asupra Vidinului. Focul ținu până la 3 seara fără vre-un efect apreciabil.

Turcii răspunseră slab la acest foc. Din bateriile de 8 cm. ce nu puteau servi în acea parte din cauza distanței de 5 km. ce le despărțea de Vidin, una fu trimisă la Divizia 1-a.

Transportul produselor de hrană și a efectelor de îmbrăcăminte trebuitoare trupelor din divizie se făcea cu anevoiună pe la trecătoarea dela Vidbol, din cauza depărtării acelei trecători și din cauza desghețului care făcuse calea dintre Vidbol și comandamentele diviziei a 2-a aproape nestrăbătută. Comandantul Diviziei dădu ordin de a instala o trecătoare, cu luntrele luate din satele de pe mal, la Cutova; totodată ordonă S.-Intendantului Vrabie înscrierea tuturor produselor aflătoare în satele din acea regiune și ale împărți tuturor corpurilor diviziei în raport cu efectivul lor. Aceste două măsuri împuținau mult suferințele trupelor a căror aprovizionare din depozitele generale se făcea cu cea mai mare neregularitate.

Comandantul Diviziei plecă în acea zi la Belgradic spre a inspecta lucrările dinaintea acelei cetăți. Colonelul Herkt îl înlocui.

1) Ferma.

21 Ianuarie. — Din cauza însemnătăței menținerii pozițiilor de la Smârdan și Inova și a întinderii ce o singură brigadă din divizia 2-a trebuie să ocupe de la Smârdan la Cutova, mai cu seamă că acea brigadă nu avea decât 3 batalioane (Reg. 4 de linie și al 2-lea Bat. din al 6-lea, celelalte trupe ale ei fiind detașate la Rahova și Nicopole), Cartierul General atașase înainte de 12 Ianuarie Reg. al 9-lea de dorobanți și în urma acelei zile mai multe alte batalioane luate din alte divizii, până ce deosebite corpuri ce veneau din țară și corpurile detașate vor complectă divizia. Din corpurile ce veneau din țară batalionul al 2-lea de vânători sosi la Smârdan la 18 Ianuarie și la 21 trimis la Kerimbeg spre a înlocui pe al 3-lea de vânători, care primi ordin de a reintră în Divizia 4-a din care făcea parte. Asemenea sosi și regimentul al 5-lea de linie și fu cantonat în satul Smârdan.

În aceiaș zi se primi raportul de la Brigada Cantili, că din cauza negurei nu au putut să bombardeze Belgradgicul și în ziua precedentă, tot odată anunță că au trimis 3 chesoane pentru aducere de muniții de artilerie dela Nazir-Mahala.

22 Ianuarie. — Bat. 5-a de 9 cm. din artileria divizionară, care rămăsese la Nicopole și fusese însărcinată ca cu atelajele sale să transporte materialul de războiu luat dela Turci la Plevna, sosi la Smârdan la 22 Ianuarie și luă poziții pe platoul dintre acest sat și Inova, în fața Vidinului.

Un batalion din al 11-lea de dorobanți sosi în aceiaș zi și fu cantonat în satul Kerimbeg.

Contingentul anului 1869 care la începutul campaniei fusese chemat sub drapel ca fiind în rezervă se liberase în cursul campaniei, ca unul ce terminase termenul legal de serviciu; câteva corpuri din brigada Cantili erau singure care din cauza reducerii efectivului lor nu eliberaseră oameni din acel contingent; se dădu ordin și pentru eliberarea lor.

Se umplură golurile ce lăsau cu oameni ce din spitaluri se întorceau sănătoși.

La 22 Ianuarie bombardarea Belgradgicului a fost suspendată din cauza ceței.

23 Ianuarie. — Comandantul Diviziei însoțit de Colonelul Cantili au făcut o recunoaștere împrejurul Belgradgicului și se încredințară că turcii deși răspunseră printr'un răspuns categoric la somația de capitulare, ce făcuse Colonelul Cantili la 18 Ianuarie, totuși nu voiau a luă ofensiva, a ordonat o recunoaștere ofensivă asupra înălțimilor dela Oreste pentru ziua de 25; aceste înălțimi erau întărite cu trei lucrări de pământ armate cu piese de artilerie de calibru mic. Turcii cari trăgeau cu câteva zile înainte foarte des din acele întăriri, nu mai dădeau acum nici un semn de viață, deși întăririle se vedeau încă ocupate de trupe de infanterie, scopul recunoașterii eră de a se încredința dacă artileria nu fusese retrasă din acele poziții. Maiorul Niculescu din al 14-lea de dorobanți fu însărcinat cu batalionul său să execute această operație, având ziua de 24 pentru a recunoaște terenul.

24 Ianuarie. — Comandantul Corpului de Vest face cunoscut armistițiul încheiat la 19 Ianuarie între armata turcă și armatele ruso-române; prin acel armistițiu cetățile Vidin și Belgradgic urmau a fi evacuate de turci și ocupate de armata română. S'a dat ordin de suspendarea ostilităților; Brigadei de Roșiori i se dete ordin de a plecă în țară pe la Nazir-Mahala părăsind cantonamentele sale dela Cutova unde urmă a fi înlocuite prin Regimentul al 6-lea de călărași.

25 Ianuarie. — Comandantul Diviziei anunțat în noaptea de 24—25 Ianuarie la Kaludger de încheerea armistițiului contramandă îndată ordinul de recunoaștere, ordonă încetarea focului și făcù aceasta cunoscut comandantul i cetății Belgradgic, care se grăbi a veni să facă vizita sa la Kaludger Generalului, care plecă îndată după aceasta la Smârdan, iar Colonelul Cantili întoarse vizita Caimacamului Comandant care îl primi în oraș cu toate onorurile militare pe când populația prin sgomotoase demonstrații arată cea mai vie bucurie.

În seara de 25 se dădură ordine pentru rărirea cantonamentelor căci desimea oamenilor în satul Smârdan și Inova

făcuse ca între trupele din acele sate să se ivească cazuri de tifos ¹⁾.

26 Ianuarie. — Reg. al 6-lea de călărași sosi la Cutova și Reg. al 5-lea de linie schimbă cantonamentul său dela Smârdan la Capitonovcea.

27 Ianuarie. — Regimentul 1 de roșiori a plecat din Cutova spre Nazir Mahala unde urmă a trece Dunărea spre a reintră în țară. Serviciul de ante-posturi a fost micșorat rămânând numai câte un pluton înaintea fiecărui cantonament.

28 Ianuarie. — Al 2-lea Regiment ²⁾ a plecat din Cutova pentru a trece Dunărea.

29 Ianuarie. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

30 Ianuarie. — Un escadron din al 5-lea de călărași a fost trimis la Rahova pentru a face poliția în spatele armatei, unde se făcea neorândueli de oameni reslețiți, acest escadron primi ordin că după ce și-ar termină această misie să se întoarcă la Lom Palanca spre a ține acolo garnizoană înlocuind o companie din batalionul Reg. 11 dorobanți, ce eră detașată pentru acest scop.

Comandantul brigăzei raportează dela Belgradic că în satele învecinate acelei cetăți, ar fi sosit trupe de linie sârbești, care întrebate asupra scopului venirii lor în acele localități arătară că au astfel ordin dela comanda lor superioară ; Colonelul Cantili raportând aceasta cere instrucții de atitudine ce trebuiă să aibă în fața acestor trupe. I s'au recomandat de a nu se pune în nici o relație cu ele evitând orice conflict.

31 Ianuarie. — Nimic care să intereseze operațiile militare.

1 Februarie. — Răniții și bolnavii întregului corp de vest aflându-se în ambulanțele divizionare ; transportul lor la spitalele din țară fiind găsit cu cale, spre a nu îngreuiă

1) Tifosul exantematic fusese contractat de trupele noastre mai ales la trecerea lor prin Rahova, Arcer și Lom.-Palanca (Sabin *Amintiri din războiul independenței*, pag. 162, sqq).

2) De roșiori.

prin o singură trecătoare trecerea armatei, când la încheerea păcii ea ar urmă a reintră în țară, se ordonă adunarea carelor din comunele cuprinse în raza ocupată de Divizia 2-a pentru evacuarea ambulanțelor (*sic*).

2 Februarie. — Asemenea se dădu ordin comandantului artileriei Diviziei 2-a de a trimite la Nazir-Mahala tunurile luate dela Smârdan și Inova precum și materialul de rășboiu luat în ziua de 12 Ianuarie.

4 Februarie. — Coloana de muniții divizionară primi în această zi ordinul de a trece pe malul stâng al Dunării și a se cantona la Ciuperceni.

5 Februarie. — Pentru a împușină trupele de pe malul drept al Dunării unde aprovizionările se făceau cu anevoință, se dădu ordin Batalionului al 2-lea de vânători de a trece Dunărea și a se cantona în tabăra dela Calafat; asemenea se dispuse plecarea Regimentului 6 și a 18-lea de călărași, de a se reîntoarce la diviziile din care făceau parte și de unde fuseseră detașate provizoriu la Divizia 2-a.

6 Februarie. — Cantonamentele trupelor din Divizia 2-a fură dispuse în modul următor: în Smârdan cartierul diviziei, escadronul de escortă și 6 companii din Reg. 6 de linie. In Inova Reg. 3 de artilerie, compania 2-a de geniu și 2 companii din Reg. 6 de liniie. In Capitanovce Reg. 4 de linie. In Kerimbeg Reg. al 9-lea dorobanți și un batalion din Reg. 10 dorobanți. Celalt fiind rămas la Nicopole. In Șeu Reg. 5 de linie. In Cutova un batalion din al 11-lea de dorobanți și un escadron călărași.

8 Februarie. — Un batalion din al 4-lea de linie cu stabul regimentului plăcă la Calafat. Șeful Statului Major al Diviziei merse la Vidin spre a regulă, împreună cu Șeful Statului Major General al Corpului de Vest, intrarea trupelor române în Vidin în ziua de 12 Februarie.

11 Februarie. — Comandantul corpului de vest face cunoscut dispozițiile luate pentru intrarea trupelor în Vidin. Corpurile destinate a formă garnizoana Vidinului erau: 1 Batalion din al 4-lea de linie, un batalion din al 5-lea de linie, Reg. al 6-lea de linie, Reg. al 9-lea de dorobanți, o com-

panie de geniu, 2 escadroane din al 5-lea de călărași : Generalul Cerchez era numit comandant al Vidinului, păstrând comanda diviziei sale din care celelalte trupe și brigada Cantili urmau a trece atât prin Vidin cât și pe la Vidbol pe malul stâng al Dunării.

Un ofițer din Divizie a fost însărcinat ca împreună cu un trimis din partea comandantului turc să ducă ordinul și instrucțiile pentru predarea cetății și orașului Belgradic în mâinele Românilor.

Convenția încheiată în această zi pentru predarea Vidinului și Belgradicului eră în următoarea cuprindere :

„Entre Son Excellence Izzet Pacha, Commandant de la forteresse de Vidin et Son Excellence le Général Mano, agissant au nom de son excellence le Major Général de l'armée roumaine, il a été convenu ce qui suit :

1. Le jour de l'évacuation de Vidin par les troupes impériales Ottomanes est fixé à demain 12/24 courant à midi : un seul bataillon de ces mêmes troupes restera en qualité de sentinelles jusqu'à l'entrée des troupes roumaines.

2. Les troupes impériales s'arrêteront à Vitbol et Nazir-Mahala jusqu'à ce que par les bons offices des autorités roumaines il ait été pourvu au transport des vivres des dites troupes.

3. Les troupes roumaines entreront dans Vidin demain 12/24 courant à trois heures du soir.

4. Les autorités militaires Ottomanes s'engagent à désigner aux officiers de l'armée roumaine qui se présenteront demain à 8 heures du matin les places à occuper par les sentinelles, logements et autres.

5. Les honneurs militaires seront rendus réciproquement ; l'État Major Roumain recevra le défilé des troupes impériales à leur sortie de la forteresse et vice versa l'État Major impérial Ottoman recevra le défilé des troupes roumaines à leur entrée dans la place.

6. L'autorité civile ottomane recevra les troupes roumaines à leur entrée dans Vidin afin d'assurer à ces troupes une réception cordiale et d'écarter tout desordre.

7. L'autorité civile mettra à la disposition des troupes roumaines les logements dont elle pourra disposer pour leur installation et leur facilitera les moyens de subsistance et de communication.

8. L'évacuation de la forteresse de Belgradgic se fera de la même manière que celle de Vidin, c'est à dire, les troupes Ottomanes tenant garnison dans la dite forteresse en feront la remise immédiatement aux troupes roumaines, tout en continuant à résider dans la ville de Belgradgic jusqu'au passage des troupes ¹⁾ de Vidin pour s'y rendre.

9. La commission militaire Ottomane chargée de faire la remise sous inventaire des armes, munitions et autres qu'elle devra laisser en dépôt dans Vidin sera officiellement présentée par S. Excellence Izzet Pacha au grand quartier général roumain.

10. Les troupes impériales Ottomanes qui seront cantonnées dans les quartiers de Vidbol et Nazir jusqu'à leur départ définitif pourront librement venir chercher dans Vidin les approvisionnements nécessaires, afin de ne pas entamer leur provision de route.

11. Les familles des militaires qui accompagnent les troupes impériales ottomanes devant devancer d'une nuit la troupe à son départ des étapes de Vidbol et Nazir, ne seront nullement inquiétées par les autorités militaires roumaines à leur passage. Quant aux familles des militaires qui resteront dans Vidin en attendant la libre ouverture de la navigation Danubienne, il leur sera accordé par les autorités roumaines toutes les facilités pour rentrer dans leurs foyers. Il en sera de même pour les familles des réfugiés.

12. L'autorité militaire roumaine se charge de munir les troupes impériales ottomanes d'une lettre ouverte, faisant titre auprès les autorités militaires Serbes, à l'effet d'assurer à ces troupes le libre passage à travers les lignes serbes, conformément à l'itinéraire fixé par l'Art. 5 du protocole de l'armistice. Fait en double pour un seul et même effet".

1) Subînfeles : ottomanes.

12 Februarie. — La 9 ore dimineața trupele ce urmau a ocupa Vidinul precum și detașamente din toate corpurile ce făcuseră investimentul se puseră în marș și se așezară pe platoul dela poarta Novoselo ; după ce trupele otomane eșind din cetate defilară pe dinaintea Marelui Cartier al armatei, Comandantul lor Izzet Pașa însoțit de Generalul Manu și de tot Statul Major Turc (trecu) în revistă trupele române care defilară pedinaintea lor și făcură intrarea lor în Vidin unde fură permise cu simpatie de populația ce în haine de sărbătoare și cu flori îi eșise înainte ¹⁾.

Izzet Pașa invită pentru seară la un banchet pe Comandantul superior al armatei române.

Trupele române fură cantonate : Reg. 5 de linie și 1 Batalion din al 4-lea și 1 din al 6-lea de linie, compania de geniu și 2 escadroane de călărași în oraș. Un batalion din al 6-lea în Cetate, Reg. al 6-lea ²⁾ în cazarmele exterioare. Statul Major al Diviziei la Mitropolie sau Episcopatul din oraș.

13 Februarie. — Comandantul pieții a fost organizat cu ordinul de zi No. 6, Comandant al pieții s'a numit Lt.-Colonel Cotruț, Maiorul Paraschivescu ca pretor cu ordinul No. 725 și s'au dat instrucțiunile necesare pentru facerea poliției și înlăturarea conflictelor dintre musulmani și creștini, acești din urmă având mare aplicare a-și răsbună multe nedreptăți din trecut și a-și face singuri dreptate. Cartierul Pretorului fu așezat la conacul administrației civile. Pretorul aveă ordin a se înțelege cu Siri Pașa, administratorul civil, asupra tuturor neînțelegerilor fără a se amesteca în administrația orașului.

Colonelului Herkt, Comandantul artileriei, s'a dat ordinul No. 719 de a vizita toate magaziile, bateriile și arsenalul făcând un inventar de materialul rămas și asigurând prin garde paza lui.

Șeful companiei de geniu fu însărcinat a primi stația telegrafică și tot materialul aflat în ea.

1) Descrierea detaliată la Lahovary (*o. c.*, pp. 351—357) și în Notele unui ofițer norvegian (*o. c.*, pag. 65).

2) De călărași.

14 Fevruarie.—Guvernatorul rusesc, Colonelul Titoba, sosi la 14 Februarie în Vidin și se prezintă comandantului diviziei.

Vederile Marelui Cartier General nefiind fost făcute cunoscut comandantului cetății, care urmă a cunoaște caracterul ce voi a se da ocupației, Generalul Comandant face următorul raport care descrie pe deplin situația.

„Cu ordinul D-voastre No. 854 ați binevoit a 'mi comunica numirea mea ca comandant al Cetății Vidinului, pe lângă acel ordin însă nu am primit nici o copie măcar după convenția încheiată pentru ocuparea acestei cetăți (copia s'a primit la 15) din care ași fi putut vede a care sunt condițiile de evacuare a cetății de către trupele turcești, care sunt măsurile de luat pentru primirea materialului de războiu, nici instrucții asupra conduitei ce am de ținut și relațiilor ce voi avea cu autoritățile constituite turcești, sau asupra modului cum în viitor se vor constitui. Pentru a putea înălătură inconvenientele ce neapărat ar putea rezultă din această lipsă de instrucții ce m'ar nevoi la fiecare moment să mă refer la D-voastră pentru rezolvarea celor mai mici chestii ce s'ar prezentă, vă rog Domnule General, să binevoiți a-mi preciză în mod neîndolenic linia mea de purtare, măcar în următoarele cazuri, fără a le enumără pe toate căci mi-ar fi cu neputință a le prevede.

1. Am găsit aici o autoritate turcească civilă constituită cu poliția ei, cu tribunalele ei, întru cât sunt eu dator a da ajutor(ul) forței măsurilor polițienești și sentințelor date de acea autoritate, când ele nu sunt executate de acei pe care acele măsuri îi privesc, mai cu seamă când ei după uz, poate rău, dar care este uz, se adresează la mine ca autoritatea cea mai mare militară apelând în contra nedreptăței ce li s'a făcut.

2. Alături cu acea autoritate civilă turcească se ridică acum o altă autoritate civilă rusească, care și ea pretinde să administreze în numele unor convenții trecute între statul rusesc și al nostru; convenții pe care eu nu le cunosc; acel administrator rus cere să 'i recunosc lui autoritatea pe când eu nu am nici un ordin în această privire. In caz de conflicte

între acele autorități — pentru cine credeți că ar trebui să mă pronunț?

3. Garnizoana turcească din Vidin a părăsit în parte orașul și se află tăbărâtă în apropierea lui și sub arme. Este de prisos să vă spun că efectivul ei este mai mare decât efectivul garnizoanei noastre.

Pentru ca ea să poată să-și urmeze drumul după cum eu singur doresc, spre a se depărta acest element de desordine, Comandantul trupelor turcești îmi cere aproape 700 care pentru transportul munițiilor și al proviziilor; după ordinele anterioare nu am dreptul de a rechiziționa care de transport mai cu seamă pentru a le trimite la așa distanță.

Pentru a găsi un număr așa de mare a căror stăpâni cu bună tocmeală nu ar voi să urmeze armata turcă, trebuie un timp îndelungat, admițând că lucrul ar fi cu putință și tot timpul acesta să ținem în coastele noastre o armată nu amică și destul de numeroasă. Pot dar călta ordinele anterioare și să rechiziționez numărul de care cerut de Comandantul Turc?

4. Din svon aud că armata turcească poate să ia cu dânsa cât material de războiu va putea. Poate că o parte din carele ce cere să fie menite pentru a uză cu prisosință de această latitudine dată. Intrucât ași putea eu împiedică abuzul?

5. Aci se află un arsenal, un muzău, obiectele aflate în ele sunt oare exceptate din cele ce pot luă turcii în retragerea lor? Până la o decizie clară, am pus garde la acel arsenal și muzău, în lipsă însă de instrucții nu știu însumi dacă nu am făcut cu aceste măsuri un abuz de putere pe care am căutat să-l micșorez dând explicații delicate, dar îngăimate comandantului turc.

6. Tot din svon aud că toate proviziile de hrană aflătoare în magaziile administrației militare turcești au și început a le da cu inventar unui agent rus, care zice că le primește pentru o companie de cale ferată. Lucrul se pare cam încurcat, ce trebuie însă să fac eu ca să împiedic ca administrația noastră să nu fie lipsită măcar din o parte din acele provizii la care poate ar avea și ea drept.

7. Administrația militară turcă voește să vândă furajele ce prisosește peste trebuințele ei și cu prețul acelu furaj să-și caute bolnavii din spitale și să se repatrieze cei însă-nătoșiti. Administrația rusă pare a avea ochiul asupra acelu furaj de care și noi avem o mare trebuință. In caz de neîn-telegere ce a-și avea de făcut?

8. Ofițerii sârbi s'au prezentat la mine și îmi anunță cu-rând venirea Comandantului lor. In caz poate puțin pro-babil când și trupe sârbe ar voi să intre în Vidin, care ar trebui să fie atitudinea mea în fața lor.

După cum am avut onoare a vă supune dela început a-cestea sunt numai cazuri pe care le pot prevedea și care do-vedesc că în lipsă de niște instrucții precise, dacă ași fi nevoit a lua vre-o decizie înainte de a-mi veni deslegări ce nu tot-d'auna ași putea să le accept, se poate întâmpla ca vederile mele să nu fie întocmai acele ale D-voastră, sau ale Guver-nului, ceea ce m'ar expune la o răspundere, cu atât mai mare, cu cât acele vederi măcar generale nu 'mi sunt de loc cu-noscute“.

15 Februarie. — Comandantul Brigadei 1-a, Colonel Can-tili, raportează că a ocupat cetatea și orașul Belgradic după ce au încheiat cu Comandantul turc o convenție analoagă cu cea încheiată pentru predarea Vidinului.

S'au completat instrucțiile anterioare, recomandând Co-lonelului Cantili bunele relații cu autoritățile turcești, a nu rechiziționă nimic dela locuitorii din oraș, a procura garni-zoanei înlesniri la plecare.

S'au dat ordine Șefului Regimentului al 5-lea Călărași, de a adună 260 care pentru transportarea materialului garni-zoanei turcești eșite din Vidin la plecarea lor spre Salonic.

16 Februarie. — Comandantul Rahovei arată că co-loana de muniții divizionară rămasă acolo din lipsă de cai, poate acum plecă, râul Ogost putând fi trecut.

I s'au dat ordinul No. 966 de a face ca acea coloană să treacă Ogostu și să vie la Nazir-Mahala unde va trece Du-nărea.

17 Februarie. — Raportul No. 791 a fost adresat Marelui

Cartier în privința greutăților ivite pentru primirea materialului de războiu al Vidinului :

„Astăzi 17 Februarie ora 10 dimineața Siri Pașa, administratorul civil al Vidinului, ne-au prezentat comisia însărcinată, de fostul guvernator al cetății, cu predarea materialului de războiu din cetate ; la rândul meu i-am prezentat comisia orânduită de mine și compusă din Colonelul Herkt Comandantul Artileriei Divizionare, S. Intendentul Vrabie și Majorul Macarovici ¹⁾ din Artilerie. Această formalitate îndeplinită Siri Pașa ne-au cerut ca să fac ca și armata rusească să fie reprezentată în comisie prin delegați ce aş invită dintre ofițerii ruși aflați în Vidin. Eu i-am răspuns că în această cetate nu este nici o altă autoritate militară decât cea română, că acei ofițeri ruși nu au nici un caracter oficial și că prin urmare nu pot satisface această cerere.

Siri Pașa a întâmpinat că în ordinele ce are pentru predarea materialului, se zice că acest material să fie predat administrației rusești și de aceia crede trebuitor ca să provoace dela Constantinopole un alt ordin spre a putea începe lucrările sale. Nu am avut nimica a zice asupra acestei hotărîri, am adăugat numai, că de vreme ce cetatea se predase armatei române nu vedem nici o dificultate a i se preda și materialul. Văzând însă stăruința comisiei turcești de a se ține strict de litera ordinelor ce primise am convenit ca lucrările comisiei să fie întârziate până ce și D-voastră îmi veți da ordinul cuvenit.

18 Fevruarie. — Izzet Pașa a făcut o vizită de adio Comandantului Diviziei, care a doua zi i-au întors-o în tabăra turcească dela Vidbol.

Cu ordinul No. 964 Comandantul Corpului de Vest face cunoscut că regimentul al 5-lea de linie, Bat. al 2-lea de vânători și Reg. 1 călărași vor face parte din Divizia 2-a activă.

Marele Cartier General cu No. 640 încunoștiințează că ofițerii ruși ce sunt în Vidin spre a lua administrația ora-

1) Născut 3 Septemvrie 1843, sublocotenent 10 Iulie 1864, maior 1 Ianuarie 1876. Pompieri București. (*Anuarul 1877*, pag. 258).

șului nu pot fi recunoscuți în acea calitate până ce nu vor prezenta un ordin dela Marele Duce Nicolae aprobat de Măria Sa Domnitorul și până ce și autoritățile turcești nu vor fi fost și ele încunoștiințate de aceasta de guvernul lor.

Corpurile ce compuneau Divizia la acea epocă erau :

Brigada 1 Infanterie.

Reg. al 7-lea de linie, al 14-lea Dorobanți, al 16-lea Dorobanți, Bat. 2 vânători.

Brigada 2-a. Reg. al 4-lea de linie, al 5-lea de linie, al 6-lea de linie, al 9-lea de Dorobanți, al 10-lea de Dorobanți. Reg. al 3-lea de artilerie, Compania 2-a de geniu, Reg. 1-iu călărași, al 5-lea de călărași.

Cu ordinul No. 794 li s'au făcut cunoscut de a fi gata de marș pentru a reintra în țară. Reg. al 3-lea ¹⁾ s'au dat ordin ca coloana de muniții ce trecuse la Ciuperceni să plece la Craiova așezându-se la bariera Bucovățului.

19 Februarie. Cu ordinul No. 1029 Comandantul corpului ²⁾ face cunoscut că Divizia 2-a va putea începe trecerea Dunării îndată ce Divizia 4-a va fi terminat mișcarea sa și că s'a dat ordin Diviziei 1-a de a înlocui la Vidin și Belgradic trupele ce vor plecă.

S'au dat ordinul No. 830 Brigadei 1-a de a plecă din Belgradic la 21 nelăsând în acea localitate decât un singur batalion care va fi mai târziu schimbat de Divizia 1-a.

Cu ordinul No. 853 s'a făcut cunoscut Regimentului 3 de artilerie că va începe trecerea la 21 la Nazir-Mahala.

Cu ordinul No. 892. s'a recomandat Regimentului 5 de linie că la 20 Februarie să înceapă trecerea dela Vidin la Calafat cu un vapor turc, ce administrația otomană îl pusesse la dispoziția armatei române.

Batalionului 1 din Reg. al 4-lea rămas în Vidin i s'a ordonat a pleca la 20 cu șlepurii remorcate din Vidin, a trece în aceeași zi printrabăra dela Calafat de unde întrunindu-se cu al 2-lea batalion se va îndreptă spre Craiova.

1) De artilerie.

2) De Vest.

Reg. al 9-lea Dorobanți se trece în Divizia 1-a și urmă a plecă din Vidin la 22 spre a trece la Calafat.

20 Fevruarie. — S'a regulat plecarea Companiei a 2-a de geniu și Reg. 6 de linie pentru a doua zi la 21 Fevruarie, o companie din acest regiment al 6-lea rămăsese la Verbița pentru paza materialului luat dela Plevna. Reg. 10 Dorobanți primi asemenea ordin ca tot la 21 să părăsească cantonamentul din satul Kerembeg și în acea zi după amiază să treacă la Calafat. Un batalion din acest regiment se află încă la Nicopole.

Bat. 2-lea vânători ce se află încă în tabăra Calafat i se dădu ordin ca la 22 Fevruarie să se pue în marș spre Craiova și de acolo a intră în Brigada 2-a.

Regimentelor 1 și 5 călărași li-s'a dat ordin de plecare, cel 1-iu la 24 Fevruarie și al 5-lea la 23 din cantonamentele lor dela Poiana și Ciuperceni. Regimentul al 5-lea călărași urmă a lăsa un escadron de escortă la cartierul diviziei.

Marșutul acestor corpuri este cel alăturat care s'a comunicat Corpului de Vest, încunoștiințându-l că la 28 Fevruarie, întreaga divizie va intră în Craiova, unde își va luă cantonamentele.

Marșul Corpurilor din Divizia 2-a din Vidin și Belgradic la Craiova.

	F E V R U A R I E			
	20	21	22	23
Brig. 1 și Reg. 7-lea	Belgragic	Vertob	Vidbol	Poeana
Reg. 14 Dorobanți	Belgragic	Vertob	Vidbol	Poeana
Reg. 16 Dorobanți	Belgragic	Vertob	Vidbol	Poeana
Bat. 2 vânători	Calafat	Calafat	Moșăței	Giubega
Brig. 2, Reg. 4 linie	Calafat	Moșăței	Giubega	Repaus
Reg. 5 linie	Golenți	Galicia	Repaus	Radovan
Reg. 6 linie	Vidin	Maglavit	Repaus	Giubega
Un Bat. 10 Dorob.	Kerimbeg	Calafat	Moșăței	Perișor
Reg. 3 artilerie				
Compania 2 geniu	Vidin	Maglavit	Repaus	Giubega
Reg. 1 Călărași	Poeana	Poeana	Poiana	Băilești
Reg. 5 călărași	Vidin	Ciuperceni	Seaca	Siliștea
Ambulanța diviz.	Vidin	Vidin	Calafat	Calafat

	F E V R U A R I E				
	24	25	26	27	28
Brig. 1 și Reg. 7 Reg. 14 Dorob. Reg. 16 de Dorob. Bat. al 2 vânător. Brig. 2-a, Reg. 4 linie Reg. 5 linie Reg. 6 linie Un Bat. al 10-le Dorohanți Reg. 3 artilerie Comp. 2-a geniu Reg. 1 Călărași Reg. 5 călărași Ambulanța div.	Băilești Băilești Băilești Repaus Radovan Livezi Radovan Repaus Radovan Lipoveni Repaus Moșăței	Repaus Repaus Repaus Radovan Popoveni Repaus Livezi Palilula Livezile Repaus Liv. de jos Ciubega	Intorsura Intorsura Intorsura Livezile Repaus Repaus Repaus Repaus Repaus Valea biser. Repaus Radovan	Podari Podari Podari Repaus Repaus Repaus Repaus Repaus Repaus Repaus Podari	Ișalnița Albești Ișalnița Troaca Craiova Șimnic Craiova Ișalnița Craiova Cernele Bucovăț Craiova

21 Februarie. — Comandantul Corpului de Vest face cunoscut că se mută Cartierul Corpului din Belarada la Calafat.

Comandantul Diviziei înștiințează corpurile că Cartierul Diviziei se va afla la 20, 21 și 22 Februarie în Vidin, la 23 și 24 în Calafat, la 25 Băilești, la 26 la Radovan, la 27 la Podari, la 28 în Craiova.

Prefectul de Dolj fu înștiințat de acest marș al trupelor în districtul său pentru ca autoritățile administrative să le îlesnească cartiruirea și aprovizionarea obiectelor necesare de hrană.

Pentru îlesnirea trecerii trupelor din Brigada 1-a peste Dunăre, s'a dat ordin Comandantului acelei Brigade a îndreptă 3 batalioane prin Vidin și numai celelalte 4 batalioane să treacă pe la Nazir-Mănala.

Primindu-se ordinul Corpului de Vest că în considerația lipsei de furaj în Craiova, regimentele de călărași să rămâie în cantonamente în jurul Calafatului, s'a dat ordin Regimentului 1 a rămâie în Poiana și a 5-lea la Ciuperceni până la al 2-lea ordin.

Din 1-iul, escadronul al 4-lea se va duce la Craiova cu car-

tierul corpului și din al 5-le, aescadronul al 2-lea va însoți cartierul Diviziei.

22 Februarie. — Trupele menite a părăsi Vidinul în acea zi plecară fiind înlocuite de Reg. 1 de linie din 1-a Divizie.

23 Februarie. — Comandantul Diviziei împreună cu Statul Major și cu un Batalion din al 7-lea delinie părăsiră Vidinul pe vaporul turcesc, populația din oraș împreună cu toate autoritățile se aflau la port urându-le bună călătorie. Siri Pașa și alte notabilități din Vidin însoțiră pe Generalul Comandant până la Calafat de unde se întoarseră cu acelaș vapor.

24 Februarie. — S'a făcut cunoscut Marelui Cartier General că Guvernatorul turc din Vidin a comunicat răspunsul venit din Constantinopol, prin care Guvernatorul Central recomandă comisiei ca materialul din Cetate să fie predat administrației rusești.

25 Februarie. — La 8 ore dimineața Comandantul Diviziei cu întregul Cartier au plecat din Calafat și au sosit la 3 ore seara în Băilești.

26 Februarie. — Primindu-se știrea că la Arcer Palanca Bulgariei ar fi dat foc caselor turcești, s'au dat ordin Regimentului 1 de Călărași a trimite acolo un detașament, iar cu restul regimentului să plece a doua zi la Moțaței, unde să aștepte alte ordine : Reg. 5 Călărași de a lăsa la Rahova 9 Călărași pentru serviciul acelei garnizoane. La 9 ore dimineața Cartierul Diviziei a plecat din Băilești și la 3 ore după amiază se află în Radovan.

27 Februarie. — Cartierul Diviziei plecat la 9 ore din Radovan sosi la 1 d. a. la Livezi ; toate trupele erau sosite în Podari și în comunele învecinate. S'a făcut cunoscut atât Comandantului Diviziei 1-a teritoriale cât și Primăriei din Craiova că a doua zi la ora 1 trupele ce compun Divizia 2-a activă au să intre în Craiova spre a lua cantonamentele lor în acel oraș și în comunele învecinate dând efectivul trupelor de cuartiruit.

Cu ordinul de zi No. 9 următoarele dispoziții au fost comunicate pentru intrarea trupelor în Craiova :

„Măine la 28 Februarie ora 1 d. a. trupele Diviziei urmând a intra în Craiova și a se împărți în diferite cantonamente ce li sunt destinate se ordonă următoarele :

„1. Ținuta trupei va fi în mantale, trupele de linie având chipiurile desvelite, drapelurile, fațioanele și jaloanele vor fi asemenea desvelite, ofițerii vor fi în tunici dacă timpul va permite.

„2. La 12½ toate trupele vor fi așezate în coloană de marș pe semi plutoane, Artileria pe secții dela bariera orașului pe șoseaua spre podul Jitianului, -- Brigada 1 va fi în cap. Bat. 2-lea vânători, Reg. 7 linie, al 14-lea și al 16-lea de dorobanți ; muzica Reg. al 7-lea va merge în capul coloanei și la defilare va cânta până la trecerea întregii brigade. Artileria va urmă după 1-a brigadă și vor defilă câte un tun din cauza strâmtoarei stradelor.

„Muzica Reg. al 5-lea va merge dela barieră în urma celei din urmă despărțiri a brigadei 1-a și va cânta pe timpul defilării artileriei și a companiei de geniu care urmează imediat artileria.

„După Compania de Geniu va urmă Brig. 2-a, Reg. 4, 5 și 6 de linie, și al 10-lea de dorobanți ; muzica Reg. al 5-lea va înceta de a mai cânta când se va apropia Brigada 2-a fiind înlocuită de muzica Reg. al 4-lea până la trecerea acestui regiment. Va reîncepe a cânta la trecerea corpului său și în urmă va plecă cu regimentul său înlocuită fiind de muzica Regimentului 6 care va cânta și la defilarea regimentului al 10-lea de dorobanți și la ambulanța care închide marșul.

„3. Regimentul al 3-lea de artilerie, al 4-lea și al 6-lea de linie și compania de geniu urmând a fi cantonate în Craiova, vor trimite de astăseară câte un ofițer și furier trebuitor în oraș pentru a le pregăti cartiruirii adresându-se pentru aceasta la Primărie și la Comandantul pieții, cărora le vor trimite situații de efectivul trupei și al ofițerilor ce urmează a se cartirui.

„Indată după defilare aceste corpuri vor apucă pe stradele următoare : Reg. al 3-lea artilerie pe strada Teatrului pentru a se îndreptă fără a se opri la Obor pentru a-și așeza parcul

și în jurul căruia își va cartirui oamenii și caii. Regimentul al 4-lea de linie pe strada Primăriei, Regimentul 6 de linie pe strada Lipscani, Compania de geniu pe strada Teatrului așezându-și parcul în piața Halei. Ambulanța pe strada ce duce la Colegiu ¹⁾ îndreptându-se spre spitalul militar, se va așeza ambulanța. La intrarea trupelor pe aceste strade laterale ele vor merge cu pasul mare spre a nu opri coloana prin mișcarea lor.

„4. Trupele ce urmează a fi cantonate în satele învecinate se vor îndreptă :

Brigada 1-a afară de Regimentul al 14-lea spre bariera Severinului, Reg. al 14-lea spre bariera Amaradia, Reg. al 5-lea de linie și al 10-lea de dorobanți spre bariera gării la Șimnic unde au să fie cantonate.

„5. Toate căruțele corpurilor se vor îndreptă spre locul cantonamentelor lor, înainte de plecarea trupelor și pe căile următoare : Brigada 1-a pe la Popoveni, Hanu Roșu, la bariera Severinului și Amaradiei, ocolind orașul prin stânga ; ale Reg. 5-lea de linie și 10-lea de dorobanți pe drumul ce trece între Balta Verde și Mănăstirea Jitianului pe la Hanu Pannaiotescu, Cazarma Oota, bariera București, Hanul Stoicăi și Șimnic ; acele ale trupelor cantonate în Craiova vor urmă acelaș drum până la cazarma Oota în curtea căreia se vor opri și vor aștepta până ce trupele vor fi cartiruite spre a nu se rătăci prin oraș. Nici o trăsură, nici o căruță, nu va urmă coloana.

„6. Cartierul Diviziei până la 2-lea ordin se va afla la Cazarma Oota.

„7. La 2 Martie ora 2 d. a. domnii Șefi de brigade, de corpuri și de serviciu, se vor întruni la cartierul meu spre a raportă despre modul cum trupele sunt așezate, îndestulate și echipate, arătându-mi și toate greutățile ce întâmpină.

„8. Reamintesc corpurilor de a trimite situațiile la 15 ale fiecărei luni.

„9. Escadronul de escortă va fi cantonat tot în Craiova

1) Liceu.

în jurul cartierului meu, garda dela cartier va fi compusă de 1 sergent de ordonanță, un caporal și 3 soldați ca gardă, care se vor da alternativ din Reg. 4 și 6 de linie începând de mâine cu al 4-lea.

„10. Pentru serviciuri de poliție militară corpurile vor primi instrucții dela comandantul garnizoanei din Craiova.

„11. Piețele de adunare vor fi pentru Reg. de artilerie piața Oborului, Compania de geniu piața Halei, Reg. 4 de linie Strada Cazărmei, Reg. 6 de linie Strada ce duce la colegiu spre grădina Mihai Bravu, Ambulanța la Spital, Escadronul de escortă pe piață în fața cartierului meu.”

28 Februarie. — La orele 11 trupele se puseră în marș din deosebitele lor cantonamente și la 12½ se aflau la bariera Craiovei unde se ridicase un arc de triumf pe care eră înscrise numele deosebitelor localități în jurul cărora armata română se distinsese prin bărbăția sa.

Autoritățile administrative și comunale, clerul, profesorii și elevi din toate școalele, ofițerii din garda națională, cetățeni din toate clasele și doamnele din oraș așteptau acolo trupele și îndată după sosirea lor Prea Sfinția Sa Părintele Atanasie Episcop al Râmnicului și al Noului Severin s'a cântat un Te-Deum mulțumind Domnului pentru întoarcerea armatei și biruințele ei. După terminarea serviciului divin părintele Episcop în numele clerului, d. Primar al orașului și d-l Dr. Drăgescu în numele comunei, doi elevi ai școlii normale în numele tinerimei învățătoare, au felicitat armata de vitejia ei și au exprimat bucuria de a (o) vedea reîntoarsă în țară. Comandamentul Diviziei în numele trupelor a mulțumit tuturor pentru călduroasa primire ce le-a făcut, asigurând că în viitor ca și în trecut își va face datoria ¹⁾.

Această ceremonie terminată și favorizată de un timp minunat, se dădu ordinul de plecare, trupele străbătu(ră) orașul dealungul stradei Unirei în mijlocul unei mulțimi în sărbă-

1) Cu această ocazie s'a dat generalului Cerchez o cunună, care se află azi la Muzeul Militar Național, căruia a fost donată de D-I Inginer N. Cerchez, fiul generalului.

toare, a caselor împodobite cu covoare și din ale căror balcoane doamnele aruncau coroane și buchete de flori.

În colțul stradei Cogălniceanu și al stradei Unirei, Generalul Comandant se opri și primi defileul trupelor după care corpurile merseră deadreptul în cantonamentele destinate prin ordinul de zi No. 9.

Cu telegrama No. 796 s'au comunicat Ministerului cum s'au cantonat trupele.

Marele Cartier General aprobând ca și Regimentul de Călărași să vie în jurul Craiovei, s'a dat ordin Reg. 1 și al 5-lea călărași de a se pune în marș a 2-a zi, 1 Martie și de a veni în trei zile la Cernele și Mofleni unde își vor lua cantonamentele lor.

1 Martie. — Corpul de Vest fiind dizolvat, Comandantul Corpului, General Haralamb, face cunoscut prin următorul ordin de zi :

„Ofițeri, subofițeri, caporali, și soldați,

Misiunea noastră de comandant al Corpului de Vest a încetat. Plecând din mijlocul vostru am sfânta datorie de a vă arăta că singura disciplină și devotamentul vostru au învins dificultățile și privațiile de tot felul ale unei campanii de iarnă.

Bravura voastră cred că poate face admirația celor mai vechi armate căci ați împrejurat o cetate al cărei număr de baionete era mai egal cu al vostru.

Smulgând întăriri cu o rară vitejie ați silit pe inamic a fugi dinaintea voastră părăsindu-și și alte întăriri și a se închide în Vidin pe care l'ați împrejurat.

Vidinul și Belgradgicul sunt sub culorile României și misia corpului de vest împlinită.

Istoria și copiii noștri vor vorbi de corpul de vest, Țara este mândră de voi.

Din parte-mi mulțumesc trupelor corpului de vest pe care am avut onoare a-l comanda și le urez ca aceeași disciplină, devotament leal și bravură să fie singura emblemă a drapelului României”.

2 Martie. — În urma luptelor dela 12 și 13 Ianuarie

drapelul Regimentului al 4-lea de linie fusese recomandat pentru a fi decorat cu Steaua României. Până la Martie însă acea distincție nu îi fusese acordată și Marele Cartier crezând că poate s'ar fi făcut o părtinire în recomandații, întrebă, drapelurile căror corpuri au fost în foc în acele zile.

Cu raportul No. 995 i se răspunde că în foc au fost drapelul Regimentului 6 de linie și 9-lea de Dorobanți; dar s'au recomandat pentru decorat drapelul regimentului 4 de linie pentru că a pierdut în luptă 284 oameni, iar celelalte câte 70.

Cu circulara No. 980 se face cunoscut corpurilor din aceeași Divizie ca să trimită urgent direct Ministerului o situație numerică de toți rezerviștii arătând și contingentul din care fac parte, înaintând asemenea și Diviziei o situație.

Cu ordinul No. 985 se înaintează Intendenței Divizionare în original ordinul telegrafic al Marelui Cartier No. 1052, care arată că Ministerul prin ordinul No. 1864 a aprobat cheltuelile făcute cu transportul trupelor dela Vidin la Calafat cu vaporul și șlepurile turcești pentru care va prezenta compturile.

3 Martie. — Cu depeșa No. 1022 s'a cerut Comandan-tului Regimentului 9 de dorobanți a trimită un tablou de răniții în zilele de 12 și 13 Ianuarie la luarea Smârdanului.

4 Martie. — D-l Major General de Divizie Cernat cu depeșa No. 1160 face cunoscut următoarele: Informațiunile ce s'au comunicat Guvernului ca prin retragerea trupelor noastre din Belgrad și Vidin populațiunea musulmană e îngrijată, Guvernul Român a intervenit la Guvernul din Constantinopole, făcându-i cunoscut ca trupele române urmează neapărat să se retragă din Bulgaria și i-a cerut să ia măsuri pentru a asigura populațiunea din acele localități. Se crede că acele măsuri s'au luat, dar dați imediat ordine ca materialele și celelalte ce trupele noastre ar fi primit sub pază să le predea autorităților civile musulmane, din localitate în regula cu care le-au primit și chiar de acum regulați ca trupele noastre să fie de tot gata a plecă din acele

localități cu una zi înainte de a intra trupele străine destinate a ține acele garnizoane ¹⁾).

Cu depeșa No. 1049 a diviziei, expediată Comandantului Diviziei 1-a, i se pune în vedere asemenea depeșa Marelui Cartier No. 1160 și se invită să trimeată urgent ordin Majorului Jippa ²⁾ la Belgradic, ca imediat să predea materialul primit autorităților civile otomane și pe dată ce o trupă străină va sosi pentru a-i schimba să plece pentru Craiova.

Se comunică și Prefecturei Dolj cu nota No. 1123 că : Marele Cartier general cu No. 1021 ordonă ca companiile de geniu din Divizia 1-a și a 2-a să înceapă construcția șoselei între Craiova și Bechet sub comanda Căpitanului Sorescu, care se va prezenta la Prefectura județului Dolj de a lua înțelegere pentru ajutorul de zile de prestație, conform ordinului ce a trebuit să primească acea prefectură dela Ministerul de Interne.

5 Martie. — Nimic.

6 Martie. — Prin această depeșă cu No. 1147 se întrebă Marele Cartier la București, unde se află Batalionul din al 10-lea de dorobanți și compania din al 6-lea de linie rămasă la Verbița pentru paza materialului de războiu conchis pe câmpul de luptă în ziua de 28 Noembrie la căderea Plevnei.

7 Martie. — Divizia 1 teritorială prin nota No. 1675 cere un tablou de numele ofițerilor din fiecare corp ce compun Divizia 2-a activă și cu observațiile de cei în diferite absențe, care tablou s'a și înaintat cu adresa No. 1160.

8, 9, și 10 Martie — Nimic.

11 Martie. — Comandantul flotilei prin depeșa No. 424 face cunoscut că a dat ordin Comandantului Drăghicescu la Rahova ca să treacă toate trăsurile pentru transportul trupei, punându-se la dispoziție pentru acest serviciu 40 marinari și 2 ofițeri.

1) Prin trupe străine se înțeleg cele rusești.

2) Născut 27 Noemvrie 1839, sublocotenent 26 Septemvrie 1858, maior 15 Iunie 1874. Regimentul 7 Linie (*Anuarul 1877*, pag. 138).

Tot odată și Comandantul Rahovei anunțându-se de aceste măsuri luate cu depeșa No. 1319.

D-l Comandant al Diviziei 2-a a dat următorul ordin de zi cu No. 14.

„Corpurile de trupă ale Diviziei 2-a active sunt vestite că vor fi inspectate administrativ de Subintendentul Vrabie, Șeful intendenței Divizionare.

Această lucrare va începe la 15 curent și va continua până la terminarea inspecției fiecărui corp în parte.

Regimentul 4 linie va fi inspectat în ziua de 15 curent și Regimentul 3-lea de artilerie în ziua de 16, iar celelalte corpuri vor fi dreptat anunțate.

Pentru locul unde se va face inspecția, ora și celelalte detalii privitoare la această lucrare se vor anunța de Intendentul divizionar.

12 Martie. — Marele Cartier prin depeșa No. 1294 răspunde la depeșa No. 1147 că batalionul 2 din al 10-lea dorobanți se află parte la Nicopole, parte la Măgurele făcând serviciu la Spital. Iar Compania 1-a din al 6-lea de linie a plecat dela Verbița escortând materialul de războiu turcesc la Corabia și Măgurele.

S'a dat ordin sub No. 1805 Majorului Macarovicu din Corpul de artilerie conform acela al Ministerului de Războiu 2399 să inspecteze munițiile de războiu aflate asupra corpurilor ce sunt în această divizie.

13 Martie. — Prin depeșa No. 1302 Ministerul de Războiu întreabă dacă există un ordin pentru trecerea oamenilor din contingentul din 1869 în miliții ¹⁾.

Ministerul de Războiu cu depeșa No. 2931 voește să știe dacă s'au găsit mănăstiri împrejurul Craiovei pentru a forma un depou de muniții de războiu.

Se dă următorul ordin de zi cu No. 17 prin care face cunoscut corpurilor din Divizia 2-a că în curând are a se distribui Medalia „Crucea trecerii Dunării” : Corpurile sunt in-

1) Ce ironie ! Ministerul de războiu să fie nevoit a întreba comandamentele dacă e dat — *de minister* — un ordin.

vitatie a da ordin Comandanților de companie, bateriilor și escadroanelor să întocmească tablouri nominale de toți oamenii care au făcut parte din armată sub orice titlu și au trecut Dunărea fără distincție de grad, înaintându-le Diviziei până la 20 Martie inclusiv.

14 Martie. — Cu raportul No. 1323 s'au întrebat Marele Cartier General dacă milițienii din companiile de administrație se pot liberă.

Cu nota No. 1326 se înaintează Ministerului Cultelor și Instrucțiunii publice 2 pietre găsite la Belgradic în apropierea satului Bella, de dorobanții Regimentului 14, pietre ce se află (la) Brigada 1-a spre a se pune la muzeul Statului.

Cu nota No. 1327 se ordonă Regimentului al 3-lea de artilerie să trimită 4 atelaje cu 6 cai și un furgon cu 8 cai la Calafat pentru ca să aducă 4 tunuri luate la Smârdan și 3 mortiere, dându-le în primirea Diviziei 1-a teritoriale.

Prin ordinul de zi No. 19 Comandantul Diviziei 2-a active face cunoscut că urmând a absentă 10 zile, lasă comanda diviziei Colonelului Cantili, Comandantul Brigadei 1-a.

15 Martie. — Prin depeșa No. 2556 Ministerul de Războiu ordonă a se trimite urgent un ofițer de artilerie să caute împrejurul Craiovei mănăstiri în apropiere de drumul de fier și de șosea cu departare de 20 sau 40 kilometri de Craiova în care să se poată face depozite de munițiuni de război.

Prin raportul No. 1147 din 15 Martie Comandantul Brigadei 1-a, Colonelul Cantili, face cunoscut că Comandantul Batalionului 2-a din al 7-lea de linie, ce a rămas ca comandant al Belgradicului, a primit ordinul cu No. 1160 dela Marele Cartier să predea autorității turcești materialul și garnizoana ca să poată pleca cu o zi mai înainte de intrarea trupelor străine.

Autoritatea otomană a refuzat de a lua în primire.

16 Martie. — Prin depeșa telegrafică No. 4174 Ministerul de Războiu aprobă pornirea unui regiment de linie sau dorobanți la comuna Balș.

17 Martie. — S'a dat ordin No. 1349 Comandantului

Regimentului 6-lea de linie să meargă cu Regimentul la Balș, unde va cantona până la al 2-lea ordin.

S'a dat ordin No. 1350 Comandantului Regimentului 5 Călărași de a se pune în marș cu regimentul pe ziua de 18 Martie și a merge la Vulpeni unde va cantona până la al 2-lea ordin.

S'a dat ordin No. 1351 Comandantului Regimentului 1 Călărași să se pue în marș cu regimentul pe ziua de 18 Martie și să meargă la satul Balș unde va cantona până la al 2-lea ordin.

Prin depeșa No. 1437 Ministerul de Răsboiu întreabă ce regiment s'a destinat a merge la Balș și i s'a răspuns cu nota No. 1377 că 1-iu de Călărași și al 6-lea de linie.

Totodată cu nota No. 1353 se face cunoscut și Intendenței Divizionare că la 18 Martie, Regimentul 1 și al 5-lea de Călărași și al 6-lea de linie pleacă din cantonamentele ce ocupă spre a merge la comuna Balș unde vor cantona până la al 2-lea ordin, și se vor înlocui cu al 14 și 16 dorobanți și al 5-lea de linie, iar batalionul 2 de vânători va trece dela Troca la Ișalnița.

S'a dat ordinul No. 1354 Comandantului Regimentului 5 de linie să se pue în marș dela Șemnici și să vie în Craiova să ia cantonamente până la al 2-lea ordin.

18 Martie. — Prin depeșa No. 1436 Marele Cartier ordonă ca Șeful Batalionului ce ocupă Belgradgicul să lase liberă autoritatea otomană militară sau civilă a ridică tunurile sau materialul de răsboiu.

Prin depeșa No. 1438 Marele Cartier ordonă a se lăsă la Belgradgic un pluton sub comanda unui ofițer, ca să predea armatei care va veni să ție garnizoana materialul menționat prin depeșa No. 1332.

S'au dat ordinul No. 1378 Comandantului Diviziei 1, la Calafat, să execute ordinul No. 1160 al Marelui Cartier ca să dea ordin șefului ce comandă Batalionul rămas la Belgradgic din Reg. 7 linie să se pue în marș cu batalionul pentru Ișalnița lăsând acolo un pluton cu un ofițer, care va predă armatei, care va veni să ție garnizoană, materialul ce are în

primire dela turci, după care să se întoarcă și acela la corpul său, având marșutul trimis de Comandantul Brigadei I.

19 Martie. — Prin depeșa No. 331 Comandantul Regimentului 2-lea de artilerie anunță că sosește cu Regimentul la Craiova trecând spre Slatina.

Prin depeșa No. 1398 se face cunoscut d-lui General Cerchez, Comandantul Diviziei 2-a, în concediu la Iași, mișcarea de trupe făcută în lipsa sa. Regimentul 5 linie, 14 și 16 dorobanți venite din cantonamente în orașul Craiova, Regimentul 6 linie, 1-iul de călărași la Balș și al 5-lea la Vulpeni, Batalionul II de vânători a trecut dela Troca la Ișalnița, Batalionul rămas la Belgradic a primit ordin să plece la Ișalnița lăsând acolo un pluton și un ofițer să predea cetatea și materialul trupelor streine ce vor intra în Belgradic, aceasta din ordinul Marelui Cartier.

20 Martie. — Cu ordinul No. 1444 din 18 Martie, Marele Cartier face cunoscut Diviziei că deși dispusese ca Companiile de geniu 1 și 2 să înceapă construcția șoselei Craiova-Bechet, Ministerul prin ordinul No. 2590 specifică că acele companii să lucreze mai întâiu la reparația drumului între Măgurele și Corabia, precum s'a dat ordin sub No. 1416 Căpitanului Sorescu.

Prin depeșa No. 1428 Comandantul Regimentului 5 Călărași se întreabă dacă trupele în cantonamente sunt prea aglomerate la Balș și în ce sate învecinate s'ar putea rări.

S'a dat ordinul No. 1430 Comandantului coloanei de muniție al acestei divizii să trimită urgent caii coloanei la Bechet să aducă trăsurile trecute dela Rahova.

22 Martie. — Prin depeșa No. 1443 se face cunoscut d-lui General Cerchez în concediu la Iași că Marele Cartier prin depeșa No. 1496, anunță venirea M. S. Domnitorul Românilor pentru inspecția trupelor din Divizia II-a.

Prin depeșă Generalul Cerchez răspunde dela Iași la depeșile No. 1398 și 1399 că: trupele dela Balș nu trebuiesc cantonate numai în acea localitate ci și în satele învecinate.

Ordonă ca coloana de muniții sa trimită îndată caii spre

a aduce trăsurile dela Bechet, întrebând totodată și pe Marele Cartier dacă Colonelul Mavrichi mai are însărcinare acolo, sau poate veni.

Comandantul Batalionului I din al 10-lea de dorobanți prin depeșa No. 218 anunță plecarea cu batalionul din Turnu-Măgurele pentru Craiova.

23 Martie. — Marele Cartier întreabă prin depeșa No. 1612 după al cui ordin Regimentul 1 și al 5-lea de călărași s'a cantonat la Balș.

24 Martie. — Prin depeșa No. 1482 se răspunde la depeșa No. 1612 Marelui Cartier General relativ la cantonarea Reg. 1 și al 5-lea de călărași în comuna Balș, că după ordinul d-lui General Cerchez dat dela Iași.

Comandantul companiei 2-a de geniu face cunoscut că se pune în marș pentru Islaz pentru această zi.

Se face cunoscut acestei divizii că prin Inaltul Decret No. 582 dela 17 corent d-l General de Divizie Cernat Alexandru titularul Ministru, întorcându-se în țară, a reluat direcțiunea Ministerului de Războiu și interimul Ministerului de Războiu cu care a fost însărcinat d-l I. C. Brătianu Ministru de Interne și Președinte al Consiliului de Miniștrii, încetează dela arătata zi.

25 Martie. — Cu raportul No. 137 Comandantul Regimentului 10 Dorobanți face cunoscut Diviziei că la 27 Martie sosește Batalionul I din al 10-lea de dorobanți.

26 Martie. — Prin depeșa No. 1496 expediată Marelui Cartier se face cunoscut că Colonelul Mavrichi a trecut mai tot materialul la Bechet cerând autorizare a plecă din Rahova nearătându-se unde să meargă.

27 Martie. — Cu nota No. 1509 adresată Regimentului 3 de artilerie i se ordonă să trimeată urgent caii la Bechet a aduce trăsurile stricate dela Rahova.

Prin nota No. 1515 către D-l Doctor Vercescu, Șeful ambulanței divizionare, i se ordonă să arate urgent Diviziei care este numărul căruțelor de rechiziție caii și hamurile ce le-au posedat la începutul campaniei, care este numărul cailor slabi, hamuri și căruțe de reparat în afară de serviciu.

Cu ordinul No. 1516 se ordonă Șefului Regimentului 5 de linie că (pentru) trăsurile de rechiziție ale Regim. ce spune că sunt la București, s'a expediat ordin telegrafic ca să se încarce depoul și a-l aduce la Craiova cât mai urgent.

Cu ordinul No. 1517 se ordonă Comandantului Regimentului 10 Dorobanți să arate imediat Diviziei care este numărul căruțelor, cailor și harnașementelor de rechiziție ce posedă acel regiment și în ce din 3 categorii sunt : bune, de reparat și afară din serviciu.

Cu nota No. 1547 se înaintează Ministerului de Războiu raportul Căpitanului Giurescu și memoriul asupra localităților ce s'au găsit în jurul Craiovei propuse de a face depouri pentru materialul de războiu.

Prin ordinul de zi No. 35 d-l Comandant al Diviziei face cunoscut corpurilor ce compun această divizie : că fiind întors din concediu a luat comanda Diviziei.

Prin ordinul circular No. 1510 se face cunoscut trupelor cantonate în orașul Craiova că, mâine 28 Martie la ora 1 p. m. se vor afla pe platoul dela bariera Caracal în coloane de batalioane pe companii la interval de 30 pași în ținuta de campanie pentru a li se distribui „Crucea Trecerei Dunării”.

Fiecare comandant de corp va face a se aduce crucile deja primite și pentru care se recomandă totodată corpurilor ca până atunci aceste cruci nu pot fi purtate, nici de ofițeri, nici de grade inferioare.

Regimentul 3 artilerie va fi pe jos și se va pune la stânga infanteriei având ținuta în manta, chipiuri și centuroane.

Ambulanța divizionară și trenul cartierului diviziei se vor pune la stânga artileriei.

Toate trupele vor fi așezate de d-l Colonel Cantili, Comandantul Brigadei 1-a, până la sosirea mea.

Comandantul Diviziei 2-a (ss) *General Cerchez.*

Prin ordinul circular No. 1511 asemenea se face cunoscut și trupelor ce sunt cantonate afară din oraș de a se aduna la bariera Amaradiiei și a se așeza tot în aceiași ordine în

punctul unde se află calea ferată pentru a li se distribui „Crucea Trecerei Dunărei”.

Următorul ordin se dă corpurilor din această divizie :

„Urmând ca de Luni 3 Aprilie să înceapă inspecția trupelor ce compun această divizie, d-nii Șefi de corpuri sunt invitați ca în decursul săptămânei ce ne separă de această dată să exerseze trupa asupra părților reglementelor în care d-lor găsesc că trupa e mai slabă, pentru a ajunge la un rezultat mai satisfăcător. D-nii Șefi de corpuri sunt autorizați a scoate trupa la exercițiu de 2 ori pe zi, dacă d-lor vor găsi de cuviință.

„Ordinea ce vor avea trupele pentru inspecție se va face cunoscut printr'un ordin special.“

28 Martie. --- Prin ordinul circular No. 1552 corpurile din Divizia 2-a sunt invitate a arăta acestei divizii numele tuturor civililor cari au fost în serviciu vre-unui corp din această divizie și care a trecut Dunărea.

Prin depeșa No. 1553 se face cunoscut Marelui Cartier General că conformându-se ordinului No. 1668 s'au distribuit de Comandantul Diviziei 2-a în persoană „Crucea Trecerei Dunării” regimentelor 4 și 5 linie, 14 și 16 de dorobanți, 3 de artilerie, ambulanței și cartierului acestei divizii, după ce aceste trupe au fost venite în paradă și cărora Generalul Comandant le-a amintit verbal ordinul de zi No. 37 în modul următor :

„Ofițeri, subofițeri, caporali și soldați.

„In amintirea trecerei noastre peste Dunăre și a vitejștilor noastre fapte din câmpiile Bulgariei, Măria Sa Domnitorul a instituit o „Cruce” care vă va aminti vouă luptele ce ați avut a susține și urmașilor voștri jertfele și vitejia voastră.

„Purtați cu mândrie acea cruce care vă va pomeni de locurile unde ați dus steagul țării și numele de Român”.

„Să trăiască M. S. Domnitorul”.

29 Martie. — Marele Cartier prin depeșa cu No. 1702 face întrebare din ce raporturi (s'a dedus că) Colonelul Mavrichi face parte de această divizie.

Cu depeşa No. 1564 Marelui Cartier General i se face cunoscut că după căderea Plevnei Divizia 2-a a (fost) reconstituită astfel că garnizoanele și comandanții Nicopolei și Rahovei au fost puși sub ordinele Comandantului acestei divizii și care dispoziții nu sunt încă revocate.

30 Martie. — Comandantul Regimentului 10 dorobanți prin raportul cu No. 247 face cunoscut diviziei că batalionul cantonat la Șimnic s'a întrunit cu cel venit dela Turnu-Măgurele la Florești, unde se află astăzi cantonat întregul regiment.

Prin depeşa No. 1581 se face cunoscut Marelui Cartier că la 29 Martie trupele fiind adunate la bariera Caracălului li s'a amintit verbal de d-l General Cerchez ordinul de zi No. 37 și în urmă distribuit „Crucea trecerei Dunării” Regimentului 7 de linie, 10 de dorobanți și Batalionului 2 vânători.

Prin depeşa No. 1644 se cere aprobarea Ministerului de Răsboiu dacă Regimentul 5 de linie poate să-și aducă recruții din Iași.

31 Martie. — Prin raportul No. 1600 adresat Marelui Cartier General al armatei, Comandantul Diviziei arată că după ce a fost ordonată inspecția administrativă la corpurile ce compun această divizie s'au găsit multe lipsuri atât de ofițeri cât și de soldați în urma luptelor din Bulgaria și a maladiei, asemenea armătura și îmbrăcămintea s'a găsit într'o stare foarte degradată precum și căruțele de transport sunt reduse la jumătate din efectivul ce a avut. Artileria divizionară este lipsită cu mai mult de 200 cai¹⁾.

Prin depeşa No. 1609 i se răspunde Marelui Cartier General la depeşa No. 1795 ca : serviciile administrative au eliberat rezerviștii contingentului 1868 și 1869 și sunt în lucrare a se elibera și milițienii, pentru care se face cerere de a aproba reținerea în serviciu a ferarilor, lemnarilor și alți meseriași, indispensabili trenului divizionar și companiei de administrație.

1) In hârțile Herkt, aflate la Muzeul Militar Național, se află situații detaliate de cele constatăte la inspecția armamentului Diviziei II-a.

Prin ordinul No. 1632 se pune în vedere ordinul No. 1708 al Marelui Cartier General și se ordonă Regimentelor 10 dorobanți, al 7-lea de linie și al 3-lea de artilerie de a înainta Prefecturilor liste nominale de gradele inferioare ce au murit în luptele din Bulgaria.

Prin raportul No. 1638 se înapoiază Marelui Cartier General ordinul No. 1709 arătând că schimbarea din cantonamente a Regimentului 1 și al 5-lea călărași la Balș s'a fost făcut de Colonelul Cantili pe când comandantul titular al diviziei 2-a se află în concediu la Iași.

Prin ordin de zi No. 40 se pune în cunoștința corpurilor după ordinul Domnului Ministru No. 505 că rezerviștii contingentului 1868 și 1869 nu se vor liberă la vetrele lor încă ținându-se sub drapel până la al 2-lea ordin.

1 Aprilie. — Ministerul de Răsboiu prin depeșa No. 5217 ordonă desființarea escadronului mixt comandat de Căpitanul Singurof, astfelca oamenii să se ducă la corpurile lor și desconcentrarea să fie făcută pe ziua de 8 Aprilie.

Ministerul de Răsboiu prin depeșa No. 5194 aprobă cererea făcută cu telegrama cu No. 1604 pentru ca recruții Regimentului al 5-lea să vie dela Iași la Craiova cu calea ferată.

2, 3 și 4 Aprilie. — Nimic.

5 Aprilie. — Se ordonă cu No. 1774 Căpitanului V. Tomescu din al 3-lea de artilerie de a inspecta armele batalionului din al 10-lea de dorobanți și batalionului din al 7-lea de linie ce au sosit cel dintâi dela Turnu-Măgurele și cel al 2-lea dela Belgradic.

Prin ordinul No. 1776 se ordonă Șefului Regimentului 4 de linie ca în înțelegere cu comandantul Regimentului 10 dorobanți să primească jumătate din armele stricate ale aceluși regiment și a face să se repare în atelierul regimentului al 4-lea și cealaltă jumătate de armurierul Regimentului 5 de linie.

Tot asemenea note s'au adresat și Regimentului 5 de linie.

Prin ordinul No. 1679 se ordonă regimentului 1 călărași ca escadronul mixt să fie dislocat, iar oamenii și caii împărțiți în regimentul 1 și al 2-lea călărași.

6 Aprilie. — Prin ordinul circular No. 1799 se face cunoscut corpurilor că în ziua de 8 Aprilie fiind aniversarea M. S. Domnitorului și a proclamării sale se va celebra printr'un Te-Deum ce se va cânta la Biserica Madona Dudu. Un batalion din Regimentul 5 de linie, unul din Regimentul 14-lea de dorobanți, o baterie de artilerie pe jos, toate sub comanda d-lui Lt.-Colonel Iarca, în ținută de campanie, cu drapelele și chipiurile desvelite se vor afla la ora 10 și $\frac{3}{4}$ de dimineață în curtea acelei biserici așezate în fața intrării, în coloană de batalion pe companii, artileria la flancul stâng, batalionul din Regimentul 5 de linie și artileria vor fi în tunici dacă timpul nu va fi ploios.

Căpitanul Popescu Șaguna din Statul Major va ajuta pe Colonelul Iarca în așezarea trupelor.

7 Aprilie. — Prin raportul No. 71 comunicat de Regimentul 3 artilerie cu No. 445 Comandantul coloanei de muniții arată că în starea în care se află coloana și dacă ar fi să se poie în marș, n'ar putea lua trăsurile din cauza lipsei de cai ce are și o mare parte de furgoane galbene (?) au trebuințe de reparat, precum și oamenii au trebuințe de îmbrăcăminte.

Marele Cartier prin telegrama No. 2022 comunică următoarele :

„Luați imediat cele mai urgente măsuri ca : Corpurile din Divizia d-voastră să completeze efectivele cu recruții rămași din anul trecut, Regimentele de dorobanți la caz de insuficiențe se vor completa cu rezervele din 1-a și 2-a chemare. Raportați asemenea ce număr de corturi individuale lipsesc trupei.”

Se ordonă Regimentului 1 călărași cantonat la Balș a face recunoaștere înprejurul cantonamentelor aceluși regiment, adică pe valea Oltețului până la Fălcoiu mic și de acolo pe înălțimile ce formează malul drept al Oltețului, prin Reșca, Fărcășani până la Stoinești pe Olt, recunoscând toate drumurile ce merg la Caracal și Craiova dând prin o scriere detaliată pozițiile militare ce se află pe malul drept al Oltețului și pe cursul inferior al râului Teslui, precum resursele

ce prezintă satele, pozițiile din punctul de vedere militar și toate drumurile ce vin dinspre Olt în acea parte, fiecare escadron având distanța lui de recunoaștere :

Escadronul 1-iu dela Stoinești la Fălcoiu mic.

Escadronul 3 dela Fălcoiu mic la Butoiu, cu pozițiile Dumbrava și Rusănești.

Escadronul 4 dela Butoi la Balș, cu pozițiile Mărgăriteasa și Minești.

Aceste lucrări fiind terminate în două săptămâni ¹⁾.

Se ordonă Regimentului No. 5 de călărași a face o recunoaștere militară împrejurul cantonamentului aceluși regiment pe Valea Oteteliș până la Balș, astfel ca comandanții escadroanelor și ofițerii însărcinați să recunoască toate drumurile și pozițiile militare pe malul drept al Oltețului, precum satele și resursele acestora din punctul de vedere militar.

Escadroanele fiind împărțite și având fiecare distanțe și recunoașterea sa după cum urmează :

Escadronul 1 dela Balș la Oboga de sus.

Escadronul 2 dela Oboga de sus la Știrbei.

Escadronul 3 dela Știrbei la Apele seci.

Escadronul 4 dela Apele Seci la Oteteliș.

Terminându-se aceste lucrări cel puțin în 2 săptămâni.

8 Aprilie. — Prin ordinul circular No. 1843 se face cunoscut corpurilor că concediile sunt suspendate, dându-se ordin ofițerilor ce se află în concediu de a se întoarce grabnic la corpurile lor.

9 Aprilie. — Prin nota No. 631 Comandantul Regimentului 7 infanterie face cunoscut că au sosit la corp ofițerul și plutonul ce a fost lăsat la Belgradic pentru a predă cetatea și materialul de războiu armatei rusești.

Prin depeșa No. 321 Comandantul Regimentului No. 6 de linie arată că : șeful depoului aceluși regiment îl anunță din București că a primit ordin să ambaleze magia și s'o

1) Ne având pe acele vremuri o bună hartă a țării se recurgea la aceste mijloace spre a completa datele ce se aveau pe hărțile pe scară mică.

Aceste recunoașteri s'au făcut și în vederea relațiilor rele cu Rușii cari ar fi putut duce la un conflict armat.

strămure la Bistreț, roagă a se interveni ca depozitul să vie la Balș sau la Craiova.

Prin ordinul circular No. 1857 se face cunoscut corpurilor că sergenții milițieni sau rezerviști ce au fost concentrați în timpul campaniei și în acest timp s'au avansat la gradul de Sublocotenent vor fi considerați ca desconcentrați pe ziua avansării lor în miliții.

Prin ordinul circular No. 1367 se face cunoscut corpurilor din Divizia 2-a că conform ordinului Marelui Cartier General No. 2022, corpurile de linie să facă a li se trimite de îndată toți recruții rămași din anul trecut până la complectarea efectivului de 800 oameni, la caz de neajungere se vor complectă asemenea cu rezerviștii din a 1-a și a 2-a chemare; dând urgent ordine depozitelor de a-i trimite.

10 Aprilie. Nimic.

11 Aprilie. — Prin depeșa No. 2049 se face cunoscut Ministerului de Război că cele trei mortiere dela Vidin se află în Craiova la parcul de artilerie al Regimentului 3, căruia i s'a dat ordin să le expedieze pe ziua de 12 Arsenalului din București.

Prin nota No. 2052 se dă ordin Comandantului Regimentului 3 artilerie, puindu-se în vedere ordinul No. 2059 al Marelui Cartier General, ca să înainteze de urgență un tablou de lipsurile de cai ce are în acel regiment și la coloana de muniții din care va înaintă o situație în regulă de acele lipsuri.

Cu nota No. 2086 se pune în vedere Comandantului Regimentului 3 artilerie ca răspuns raportului No. 445 în privirea lipsei de cai să arate numărul trebuitor coloanei, asemenea furgoanele cele galbene să le puie în reparație de urgență în atelierul corpului sau în acel al Craiovei ce este pus la dispoziția sa.

12 Aprilie. — Prin ordinul No. 3002 se face cunoscut tuturor corpurilor din această divizie că : neîntârziat să se arate numărul revolverelor pentru ofițeri și grade inferioare ce au lipsă și care au dreptul a se primi dela stat spre a se cere trimiterea lor.

13 Aprilie. — Prin nota No. 2141 i se face cunoscut Comandantului Brigadei 1-a a da ordin ca toți rezerviștii din contingentul 1870 ce au rămas la casele lor să fie aduși la corp.

Prin această notă i se mai înaintează Marelui Cartier General raportul Comandantului Brigadei 1-a prin care este rugat a da ordin d-lui Comandant al Diviziei 4-a teritoriale de a trimite toți recruții Regimentului 14 de dorobanți din contingentul 1877 care au rămas la Bacău.

14 Aprilie. — Cu ordinul circular No. 2152 se daurelații la serbarea Sf. Învieri.

Pentru serbarea Sfintei Învieri se va face un serviciu divin la biserica Madona Dudu la orele 2 după miezul nopții, Sâmbătă spre Duminică.

La acest serviciu se vor afla toți ofițerii superiori prezenți în Craiova din corpurile și serviciile Diviziei în ținuta de companie.

La ora fixată un batalion din regimentul 4-lea de linie, unul din al 16-lea de dorobanți, o baterie de artilerie pe jos și două plutoane călărași se vor afla în curtea bisericii așezate precum au fost la 8 Aprilie; trupele vor avea drapelul și muzica, parada va fi comandată de d-l Colonel Măldărescu; îndată după terminarea serviciului învierii trupele vor intra în cartierul lor, unde se vor afla pregătite mesele. Pentru ofițerii și trupa regimentului 5 de linie și 14 de dorobanți în curtea Ianei, Regimentul 4 linie și 16 dorobanți în curtea cazărmei Oota, Reg. 3 artilerie într'un local al cantonamentelor sale, local ce 'mi va face cunoscut; la 3 ore voi vizita mesele Reg. 5 și 14, la 3½ ale Reg. 4 și 16.

În cantonamentele din satele din jurul Craiovei aceste mese vor fi prezidate de șefii corpurilor.

Afară de trupa aflată în paradă celelalte trupe vor merge la bisericile învecinate de cantonamentele lor după împărțirea ce li se va face de preoții corpurilor.

15 Aprilie. — Depeșa cu No. 642 comunicată de Reg. 16 Dorobanți cu No. 1366 din 18 Aprilie arată că Șeful depoului din Botoșani face cunoscut că depoul de acolo nu

are muniție și îmbrăcăminte de răniți pentru echiparea recruților.

Ministerul de Răsboiu prin nota No. 2176 face cunoscut că la 25 Aprilie urmează a se chema contingentul anului 1878; să dea Divizia ordin ca ofițerii aflați pe contrapagina acelei note să se afle în seara de 24 Aprilie prezenți la reședința prefecturilor notate în dreptul fiecăruia pentru a putea proceda în ziua de 29 Aprilie ca membri ai consiliului de revizie.

Prin raportul No. 650 Comandantul Regimentului al 5-lea de linie, după ordinul ce primise, face cunoscut că el a fost mijlocit la Divizia 4-a terit. pentru adunarea rezerviștilor și a oamenilor din concediu.

16 Aprilie. — S'au trimis Sergentul Costache cu 18 cai la Turnu-Măgurele pentru a aduce furgoanele diviziei trecute de la Nicopole unde rămăseseră când a trecut Divizia spre Vidin la 20 Decembrie 1877.

18 Aprilie. — Sergentul Costachi a ajuns cu furgoanele la Craiova dela T.-Măgurele. Marele Cartier General cu nota No. 2171 face cunoscut că conform ordinului Ministerului de Răsboiu No. 5814 depozitele corpurilor mai jos notate au plecat din București pentru destinațiile lor în zilele notate în dreptul fiecăruia :

Depozitul Reg. 7 linie Marți 11 Aprilie la Bistrița (Vâlcea)

„ „ 6 „ Mercuri 12 „ „ „

La 13 Aprilie depozitul batalionului de geniu la Strehaia.
Depozitul batalionului de vânători la Bistrița.

La 18 Aprilie s'a făcut ordin circular corpurilor mai sus însemnate pentru a avea în vedere zilele plecării depozitelor acelor corpuri dela București și destinația lor.

Ordinul No. 2196 Comandantul Reg. 14 dorobanți să pună la dispoziția d-lui Subintendent Torand¹⁾ 35 oameni în o singură zi pentru despachetarea unei mori de foc.

1) Născut 24 Iunie 1833, primit locotenent 25 Martie 1857, subintendant 24 Decembrie 1871. (*Anuarul 1877*, pag. 231).

19 Aprilie. — Ministerul de Răsboiu prin depeşa No. 6331 ordonă plecarea până în 24 ore la Iaşi a Căpitanului Crămlău ¹⁾ din 1-iul Călăraşi pentru a lua comanda jandarmilor de acolo.

Cartierul General prin nota No. 2258 face cunoscut tuturor diviziilor ca trupele să se ocupe continu de instrucţia teoretică ca şi practică în tot ce priveşte reglementele militare şi tirul.

20 Aprilie. — Ministerul de Răsboiu prin depeşa No. 5402 face cunoscut comandanţilor de divizii să nu trimită recruiţii Regimentului de călăraşi şi Dorobanţi ci numai ai Regimentelor de linie.

22 Aprilie. — Marele Cartier General cu nota No. 6162 face cunoscut că. d-l Colonel I. Algiu, Şeful de Stat Major al Diviziei 2-a, este trimis în Grecia pentru îndeplinirea misiunii ce M. S. Domnitorul, Augustul nostru suveran şi mare Căpitan, l'a însărcinat :

Prin telegrama No. 6485 Ministerul de Răsboiu cere a i se face cunoscut ofiţerii miliţieni ce sunt concentraţi în această divizie şi serviciile ce îndeplinesc. Domnul Comandant al Diviziei a dat ordinul de zi No. 62 în cuprinsul următor :

„Pe timpul de repaus ce avem în urma unei obositoare campanii este în interesul şi al sănătăţii oamenilor şi al moralului şi instrucţiei lor de a nu-i lăsa într'o neacţie vătămătoare, de acum am ordonat zilnicele exerciţii, dar pentru ca aceste exerciţii să fie şi mai instructive, d-nii Comandanţi de corpuri vor trebui să facă să fie precedate de teorii făcute ofiţerilor asupra aplicării practice a deosebitelor reglemente după experienţa făcută în campanie; astfel serviciul de anteposturi atât de trebuitor pentru a feri o trupă de surprindere şi a o ţine în curent de cea ce se petrece la inamic, atacul poziţiilor întărite şi trebuinţa de a se apropia de el cât se poate mai adăpostit de focurile lor şi a se arunca cu cea mai mare vigoare asupra-le, făcând pe fiecare să înţeleagă că încetarea şi retragerea sunt mult mai mortale,

1) Născut 15 Aprilie 1845, sublocotenant 26 Septemvrie 1868, căpitan 24 Aprilie 1877. Comandă escadronul de Olt. (*Anuarul 1877*, pag. 295).

etc. toate acestea pot servi la conferințele ce se vor face ofițerilor din diferite arme după specialitatea celei caracteristice (!?)”

Prin ordinul circular No. 2295 se face cunoscut unui batal. din al 5-lea de linie, unuia din al 14-lea de dorobanți, o baterie de artilerie pe jos, 2 plutoane de călărași că : Luni la 24 Aprilie se vor afla la biserica Madona Dudu unde se va cânta un Te-Deum pentru ziua onomastică a M. S. Doamna.

23 Aprilie. — Prin ordinul No. 2320 este invitat Comandantul Regimentului 3 artilerie ca la 24 Aprilie pentru onomastica M. S. Doamnei Augustului nostru Suveran și mare Căpitan se vor trage 21 tunuri la Te-deumul ce se va ține la biserica Madona Dudu.

Marele Cartier General prin depeșa No. 2400 face cunoscut d-lui Comandant al Diviziei 2-a că orice răspândire de oameni s’ar afla în corpurile acestei divizii peste Dunăre la Rahova sau la Lom (să înceteze) și să cheme îndată la corpurile lor.

Prin ordinul de zi No. 65 se face cunoscut că d-l Colonel Budișteanu prezentându-se la serviciu a luat comanda Brigadei 2-a.

Prin ordinul de zi No. 68 se face cunoscut că recruții corpurilor de dorobanți și călărași neputând fi chemați la serviciu peste rând pentru completarea corpurilor concentrate decât după un ordin ministerial și se recomandă acelor corpuri că oricând au trebuință de recruți pentru completarea efectivelor, să facă cerere diviziei spre a mijloci la Ministru aprobarea chemărei.

25 Aprilie. — Marele Cartier General prin depeșa No. 2522 ordonă ca Regimentul No. 1 de călărași ce se află în cantonament la Balș să pornească la Roșiori de Vede unde se va pune sub ordinele d-lui General Racoviță, Comandantul Diviziei 3-a.

Cu Nota No. 2410 s’a dat ordin Regimentului 1 de călărași ca pe ziua de 26 Aprilie să se pue în marș la Roșiori de Vede, unde se va pune sub ordinele d-lui General Racoviță.

26 Aprilie. — Prin ordinul No. 2398 Marele Car-

tier General face cunoscut că Regimentul al 9-lea ¹⁾ de linie trece sub comanda Diviziei 3-a din care face parte. Rămânând însă tot în cantonamentul ce ocupă.

Marele Cartier General face cunoscut prin depeșa No. 2769 că Măria Sa Domnitorul va sosi la Craiova pentru inspecția trupelor din Divizia 2-a.

Pentru aceasta :

1. Reg. al 6-lea de linie se află la gara dela Balș cu muzica și toți ofițerii pe jos.

2. La Craiova să se afle cu muzica și drapelul desvelit d-l Comandant al Diviziei împreună cu toți comandanții de corpuri precum și un pluton de escortă.

3. La Cartierul Domnesc o companie cu muzică precum și toți ofițerii superiori.

4. Inspecția se va face la 2 Mai și tot în acea zi M. Sa va porni spre Severin.

5. La gara Ișalnița se va află tot regimentul 7 linie, batal. 2 vânători și toți domni ofițeri pe jos.

27 Aprilie. — Prin ordinul No. 2434 către Comandantul Brigadei 1-a i se face cunoscut că Regimentul 7 linie și batalionul 2 de vânători să se afle la gara Ișalnița pentru a fi trecuți în inspecție de M. Sa Domnitorul care pleacă din Craiova și trece la Severin la 2 Mai.

Prin nota No. 2415 se pune în vederea regimentului 3 de artilerie că cu începere dela 28, ora 8 de dimineață să meargă la depoul de arme la localul Măcescu un ofițer și un sergent ; cel dintâi pentru supraveghere și cel al doilea să asiste la imbarcarea armelor și muniției de războiu ce se transportă la R.-Vâlcea. Asemenea s'a dat ordin Reg. al 5-lea de linie de a trimite oameni pentru a încărca acele arme și muniții ce a fost cerut prin No. 2628 de către Divizia teritorială din Craiova.

28 Aprilie — Marele Cartier General prin rezoluția sub No. 2560 pusă pe ordinul Ministerului de Războiu No. 3780

1) E o eroare, nu existau decât opt regimente. E vorba probabil de Regimentul 5 de linie ; vezi mai departe la data de 1 Mai.

face cunoscut că Divizia 2-a cu toate armele Piabody și Krnka degradate, precum și carabinele de cavalerie aflate în depozitele succursale Regimentelor și batalioanelor din T.-Măgurele să se verse urgent la Atelierul de reparații din Craiova, precum și muniția de neîntrebuințat să se verse la depozitele din T.-Măgurele.

Cu raportul No. 2438 se înaintează Marelui Cartier General tablourile de inspecția armelor corpurilor acestei divizii, arătându-se pe fiecare în parte : adică tablouri de arma infanteriei, tablouri de arma cavaleriei și numărul insuficient de armurieri pentru reparația degradărilor ce se află la arme.

Ministerul de Războiu prin depeșa No. 7200 ca răspuns la No. 2119 cere a i se arăta dacă se pot desconcentra ofițerii milițieni arătați, și dacă se pot înlocui cu ofițeri de prin corpuri, acestea rămân a fi făcute după campanie.

29 Aprilie. — Nimic.

30 Aprilie. — Marele Cartier General prin depeșa No. 2695 expediată din București ordonă a se trimite câte un ofițer să ia comanda escadronului de călărași Mehedințul din 1-iul de călărași, depozitul escadronului Dolj din al 2-lea de călărași, depozitul companiei 1-a Buliga din al 2-lea de dorobanți ; ofițerii milițieni aflați la acel depozit se desconcentrează.

Comandantului artileriei divizionare cu raportul ¹⁾No. 2538 i se fac cunoscut : diferite convoiuri cu muniție de războiu ce merg la R.-Vâlcea, se ordonă a fi escortate cu 5 soldați și un sergent din artilerie care vor porni în zilele de 2, 3, 4 și 5 Mai.

Prin ordinul No. 2540 se face cunoscut d-lui Comandant al Brigăzii 1-a ca să ordone Regimentelor 14 și 16 de dorobanți și Batalionului 2 vânători ca să trimită la cancelaria diviziei teritoriale 28 soldați sub comanda unui sergent secundat de un caporal fără raniți pentru escorta muniției de războiu dela Craiova la R.-Vâlcea.

1) Nu raportul ci : ordinul.

Regimentul 14 de dorobanți va trimite în ziua de 2 Mai, Regimentul 16 Dorobanți în ziua de 3 Mai.

Batalionul de vânători la 4 Mai.

Acești soldați vor fi îndestulați pentru 12 zile.

Comandantului brigădei 2-a prin raportul No. 2539 i se pune în vedere că regimentul 4 de linie, al 10-lea de dorobanți, (să deie câte) 28 soldați sub comanda unui sergent secundat de un caporal pentru escortarea muniției de războiu dela Craiova la R.-Vâlcea.

Regimentul 4 linie și al 10-lea de dorobanți pe ziua de 1 Mai, fără răniți, iar pe ziua de 5 Mai al 10-lea de dorobanți va trimite acelaș număr, dându-le îndestulare pe 12 zile.

1 Mai. — Comandantul Diviziei prin depeșa No. 1732 face cunoscut ordinul d-lui Major General, că regimentul 5 de linie să plece la Pitești îndată ce se va trece inspecția de Măria Sa Domnitorul.

Cu ordinul No. 2565 se pune în vederea regimentului 5 de linie după depeșa Comandantului Diviziei 3-a ca regimentul să plece la Pitești îndată după inspecția Măriei Sale Domnitorul, ce va avea loc la 2 Mai, punându-se în marș la 3 cu drumul de fier pentru Pitești, unde va aștepta ordinele Comandantului Diviziei 3-a sub a cărui ordine este pus dela ziua plecării lui din Craiova.

Comandantul Brigădei 1-a înaintează raport sub No. 386 al Comandantului Batalionului 2 vânători prin care face cunoscut că a schimbat cantonamentul pornind din satul Ișalnița și viind în satul Albești unde este obligat a pune 100 oameni în bivouac din cauza micului număr de case, însă sănătatea locuitorilor este destul de bună.

2 Mai. — Comandantul Diviziei III-a face cunoscut prin nota No. 718 de a comunica Căpitanului Rentz ¹⁾ că coloana de muniție a Diviziei a 3-a trebuie aprovizionată cu muniție de infanterie pentru arma Piabody.

Generalul Angelescu prin depeșa No. 1209 cere a i se face

1) Născut 5 Februarie 1843, sublocotenent 2 Octomvrie 1867, căpitan 8 Aprilie 1875. (*Anuarul 1877*, pag. 262).

cunoscut ziua plecării Mării Sale dela Craiova pentru Severin.

Ca răspuns la telegrama No. 1209 prin depeşa No. 2852 se face cunoscut d-lui General Angelescu că Măria Sa Domnitorul va porni la 3 Mai ora 1 după am., că merge cu un tren special.

Cu depeşa No. 2600 i se face cunoscut că Regimentul 5 de linie va plecă la 4 Mai cu drumul de fier.

Comunicându-se totodată că armele și muniția aceluși regiment s'a inspectat de Comandantul artileriei Diviziei a 2-a și rezultatul s'a înaintat Ministerului, aceasta ca răspuns telegramei No. 718.

Cu nota No. 2434 și 2567 se comunică Comandantului Brigadei 1 că Măria Sa plecând la 3 Mai la ora 1 pentru Severin, se repetă ordinul Regimentului 7 de linie și Batalionul 2 vânători de a se află la 1½ așezați cu fața spre Craiova la gară urmând a li se trece inspecția de Măria Sa, Regimentul al 14-lea de dorobanți va trimite la gara Craiova o companie cu drapelul desvelit, asemenea Comandantul Brigadei împreună cu d-nii Șefi de corpuri să fie prezenți la gară la plecarea Mării Sale Domnitorul.

Comandantului Brigadei a 2-a i se comunică că Măria Sa Domnitorul plecând la Severin pe la orele 1½, Regimentul al 4-lea de linie să trimeată la 12½ muzica și drapelul, aflându-se la gară Comandantul Brigadei împreună cu toți domnii șefi de corpuri.

Comandantului artileriei diviziei i se comunică plecarea Măriei Sale Domnitorul la 3 Mai ora 1 și i se pune în vedere de a se află împreună cu domnii ofițeri superiori la gară.

Asemenea escorta va fi compusă de escadronul de escortă al Generalului.

3 Mai. — Marele Cartier General face cunoscut că pe cât timp trupele se vor află în garnizoana Craiovei, posturile dela arestul Curții, arestul Județian, Diviziei, Depozit Bibescu, Măcescu, Cazarma Regimentului 4 de linie, Depozitul Zavarov, Depozitul dela gară, Spitalul Militar, Piața și Cazarma 1-iul de Dorobanți care acum se ocupă de garda națională, se vor ține în viitor de trupele regulate.

4 Mai. — Prin nota No. 2619 s'a făcut o întrebare șefului de depozit de muniții de războiu din Craiova, care a fost cauza de a refuzat Regimentului al 3-lea de artilerie muniția de războiu și cerându-se totdeodată a da un tablou de toată muniția ce posedă.

Cu nota No. 2607 se face cunoscut comandantului Pieții că s'a dat ordin Șefului Brigadei 1-a ca cu începere dela 5 Mai Regimentul al 14-lea de dorobanți să ocupe posturile și anume : depozitul Zavarov, depozitul dela gară și diviziiei, iar regimentul 16 dorobanți arestul curților, depoul Măcescu, și cazarma Reg. 1 dorobanți.

Totdeodată comandantului Brigadei 2-a că regimentul 4 de linie să ocupe depozitul Bibescu, arestul județian, Cazarma Reg. 4 linie, Spitalul Militar și Piața.

Cu nota No. 2616 se face cunoscut Comandantului Bat. al 2-lea de vânători ca să ia înțelegere cu Șeful Depoului de arme și munițiuni de războiu din Craiova pentru primirea armelor Piabody Martini.

Totodată i se ordonă a schimba din cantonamente venind la Craiova să ocupe cantonamentele Regimentului al 5-lea de linie.

Prin nota No. 2615 se face cunoscut Comandantului Brigadei 1-a că Batalionul 2 vânători având a primi armele Piabody Martini în locul celor ce posedă Batalionul și pentru mai multă înlesnire la o asemenea operație să dea ordin Batalionului să vie pe ziua de 6 la Craiova și să ocupe cantonamentele Regim. 5 linie, ce le au pe ziua de 4.

Marele Cartier General cu nota No. 2787 face cunoscut că concediile fiind revocate, să dea ordin a se rechemă toți ofițerii la corpurile lor, fie chiar cu certificate medicale în convalescență și nelesând decât pe acei ce ar fi în neputință de a putea face serviciul din cauza rănilor sau boalelor de care suferă.

Cu nota No. 2678 expediată dela Craiova Marelui Cartier i se trimite un tablou pentru revolverele ce sunt trebuitoare ofițerilor ce parte n'au fost primite și parte le-au pierdut pe câmpul de luptă.

„Probabil că în curând Divizia își va schimba cantonamentele sale, corpurile sunt prevenite pentru a’și organiza depozitele în Craiova, unde se vor echipa și instrui recruții până la un al 2-lea ordin. Totul va fi gata astfel ca în trei ore după primirea ordinului, orice corp să fie în stare a se pune în marș”.

5 Mai. — Marele Cartier General prin nota No. 2794 face cunoscut că voluntarii angajați pe diferite termene în timpul campaniei despre care tratează legea publicată în Monitorul Oastei No. 84 cu decretul No. 780 nu se vor putea liberă decât după desconcentrarea armatei.

Comandantul Regimentului 2 de artilerie prin depeșa No. 683 întreabă dacă s’a dat vre-un ordin Căpitanului Rentz ce comandă coloana 2-a de muniții pentru ca trăsurile ce nu au cai să rămână la Craiova și dacă este vre-un ordin al Ministrului comunicat Diviziei a 2-a în această privință.

Cu această notă expediată din Craiova Comandantul Regimentului 2 de artilerie i se face cunoscut în privința trăsurilor coloanei a 2-a de muniții ce nu au cai, că nu s’a primit nici o instrucție dela Minister, însă aceste trăsuri sunt puse în vagoane gata de a plecă la Pitești după ordinul ce a fost avut dela Șeful de Stat Major al Diviziei a 3-a.

Domnul General Angelescu prin depeșa No. 1240 comunică ordinul Marelui Cartier General No. 102 cu care cere a se pune în marș Regimentul 5 călărași pentru Caracal, unde trecând sub comanda Diviziei a 4-a, îi va raporta de ajungerea sub comanda acelei divizii la Slatina.

Cu nota No. 2647 expediată din Craiova Comandantul Regimentului 5 călărași la Vulpeni i se ordonă de a se pune în marș la 7 Mai pentru Caracal având itinerariul următor : la 7 Mai Balș și la 8 și 9 Mai în Caracal, unde ajungând se va pune sub comanda Diviziei a 3-a căreia i se va raporta la Slatina.

Ministerul de Războiu prin depeșa No. 7844 ordonă ca escadronul din Regimentul 1 de călărași aflat în Măgurele să ocupe garda la casierii și temnița județului.

6 Mai. — Prin depeșa No. 2690 expediată dela Cra-

iova Ministerului de Războiu ca răspuns la depeşa No. 7844 'i se raportează că la Măgurele nu se află nici un escadron de călăraşi în această divizie.

Comandantul Regimentului al 2-lea de artilerie prin depeşa No..... raportează că din eroare a fost dat ordin la coloana a 2-a de muniţie să rămână la Craiova, şi mijloacele la Comand. Diviziei a 2-a să ordone plecarea ei cu trenul pentru Piteşti.

Marele Cartier General prin depeşă fără număr expediată dela Calafat face cunoscut să se revoace marşul trupelor pentru destinaţia ce s'a fixat. Ele să pornească din Craiova la 9 Mai în loc de 11 cum s'a fost fixat prin 1-iul ordin.

Comandantul Regimentului al 5-lea de călăraşi prin nota No. 400 raportează că va plecà la 7 Mai, dar arată insuficienţa de 11 căruţe ce are pentru a putea pune toată muniţia de războiu a oamenilor duşi în spital şi mai cere să fie autorizat să ia 4 care de rechiziţie.

Prin nota No. 2255 adresată Comandantului gardei naţionale din Craiova se face cunoscut ca trupele din această divizie urmând a se pune în marş pentru alte destinaţii să reguleze pentru ca pe ziua de 7 Mai ora 2 toate gardele ţinute cu trupele din această divizie să fie schimbate.

7 Mai. — Prin nota No. 2743 se pune în vedere comandantului brigăzei 1-a cantonamentele ce are a ocupa cu brigada sa pe linia Curtea de Argeş.

Brigada 1-a.

Statul Major al Diviziei la Curtea de Argeş.

Statul Major al Brigadei 1-a la Curtea de Argeş.

Regimentul 7 linie la Petroşani pe râul Doamnei.

Batalionul 2 Vânători la Vălsăneşti în valea Vălsanului.

Regimentul 14 dorobanţi la Aninoasa şi Mănăstireni.

Regimentul 16 dorobanţi la Capul Piscului şi Schitul.

Şi 3 baterii de artilerie a căror cantonare va fi dată Comandantului artileriei divizionare. Itinerarul va fi următorul :

Regimentul 7 linie : 9 Mai Ișalnița-Buldești, 10 Mai Buldești-Oteteleșiu, 11 Mai repaus, 12 Oteteleșiu-Dugești, 13 Mai Dugești-Coeni, 14 Coeni, peste Cotoșmani la Dăești. 15 Mai repaus, 16 Dăești-Băbeni, 17 Băbeni-R.-Vâlcea, 18 R.-Vâlcea repaus, 19 R.-Vâlcea-Tigveni, 20 Tigveni-Curtea de Argeș, 21 Curtea de Argeș la Petroșani.

Batalionul al 2-lea de vânători : 9 Mai Ișalnița-Buldești, 10 Mai Buldești-Oteteleșiu, 11 repaus, 12 Oteteleșiu-Dugești, 13 Dugești-Tărtățești, 14 Tărtățești-Roești, 15 Roești-Dăești, 16 repaus, 17 Dăești-Băbeni, 18 Băbeni-R.-Vâlcea, 19 R.-Vâlcea repaus, 20 R.-Vâlcea-Tigveni, 21 Tigveni-Petroșani.

Regimentul 14 dorobanți : 9 Mai Craiova-Bazgarăi, 10 Bazgarăi-Belcești, 11 repaus, 12 Belcești-Fărcășești, 13 Fărcășești-Ciocâltei, 14 Ciocâltei-Cotos la Dăești, 15 repaus, 16 Dăești-Băbeni, 17 Băbeni-R.-Vâlcea, 18 repaus, 19 R.-Vâlcea-Tigveni, 20 Tigveni-Curtea de Argeș, 21 Curtea de Argeș-Vălsănești, 22 Vălsănești-Aninoasa-Mănăstireni.

Fiecare șef de unitate va observa și studiază cât se poate mai bine pozițiile și locurile pe unde merge, unde fac repaus, și unde se vor cantona. Nici o rechiziție nu se va face în marș sub responsabilitatea și aplicarea legii (*sic*).

Prin nota No. 2744 se pune în vedere Comandantului Brigadei 2-a marșul și itinerarul ce are a face, precum și cantonamentele fixate ce are să ocupe cu trupele din brigada ce comandă.

Brigada II-a.

Statul Major al Brigadei 2-a Curtea de Argeș.

Regimentul 4 linie la Merișani.

Regimentul 6 linie la Băiculești.

Regimentul 10 dorobanți la Curtea de Argeș.

Și trei baterii de artilerie (pentru) a căror cantonare se va da ordin Comandantului artileriei divizionare.

Itinerarul marșului trupelor din Brigada 2-a va fi următorul :

Regimentul 4 linie : 9 Mai Craiova-Balș, 10 Balș-Arcești, 11 Mai repaus, 12 Arcești-Șerbănești, 13 Șerbănești-Călina.

14 Călina-Ohaba, 15 repaus, 16 Ohaba-Pleșoiu, pe Topolog, 17 Pleșoiu-Vărzari, 18 Vărzari prin Nițești la Merișani.

Regimentul 6 linie : 9 Balș-Arcești, 10 Arcești-Șerbănești, 11 repaus, 12 Șerbănești-Calina, 13 Calina-Ohaba, 14 Ohaba-Pleșoiu pe Topolog, 15 repaus, 16 Pleșoiu-Caucești, 17 Caucești, prin Tutana la Baiculești.

Regimentul 10 dorobanți : 9 Florești-Balșița, 10 Balșița-Isvoru, 11 repaus, 12 Isvoru-Străjești, 13 Străjești-Drăgășani, 14 Drăgășani-Aurești, 15 repaus, 16 Aurești-Slavitești, 17 Slavitești-Pleșoiu, 18 Pleșoiu-Vărzari, 19 Repaus, 20 Vărzari-Tigveni, 21 Tigveni-Curtea de Argeș.

Trei baterii din Regimentul 3 de artilerie : la 9 Mai Craiova-Balșița, 10 Bălșița-Arcești, 11 repaus, 12 Arcești-Drăgășani, 13 Drăgășani-Aurești, 14 Aurești-Băbeni, 15 Băbeni-R.-Vâlcea, 16 repaus, 17 R. Vâlcea-Tigveni, 18 Tigveni-Curtea de Argeș.

Coloana de muniții aceleași drumuri, aceleași zile.

Trei baterii de artilerie la 13 Mai Craiova-Bălșița, 14 Bălșița-Arcești, 15 repaus, 16 Arcești-Drăgășani, 17 Drăgășani-Aurești, 18 Aurești-Ostroveni, 19 repaus, 20 Ostroveni-Stoiceni, 21 Stoiceni-Tigveni, 22 Tigveni-Curtea de Argeș.

Nici o rechiziție nu se va face în tot timpul marșului sub responsabilitatea și aplicarea legii ce dă dreptul (?!).

Prin ordinul de zi No. 97 se ordonă corpurilor din această divizie ce mai au rezerviști din contingentul 1868 și 1869 a-i liberă pe măsură ce vin recruții contingentului 1878 fără a mai aștepta alte ordine pentru ei, aceasta conform prescripțiilor legii.

Prin ordinul de zi No. 96 s'a făcut cunoscut d-lor Comandanți ai Brigadelor ca : Marți la 9 Mai toate trupele urmează a plecă, marșul va fi după itinerarul mai sus arătat, depozitele corpurilor vor rămâne în Craiova, până la un al 2-lea ordin.

Prin ordinul circular No. 2785 s'au făcut cunoscut D-lor Comandanți de Brigadă de a încunoștiința corpurile că s'au cerut comandantului gărzi orășenești și Diviziei 1-a teritoriale ca toate posturile ce sunt ținute de corpurile active să fie ocupate de gardiști chiar pe ziua de 8 Mai.

Prin nota sub No. 2745 se pune în vedere Comandantului artileriei divizionare punerea în marș. Itinerarul artileriei și cantonamentele ce ar ocupa la Curtea de Argeș din care trei baterii au plecat odată cu brigada ¹⁾, iar 3 nu vorplecă decât după ce se va termina văpsitul (tunurilor).

În marș fiecare șef de unitate, va observa și studiază toate pozițiile ce sunt cu vederea spre a 'și putea da cont fiecare din ei la orice ocazie ce se raportează la arta militară (*sic*).

11, 12 și 13 Mai. — Nimic.

14 Mai. — Prin depeșă cu No. 2605 expediată dela Cartierul Diviziei la Biroul telegrafic poștal la Curtea de Argeș, i se face cunoscut, că orice depeșă venită pe numele Generalului Cerchez să (se) trimeată la R.-Vâlcea, iar corespondența corpurilor din Divizia 2-a, să se ție la Biroul poștal până la sosirea corpurilor.

Prin depeșă sub No. 2603 expediată dela R.-Vâlcea comandantului coloanei a 2-a de muniții la Pitești, i se ordonă să ia înțelegere cu intendența pentru transportarea trăsurilor la Curtea de Argeș prin orice mijloace.

Marele Cartier General prin depeșă sub No. 3175 face cunoscut că Compania 2-a de geniu ce se află la Craiova comandată de Căpitanul Sorescu face parte de Divizia 2-a și căruia să i se dea ordin să se pue în marș pentru Curtea de Argeș.

15 Mai. — Prin depeșă cu No. 2606 expediată dela R.-Vâlcea Căpitanului Sorescu, Comandantul companiei 2-a de geniu, dela Craiova (se ordonă) să se puie în marș în ziua de 16 Mai, urmând itinerarul următor :

- La 16 Mai din Craiova la Balș.
- La 17 Mai din Balș la Arcești.
- La 18 Mai din Arcești la Drăgășani.
- La 19 Mai repaus.
- La 20 Mai din Drăgășani la Slăvitești.
- La 21 Mai din Slăvitești la R.-Vâlcea.

1) A 2-a.

La 22 Mai repaus.

La 23 Mai R.-Vâlcea-Tigveni.

La 24 Mai Tigveni-Curtea de Argeş.

Prin depeşa cu No. 2607 expediată biroului telegrafic din Craiova i se face cunoscut că toate depeşele adresate către Generalul Cerchez, sau Diviziei a 2-a active să le adreseze tot prin telegraf la R.-Vâlcea sau Curtea de Argeş.

Prin depeşa No. 2864 expediată Ad-torului cl. III-a Ştefănescu al Ambulanţei Diviziei 2-a la Piteşti să se adreseze Intendantului local şi Prefecturei de Argeş pentru a 'i da mijloace pentru transportarea trăsurilor de ambulanţă la Curtea de Argeş.

Prin depeşa No. 2565 Comandantul Diviziei 2-a face cunoscut Marelui Cartier General că astăzi a sosit în Curtea de Argeş şi trupele vor sosi după itinerariul ce s'au fost făcut deja cunoscut Marelui Cartier General.

16 Mai. — Prin depeşa No. 128 Administratorul Ştefănescu raportează dela Piteşti că : au sosit la gară cu 11 trăsurile de Ambulanţă şi cere mijloace de transport pentru ca să meargă la Curtea de Argeş.

Printr'o depeşă fără număr d-l Colonel Cantili raportează că este oprit la Bucureşti de Primul Ministru până la sosirea Majorului General Cernat.

17 Mai. — Marele Cartier General trimite dela Craiova ordinul de zi dat de Măria Sa Domnitorul în urma inspecţiei ce a făcut trupelor recomandând de a se împărţi tuturor corpurilor din această divizie şi să citească trupelor sub arme la apelul de 11 ore.

18 Mai. — Cu notele No. 2890, 2891, 2892, 2894, 2895 şi 2896 se trimit comandanţilor de brigadă I şi II-a precum şi comandanţilor escadronului de escortă, ambulanţei divizionare şi coloanei de muniţii, 10 exemplare conţinând ordinul de zi dat de Măria Sa Domnitorul în urma inspecţiei ce a făcut trupelor, împărţindu-se tuturor corpurilor şi citindu-se sub arme la apelul de 11 ore.

Printr'o depeşă expediată dela Piteşti, Ad-torul Ştefănescu anunţă că ambulanţele pornesc astăseară dela Piteşti.

Marele Cartier General cu depeşa No. 3049 cere a i se trimită imediat cantonamentele hotărâte fiecărui corp în urma ordinului confidenţial ce comandantul diviziei a fost primit sub No. 103, arătându-se şi reşedinţa brigadelor.

Cu nota No. 2888 expediată dela Argeş Marelui Cartier General, i se dau locurile şi numirea cantonamentelor prin tabloul ce s'a alăturat.

Trimiţându-i-se totodată şi situaţia trupelor dela 1—10 Mai cu nota No. 2887

Direcţia poştelor cu nota No. 288 face cunoscut Diviziei că s'au luat dispoziţii de autorităţile superioare ca scrisorile gradelor inferioare să fie pe timpul campaniei scutite de taxa poştală cu condiţia numai să poarte ştampila regimentului din care face parte acel grad pe partea stângă a scrisorii pentru care s'a dat şi ordinul de zi sub No. . . . privitor şi conform la cererea direcţiei.

19 Mai. — Nimic.

20 Mai. — S'a dat ordinul telegrafic sub No. 2960 Căpitanului Romanov ¹⁾, Comandantul Garnizoanei R.-Vâlcea, ca îndată după ce vor ajunge şi vor predă muniţia de războiu soldaţii ce o escortează dela Craiova la R.-Vâlcea să-i pue în marş pentru Curtea de Argeş, pentru ca corpurile ce compun această divizie să poată fi complete astfel la orice moment şi orice direcţie de marş.

Ministerul de Războiu prevăzând după situaţiile a unora din companiile de geniu o lipsă de cai şi fiind luate după alte poziţii strategice care pot întrema marşuri şi diferite lucrări pe diferitele puncte ale acestor poziţii, (?!) ordonă cu nota No. 8868 prin Marele Cartier General cu ordinul No. 3263 că imediat toate companiile de geniu din toate diviziile active să înainteze situaţiile de numărul cailor absenţi şi necesari corpurilor. Astfel că prin ordinul No. 2961 Divizia a şi comunicat corpurilor copie după zisul ordinul.

1) Născut 9 Mai 1833, sublocotenent 24 Ianuarie 1864, administrator cl. I, 1 Ianuarie 1876. Comptabil la Regimentul 2 Dorobanţi. (*Anuarul 1877*, pag. 329).

S'a dat ordin de rechiziție sub No. 2967 conform legii cu rechizițiile din 24 Aprilie 1877 ca Primarul orașului Argeș să instaleze spitalul central într'una din casele ce se află afară din oraș și făcându-se tot odată cunoscut Subintendantului acestei divizii pentru a o lua în primire pe ziua de 20 Mai.

Compania 2-a de geniu fiind mutată în această divizie după plecarea diviziei din Craiova; i s'a fost dat ordin și marșut să vie să ia cantonament la Curtea de Argeș, însă astăzi Comandantul Diviziei luând noi dispozițiuni din cauza lucrărilor precum și pentru a'și putea procura subsistențele mai cu înlesnire a dat ordin Comandantului companiei să ia cantonament la Merișani, raportându-i totodată și Marelui Cartier General cu raport sub No. 2969.

În ziua de 9 Mai la orele 10½ punându-se în marș trupele ce compun divizia 2-a pe 2 drumuri pentru a veni la Curtea de Argeș, Brigada 1-a pe valea Oltețului și Brigada 2-a pe șoseaua ce duce dela Craiova la R.-Vâlcea.

Regimentul al 4-lea de linie care face parte din a 2-a Brigadă a urmat șoseaua și cum timpul eră foarte călduros, o mare parte din oameni întorși decurând din convalescența de friguri tifoide luate în jurul Vidinului și mulți din recruți neobișnuiți la marș cu ranițele, au murit 6 oameni după cum arată șeful aceluși regiment prin raportul No. 696 și Medicul aceluși corp cu raportul No. 80, prin care arată că acești oameni sunt morți numai din cauza frigurilor tifoide ce i-au expus la apoplexie cerebrale provenite din congestiunea sângelui către creier 1).

21 Mai. — Domnul General, Comandantul Diviziei 2-a, acompanyat de Comandantul Artileriei și Geniului Divizionar și Comandantul Brigăzei 1-a a mers să vadă pozițiile ce ocupă această brigadă adică dealul ce formează unghiul râului Argeș și al Vălsanului și după examinare au decisat (*sic*) să se facă lucrări pentru a se pune o baterie care să încrucișeze focurile cu o altă baterie, care poziție s'au proiectat pe dealul râului drept al Argeșului.

1) Ce ar spune medicii de azi?

Astfel că aceste baterii să bată văile râurilor și să ieie în flanc podul de peste Argeș unde trece șoseaua care se bifurcă și apucă una pe valea Argeșului și alta pe valea Vâlsanului.

21 Mai. — Nimic.

22 Mai. — D-1 General, Comandantul Diviziei 2-a, a-companiat de Comandantul Artileriei, Geniul Divizionar, Comandanții de Brigăzi și Statul Major, după ce au anunțat Marele Cartier General prin depeșa telegrafică No. 3007 s'a dus să viziteze cantonamentele, să recunoască pozițiile și să stabilească traseul șoselei, arătând că la 27 să fie la Argeș.

S'a dat ordin sub No. 3023 Comandantului Regimentului 10 dorobanți ca să ordone schimbarea gardei dela depoul intendenței de pesmeți (*sic*) care este din escorta d-lui General, cu oamenii din al 10-lea.

Comandantul depoului Regimentului 11 Dorobanți dela R.-Vâlcea, cu depeșa telegrafică No. 94, cere ce să facă cu oamenii din Batalionul 2 vânători ce au escortat muniția de răsboiu și prin depeșa No. 3023 i s'a răspuns ca să-i înapoieze la Craiova pentru schimbarea armelor.

Comandantul Regimentului 10 dorobanți cu raportul No. 609 relatează că conform ordinului verbal al d-lui Comandant al diviziei 2-a ca să se completeze regimentul fără a comptă bolnavii, răniții și dispăruții a și dat ordin telegrafic sub No. 380 la partea centrală ca să i se trimeată imediat 875 oameni pentru complectarea definitivă a acelu corp.

23 Mai. — Marele Cartier General cu depeșa No. 3653 face cunoscut Comandantului Diviziei 2-a că în ziua de 27 Mai Cartierul va fi stabilit în Pitești.

24 Mai. — Nimic.

25 Mai. — Nimic.

26 Mai. — Nimic.

27 Mai. — Marele Cartier General prin ordinul No. 3555 face cunoscut că prin Inaltul Decret No. 1197 din 19 Mai, Brigadele de călărași se indivizionează după cum urmează :

Divizia 1-a sub comanda d-lui General Radovici, etc., (copie la acte)¹⁾.

1) Lipsește.

28 Mai. — Ministerul de Răsboiu cu nota No. 8238 amintește ordinul circular No. 1080 din 11 Aprilie 877 pentru trimiterea bolnavilor în spitale, evacuarea și eșirea lor. Se ordonă a se execută de către sanitari și administratori Articolele 32, 37, 49 și 92 din ordinul circularilor citate. Pentru care s'a și dat ordinul circular No. 118.

29 Mai. — Cu raportul No. 3147 s'a făcut cunoscut Ministerului de Răsboiu că alimentele de hrană precum : pâinea, carnea, zarzavaturile, băuturile spirtoase și celelalte trebuitoare pentru hrana oamenilor au devenit foarte scumpe în satele din județul Argeș și Muscel unde sunt cantonate trupele ce compun această divizie și pentru a se putea conserva atât sănătatea cât și vigoarea oamenilor printr'un regim alimentar substanțial și fără a împovora tesaurul statului, Comandantul Diviziei cere ca pe lângă 50 bani ce are soldatul pe zi să se mai adauge 6 bani.

Comandantul Artileriei Divizionare cu raportul No. 537 arată că un număr de 10 trăsuri galbene și un furgon al coloanei de muniții rămase în Craiova la Atelierul dirijat de d-l Căpitan Mavrocordat ¹⁾ nu sunt încă reparate.

30 Mai. — S'a dat depeșa sub No. 3188 Comandantului Artileriei Craiova să răspundă că dacă sunt terminate reparațiile a 10 trăsuri și un furgon al Regimentului 3 Artilerie pentru ca să poată da ordin ca acele trăsuri să încarce muniție de răsboiu de care Divizia are trebuință.

Marele Cartier General cu nota No. 3688 trimite în copie ordinul Ministerului de Răsboiu No. 9749 din 24 Mai prin care ordonă ca recruții fiind mai toți sosiți pe la corpurile lor, să se dea ordin de către șefii corpurilor a se trimite pe la vetrele lor contingentele 1868 și 1869.

1 Iunie. — Marele Cartier General cu ordinul No. 3781 trimite copie după ordinul Ministerului de Răsboiu No. 9886 din 24/9 Mai prin care face cunoscut că corpurile legiuitoare au votat (și care este publicat în *Monitorul Oficial* No. 104

1) Născut 29 Iunie 1848, sublocotenent 29 Iunie 1868, căpitan 24 Aprilie 1877. Regimentul 3 artilerie. (*Anuarul 1877*, pag. 264).

din 12 Mai) ca recruții din contingentele 868 și 869, 870, 871, 872, 873, care au luat parte la războiul actual din 1877—78 să fie scutiți pentru toată viața de contribuțiunea Căilor de comunicație și pentru a li se putea constata acest drept se va certifica în livretul individual de către Administrație și Șefii corpurilor sosirea la corp și timpul ce au servit sub drapel.

2 și 3 Iunie. — Comandantul Regimentului 4 linie înaintează o listă subscrisă de ofițerii și gradele inferioare din acel corp dimpreună cu suma de lei 351 bani 16 pentru ridicarea a 3 monumente în memoria ofițerilor și soldaților căzuți pe câmpul de luptă, ce a avut armata Română în Bulgaria, în războiul cu Turcia din anul 1877—78.

4 Iunie. — Marele Cartier General cu nota No. 3932 înaintează un număr de nume a mai multor răniți și bolnavi din corpurile ce compun Divizia 2-a care se află pe la vetrele lor. Conform ordinului Ministerului de Războiu No. 10310.

5 Iunie. Conform ordinului Marelui Cartier General sub No. din 1 Martie, pentru ca să se împartă liste de subscriere pe la corpurile pentru ridicarea monumentelor în memoria ofițerilor și soldaților morți pe diferitele câmpuri de luptă în Bulgaria, s'au și adunat suma de șapte sute cinci zeci și unu lei și 93 bani dela ofițerii și gradele inferioare din Regimentul al 6-lea de linie, care cu nota No. 3342 s'a înaintat Marelui Cartier General pentru facerea monumentelor.

Comandantul Diviziei a 2-a de cavalerie cu depeșa No. 37 mijlocește ca Escadronul 1-iu din Regimentul 1-iu Călărași ce se află ca escortă pe lângă Comand. Diviziei a 2-a dacă este să rămâe tot în această categorie. Numai Marele Cartier General poate ordonă să rămâie, altfel să fie pornit la corp.

Comandantul Diviziei a 2-a prin depeșa No. 3398 cere Marelui Cartier General ca să se dea ordin Diviziei a 2-a Călărași să lase Escadronul din Reg. 1 Călărași atașat la această divizie unde este trebuincios pentru corespondența cu corpurile împrăștiate, pentru poliție și escortările administrative după cererile Prefecților pentru trebuințele armatei.

6 Iunie. — Marele Cartier General cu depeșa No. 4062 face cunoscut că Călărașii trimiși la Căineni pentru a aduce

cailor cumpărați din Austria se pun la dispoziția Maiorului Dobriceanu ¹⁾.

7 Iunie. — Nimic.

8 Iunie. — D-1 Comandant al Diviziei 2-a active, conform concediului aprobat de Marele Cartier General cu depeșa No. 4197, a plecat astăzi pentru orașul Craiova rămânând comanda diviziei d-lui Colonel Herkt, Comandantul artileriei Divizionare.

Ministerul de Răsboiu cu nota No. 9082 răspunde la raportul No. . . . Comandantului Diviziei No. 3147 că se aprobă pentru trupele acestei divizii No. 1 dela 1 Iunie un spor de 6 bani pe zi la alocația de hrană ce fiecare om are de 50 (bani).

9 Iunie. — Marele Cartier General prin depeșa No. 4301 face cunoscut că s'a dat ordin Diviziei a 2-a de Călărași (ca escadronul ce are) să facă tot același serviciu de escortă pe lângă Comandantul Diviziei a 2-a²⁾.

14 Iunie. — Marele Cartier General cu nota No. 4572 face cunoscut că Regimentul 5 călărași posedă 5 călărași care nu pot face serviciu, nefiind sănătoși, ordonă a se trece la trenul ambulanței Diviziei a 2-a active.

16 Iunie. — Ministerul de războiu cu nota No. 5050 face cunoscut intervenirea făcută de Ministerul Finanțelor cu adresa No. 19192 că biletele ipotecare emise în virtutea legii din 10 Iunie 1877 fiind puse în circulație în urma publicațiunii cu No. 14087 a acelui Minister în *Monitorul Oficial* No. 118 din 30 Mai trecut, ordon de a nu face nici un fel de dificultăți în primirea în plăți a biletelor ipotecare pe valoarea lor ³⁾..... ca monedă obligatorie a statului pentru care s'au dat ordin de zi pe divizie cu No. 114.

18 Iunie. — Cu raportul No. 3829 s'au făcut cunoscut Marelui Cartier General următoarele: că la inspecția făcută corpurilor s'a constatat că cartușele Batalionului 2 vânători care sunt de armă Piabody-Martiny și ale Dorobanților

1) Născut 1 Ianuarie 1832 sublocotenent 26 Iunie 1859, maior 7 Februarie 1876. Regimentul 4 Călărași. (*Anuarul 1877*, pag. 285).

2) Vezi mai sus la 5 Iunie.

3) Alb în manuscris.

care sunt cu arme Krinka nu încap în cartușiere decât 2 pachete atât din cauza grosimei cartușului cât și din împachetarea lor reglementară cu câte 12 în pachet și se cere tot odată o îndreptare.

19 Iunie. — Comandantul Brigăzii 1-a cu raportul său sub No. 1808 relatează că în urma inspecției ce au trecut Batalionul 2 de vânători, Regimentul 7 linie și al 16-lea de Dorobanți au găsit Batalionul al 2-lea de Vânători prezenți 696 din care 108 nedisponibili justificând în absența restul de 187 până la efectivul ce numără de 883 oameni.

Armele sunt în bună stare cu lipsă de fiecare armă de 40 cartușe pentru a avea numărul de 120.

Regimentul 7 linie a avut prezenți 1099 oameni în care intră 248 nedisponibili justificând și absența restului până la efectivul de 1771, care contează.

Cartușele sunt în bună stare având fiecare armă 100.

Regimentul 16 Dorobanți a avut prezenți 1586 la inspecție afară de 272 absenți care au fost justificați până la efectivul de 1898.

Armele Regimentului sunt toate bune afară de 140 și aceste stricate se repară contând astfel ca la 20 Iunie vor fi gata.

Marele Cartier General cu No. 4530 conform ordinului Ministerului de Războiu No. 11.134 trimite una sută șase zeci broșuri intitulate „Ostașii noștri” spre a se distribui gradelor inferioare ce formează corpurile acestei divizii, care s’au și distribuit cu notele No. 3887 la Brigada 1-a și 3888 la Brigada a 2-a, No. 3886 la Reg. 3 artilerie, Medicului de Ambulanță cu No. 3881, Escadronul de escortă cu No. 3882 și cu No. 3886 Companiei de geniu.

Comandantul Brigăzii 1-a cu raportul No. 1739 face cunoscut că Reg. 7 linie conform autorizațiunei Comandantului Diviziei au și părăsit cantonamentul dela Petroșani trecând la Domnești.

Marele Cartier General în nota No. 4796 face cunoscut conform ordinului Ministerului de Războiu No. 9998 că s’a instalat la Târgoviște un depozit de arme și că toate divi-

ziile ce sunt în apropiere pot vărsa la acel depozit armătura și munițiunea pentru repararea care nu se poate face în corpuri.

Marele Cartier General ordonă cu depeșa No. . . . să se dea ordin Regimentului 16 dorobanți ca să lucreze la șoseaua ce merge dela Curtea de Argeș la Câmpulung sub direcția Inginerului Stoinescu pentru care s'a dat ordin sub No. 3995 Brigăzei 1-a pentru executarea ordinului Marelui Cartier General.

23 Iunie. — Marele Cartier General cu No. 9124 comunică ordinul Ministerului de Războiu că efectivele ficșate pentru mobilizare sunt pentru un batalion de infanterie și de dorobanți 800 oameni.

Geniu 1200.

Regiment Roșiori 400—480.

Escadron călărași 120—100.

Regiment de artilerie cu coloana de muniție 1566—1400.

Pentru care s'a și făcut cunoscut comandanților de brigadă și corpurile acestei divizii cu ordinul de zi No. 191.

29 Iunie. — Marele Cartier General cu depeșa No. . . . ordonă ca să se activeze instrucția recruților astfel ca la inspecția ce se va face în curând ei vor fi în front.

S'a făcut cunoscut d-lor comandanți de brigăzi și d-lor Comandanți de corpuri ce compun această divizie că urmând ca în curând a se face inspecție de către Maiorul General, General de Divizie Cernat, să activeze instrucția recruților spre a putea fi scoși în front.

2 Iulie. — Comand. Brigăzei 1-a cu nota No. 1861 înaintează listele de subscriere ce i s'a fost trimis cu ordinul No. 1215 împreună cu suma de 263 lei și bani 80 pentru ridicarea a 3 monumente pe câmpiile de luptă din Bulgaria unde au căzut ofițerii și soldații români.

4 Iulie. — Se înaintează Marelui Cartier cu raportul No. 4266 și suma de lei 263 și bani 80 subscrisă de ofițeri și gradele inferioare dela Regimentul 7 linie primiți dela Comand. Brigadei 1-a cu nota No. 2172 pentru ridicarea monumentelor pentru ofițerii și soldații români căzuți pe câmpul de luptă din Bulgaria.

6 Iulie. — Cu nota No. 4337 se face cunoscut d-lor Comand. de Brigade și Comand. Artileriei Divizionare să ordone corpurilor să îngrijească chiar să repare efectele deosebitelor categorii aflate asupra oamenilor completându-se și dela depouri acele care lipsesc.

Se face cunoscut cu nota No. 4296 Comandantului Regimentului 10 Dorobanți că pe la 7 Iulie ora 8 dimineața Comandantul Diviziei va trece în inspecție asupra Instrucției practice Regimentul pe câmpul de exercițiu obicinuit.

S'a cerut cu raportul No. 4298 Ministerului de Răsboiu că în prevederea mișcării trupelor să autorize corpurile teritoriale a se trimite la depozitele lor toate munițiile și efectele ce le prisosesc dela liberații contingentului 870 și 871 precum și absenților.

9 Iulie. — Marele Cartier General ordonă ca după telegrama No. 5955 a nu trage la țintă spre părțile unde se află stâlpi telegrafici și a nu se circula pe poduri ori traverse pe care circulă drumul de fier.

S'a făcut cunoscut cu ordinul circular sub No. 4347 corpurilor din această divizie că Ministerul de Răsboiu după raportul Comandantului Diviziei sub No. 4298 au aprobat cu depeșa No. 6340 ca corpurile teritoriale să trimeată la depozite toată muniția ce le prisosește. D-nii Șefi ai Brigadelor să dea ordin Regimentelor teritoriale să execute aceste dispoziții și să păstreze efectele necesare, recruților ce n'au sosit.

10 Iulie. — Marele Cartier General cu depeșa telegrafică No. 5982 comunică ordinul Ministerului de Răsboiu No. 6357 că trăsurile coloanelor de muniții din această divizie să fie încărcate cu muniție de răsboiu, să meargă în București spre a o vărsa la Arsenal și trăsurile ce nu vor fi încărcate să meargă drept la Târgoviște care se vor predă comandamentului postului ce se formează acolo.

Caii ce vor lipsi dela coloane pentru mișcarea acestor mișcări se vor lua dela Regimentul 3 Artilerie.

11 Iulie. — Comandantul Diviziei aflându-se în concediu la Craiova i s'au făcut cunoscut cu depeșa No. 4435 de dispoziția luată de Minister cu ordinul No. 6357.

S'a dat ordinul sub No. 4436 Comandantului Artileriei divizionare, să ordone punerea în marș a trăsurilor coloanei de muniții, cele încărcate cu muniție de războiu pentru București, spre a o vărsa acolo, iar celelalte..... muniții se meargă direct la Târgoviște care se vor predă Comandantului Postului ce se formează acolo.

Caii ce vor lipsi dela coloane pentru mișcarea acestor trăsurii se va luă dela Reg. 3 artilerie ce comand.

Marele Cartier General cu depeșa No. 5997 comunică ordinul Ministerului de Războiu No. 14642 prin care ordonă ca consiliul de administrație al regimentelor de artilerie să aleagă caii dela coloana de muniții care sunt buni de serviciu și acei care nu mai pot servi și ar trebui vânduți, arătându-se numărul cailor de aceste 2 categorii Marelui Cartier General pentru care s'au și făcut....

12 Iulie. — Ministerul de Războiu cu ordinul No. 14473 face cunoscut că prin înalta rezoluție pusă pe raportul No. 409 Ministerul de Războiu la 8 Iulie a acordat un concediu în străinătate d-lui Colonel Algiu, Șeful Statului Major al Diviziei 2-a active, căruia i s'a făcut cunoscut cu nota No. 4431.

S'a făcut cunoscut cu depeșa sub No. 4488 Ministerului de Războiu că pentru a porni coloana de muniții trebuiesc 338 cai de artilerie, fiind că coloana nu poate înhămă cu caii ei decât 40 trăsurii din 126 și caii artileriei vor face 20 zile cu dusul cu întorsul până la București.

Marele Cartier General cu depeșa No. 5866 face cunoscut că cu începere de astăzi să se adreseze raporturile la Marele Cartier General la Ministerul din București

14 Iulie. — S'a făcut cunoscut Ministerului de Războiu No. 4524 telegrafic pentru reformarea și vânzarea a 33 cai dela escadronul trenului divizionar ce s'a cerut.

Se aprobă vânzarea lor imediat la bălciul dela Câmpulung sau să fie trimiși la București cu coloana de muniții ce pleacă.

15 Iulie. — S'a dat ordinul No. 4540 Comandantului artileriei divizionare că mâine 16 Iulie se pue în marș coloana de muniții conform ordinului No. 4436 având marșul următor :

16	Iulie	Curtea de Argeş	la	Merişani.
17	„	Merişani	„	Piteşti
18	„	Piteşti	„	Cercinaro
19	„	Cercinaro	—	Găeşti
20	„	Repaus		
21	„	Găeşti	„	Titu
22	„	Titu	„	Tărtăşeşti
23	„	Tărtăşeşti	„	Bucureşti.

şi Itinerariul dela Bucureşti la Târgovişte.

Bucureşti — Ciocăneşti

Ciocăneşti — Ghimpaţi

Ghimpaţi — Târgoviştea.

S'a dat ordin circular sub No. 4563 corpurilor din Brigada 2-a prin care se face cunoscut ca Comandantul Brig. fiind plecat în concediu de boală şi până la întoarcerea sa raporturile se vor adresa direct diviziei.

Cu ordinul No. 4587 se face cunoscut Intendentului divizionar că toţi militarii funcţionari civili aflaţi în serviciul intendenţei precum şi pe la corpurile acestei divizii vor fi des concentraţi pe ziua de 15 Iulie şi va termina până la 25 Iulie.

S'a făcut cunoscut Comandamentului Brigadei 1-a cu nota No. 4586 că Comandantul diviziei va trece o inspecţie de instrucţia corpurilor din această brigadă în modul următor :

La 18 Iulie 8 ore dimineaţa Batalionul 2 de vânători la satul Museteşti.

La 18 Iulie ora 4 p. m. Reg. 7 de linie la Satul Domneşti.

La 17 Iulie ora 8 dimineaţa Reg. al 14-lea dorobanţi la Berivoeşti pe râul Doamnei.

La 19 Iulie ora 4 p. m. Reg. 16 Dorobanţi la Câmpulung.

16 Iulie. — Cu depeşa No. 4622 s'a făcut cunoscut Ministerului de Războiu că astăzi a plecat Coloana de muniţii la Bucureşti şi va sosi acolo la 23 Iulie, dându-i-se, din cauza lipsei de cai ce are, cai dela Reg. al 3-lea de artilerie în număr de 346 cai cerându-i-se a ordona întoarcerea lor.

Iar trăsurile coloanei vor putea fi aduse la Târgovişte cu caii coloanei treptat.

17 Iulie. — Nimic.

18 Iulie. — Comandantul Regimentului al 4-lea de linie cere a i se da cinci trăsuri 11, cai și harnașamentul complet pentru aceste 5 trăsuri.

Cu raportul No. 4748 s'au înaintat Ministerului de Răsboi un proces-verbal pentru reformarea a 33 cai din escadronul 2 de tren.

Comand. Diviziei plecând prin cantonamente pentru a trece în inspecția corpurilor din Brig. 1-a, Comandantul Reg. 10 Dorobanți, rămâne Șeful cantonamentului la Curtea de Argeș.

19 Iulie. — Ministerul de Răsboi cu depeșa No. 15395 răspunde la depeșa No. 4524 că nu se aprobă vânzarea a 33 caii, ci vor sta în escadronul divizionar.

20 Iulie. — Nimic.

21 Iulie. — Marele Cartier General cu nota No. 6459 înaintează un număr de 60 exemplare „Virtutea Militară” primite cu ordinul gradelor inferioare din corpuri; care s'au și distribuit pe la corpurile ce compun aceste divizii cu ordinul circular No.

Marele Cartier cu depeșa No. 176 ordonă să se mute Regimentul al 6-lea de linie la Curtea de Argeș și Regimentul al 10-lea de dorobanți la Buești, aceste schimbări s'au făcut pe ziua de

22 Iulie. — S'a cerut Ministerului de Răsboi cu depeșa No. 4809 ca depozitele corpurilor din această divizie ce sunt la Mănăstirea Bistrița să fie transportate la Pitești fiind corespondența mai înlesnitor.

23 Iulie. — Marele Cartier General cu depeșa No. 6370 ordonă ca muniția oamenilor liberați dela trupele de linie să rămâie la corpurile lor respective.

S'a dat ordinul No. 4824 Comandantul Diviziei a 2-a să pornească la 24 la corpul său lăsând ca o escortă 1 sergent, 1 brigadier și 8 soldați, având pentru general 24 Curtea de Argeș la Pitești, 25 dela Pitești la Stolnici unde se află Statul Major Diviziei a 2-a de călărași și de unde va primi ordine 1).

24 Iulie. — Comandantul artileriei divizionare cu raportul No. 981 înaintează suma de lei 147 împreună cu o

1) Probabil că e vorba de întoarcerea la corp a escadronului de escortă al Comandantului diviziei.

listă de subscripție a oamenilor din coloana de muniții a Regimentului al 3-lea de artilerie pentru ridicarea a 3 monumente în memoria ostașilor căzuți morți pe câmpul de luptă din Bulgaria pentru independența României în războiul din 1877-1878.

Cu raportul No. 4874 s'a înaintat Marelui Cartier General suma de 147, trimisă de Comandantul Artileriei divizionare împreună cu lista de subscripție dela oamenii coloanei din Reg. 3 artilerie pentru ridicarea a 3 monumente.

25 Iulie. — Ministerul de Războiu cu depeșa No. 7040 ordonă ca depoul Reg. al 3-lea de artilerie să pornească imediat la Focșani.

26 Iulie. — Marele Cartier General cu depeșa No. 15884 ordonă ca caii dela coloana de muniții să se verse Regimentului de artilerie din care face parte coloana de muniții.

S'a dat ordin No. 4942 Comandantului artileriei divizionare să ordone imediat pornirea depoului Regimentului al 3-lea de artilerie din Craiova la Focșani.

27 Iulie. — S'a dat ordinul sub No. 4972 Comandantului artileriei divizionare conform ordinului No. 15884 caii coloanei de muniții să se verse în Regimentul al 3-lea de artilerie din care face parte coloana.

S'a făcut cunoscut cu nota No. 4946 Comandantului Geniului divizionar că la 24 Iulie ora 8 dimineața comandantul diviziei va trece inspecția asupra instrucției companiei a 2-a pe câmpul exercițiului de peste podul Argeșului.

Ministerul de Războiu cu depeșa No. 15973 ordonă ca mai înainte de desconcentrarea armatei ofițerii care sunt detașați dela corpurile lor să meargă imediat la corpuri.

28 Iulie. — Ministerul de Războiu cu depeșa No. 16086 ordonă ca depozitele Regimentelor al 4 lea și al 7 lea de linie și Batalionul 2 de vânători să pornească fără întârziere la București, iar acel al Reg. 6 linie la Galați. Pentru care s'a și făcut cunoscut corpurilor cu ordinul No. 4998.

29 Iulie. — Ministerul de Războiu cu depeșa No. 6745 face cunoscut Comandantului Diviziei a 2 a active că armata activă urmează a se desconcentra în curând, trupele teritoriale vor porni chiar de acum la partea centrală în serviciul ordonat.

Regimentul 10 dorobanți va porni din Golești la 1 August, va merge cu calea ferată până la Buzău, de aci pe jos până la destinație.

Regimentul 14 dorobanți va porni din Golești la 3 August, va merge cu calea ferată până la Buzău, de aci pe jos până la destinația fiecărui batalion.

Regimentul 16 dorobanți va porni din Leurdeni la 3 August, va merge cu calea ferată până la Buzău, de aci pe jos până la Mărășești iar de acolo cu calea ferată până la destinația fiecărui Batalion.

Corpurile care vor luă calea ferată vor precedă cu 24 ore pornirea lor cu un ofițer care va da șefului stației căei ferate indicația numărului oamenilor, cailor și bagajelor.

Se vor observa cu cea mai mare rigoare zilele și stațiile de pornire cu calea ferată indicate, fiind astfel regulată întocmirea trenurilor. Se define (*sic*) în modul cel mai absolut și se va reprimă cu severitate orice abatere ca comandantii de regimente Lt.-Colonel, maiori sau ceilalți ofițeri să părăsească trupa în marș sau a o precede sub orice motiv până la destinație.

Trupa destinată va merge pe jos, vor porni cu calea ferată până unde se va putea bagajele și oamenii bolnavi sau slabi. Batalioanele după ajungere la destinație sau în dreptul unei companii se desconcentrează pe companii, care după ajungere în complect la reședințele lor cu ofițerii și toate gradele se desconcentrează asemenea.

Oamenilor se vor da rațiile de hrană în natură din depozitele intendenței până la destinație ; iar în lipsă 0,50 bani de om pe zi.

Căruțele de rechiziție și caii lor se vor vărsa la escadronul de tren al Marelui Cuartier General împreună cu oamenii lor cari se vor considera detașați până la noi dispozițiuni. Carele necesare trupei în marș se vor luă cu plată în număr reglementar.

Conform ordinului telegrafic No. 6745 al Ministerului de Războiu, Comandantul Diviziei 2-a active a dat ordin Comandantului Regimentului 10-lea de dorobanți sub No. 4997.

Trupele din armata teritorială, făcând parte din armata activă, urmând a fi desconcentrate și pornite anume la partea centrală în serviciul ordinar, Reg. ce comandați va porni

la 31 a. c. din Bunești și seara se va află în Golești, de unde a doua zi va plecà la Buzău cu calea ferată și de acolo pe jos până la Focșani și Tecuci.

Zilele de marș vor fi următoarele :

31 Iulie dela Bunești la Golești

1 August dela Golești la Buzău

2 August dela Buzău la Călnău

3 August dela Călnău la R.-Sărat

4 August repaus

5 August R.-Sărat la Cucu

6 August dela Cucu la Focșani

7 August Batalionul de Tecuci dela Focșani la Furceni

8 August dela Furceni la Tecuci.

În marșul său Reg. cu Batalioanele când vor ajunge în locul cel mai apropiat de stabul unei companii, acea companie se duce pe calea cea mai scurtă cu căpitanul și ofițerii săi la stab și se desconcentrează imediat regulându-i serviciul său ordinar.

Este oprit sub cele mai grave pedepse ca comandantul să părăsească trupa în marș sau să meargă înaintea și la stații sau loc de desconcentrare sub orice motiv ar fi.

La 21 Iulie un ofițer va fi trimis la stația Golești spre a da Șefului stației căei ferate o situație de numărul oamenilor, a cailor și a cantității bagajelor ce au a plecà la 1 August.

Dela Buzău Regimentul va luà pentru transportul bagajelor și numărul de care necesar după reglement și cu plată.

Căruțele de rechiziție și caii lor vor transporta bagajele corpului până la Golești și de acolo regimentele vor trimite la Pitești unde le vor trece escadronului de tren al Marelui Cartier General împreună cu oamenii conducători și a celor căruțe care vor rămâne acolo detașați până la noi ordine.

Corpul va avea în marș hrana în natură din depozitele intendenței până la destinație, iar în lipsă vor avea 0,50 bani pe zi de om.

Pesmeții ordonați pe 8 zile vor fi întrebuințați și numai în caz de neajungerea lor se vor cere alții dela depozitul din Pitești.

De orice modificare adusă la acest itinerar corpul este personal răspunzător.

S'a dat ordin cu No. 4997 Comandantului regimentului al 14-lea de dorobanți (cu acelaș conținut).

Marșul va fi cel următor :

31 Iulie dela Aninoasa la Porcăreni pe râul Doamnei.

1 August din Porcăreni la Pitești

2 August din Pitești la Golești

3 August din Golești la Buzău

4 August din Buzău la Calnău

5. August dela Calnău la R. Sărat.

6 August din R.-Sărat la Cucu

7 August dela Cucu la Focșani

8 August repaus

9 August din Focșani la Mărășești

10 August din Mărășești la Adjud

11 August dela Adjud la Răcăciuni

12 August din Răcăciuni la Făraoani

13 August din Făraoani la Bacău

14 August din Bacău la Galbeni

15 August din Galbeni la Roman.

De orice modificare adusă la acest itinerar șeful corpului va fi răspunzător.

S'a dat ordin cu No. 4997 comandantului regimentului 16 dorobanți (cu acelaș conținut).

Marșul va fi cel următor :

31 Iulie din Câmpulung la Negreni

1 August din Negreni la Pitești

2 August din Pitești la Scurdeni.

3 August din Scurdeni la Buzău

4 August din Buzău la Crucea Cornișoi

5 August din Crucea Cornișoi la Râmnic.

6 August repaus

7 August din Râmnic la Cucu

8 August din Cucu la Focșani

9 August din Focșani la Mărășești

10 August din Mărășești la Botoșani și Leorda

11 August din Leorda la Dorohoi.

REGISTRU

**de localitățile ce ocupă diferite corpuri de trupă ce compun
Divizia de Infanterie de rezervă.**

NUMIREA CORPURILOR	I U L I E				Observații
	23	24	25	26	
Cartierul Diviziei . . .	Tabăra Calafat	Idem	Idem	Rast	
Cartierul Brigadei I-a	Tabăra Calafat	Idem	Seaca	Bistrețu	
Batal. al 4-lea de Vânători	Tabăra Calafat	Idem	Seaca	Bistrețu	
Regimentul 1-iu de linie	Ciuperceni	Idem	Seaca	Bistrețu	
Reg. al 7-lea de Dorobanți	Golenți	Idem	Seaca	Bistrețu	
Cartierul Brigadei 2-a	Cetate	Idem	Golenți	Seaca	
Regim. al 4-lea de linie	Tabăra Calafat	Idem	Idem	Seaca	
Regim. al 6-lea de Dorobanți	Cetate	Idem	Golenți	Seaca	
Reg. al 8-lea de Dorobanți	Cetate	Idem	Golenți	Seaca	
Cartierul Brigadei 3-a	Salcea Gârla	Idem	Idem	Hunia	
Batal. 1-iu de Vânători	mare	Idem	Salcea	Hunia	
Regim. al 3-lea de linie	Salcea	Idem	Idem	Hunia	
Reg. al 5-lea de Dorobanți	Gârla mică	Idem	Salcea	Hunia	
Coloana de Muniții . .	—	—	—	—	
Ambulanța	Tabăra Calafat	Idem	Idem	Idem	
Trenul	Tabăra Calafat	Idem	Idem	Rast	

Continuare.

NUMIREA CORPURILOR	I U L I E					Observații
	27	28	29	30	31	
Cartierul Divi- ziei	Bistrețu	Gânjova	Dâbuleni	Corabia	Celeiu	
Cartierul Briga- dei 1-a	Gânjova	Idem	Dâbuleni	Gura Padini	Celeiu	
Batal. al 4-lea de Vânători	Gânjova	Idem	Bechet la 5 ore dim.	Idem	Idem	
Regimentul 1-iu de linie.	Gânjova	Idem	Dâbuleni	Gura- Padini	Celeiu	
Regim. 7-lea de Dorobanți. . . .	Gânjova	Idem	Dâbuleni	Gura- Padini	Celeiu	
Cartierul Briga- dei 2-a	Bistrețu	Idem	Gânjova	Dâbuleni	Grojdibod	
Regim. al 4-lea de linie	Bistrețu	Idem	Gânjova	Dâbuleni	Grojdibod	
Regim. al 6-lea de Dorobanți.	Bistrețu	Idem	Gânjova	Dâbuleni	Grojdibod	
Regim. al 8-lea de Dorobanți .	Bistrețu	Idem	Gânjova	Dâbuleni	Grojdibod	
Cartierul Briga- dei a 3-a	Seaca	Idem	Bistrețu	Gânjova	Dâbuleni	
Bat. 1-iu de Vâ- nători	Seaca	Idem	Bistrețu	Gânjova	Dâbuleni	
Regim. al 3-lea de linie	Seaca	Idem	Bistrețu	Gânjova	Dâbuleni	
Reg. al 5-lea de Dorobanți. . . .	Seaca	Idem	Bistrețu	Gânjova	Dâbuleni	
Coloana de Mu- niții						
Ambulanța	Idem					
Trenul.	Bistrețu	Gânjova	Dâbuleni	Corabia	Celeiu	

REGISTRU

de localitățile ce ocupă zilnic diferitele Corpuri de trupă ce compun
Divizia de Infanterie de rezervă.

NUMIREA CORPURILOR	A U G U S T										Observații	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Cartierul Divi- ziei	Celeiu	Grojdibod	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei I-a	Celeiu	Gura- Padini	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Batal. al 4-lea de Vânători . . .	Bechet	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regiment. 1-iu de linie	Celeiu	Gura- Padini	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 7-lea de Dorobanți	Celeiu	Gura- Padini	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei 2-a	Grojdibod	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regim. al 4-lea de linie	Grojdibod	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regim. al 6-lea de Dorobanți	Grojdibod	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Corab. nouă	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 8-lea de Dorobanți	Grojdibod	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei III-a	Dăbuleni	Hotaru	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Batal. 1-iu de Vânători	Dăbuleni	Hotaru	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Potelu	Id.	Id.	La 7 August o companie detașată la Gânjova.
Regim. al 5-lea de linie	Dăbuleni	Hotaru	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 5-lea de Dorobanți	Dăbuleni	Hotaru	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Col. de Muniții	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ambulanța	Grojdibod	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Trenul	Grojdibod	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	A U G U S T											Observații
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Cartierul Divi- ziei	Id.	Id.	Id.	Corab. nouă	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	En marș	Gă- ureni	
Cartierul Bri- gadei 1-a . . .	Id.	Id.	Id.	Silis- toara	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	En marș	Gă- ureni	
Batal. al 4-lea de Vânători .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regiment. 1-iu de linie . . .	Id.	Id.	Id.	Silis- toara	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	En marș	Ses- kova	
Reg. 7-lea de Dorobanți . .	Id.	Id.	Id.	Silis- toara	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	En marș	Ses- kova	
Cartierul Bri- gadei 2-a . . .	Id.	Id.	Id.	Corab. veche	Id.	Id.	Da- sova	Id.	Id.	En marș	Gă- ureni	
Regimentul al 4-lea de linie.	Id.	Id.	Id.	Corab. veche	Id.	Id.	Da- sova	Id.	Id.	En marș	Gă- ureni	
Regim. al 6-lea de Dorobanți	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Da- sova	Id.	Id.	En marș	Gă- ureni	
Reg. al 8-lea de Dorobanți . .	Id.	Id.	Id.	Corab. veche	Id.	Id.	Da- sova	Id.	Id.	En marș	Gă- ureni	
Cartierul Bri- gadei a 3-a . .	Id.	Id.	Id.	Celeiu	Id.	Id.	Corab. veche	Id.	Id.	En marș	Musel. Selo	
Batal. 1-iu de Vânători . . .	Id.	Id.	Id.	Celeiu	Id.	Id.	Corab. veche	Id.	Id.	En marș	M. S.	
Regim. al 5-lea de linie. . . .	Id.	Id.	Id.	Celeiu	Id.	Id.	Corab. veche	Id.	Id.	En marș	M. S.	
Reg. al 5-lea de Dorobanți. . .	Id.	Id.	Id.	Celeiu	Cor. n.	Id.	Id.	Id.	Id.	En marș	M. S.	
Col. de Muniții	—	—	—	—	—	—	—	—	—	En marș	Găur.	
Ambulanța . .	Id.	Id.	Id.	Cor. v.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	En marș	Găur.	
Trenul.	Id.	Id.	Id.	Cor. n.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	En marș	Găur.	

Continuare

NUMIREA CORPURIOR	A U G U S T										Observații	
	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
Cartierul Divi- ziei	Id	Bryslan	Koju- lovce	Verbica	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Bri- gadei I-a . . .	Id.	Bryslan	Koju- lovce	Pelișat	Id.	Id.	Radi- sovo	In biv. pe șos. G-ța	Id.	Id.	Id.	Această Bri- gadă în ziua de 25 a fost detașată
Batal. al 4-lea de Vânători .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regiment. 1-iu de linie. . . .	Id.	Bryslan	Koju- lovce	Peliset	Id	Id.	Radi- sovo	In biv. pe șos. G-ța	Id.	Id.	Id.	parte din
Reg. al 7-lea de Dorobanți . .	Id.	Bryslan	Koju- lovce	Peliset	Id.	Id.	Radi- sovo	In biv. pe șos. G-ța	Id.	Id.	Id.	rezervă a
Cartierul Bri- gadei a 2-a . .	Id.	Bryslan	Koju- lovce	Verbica	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	armatei Im- periale la Peliset.
Regimentul al 4-lea de linie.	Id.	Bryslan	Koju- lovce	Verbica	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regim. al 6-lea de Dorobanți	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 8-lea de Dorobanți . .	Id.	Bryslan	Koju- lovce	Verbica	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Din care o
Cartierul Bri- gadei a 3-a . .	Id.	Koju- lovce	Koju- lovce	Verbica	Id	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	companie la Craiova tri- misă înainte de 23 Iulie.
Batal. 1-iu de Vânători . . .	Id.	Koju- lovce	Koju- lovce	Verbica	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regim. al 5-lea de linie	Id.	Kojul.	Kojul.	Verbica	Id	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 5-lea de Dorobanți . .	Id.	Kojul.	Kojul.	Verbica	Id	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Col. de Muniții	Id.	Brysl.	Kojul.	Verbica	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Ambulanța . . .	Id.	Brysl.	Kojul.	Verbica	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Trenul	Id.	Brysl.	Kojul.	Verbica	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	

R E G I S T R U

de localitățile ce ocupă zilnic diferitele Corpuri de trupă ce compun
Divizia de Infanterie de rezervă (de la 12 Septembrie. Divizia II-a activă).

NUMIREA CORPURILOR	S E P T E M V R I E								Observații	
	1	2	3	4	5	6	7	8		
Cartierul Divi- ziei	Lagărul Vârbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	
Cartierul Bri- gadei I-a . . .	Lag. G-ța Div. IV-a	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Lagărul Vrbica 1	Id.	Id.	
Batal. al 4-lea de Vânători .	Detășat la Bechet	Id.	Idem	Sosit la Vrbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	
Regimentul 1-iu de linie . . .	Detășat la Div. IV-a	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Lagărul Vrbica 1	Id.	Id.	
Reg. al 7-lea de Dorobanți . .	Detășat la Div. IV-a	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Lagărul Vrbica 1	Id.	Id.	
Cartierul Bri- gadei 2-a . . .	Lagărul Vrbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id. G-ța No. 1	Id.	Id.	
Regim. al 4-lea de linie . . .	Lagărul Vrbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	R. G-ța No. 1	Id.	Id.	
Regim. al 6-lea de Dorobanți.	—	—	V-bița	—	—	{Det. L. Verb. 1 Idem	Idem	Id.	Trecut la Bri- gada 3-a prin Ord. din Sep- temvrie.	
Reg. al 8-lea de Dorobanți . .	Lagărul Vrbica 1	Id.	Idem	Bryslan	Id.		Idem	Idem	Id.	
Reg. al 6-lea de linie	Lagărul Vrbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id. Red. Grivița 1	Id.	Acest Regi- ment a sosit diniua de 29 August în la- gărul Verbița No. 1.	
Cartierul Bri- gadei III-a . .	Lagărul Verbița 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	
Batal. 1-iu de Vânători . . .	Lagărul Vrbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	
Regim. al 3-lea de linie	Lagărul Vrbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	
Reg. al 5-lea de Dorobanți . . .	Lagărul Vrbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	
Coloana de Mu- niții	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ambulanța . . .	Vrbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	
Trenul	Vrbica 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	

Continuare.

NUMIREA CORPURILOR	S E P T E M V R I E										Observații	
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
Cartierul Divi- ziei	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	In biv. Spit. Ka- cemunici	
Cartierul Briga- dei 1-a	Idem	Id.	Lagărul Verbița 2	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Batal. al 4-lea de Vânători .	Idem	Id.	Lagărul Verbița 2	Fortul V-bița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Regimentul 1- iu de linie . . .	Idem	Id.	Lagărul Verbița 2	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Reg. al 7-lea de Dorobanți . .	Idem	Id.	Lagărul Verbița 2	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Cartierul Briga- dei a 2-a . . .	Reintors Vrbița 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Regim. al 4-lea de linie	Reintors Vrbița 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	In biv. stânga Kacemu- nici	
Regim. al 6-lea de Dorobanți	Id. Red. Grivița 1	Id.	Id. Reîn- tors Lag. Verb. 1	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Trecut la Bri- gada 3-a prin Ord. din Sep- temvrie
Reg. al 8-lea de Dorobanți . .	Idem	Id.		Idem	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem
Regim. al 6-lea de linie	Id. Re- intors V-ța 1	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Cartierul Briga- dei a 3-a . . .		Reduta G-vița 1	Id.	Reintors Lag. Ver- bița 1	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem
Batal. 1- iu de Vânători . .	Idem	Id.	Detașat Div. IV-a	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Regim. al 3-lea de linie	Reduta G-vița 1	Id.	Reintors L. Verb. 1	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Reg. al 5-lea de Dorobanți . .	Idem	Id.	Det. Div. IV-a și a III-a câte un Batal.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Coloana de Mu- niții	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ambulanța . . .	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	
Trenul	Idem	Id.	Idem	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	

Continuare.

NUMIREA CORPURILOR	S E P T E M V R I E												Observații	
	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
Cartierul Divi- ziei	Id.	Lagărul V-bița 1	Idem	Id.	Lagărul V-bița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei I-a	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Batal. al 4-lea de Vânători . . .	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regimentul 1-iu de linie	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 7-lea de Dorobanți	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei a 2-a	Id.	Idem	Idem	Id.	Lagărul V-bița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regim. al 4-lea de line	Id.	Idem	Lagărul V-bița 1	Id.	Lagărul V-bița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regim. al 6-lea de Dorobanți . . .	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 8-lea de Dorobanți	Id.	Idem	Idem	Id.	Lagărul V-bița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 6-lea de linie	Id.	Idem	Idem	Id.	Lagărul V-bița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei a 3-a	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Batal. 1-iu de Vânători	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regim. al 3-lea de linie	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 5-lea de Dorobanți	Id.	Idem	Idem	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Coloana de Mu- niții	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ambulanța	Id.	Idem	Idem	Id.	Lagărul V-bița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Trenul	Id.	Idem	Idem	Id.	Lagărul V-bița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	

REGISTRU

de localitățile ce ocupă zilnic diferitele corpuri de trupă ce compun
Divizia 2-a activă.

NUMIREA CORPURILOR	S E P T E M V R I E											Observații
	I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Brig. de Roșiori. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reg. 1-iu de R-ri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ al 2-lea „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ al 4-lea C-rași	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brig. 4-a Călărași	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reg. 3-lea C-rași	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ al 7-lea „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ al 8-lea „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Artileria												
Bateria 1-a C. din 1-iu Reg Artilerie	Det. pe lângă Br. R.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	La Bri- gada de Roșiori
Bateria 2-a C. din 1-iu Reg Artilerie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Reduta Verbița
Bateria 6-a C. din 1-iu Reg. Artilerie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lagărul V-bița 2
Bateria 1-a C. din al 2-lea Reg. Art.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lagărul V-bița 1
Bateria 2-a C. din al 2-lea Reg. Art.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lagărul V-bița 1
Bateria 6-a C. din al 2-lea Reg. Art.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lagărul V-bița 1
Bat. 1-a C.8 cm din al 4-lea Reg. Art.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reg. al 12-lea de Dorobanți. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Al 2-lea Bat. din R. al 11-lea de Dorob.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Companii din al 2-lea Reg. D-banți	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Companii din al 6-lea Reg. D-banți	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Continuare

NUMELE CORPURILOR	S E P T E M V R I E								Observații
	23	24	25	26	27	28	29	30	
Brig. de Roșiori	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
Reg. 1-iu de R-ri	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
„ al 2-lea „	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
„ al 4-lea C-rași	Idem	Id.	Id.	Id.	V-bița	Idem	Idem	Id.	
Brig. 4-a Călărași	Pe coasta vâlcetei Calisovat Riben								
Reg. 3-lea C-rași		Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
„ al 7-lea „									
„ al 8-lea „	Idem	Id.	Id.	Id.	Gin- lenci	Idem	Idem	Id.	
Artileria									
Bateria 1-a C. din 1-iu Reg. Artilerie	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
Bateria 2-a C. din 1-iu Reg. Artilerie	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
Bateria 6-a C. din 1-iu Reg. Artileria	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
Bateria 1-a C. din al 2-lea Reg. Art.	Lagărul Verbița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
Bateria 2-a C. din al 2-lea Reg. Art.	Lagărul Verbița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
Bateria 6-a C. din al 2-lea Reg. Art.	Lagărul Verbița 2	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
Bat. 1-a C. 8 cm. din al 4-lea Reg. de Artilerie . . .	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Idem	Id.	
Reg. al 12-lea de Dorobanți. . . .	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	{ Riben Calisovat	—	—	La 29 între- gul Reg. în- trunindu-se
Al 2-lea Batal. din al 11-lea Reg. de Dorobanți. . . .	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.		Idem	Calisovat	Id.
6 Companii din al 2-lea Reg. D-banți	—	—	—	—	—	Cantionate în Riben Cantionate în Riben	{ Bat. red. R. 2 c. R.	Id.	reintră la
3 Companii din al 6-lea Reg. D-banți	—	—	—	—	—		Idem	Id.	Id.

R E G I S T R U

de localitățile ce ocupă zilnic diferitele corpuri de trupă ce compun
Divizia II-a

NUMIREA CORPURILOR	O C T O M V R I E										Observații
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Cartierul Divi- ziei	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Lagărul Grivița	Id.	Idem	In urm. Lu- netelor Iași și Tur.
Cartierul Briga- dei I-a	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.		
Bat. al 4-lea de Vânători	Reduta Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Idem	
Regimentul 1-iu de linie	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	In urma 1-lor Iași și Turnu	
Reg. al 7-lea de Dorobanți.	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.		
Cartierul Briga- dei a 2-a	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Lagărul Grivița	Id.	Idem	
Regimentul al 4-lea de linie	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Lagărul Grivița	Id.	Idem	
Regimentul al 6-lea de linie	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Lagărul Grivița	Id.	Idem	
Reg. al 8-lea de Dorobanți	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Lagărul Grivița	Id.	Idem	
Cartierul Briga- dei a 3-a	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Lagărul Grivița	Id.	Idem	
Batalionul 1-iu de Vânători	Det. la Divi. 4-a	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Idem	
Regimentul al 3-lea de linie	Lagărul Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Lagărul Grivița	Id.	Idem	
Reg. al 6-lea de Dorobanți	1 B. det. 2 B. Lag. Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	1 B. det. 2 B. Lag. Grivița	Id.	Idem	
Reg. al 5-lea de Dorobanți	Det. la Divi. IV	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Idem	
Col. de Muniții	Idem Lagărul	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Kojulovcea Lagărul	Id.	Idem	
Ambulanța	Verbița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Grivița	Id.	Idem	
Trenul	Lag. Ver.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Lag. Gri.	Id.	Idem	

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	O C T O M B R I E										Observații
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Cartierul Divi- ziei	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei 1-a	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Susuflu	Id.	Id.	Id.	
Batal. al 4-lea de Vânători .	Id.	In u. L-lor Iași și Tur.	Id.	Id.	Id.	Id.	Susurlu	Id.	Id.	Id.	
Regimentul 1-iu de linie	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Susuflu	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 7-lea de Dorobanți . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei a 2-a . . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 4-lea de linie	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 6-lea de linie	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 8-lea de Dorobanți . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei a 3-a . . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Batalionul 1-iu de Vânători .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 3-lea de linie	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 6-lea de Dorobanți . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 5-lea de Dorobanți . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Col. de Muniții Ambulanța . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	
Trenul	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	O C T O M B R I E											Observații	
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
Cartierul Divi- ziei	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Cartierul Briga- dei 1-a	In urma 1-lor Iași și Turnu	Id.	Id.	Id.	Id.	In bivnac in urma lunetei Craiova și la stânga săgeții Craiovița.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. al 4-lea de Vânători		Id.	Id.	Id.	Id.		Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regimentul 1-ii de linie		Idem	Id.	Id.	Id.		Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 7-lea de Dorobanți		Idem	Id.	Id.	Id.		Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Briga- dei a 2-a	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Regimentul al 4-lea de linie	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 6-lea de linie	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 8-lea de Dorobanți	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Cartierul Briga- dei a 3-a	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Batalionul 1-ii de Vânători	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 3-lea de linie	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 6-lea de Dorobanți	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 5-lea de Dorobanți	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Col. de Muniții Ambulanța	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Trenul	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		

R E G I S T R U

de localitățile ce ocupă zilnic diferitele Corpuri de trupă din Divizia 2-a

NUMIREA CORPURILOR	O C T O M V R I E							Observații																		
	1	2	3	4	5	6	7																			
Brigada de Roșiori	{	Detașată	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.																			
Regim. 1-iu de roșiori		peste																								
Reg. 2 de Roșiori	{	Vid	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.																			
Reg. 8 de Călărași		Giulenci																								
Brigada 4-a de Călărași	{	Pe coasta Văl- celei dintre Calisovat și Riben	Id. Id.	{	La spatele satului Kacemunica	Id.	Id.	Id.																		
Reg. al 3-lea de Călărași									{	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.												
Reg. al 7-lea de Călărași															{	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.						
Reg. al 4-lea de Călărași																					{	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.
	{	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.																			
Artileria																										
Bat. 1-a C. din 1-iu Reg. Ar.	{	Detașat la Brig. de Roș.	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.																			
Bat. 2-a C. din 1 Reg. Art.									{	Red. Verbița	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.											
Bat. 6-a C. din 1 Reg. Art.	{	Lagărul Verbița No. 2	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.																			
Bat. 1-a C. din 2 Reg. Art.									{	Lagărul Verbița No. 2	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.											
Bat. 2-a C. din 2-a Reg. Art.	{	Lagărul Verbița No. 2	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.																			
Bat. 6-a C. din 2 Reg. Art.									{	Lagărul Verbița No. 2	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.											
Bat. 1-a C. 8 cm. din al 4-lea Reg. Art.	{	Pe coasta vâl. Calis. Riben	Id. Id.	Kacemunica	Id.	Id.	Id.																			
Al 2-lea Bat. din al 11-lea Reg. Dorob.									{	Calisovat și Reduța	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.											
6 companii din al 2-lea Reg. Dorob.	{	Bat. Dem. 2 c. R. Rib.	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.																			
3 companii din al 6-lea Reg. Dorob.									{	2 c. R. Riben și c. Riben	Id. Id.	Idem	Id.	Id.	Id.											

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	O C T O M V R I E												Observații				
	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18						
Brig. de Roșiori	} Detașate peste Vid																
Reg. 1-iu de ro- șiori		Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.						
Reg. al 2-lea de Roșiori																	
Reg. al 8-lea de Călărași . . .	Detașat	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.						
Artileria																	
Bat. 1-a C. de 8 cm. Reg. III Artilerie . . .	Lagărul Grivița în parc	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		Detașată la Gorni- Etropol la B. Cantili	Id.	Id.	Id.					Detașată cu ordinul 983 din 14 Oct. la Gorni-E- tropol pe lângă Brig. Cantili
Bat. 2-a C. de 8 cm. Reg. 4 Artilerie . . .	În poziție la Bat. 5	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem		Id.	Id.	Id.					
Bat. 3-a C. de 8 cm. Reg. 3 Artilerie . . .	Lagărul Grivița în parc	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem		Id.	Id.	Id.					
Bat. 4-a C. de 8 cm. Reg. 4-a Artilerie . . .	Lagărul Grivița și 2 tunuri în Reg. G. 1	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem		Id.	Id.	Id.					
Bat. 5-a C. de 9 cm. Reg. 3-a Artilerie . . .	În poziție la Bat. 6	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem		Id.	Id.	Id.					
Bat. 5-a C. de 9 cm. Reg. 4 Artilerie . . .	În poziție la Bat. 5 și 2 la ruși	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Idem		Id.	Id.	Id.					

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	O C T O M B R I E													Observații
	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
Brig. de Roșiori	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. 1-iu de ro- șiori	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 2-lea de Roșiori . . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 8-lea de Călărași . . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Artileria														
Bat. 1-a C. de 8 cm. Reg. III Artilerie . . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bat. 2-a C. de 8 cm. Reg. 4 Artilerie . . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bat. 3-a C. de 8 cm. Reg. 3 Artilerie . . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bat. 4-a C. de 8 cm. Reg. 4-a Artilerie . . .	Id.	4 tun. în poziție la Bat. No. 7 în redută	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bat. 5-a C. de 9 cm. Reg. 3-a Artilerie . . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bat. 5-a C. de 9 cm. Reg. 4 Artilerie . . .	Id.	Idem	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	

REGISTRU

de localitățile ce ocupă zilnic diferite Corpuri de trupă din Divizia II-a

NUMIREA CORPURILOR	N O E M V R I E								Observații	
	1	2	3	4	5	6	7	8		
Cartierul Diviziei Brigada 1-a . . .	Lagărul G-ța In biv. in urma Lunetei Cv. și la stâng. Săg. C-ța.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Această Brigadă operează apar- te de celelalte trupe ale Divi- ziei și primește ordine directe de la Marele Cartier Gene- ral după cere- rea D-lui Co- mandant al Di- viziei, fiind de- părtată de Gri- vița unde se află grosul Di- viziei.	
Cartierul Brig. 2-a	Lagărul G-ța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 4-lea linie	Lagărul G-ța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 6-lea linie	Lagărul G-ța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 8-lea D-ți	Lagărul G-ța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Cartier. Brig. a 3-a	Lagărul G-ța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. 1-iu Vânători	Det. Div. IV	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 3-lea linie	Lagărul G-ța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 5-lea D-ți	Det. Div. IV	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 6-lea de Dorobanți . . .	{	1 B. detașat	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
		2 B. Lagărul Grivița.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		Id.
Brigada de Roșiori	Det. peste Vid	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Artileria										
Bat. 1-a C. de 8 cm. Reg. 3 . . .	Detașată la Div. IV-a	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		Divizia IV Bri- gada Cantili.
Bat. 2-a C. de 8 cm. Reg. 4 . . .	In poziție la Bat. No. 5	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. 3-a C. de 8 cm. Reg. 3 . . .	In parcul la- gărului G-ța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. 4-a C. de 8 cm. Reg. 4 . . .	4 tunuri în po- ziție la No. 7 și 2 tunari în re- duta Grivița 1.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. 5-a C. de 9 cm. Reg. 4 . . .	In poz. la No. 5, 1 tun. și 2 la ruși.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. 5-a C. de 9 cm. Reg. 3 . . .	In poziție la bateria No. 6	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Coloana de Muniții	Kojulovce	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Compania 3-a de Geniu	Lagărul G-ța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Ambulanța și trenu	Lagărul G-ța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	N O E M V R I E											Observații	
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Cartierul Diviziei	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Această Brigadă operează apar- te de celealte trupe ale Divi- ziei și primește ordine directe de la Marele Cartier. Gene- ral după cere- rea d-lui Co- mandant al Di- viziei, fiind de părtată de Gri- vița unde se află grosul Di- viziei.	
Brigada 1-a . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Cartierul Brig. 2-a	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 4-lea linie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 6-lea linie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Reg. al 8-lea de Dorobanți . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Cartierul Brigadei 3-a	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Batalionul 1-iu de Vânători	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Regiment. al 3-lea de linie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Regiment. al 5-lea de Dorobanți . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Regiment. al 6-lea de Dorobanți . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Brig. de Roșiori .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Artileria													
Bat. 1-a C. de 8 cm. Reg. 3 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		Divizia IV. Bri- gada Cantili.
Bat. 2-a C. de 8 cm. Reg. 4 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. 3-a C. de 8 cm. Reg. 3 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. 4-a C. de 8 cm. Reg. 4 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. 5-a C. de 9 cm. Reg. 4 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bat. 5-a C. de 9 cm. Reg. 3 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Coloana de Muniții	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Compania 3-a de Geniu	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Ambulanț. și trenu	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	N O E M V R I E											Observații
	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
Cartierul Divizie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Plevna	Id.	Această Brigadă operează aparate de celelalte trupe ale Diviziei și primește ordine directe de la Marele Cartier General după cerea d-lui Comandant al Diviziei fiind depărtată de Grivița unde se află grosul Diviziei.
Brigada 1-a . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Brig. 2-a	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 4-lea linie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 6-lea linie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. al 8-lea de												
Dorobanți . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Brigadei												
a 3-a	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Batalionul 1-iu de												
Vânători	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regiment. al 3-lea												
de linie.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regiment. al 5-lea												
de Dorobanți . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regiment. al 6-lea												
de Dorobanți. .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Brig. de Roșiori .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Artileria												
Bat. 1-a C. de 8												Divizia IV Brigada Cantili.
cm. Reg. 3 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bat. 2-a C. de 8												
cm. Reg. 4 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	In parc	Id.	
Bat. 3-a C. de 8												
cm. Reg. 3 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	In parc	Id.	
Bat. 4-a C. de 8												
cm. Reg. 4 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	In parc	Id.	
Bat. 5-a C. de 9												
cm. Reg. 4 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	In parc	Id.	
Bat. 5-a C. de 9												
cm. Reg. 3 . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	In parc	Id.	
Coloana de Muniții	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Compania 3-a de												
Geniu	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Ambulanț. și trenu	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	

REGISTRU

de localitățile ce ocupă zilnic diferitele Corpuri de trupă
ce compun Divizia II-a.

NUMIREA CORPURILOR	D E C E M V R I E					Observații
	1	2	3	4	5	
Cartierul Diviziei.	Plevna	Id.	Id.	Id.	Id.	
Brigada 1-a . . .	In biv. în urma lung. C-va și la st. săgeții C-vița	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cart. Briga 2-a..	Lagărul Grivița	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. 4-lea de linie	Lagărul Grivița	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. 6-lea de linie	Lagărul Grivița	Id.	Id.	Id.	Id.	
Reg. 8-lea D-banți	Lagărul Grivița	Id.	Id.	—	—	
Cuarterul Brigadei a 3-a.	Lagărul Grivița	Id.	—	—	—	
Batalionul 1 de Vă- nători.	Det. Div. IV-a	Id.	—	—	—	
Regimentul al 3-lea de linie.	Lagărul Grivița	Id.	—	—	—	
Regimentul al 5-lea de Dorobanți . .	Det. Div. IV-a	Id.	—	—	—	
Reg. al 6-lea D-banți	1 Bat. detașat 20 L. Grivița	Id.	—	—	—	
Brigada de Roșiori	Detașată	Id.	Id.	Id.	Id.	
Comp. 3-a de geniu	Lagărul Grivița	Id.	Id.	Id.	Id.	
Artileria						
Bateria 1 C. de 8 cm. Reg. 3	Demirkioi	Demirkioi	Id.	Id.	Id.	
Bateria 2-a C. de 8 cm. Reg. 3	La Div. III-a	L. Grivița	Id.	Id.	Id.	
Bateria 3 C. de 8 cm. Reg. 3	Lagărul Grivița	L. Grivița	Id.	Id.	Id.	
Bateria 4 C. de 8 cm. Reg. 3.	La Div. III-a	L. Grivița	Id.	Id.	Id.	
Bateria 5 C. de 8 cm. Reg. 3.	Lagărul Grivița	L. Grivița	Id.	Id.	Id.	
Bateria 6 C. de 9 cm. Reg. 3	La Div. III-a	L. Grivița	Id.	Id.	Id.	
Coloana de Muniții	Kojulovca	Kojulovca	Id.	Id.	Id.	
Ambulanța. . . .	Lagărul Grivița	Id.	Id.	Id.	Id.	

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	D E C E M V R I E						Observații
	6	7	8	9	10	11	
Cartierul Diviziei.	Plevna	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Brigadei	Bivuacul						
1-a.	Demirkioi	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regimentul 7 de	Bivuacul						
linie	Demirkioi	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regimentul 14 de	Bivuacul						
Dorobanți.	Demirkioi	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regimentul 16 de	Bivuacul						
Dorobanți.	Demirkioi	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Cartierul Brig. 2-a							
Regimentul 4 de	Lagărul		Koju-			M-lin	
linie	Grivița	Id.	lovca	Mecka	Id.	Selo	
Regimentul 6 de	Lagărul				Su-	Opa-	
linie	Grivița	Id.	Id.	Id.	surlu	nez	
Regimentul 10 de							
Dorobanți.	Nicopolis	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
	E. 1 C-nica	Id.	Id.	Plevna	Id.	Id.	
Regimentul 5 de	E. 2 C-nica	Id.	Id.	Plevna	Id.	Id.	
Călărași.	E. 3 V-bița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
	E. 4 C-nica	Id.	Plevna	Id.	Id.	Id.	
Artileria							
Bateria 1 C. 8 cm.							
Reg. 3 de Artilerie	Demirkioi	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bateria 2-a C. 8 cm.	Lagărul				Kopri-		
Reg. 3 de Artilerie	Grivița	Id.	Id.	Id.	vo	Id.	
Bateria 3-a C. 8 cm.	Lagărul						
Reg. 3 de Artilerie	Grivița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bateria 4-a C. 8 cm.	Lagărul				Kopri-		
Reg. 3 de Artilerie	Grivița	Id.	Id.	Id.	vo	Id.	
Bateria 5-a C. 8 cm.	Lagărul						
Reg. 3 de Artilerie	Grivița	Id.	Koju-	Id.	Id.	Id.	
Bateria 6-a C. 9 cm.	Lagărul		lovca				
Reg. 3 de Artilerie	Grivița	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Compania 2-a Geniu	Nicopolis	N.polis	Id.	Id.	Id.	Id.	
Coloana de Muniții	—	—	—	—	—	—	
Ambulanța.	Grivița	Id.	Id.	K-vca	Id.	Id.	
Trenul.	—	—	—	—	—	—	

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	D E C E M V R I E						Observații
	12	13	14	15	16	17	
Cartierul Diviziei. Cartierul Brigadei 1-a.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	M-lin Selo	
Reg. 7 de linie .	Id.	Racovița	Vadin	Ostrov	Rahova	Id.	
Regimentul 14 de Dorobanți. . . .	Id.	Racovița	Vadin	Ostrov	Rahova	Id.	
Regimentul 16 de Dorobanți. . . .	Id.	Bivuacul	Vadin	Crușe- veni	Vadin	Id.	
Regimentul 16 de Dorobanți. . . .	Id.	Bivuacul	Vadin	Crușe- veni	Vadin	Id.	
Cartierul Brig. 2-a	—	—	—	—	—	—	
Regimentul 4 de linie	Nico- polis	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regimentul 6 de linie	Id.	Id.	Plev.	Id.	Id.	Id.	
Reg. 10 Dorobanți	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regimentul 5 de Călărași	Brys.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
		Nicopoli	Id.	Id.	Id.	Id.	
		Id.	Id.	Id.	B-slân	Muselin Selo	Id.
Artileria	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Treste- nik	
	Id.	Racovița	Besli	Vadin	Sela- novce	Id.	
Bateria 1 C. 8 cm. Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Giu- leni	Gigen	Crușe- veni	Ostrov	
Bateria 2-a C. 8 cm. Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Id.	Kopriv	Id.	Giu- lenci	
Bateria 3-a C. 8 cm. Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Giu- lenci	Gigen	Crușe- veni	Ostrov	
Bateria 4-a C. 8 cm. Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bateria 5-a C. 8 cm. Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Id.	Kopriv	Id.	Giu- lenci	
Bateria 6-a C. 9 cm. Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Compania 2-a Geniu	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Coloana de Muniții	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Ambulanța. . . .	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Trenul.	—	—	—	—	—	—	

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	D E C E M V R I E							Observații
	18	19	20	21	22	23	24	
Cartierul Diviziei.	Nic.	Id.	Bryslan	Os-trovu	R-va	Id.	Id.	
Cartierul Brigadei 1-a	Id.	Id.	Id.	Herl.	Id.	Heredin	Vlcidrama	
Regimentul 7 de linie	Id.	Id.	Id.	Herl.	Id.	Heredin	Vlcidrama	
Regimentul 14 de linie	Os-trovu	Selanovce	Id.	Id.	Herl.	Heredin	Vlcidrama	
Regimentul 16 de Dorobanți	Os-trovu	Selanovce	Id.	Id.	Herl.	Heredin	Vlcidrama	
Cartierul Brig. 2-a	—	—	—	—	—	—	—	
Regimentul 4 de linie	Id.	Id.	Id.	Gäur.	Id.	Ghighin	Vadin	
Reg. 6 de Dorob.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Verbița	Bryslan	
Reg 10 de Dorob.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Regimentul 5 de Călărași	Id.	Id.	Id.	Treslenik	Mahaleta.	Cueja	Id.	La 21 o companie s'a detașat cu serviciul la Turnu-Măgurele.
	Id.	Id.	G-nei	Brest	Crus.	Ostrovu	Id.	
	Id.	Id.	G-nei	Brest	Crus.	Ostrovu	S-novce	
	M-leta	K-ajatrovu	Os-trovu	R-va	Id.	Id.	Id.	
Artileria								
Bateria 1 C. 8 cm.	Rahova	Id.	Id.	Id.	Id.	Herlec	Heredin	
Reg 3 de Artilerie					Selanovce			
Bateria 2-a C. 8 cm.	Id.	Id.	Id.	Id.	novce	Id.	Id.	
Reg. 3 de Artilerie		Cruse		Os-				
Bateria 3 C. 8 cm.	Brest	veni	Id.	trovu	R-va	Id.	Id.	
Reg. 3 de Artilerie					Selanovce			
Bateria 4 C. 8 cm.	Id.	Id.	Id.	Id.	novce	Id.	Id.	
Reg. 3 de Artilerie								
Bateria 5 C. 8 cm.	Id.	M-lin	Nico-					
Reg. 3 de Artilerie		Selo	polis	Id.	Id.	Id.	Id.	
Bateria 6 C. 9 cm.		Cruse		Os-				
Reg. 3 de Artilerie	Brest	veni	Id.	trovu	Id.	Id.	Id.	
Compania 2 geniu	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	M. Selo	
Coloana de Muniții	—	—	—	—	—	—	—	
Ambulanța	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	
Trenul	—	—	—	—	—	—	—	

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	D E C E M V R I E							Observații	
	25	26	27	28	29	30	31		
Cartierul Diviziei.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Cartierul Brigadei	Ru-	Krivo-	} Krivobara	} In Rizucra și Skomlja	} Idem	Id.	Id.		
1-a.	sovo	bara				Meto-	nița	Id.	
Regimentul 7 de	Ru-	Krivo-				Meto-	nița	Id.	
linie	sovo	bara				Ru-	zince	Id.	
Regimentul 14 de	Ru-	Krivo-							
Dorobanți.	sovo	bara							
Regimentul 16 de	Ru-	Krivo-							
Dorobanți.	sovo	bara				Skomlja	Id.		
Cartierul Brig. 2-a	—	—	—	—	—	—	—		
Regimentul 4 de	Os-	Rahova	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
linie	trovu		Cruse						
Regimentul 6 de	Go-	Ghighiu	veni	Ostrovu	Id.	Id.	Id.		
linie	lenci								
Regimentul 10 de									
Dorobanți.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Regimentul 5 Căl.	{ Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
	{ Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Artileria									
Bateria 1 C. 8 cm.	Vici-		Ru-	Dre-	Ro-		Metor-		
Reg. 3 de Artilerie	dranu	Id.	sovo	novce	zince	Id.	nița		
Bateria 2 C. 8 cm.									
Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bateria 3 C. 8 cm.									
Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bateria 4 C. 8 cm.									
Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bateria 5 C. 8 cm.									
Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.		
Bateria 6 C. 9 cm.									
Reg. 3 de Artilerie	Id.	Id.	Id.	Id.	Id.	R-va	Id.		
	Gäu-			Cruse-	Os-	Sela-			
Compania 2 Geniu	reni	Id.	Brest	veni	trovu	novce	Id.		
Coloana de Muniții	—	—	—	—	—	—	—		
		Muselin	Gäu-				Ghi-		
Ambulanța.	Id.	Selo	reni	Gulenci	Id.	Brest	ghin		
Trenul.	—	—	—	—	—	—	—		

R E G I S T R U

de localitățile ce ocupă zilnic diferitele Corpuri de trupă ce compun
Divizia II-a din Corpul de Vest

NUMIREA CORPURILOR	I A N U A R I E 1 8 7 8						Observații
	1	2	3	4	5	6	
Car. Diviziei .	Bucovica	Dol. Gro.	Rusovo	Corlevo	Idem	Idem	
Car. Brig. 1-a	Idem	Idem	Idem	Metov.	Idem	Idem	Brigada 1-a Colonel Can- tili în fața Belogragicu- lui.
Reg. 7 de linie.	Idem	Idem	Idem	Metov.	Idem	Idem	
Reg. al 14-lea de Dorobanți	Idem	Idem	Idem	Ruzince	Idem	Idem	
Reg. 16 de Dorob.	Idem	Idem	Idem	Scornlja	{Kalud. Scom.	Idem	
Car. Brig. 2 .	—	—	—	—	—	—	
Reg. 4 de linie.	Heiredin	Vlcidro-	Rusovo	Corlevo	Idem	Izvoru	O companie din Batalio- nul 1 la Ver- bița.
Reg. al 16-lea de linie	{B. I Ra. B. II A.	mo Id. Heiredin	Id. Vla- diarmo	Idem Rusovo	Idem Carlevo	Idem Lagovre	
Reg. al 10-lea de Dorobanți.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	
Reg. al {Ex. 1-u 5-lea {Ex. 2-a de {Ex. 3-a Călă. {Ex. 4-a	Mănăsti. Heiredin Heiredin Heiredin	Vlei. Vlei. Vlei. Vlei.	Rusovo Rusovo Rusovo Rusovo	Corlevo Corlevo Corlevo Corlevo	Idem Idem Idem Idem	Metov. Plaiavaț Ruzince Idem	
Artileria							
Bat. 1-a C. 8 cm Reg. al 3-lea.	Metov.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	
Bat. 2-a C. 8 cm Reg. al 3-lea.	Selanov.	Gorni- G-cea	Gorni- G-cea	Vlei.	Rusovo	Calervo	La Brigada Cantili.
Bat. 3-a 8 cm. Reg. al 3-lea.	Rahova	Hârlec	Heiredin	G-cea	Vlei.	Rusovo	
Bat. 4-a 8 cm. Reg. al 3-lea.	Selanov.	Klezani	G-cea	Vlei.	Rusovo	Corlevo	
Bat. 5 Reg. 3-a	Nicopo.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	
Bat. 6-a 9 cm. Reg. al 3-lea.	Rahova	Harleci	Heiredin	G-cea	Vlei.	Rusovo	La Brigada Cantili.
Com. 2 de Geniu	Selanov.	Harleci	Idem	Idem	Idem	Idem	
Col. de Muniții	—	—	—	—	—	—	
Ambulanța . .	Ghighiu	C-șeveni	Vadin	Idem	Ostrovu	Rahova	
Trenul	—	—	—	—	—	—	

Continuare.

NUMIREA CORPURILOR	I A N U A R I E						Observații	
	7	8	9	10	11	12		
Cart. Diviziei	Idem	Bela	Gârce	Idem	Idem	Idem		
Cart. Brig. 1-a	Idem	Idem	Kalud.	Idem	Idem	Idem	Brigada I-a Colonel Cantili în fața Belograticului.	
Reg. 7 de linie.	Idem	Idem	Kalud.	Idem	Idem	Idem		
Reg. al 14-lea de Dorobanți.	Idem	Idem	Ruzince și Orești	Idem	Idem	Scomlja		
Reg. al 16-lea de Dorobanți	Idem	Idem	Scomlja și Kalud.	Idem	Idem	Kalujen Ruzin.		
Cart. Brig. 2-a.	—	—	—	—	—	—		
Reg. 4 de linie.	Kîrnova	Gârce	Dîncov.	Idem	Idem	Inova	O companie din Batalio- nul 11a Ver- bița. La Brigada Cantili. La Brigada Cantili.	
Reg. al 6-lea de linie	Idem N. Mah.	Idem Gârce	Koslodui Idem	Cibru P. Idem	Lom. P. Idem	Arcer P. Smârda		
Reg. 10 de Doro.	Idem	Idem	Idem	{ 1 B. N. 2 B. R.	Idem	Idem		
Reg. al 5-lea de Călăr.	Ex. 1-u	Idem	Kaludjer	Idem	Idem	Idem		
	Ex. 2-a	Idem	Bela	N.-Mah.	Gârce	Idem		
	Ex. 3-a	Idem	Idem	Kalud.	Idem	Idem		
	Ex. 4-a	Bela	Nazir Mahala	Gârce	Idem	Raia- novce		
Artileria								
Bat. 1-a C. 8 cm.			Nazir					
Reg. al 3-lea.	Idem	Bela	Mahala	Gârce	Idem	Idem		
Bat. 2-a 8 cm.		Nazir						
Reg. al 3-lea.	Lagova.	Mahala	Belarada	Dinco.	Idem	Idem	La Brigada Cantili.	
Bat. 3-a 8 cm.								
Reg. al 3-lea.	Cerleso	Bela	Idem	Kaludje	Idem	Idem		
Bat. 4-a 8 cm.		Nazir						
Reg. al 3-lea.	Lagovce	Mahala	Belarada	Dinco.	Idem	Idem		
Bat. 5 Reg. 3-a	Idem	Mus.Selo	Găureni	Idem	Brest	Ghighiu		
Bat. 6-a 9 cm.							La Brigada Cantili.	
Reg. al 3-lea.	Ceorlevo	Izvor	Bela	Kaludje	Idem	Idem		
Com. 2 de Geniu	Idem	Idem	Kozlu.	Cibru P.	Covașa	Lom. P.		
Col. de Muniții	—	—	—	—	—	—		
Ambulanța . .	Idem	Idem	Idem	Kojiud.	Cibru P.	Covarica		
Trenul	—	—	—	—	—	—		

Continuare.

NUMIREA CORPURILOR	I A N U A R I E						Observații	
	13	14	15	16	17	18		
Cart. Diviziei.	Idem	Idem	Kapita.	Smâr.	Idem	Idem		
Cart. Brig. 1-a	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Brigada I-a Colonel Cantili în fața Belogragicu- lui.	
Reg. 7 de linie.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
Reg. al 14-lea de Dorobanți	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
Reg. al 16-lea de Dorobanți.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
Cart. Brig. 2-a	—	—	—	—	—	—		
Reg. 4 de linie	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	O companie din Batalio- nul 1 la Ver- bița. La Brigada Cantili. La Brigada Cantili.	
Reg. al 6-lea de linie	Bucov.	Smârdan	Idem	Idem	Idem	Idem		
Reg. al 10-lea de Dorobanți.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
Reg. al { Ex. 1-u 5-lea { Ex. 2-a de { Ex. 3-a Călăr. { Ex. 4-a	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
	Idem	Capita.	Smârdan	Idem	Idem	Idem		
	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
	Idem	Smârdan	Idem	Idem	Idem	Idem		
Artileria								
Bat. 1-a C. 8 cm.	Dinco- vița	Idem	Capita- novce	Idem	Gârce	Idem		La Brigada Cantili.
Reg. al 3-lea.								
Bat. 2-a 8 cm.	Smârdan	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
Reg. al 3-lea.								
Bat. 3-a 8 cm.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
Reg. al 3-lea.								
Bat. 4-a 8 cm.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
Reg. al 3-lea.								
Bat. 5 Reg. 3-a	Vadin	Ostrovu	Selanov.	Harleci	Bretan	Vlei.		
Bat. 6-a 9 cm.	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem		
Reg. al 3-lea.								
Com. 2 de Geniu	Idem	Arcer-P.	Vitbol	Belara.	Inova	Idem		
Col. de Muniții	—	—	—	—	—	—		
Ambulanța . .	Lom. P.	Cerlevo	Scomdja	Semalin	Nazir-M.	Idem		
Trenul	—	—	—	—	—	—		

REGISTRU

de trupele detașate Diviziei a 2-a înaintea luptei dela Smârdan și în urma luptei și localitățile ce au ocupat fiecare dela 11 Ianuarie.

NUMIREA CORPURILOR	I A N U A R I E					Observații
	11	12	13	14	15	
Regim. al 9-lea de Dorobanți . . .	Grce	Smârdan	Inova	Capi- tanovce	Idem	
Regim. al 3-lea de Dorobanți . . .	{ B. 1-a B. 2-a	—	Inova	Capi- tanovce	Kerumbec Capi- tanovce	Reintrat la Divizia I-a
Batal. al 2-lea de Vânători		—	—	—	Calafat	
Batal. al 3-lea de Vânători	—	—	—	Smârdan	Idem	
Batal. din al 11-lea de Dorobanți . .	—	—	—	—	—	
Brigada de Roșiori						
Regim. 1-iu de Roșiori	{ Nego- vanița	{ Negova nița și Alvagi	{ Capita- novce și Kerumbec	Cutova	{ Cutova și Ceistova	
Regim. al 2-lea de Roșiori						
Brigada de Călărași						
2 Esc. din al 2-lea Reg. de Călărași	Aldagi	Idem	Inova	Capi- tanovce	Kerumbec	
2 Esc. din al 8-lea Reg. de Călărași	Alvagi	Idem	Inova	Capi- tanovce	Kerumbec	
1 Esc. din al 8-lea Regim. Călărași (Suceava) . . .	—	Smârdan	Idem	Idem	Idem	Reintrat la Divizia 1-a ziua de 16 Ianuarie
2 Bat. din al 2-lea Reg. de Artilerie	Dîncovița	Smârdan	{ Smârdan și Inova	Idem	Idem	

Continuare

NUMIREA CORPURILOR	I A N U A R I E					Observații
	16	17	18	19	20	
Regim. al 9-lea de Dorobanți . . .	Idem	Idem	—	—	—	
Regim. al 3-lea de Dorobanți . . .	Kerumbec Capi- tanovce	—	—	—	—	Reintrat la Divizia I-a
Batal. al 2-lea de Vânători	Nazir- Mahala	Bucovița	Smârdan	—	—	
Batal. al 3-lea de Vânători	Kerembec	Idem	—	—	—	
Batal. din al 11-lea de Dorobanți . .	Smârdan	Idem	—	—	—	
Brigada de Roșiori						
Regim. 1-iu de Ro- șiori	{ Cutova și Ceiselo	Idem	—	—	—	
Regim. al 2-lea de Roșiori						
Brigada de Călărași						
2 Esc. din al 2-lea Reg. de Călărași	Kerumbec	Idem	—	—	—	
2 Esc. din al 8-lea Reg. de Călărași	Kerumbec	Idem	—	—	—	
1 Esc. din al 8-lea Regim. Călărași (Suceava) . . .	—	—	—	—	—	Reintrat la Divizia I-a în ziua de 16 Iauuarie
2 Bat. din al 2-lea Reg. de Artilerie	Idem	Idem	—	—	—	

ANEXA A.

QUARTIERUL GENERAL 187.....

AL
ARMATEI

Secția . . . No. . .

Copie după raportul d-lui General Cerchez No. 226 din 27 Ianuarie 1878 către Corpul de vest.

Prin raportul meu din 13 Ianuarie, am avut onoare a vă face o scrisoare sumară a luptelor dela 12 și 13 Ianuarie; timpul și toate lămurirele trebuitoare, mi lipseau încă pentru a vă putea cu deamănuntul relată formația trupelor, și rolul ce fiecare din ele au avut în luptă, precum și ordinea în care această luptă a fost angajată. Voi căută a împlini această lacună a raportului meu, alăturându-vă și un crochiu al Câmpului pe care lupta a avut locul.

Cu ordinul Dv. No 115 se fixează pentru ziua de 12 Ianuarie, atacul pozițiunilor vrăjmașe înaintate dela Smârdan și Novosel.

Pozițiile dela Smârdan și Inova urmau a fi atacate de trupele din divizia ce comand, adică : al 4-lea de linie, un batalion din al 6-lea de linie, 3 baterii de artilerie din Regimentul No. 3 și 2 Escad. din Reg. No. 5 Călărași, cărora pentru acele operații le mai adăogaseți Reg. 9 de dorobanți, 5 Escadroane de Călărași, brigada de Roșiori și 2 baterii de artilerie din Reg. No. 2.

După ordinul Dv. sus citat, atacul pozițiunilor Smârdan, Inova era subordonat ocupărei satului Tatargicu de către trupele Diviziei 4.

La 11 Ianuarie seara prescisei trupelor ordinea de bătae cuprinsă în alăturatul ordin circular No. 27. Această ordine eră prescisă și pentru așteptare și pentru luptă. Peste noapte Escadronul Căpitanului Negel ocupase Rainofcia la orele 10 seara.

Pe la 7 ore dimineața, în ziua de 12, pe o negură deasă, o recunoaștere plecată din Smârdan și compusă cam de o companie de Infanterie și un Escadron de Cavalerie turcești, înaintă până aproape de pozițiile noastre din Vii, unde fu primită cu oarecare precipitare, cu un foc viu din avant-posturile noastre. Turcii se retraseră lăsând pe câmp vre-o doi răniți care se găsiră în urmă; focurile lor au rănit un om din al 4-lea de linie, au ucis un cal de artilerie și au rănit alți doi dela roțile așezate în urma bateriilor în poziție.

La 7½ ore trupele se aflau în pozițiile fixate, eu m'am transportat pe înălțimile d'asupra Dâncoviței pentru a recunoaște din nou terenul, profitând de un moment de cer senin, pe care și artileria îl întrebuință trăgând focuri asupra întăririlor dela Smârdan și Inova, spre a-și rectifica tirul.

Artileria turcească nu răspunse la focurile noastre.

La 8 ore ceața căzù din nou și eu mă dusei la moara din dreptul viilor, așteptând acolo atacul Tatargicului spre a putea începe mișcarea; dar nici un semn de luptă nu veni dela dreapta mea.

La 12 ore un bilet al Colonelului Leca, Comandantul Diviziei 1-a, îmi anunță că Novoselo nu a fost atacat și mă întreabă dacă Smârdanul fusese luat.

Cam în acelaș timp un adjutant al Domniei-Voastre veni să afle dacă se începuse vre-o operațiune în această parte, și a-mi anunță că Tatargicul fusese ocupat fără luptă; profitai de venirea sa pentru a vă face cunoscut că nu începusem atacul din cauza ceței și a vă întreba, dacă trebuie încă să'l fac, cu toate că Novoselo nu se atacă, pentru ca nu aripa mea dreaptă, din această lipsă de unitate de mișcări să fie lipsită de sprijin; tot de odată trimisei în recunoaștere o Companie de Infanterie și un Escadron de cavalerie, spre a mă încredința dacă pozițiile turcești se întind până la Topolovița, sau dacă între acest râu și pozițiile lor se află un loc practicabil pentru a întoarce poziția prin flancul ei stâng, după cum mă asiguraseră mai mulți locuitori din Gârța, și după cum însu-mi avusem ocazia a vedea dimineața după înălțimile dela Dâncovița.

Dădui în acelaș timp ordin Căpitanului Negel, ce se afla cu Escadronul la Rainofcea să vie imediat la marginea dreaptă a viilor pentru a aveă acolo o Cavalerie mai numeroasă, care să eclereze și să susție în marșul său mișcarea ocolitoare a aripei drepte a Infanteriei, pe Câmpia ce se întinde între Rainofcia și Smârdan. Acest Escadron din cauza creșterii apelor nu puteă să vie deadreptul la locul ce-i ficasem, fiind nevoit a trece podul pe la Gârcea ; condus cu puțină energie și inteligență, când sosi la acel loc, departe de a se îndreptă unde se auzeau focurile începute, nemai găsindu-mă lângă vii, se întoarse la Rainofcia.

La 2 or 20 minute, trei salve a celor 12 piese așezate în fața viilor dădură semnalul atacului, tiraliorii eșiră din tranșeele lor urmați de susțineri și rezerve, precum și de linia 2-a și înaintară spre pozițiile ce urmam să atac.

O secție din bateria Călăreăță urmă mișcarea (spre) a se pune în baterie și a sfărâmă rezistența unde ea s'ar fi părut mai tare. Direcția eră luneta din stânga poziției asupra cărei se îndreptă de front Batalionul al 2-lea din Regim. No. 4 ce se află la stânga linii, pe când batalionul 1 din acelaș Regiment și batalionul din Regimentul No. 6 făceau mișcarea ocolitoare între Topolovitza și luneta atacată.

Batalionul al 2-lea din al 4-lea de linie și Companiile a 3-a și 4-a din batalionul 1 dădură cele dintâiu peste pozițiile inamicului, un foc viu se angajă din ambele părți, aceste trupe găsiră a se adăposti un vechiu șanț ce se întinde înaintea lunetei, pe când Compania 1-a și 2-a din Regimentul No. 4 și întreg batalionul din al 6-lea, acoperite la dreapta lor de Escadronul Călărăși Suceava, și conduse cu multă energie de șefii lor, Lt.-Coloneli Cotruț și Teliman, făceau în pas gimnastic mișcarea ocolitoare asupra satului Smârdan și gâtului lunetei.

La începutul acții chiar un batalion din rezervă din al 9-lea de dorobanți, fusese trimis sub conducerea Căpitanului Popescu din Stat-Major, să susție flancul stâng al Regim. No. 4 și al întregii linii pe care se făcea mișcarea. Celalalt batalion al Regim. No. 9 de dorobanți urmă centru linii 1.

Cu toată ceața deasă, cu toate focurile de o incomparabilă vioiciune, toate aceste mișcări fură executate cu o precizie și o iuțea, ce ar face onoare unor trupe, chiar pe un câmp de manevre.

Batalionul din Reg. No. 6 și cele două Companii din al 4-lea de linie văzându-se lângă și la spatele lunetei No. 1, se aruncară asupra ei cu un *ura* puternic, repetat de Companiile adăpostite în fața întăririlor și care și ele se repeziră cu o admirabilă bravură asupra liniei de focuri dușmane, care făcū să cază din fiecare din acele șase Companii o a treia parte din efectivul lor, precum și Lt.-Elefterescu și Bălănescu din Reg. No. 6, Lt. Cumpănașu din Regim. No. 4.

Companiile a 5-a și a 8-a din Regimentul No. 4 atacară luneta prin dreapta ei, Companiile 5-a și a 7-a din al 6-lea, având în cap pe Majorul Ulescu, intrară pela gâtul uvrajului. Odată luneta No. 1 ocupată, asăltătorii văzând focurile omorătoare ce primiau din satul și luneta No. 2, Batalionul din al 6-lea se îndreptă prin mijlocul satului Smârdan, Companiile 1 și 2 din al 4-lea pe la dreapta lui, având ca rezervă Companiile 3 și 4. Batalionul din al 4-lea pe la stânga lăsând Compania 6-a pentru paza lunetei No. 1.

Luneta No. 1 fusese apărată cu o înverșunată tenacitate.

Apărarea satului Smârdan fu cruntă, și mulți din apărători periră fără a vroi să se predeă; Sub-lt. Frunzeti din al 4-lea fu ucis, Lt. Paladi din acelaș Corp rănit la luarea satului din care Turcii parte se refugiară în luneta No. 2, iar parte se îndreaptă în fugă spre Vidin; atunci Escadronul Suceava ce urmărea flancul ocolitor se repezi cu vioiciune asupra acestora și parveniră a face vreo 200 prezioneri, când un Escadron de Cerchezi turci, eșiți din Vidin pe poarta despre Novoselo, luă acest escadron în flanc și 'l nevoi a se retrage lăsându-și prizonierii făcuți; în acest moment lipsa Escadronului (Negel) fu în adevăr de regretat și dovedi odată mai mult de ce pericol este lipsa de energie a unui Comandant.

Trupele ce ocupau satul Smârdan, și luneta No. 1, vedeau încă curgând în jurul lor gloanțele ce le aruncau Turcii din

luneta No. 2 și din satul Inova ; cu toată oboseala lor, Companiile a 5-a și a 8-a din al 4-lea și două din al șaselea se repeziră asupra lunetei No. 2 ocupată de vrăjmași, care fără să mai aștepte atacul se predară aruncându-și armele. A 3-a lunetă cu șanțurile ei și satul Inova rămăseseră singure în puterea dușmanului pe întregul câmp de bătae și un foc bine nutrit eră îndreptat de acolo asupra celorlalte puncte ocupate. Subt-Lt. Verbiceanu din al 9-lea dorobanți fu omorât.

Eră timpul ca rezerva să dea. Intreg Regimentul No. 9 de dorobanți fu îndreptat asupra Inovei pentru a atacă luneta No. 3, acest Regiment fu nevoit să treacă pe ghiață prin apă păraul Inova, piedică care întârzie marșul acestui corp, dădu timpul Turcilor să o evacueze retrăgându-și tunurile și părăsind satul Inova. Dacă în acel moment Regimentul de Călărași, a cărui misie după ordinul de bătae eră de a surveghia terenul între Inova și Capitanofcia și să se arunce asupra inamicului în retragere, și-ar fi putut îndeplini însărcinarea sa, apărătorii și tunurile din acea lunetă ar fi căzut în mâinile noastre. Ceața deasă și amurgul serei împedică pe acest Regiment de a profita de favorabila sa poziție. Cu trupele oboseite de Infanterie de care dispuneam mi se părù imprudent de a urmări pe dușman în fuga sa și de a împinge peste Inova batalioanele mele ostenite de luptă, care ar fi dat la Capitanofcia peste trupe turcești proaspete și întărite de altele ce-i venise din Vidin în ajutor.

În tot timpul luptei artileria turcă din lunetă trage cu o mare viociune dar fără nici o precizie, căci tunurile lor îndreptate de dimineața asupra bateriilor noastre din marginea viilor, aruncau în vii ghiulele lor, din care cele mai multe nu eclatau.

Câteva descărcături de mitralie ne cauzară singure oarecare pierdere. Dușmanul gonit din pozițiile dintre Topolovitză și Inova, Regimentele se adunară, al 4-lea între Inova și Smârdan al 6-lea în Smârdan, al 9-lea de dorobanți între luneta No. 3 și satul Inova.

Neputând dispune de trupe odihnite ele fură nevoite de a se retransă în pozițiile lor așteptându-ne pentru a doua

zi la un atac ; ele fură dar distribuite pentru noapte în modul următor :

Batalionul din Regimentul No. 6 cu două Companii în avant-posturi și două în rezervă, înaintea satului Smârdan, Regimentul al 4-lea de linie cu un batalion în rezervă înainte și în stânga satului Inova, acoperind podul de peste Inova peste care trecea drumul la Capitanofcia. Regimentul No. 9 de Dorobanți cu un batalion în lunete pentru paza materialului luat, și un batalion între Inova și Smârdan, spre a putea duce ajutorul ori unde un atac s'ar pronunță.

Escadroanele Suceava și Ismail la dreapta Smârdanului, legând avant-posturile de Infanterie cu Rainofcia, unde erau deja trupe din Divizia 1-a.

Regimentul de Călărași de-a lungul părăului Inova, între luneta No. 3 și satul Alvagi, unde Brigada de Roșiori, cu o secție de artilerie din Bateria Călăreată, Regim. No. 3, avu ordin de a-și sprijini dreapta sa, spre a se țineă în legătură cu celelalte trupe ale Diviziei și de a surveghia prin dese patrule terenul dintre Capitanofcia și Cheremberg.

Artileria făcu a se transporta cele 4 tunuri luate din lunetele No. 1 și 2 ; toate bateriile fură întoarse pentru noapte în pozițiile dela Dancovitză, temându-mă pentru acea noapte de o surprindere.

Aceste dispoziții luate, vă făcui raportul meu asupra succesului zilei, rugându-vă de a-mi trimite trupe în ajutor, căci cu cele de care dispuneam, obosite fiind, mă îngrijeam că nu voi putea păstră pozițiile câștigate în contra unei eșiri serioase a garnizoanei.

În urmă mă transportaiu la Gârcia pentru a surveghia transportarea și îngrijirea răniților ce erau în adevăr foarte anevoioase din cauza lipsei de ambulanțe și de personal medical ; carele din Gârcia și furgoanele Artileriei, fură însă de ajuns pentru a transporta până pe la 12 ore pe toți răniții pe la satele Dâncovitză și Gârcea.

Perderile noastre din acea zi se urcau : 2 ofițeri, 4 sergenți, 88 caporali și soldați, 3 cai morți, 6 ofițeri, 21 sergenți, 280 caporali și soldați, 5 cai răniți.

Rezultatul au fost gonirea inamicului din pozițiile tari ce le ocupa, luarea a 4 tunuri, 300 arme și o cantitate considerabilă de munițiuni, corturi, etc., pe care toate cu un tablou vi le-am înaintat, mai bine de 300 prizonieri, împutinarea garnizoanei cu vreo 300 morți ce-i lăsa pe câmpul de bătae și căderea pentru acea garnizoană a moralului, efectul înfrângerii lor ; ocuparea poziției cei mai favorabile pentru bombardarea Vidinului.

Noaptea dela 12 la 13 fu liniștită, trupele învingătoare se ocupară cu întărirea poziției lor ; după mișcările ce se auzeau spre Capitanofcia turcii păreau a vroi să se întâlnească în acel sat și după spusa locuitorilor primiseră în acea noapte trei batalioane eșite din Vidin în ajutor, ceace motivă cererea ce avui onoare a vă adresă la ora unul după miezul nopții, cerându-vă trupe noi cu care se pot păstră pozițiile câștigate cu atâta sacrificiu.

În zorii zilei de 13 plecai la Smârdan unde dădusem ordin și la două baterii călărețe să se îndrepte ; fiind în drum auzii vii focuri spre Inova.

Turcii se încercase a atacă pozițiile noastre cu tiraliori deși, susținuți de coloane adânci de Infanterie, și de două tunuri ce trăgeau asupra înălțimei dela Inova și asupra apărătorilor podului.

Brigada de Roșiori la cele dintâiu focuri se puse în mișcare și desfășurând o întinsă linie de furajori în dreptul satului Capitanovcia și Cherimbeg, făcea demonstrație asupra acelor două puncte spre a trage asupra-i atenția dușmanului și a degajă infanteria dela Inova ; Secția de artilerie atașată la acea Brigadă se așează în Baterie spre a bate din flanc coloanele turcești adăpostite la marginea satului Capitanovcia, când ele ar fi voit să înainteze în masă asupra Inovei. Aceste demonstrații cu inteligență conduse își ajunseră scopul lor, un batalion turcesc se împrăștie în tiraliori înaintea liniei Roșiorilor.

Când începuse atacul turcilor, sosise în Inova și un batalion din Regimentul No. 3 de Dorobanți trimis de Domnia-voastră în ajutor.

Cele două piese turcești așezate în fața Inovei își urmau tirul lor asupra pozițiilor noastre de care se aflau depărtate cam de două kilometri; Bateria Călăreacă din Regim. No. 3 de artilerie chemată în grabă sosi la 8½ și piesele trase pe mâini, fură puse în baterie sub focul dușmanului, pe înălțimea din spatele podului, unde de mult fusese un fort turcesc. Ordonai acelei baterii a nu începe focul așteptând un nou atac al turcilor ce se vedeau în destul de mare număr adăpostiți în tranșee pe aceiaș linie cu artileria lor.

La 10 ore, văzând că turcii nu mai voesc a lua ofensiva, făcui a se începe focul artileriei noastre spre a stinge focul dușmanului care ne cauzase prea puține pierderi și rănișe pe Căpitanul Leca din Regimentul No. 3 de Dorobanți.

Îndată ce bateria Alexandrescu începui focul cu obișnuita precizie a tirului artileriei noastre, tunurile turcești tăcură și linia tiraliorilor lor începui a se subția retregându-se în Capitanovcia.

Dacă în acel moment ași fi putut dispune de trupe nu atât de obosite precum erau acelea ce aveam, satul Capitanofcia ar fi putut fi luat cu ușurință, un număr mare de prizonieri ar fi putut cădea în mâinele noastre precum și o mare cantitate de material pe care turcii îl încărcui în care adunate din Capitanovcia și Cherembegu; temător însă de a nu perde rezultatele isbândeii din ziua precedentă printr'un atac cu forțe insuficiente, mă văzui nevoit a mă ținea în pozițiile mele până seara, când dădui puțin repaus trupelor ce de 36 ore erau neconținut sub arme, înlocuindu-le în avant-posturi cu Regimentele al 3-lea și al 9-lea de Dorobanți, și dând ordin Brigadei de Roșiori de a mări chiar survigheea în timpul nopții și de a căuta să atace pe turci în retragere, fiind probabil ca peste noapte Capitanofcia va fi evacuată.

Această prevedere se și realiză, Turcii însă sub protecția infanteriei lor desfășurate putură a-și strecura artileria, și mai bine de 200 care de muniție, spre Vidin, părăsind pozițiile lor dela Capitanofcia, Kerembegu, Șceu, sate care la 7 ore în dimineața zilei de 14, fură ocupate de Brigada de

Roșiori, fără nici o împotrivire, iar la 8 ore dimineața de către Regimentele al 3-lea și al 9-lea de Dorobanți.

Pierderile noastre în ziua de 13 au fost de un oficer rănit, 10 grade inferioare morți și 5 răniți.

Turcii avuse după spusa locuitorilor din Capitanofcia, un tun demontat, și mai mulți morți și răniți, pe care-i putură transporta în Vidin.

Rezultatul a fost părăsirea celor din urmă poziții înaintate ale Vidinului, și complectul investiment al acestui oraș până la Dunăre peste care în acea zi de 14 puturăm lega comunicațiile cu Calafatul.

Comandantul Diviziei 2-a (ss) *General Cristodur Cerchezi*.

Șef de stat Major (ss) *Colonel Algiu*.

Pentru conformitate cu originalul
Căpitan Balanu.

INDICELE NUMIRILOR GEOGRAFICE*)

- Adjud**, 254.
Albești, 204, 230.
Alexandru (reduta), 26, 27, 35, 36, 41, 64, 101, 102, 103.
Alvași, 150, 151, 152, 153, 156, 157, 167, 168, 172, 176, 186, 187, 283, 290.
Aninoasa, 234, 254.
Apele Seei, 222.
Arcer Palanca, 141, 142, 147, 161, 205, 281, 282.
Arcești, 235, 236, 237.
Ardeal, 12.
Argeș, XIV, 168, 240, 241, 242, 251.
Aurești, 236.
- Băbeni**, 235, 236.
Bacău, 224, 254.
Băiculești, 235, 236.
Băilești, 203, 204, 205.
Bals, 213, 214, 215, 216, 220, 221, 222, 223, 227, 228, 235, 236, 237.
Balșita 236.
Bărlad, VI.
Băsești, VI.
Băzgărâi, 235.
Bechet, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 211, 215, 216, 256, 257, 258, 260.
- Belu**, 139, 140, 143, 146, 148, 149, 171, 178, 213, 281.
Belarada, 149, 151, 152, 158, 167, 179, 184, 204, 281, 282.
Belecești, 235.
Belgia, V, XI.
Belina (părău), 186, 187.
Belogradje (Belgradje), 125, 127, 128, 129, 140, 143, 145, 146, 147, 148, 160, 170, 171, 177, 189, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 200, 202, 203, 209, 210, 211, 213, 214, 215, 220, 222, 280, 281, 282.
Berivoești, 249.
Beșli, 277.
Bistrețu, 5, 223, 255, 256.
Bistrița (Vâlcea), 225, 250.
Bivolari (Iași), VI.
Bivolari (Bulgaria), 119.
Bogot, 124, 130.
Borovița (Boroviea), 143, 148, 178, 181.
Botoșani, 224, 254.
Breslanița (Bresljanica, Breenen, Bryslan), 19, 20, 27, 31, 122, 123, 124, 127, 259, 277, 278.
Brest, 122, 123, 278, 279.
Bryslan vezi Breslanița.
Buldești, 235.

*) Nu trebuie a se uită că armata noastră s'a servit mai cu seamă de harta austriacă, 1 : 300000.

- Bucova (Bucov, Bukova Ijpa, Bokov-
luk)**, 23, 24, 27, 28, 32, 37, 38, 39,
41, 44, 46, 62, 64, 83, 89, 90, 95,
101, 103, 105, 108, 109, 110, 111,
112, 113.
- Bucoveca**, 141, 147.
- Bucovăț**, 202, 204.
- Bucovița**, 132, 138, 140, 142, 280,
282, 284.
- București**, XVII, 115, 211, 217, 222,
223, 225, 229, 248, 249, 251.
- București (luneta)**, 48, 50, 51, 52, 67.
- Buești**, 250.
- Bulița**, 229.
- Bunești**, 253.
- Butoiu**, 222.
- Buzău**, 252, 253, 254.
- Câineni**, 243.
- Calafat**, IX, 1, 4, 8, 117, 155, 180,
184, 187, 194, 202, 203, 204, 205,
210, 213, 234, 255, 283, 293.
- Călina**, 235, 236.
- Calșovăț (Calisovat, Kalisovat, Caly-
sovat)**, 19, 21, 23, 27, 35, 38, 41,
42, 43, 49, 50, 51, 55, 56, 59, 62,
63, 67, 264, 265, 269.
- Călnău**, 253, 254.
- Câmpulung**, 246, 248, 249, 254.
- Capitanovee**, 152, 157, 169, 170, 177,
178, 179, 181, 182, 183, 186, 188,
189, 190, 193, 194, 282, 283, 284,
289, 290, 291, 293.
- Capul Fiseului**, 234.
- Caracal**, 217, 221, 233.
- Carol I**, calea, 103.
- Căucești**, 236.
- Ceiselo (Cebselo)**, 179, 182, 283, 284.
- Celei (Celeiu)**, 5, 6, 7, 14, 15, 256,
257, 258.
- Cercinaro**, 249.
- Cernele**, 204.
- Cetate**, 255.
- Cibru-Palanea**, 141, 147, 281.
- Ciflic**, 160, 178.
- Cioacăltei**, 235.
- Cioacănești**, 249.
- Ciorlevo (Corlevo, Corjevo)**, 126, 132-
133, 134, 135, 136, 137, 138, 139,
140, 141, 142, 143, 144, 145, 147,
171, 280, 281, 282,
- Ciuperceni**, 194, 202, 203, 204, 255,
- Coeni**, 235.
- Constantinopol**, 201, 215.
- Corabia**, 1, 4, 6, 7, 9, 10, 14, 15, 16,
17, 18, 19, 121, 212, 256, 257, 258.
- Cotosmani (Cotoș)**, 235.
- Cotul Cerchezoaiei**, VI.
- Craiova**, VII, 130, 132, 138, 139, 202,
203, 204, 205, 206, 207, 208, 211,
213, 214, 215, 216, 217, 220, 221,
223, 224, 225, 228, 229, 230, 231,
232, 233, 234, 235, 236, 237, 238,
239, 240, 241, 242, 247, 251, 259,
- Craiova (reudta)**, 62, 63, 64, 65, 66,
68, 73, 80, 81, 101, 102, 202, 268,
272
- Crucea Cornișoi**, 254.
- Crnșeveni (Krnseven)**, 118, 120, 122,
123, 127, 131, 277, 279, 280.
- Crușevița (Krnsevica)**, 133.
- Curtea-de-Argeș**, 234, 235, 236, 237,
238, 239, 240, 246, 249, 250.
- Dăbuleni**, 5, 6, 7, 10, 12, 13, 15, 256.
- Dăeni**, 235.
- Dașova**, 16, 17.
- Debova**, 21.
- Demirkioi**, 40, 57, 58, 59, 61, 67, 75,
103, 120, 275, 276, 277.
- Dîncovița (Dâncovița, Dlnkovica)**, 156,
158, 164, 167, 168, 172, 281, 282,
283, 286, 290.
- Doamnei (râul)**, 234, 249, 254.
- Dolj**, 204, 211, 229.
- Domnești**, 245, 249.
- Dorohoiu**, 254.
- Drăgășani**, 236, 237.

- Dresein**, 10.
Drenovec, 279.
Dubnie (D. Dubnjak), 40, 61.
Dumbrava, 160, 172, 222.
Dunăre, IX, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 127, 177, 180, 182, 193, 194, 195, 200, 202, 213, 218, 293.
Dugești, 235.
- Etropol (Mitropolia)**, 39, 40, 52, 57, 75, 270, 271.
- Fălcoiu**, 221, 222.
Faraoani, 254.
Făreășanl, 221.
Făreășești, 235.
Florentin, 182, 187.
Florești, 219, 236.
Foeșani, 251, 253, 254.
Franța, XI.
Furceni, 253.
- Găești**, 249.
Galați, 251.
Galbeni, 254.
Galieea, 203.
Gânjova, 4, 5, 6, 10, 15, 256, 257.
Gârce (Grec, Gârța), 140, 141, 142, 143, 144, 146, 149, 151, 152, 158, 159, 163, 164, 167, 177, 182, 183, 281, 282, 283, 287, 290.
Gârla Mare, 255.
Găureni, 16, 17, 18, 19, 55, 258, 259, 278, 279, 281.
Ghimpați, 249.
Gigen (Ghihen), 18, 118, 123, 277, 278, 279, 280, 281.
Giubeja, 203, 204.
Gnoinieea (Gnoinea, Gornja Gnojnea), 136, 138, 142, 280.
Golenți (Golenci, Guljen, Gulenți, Gulenci, Giulneei, Ghiulenei), 16, 17, 18, 19, 20, 50, 54, 118, 122, 123, 124, 131, 264, 265, 269, 277, 278, 279.
- Golenți (Oltenia)**, 252, 253.
Gorj, 153, 168.
Grivița (Griviea, Grviea), XV, 22, 25, 28, 31, 33, 34, 40, 62, 64, 68, 70, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 93, 94, 95, 98, 101, 105, 109, 118, 121, 259, 260, 261, 266, 267, 268, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277.
Grojdibod, 5, 7, 11, 12, 14, 256, 257, 258.
Gruia, IX, 1.
Gura Padinei 6, 7, 8, 9, 11, 14, 256, 257, 258.
Heiredin (Hairedin), 126, 134, 135, 136, 138, 139, 278, 280.
Herleci (Hârleț, Horlee), 125, 134, 135, 136, 138, 139, 147, 278, 280, 282.
Hotaru, 7, 15, 257, 258.
Ilunia, 255.
- Iași**, VI, X, 215, 216, 219, 220, 261.
Iași (Iuneta), 62, 63, 66, 67, 72, 266, 267, 268.
Inova, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 157, 161, 164, 165, 166, 167, 169, 171, 172, 173, 176, 177, 179, 182, 183, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 194, 283, 285, 286, 289, 290, 291.
Intorsura, 204.
Ișalnița, 204, 214, 215, 228, 230, 235.
Ismail, 290.
Isvorul, 236.
- Jiu și Gura Jiului**, 5, 15.
- Kacemunlea (Caemunița, Kacamunika, Kacimunica)**, 38, 40, 43, 44, 45, 46, 48, 55, 59, 60, 63, 103, 119, 261, 264, 269, 276.
Kaludjar (Kaludjer, Caluger), 140, 143, 145, 147, 148, 149, 151, 160, 161, 171, 181, 189, 192, 280, 281.

- Kars**, 95.
- Kerumbee (Kerimberg)**, 157, 169, 178, 179, 182, 184, 186, 187, 188, 189, 191, 194, 203, 283, 284, 290, 291, 292.
- Keaja (Kneja, Cneaja)**, 123, 127, 129, 139, 278.
- Kojulovee (Cojuloveea)**, 20, 21, 22, 119, 121, 123, 130, 259, 266, 272, 273, 274, 275, 276.
- Kopriva (Kopriovo)**, 18, 20, 118, 276.
- Kozludui (Koduzlui)**, 141, 147, 281.
- Kreta(Creta)**, 18, 19, 38, 54, 55.
- Krivobaru (Kridobaru)**, 126, 131, 132, 136.
- Kutova (Cutova)**, 179, 182, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 283, 284.
- Lagosovee**, 141, 143, 280, 281.
- Leorda**, 254.
- Lescovăț (Lescovee, Lescoveeg)**, 12.
- Leskova (Leheovo)**, 147.
- Leurdeni**, 252.
- Lipak Karaula**, 149, 151.
- Lipoveni**, 204.
- Livezi**, 204, 205.
- Lom**, 121, 128, 129, 133, 134, 137, 139, 144, 146, 147, 227.
- Lom Palanea, IX**, 125, 132, 139, 140, 141, 147, 148, 193, 281, 282.
- Mărgăritescu**, 227.
- Maglavit**, 203.
- Măgura (Tepekioj)**, 18.
- Măgurele vezi Turnu-Măgurele.**
- Mahaleta (Mahalata)**, 54, 123, 278.
- Mănăstireni**, 234.
- Mănăstirești (Monastiriste)**, 139, 280.
- Mărășești**, 252, 254.
- Mecica (Meeka)**, 276.
- Mehedinți**, 229.
- Merişani**, 235, 236, 240, 249.
- Metovnița (Metovnica)**, 137, 141, 142, 145, 279, 280.
- Minești**, 222.
- Mocrișani (Mokrisani)**, 16, 18, 19.
- Mortevița (Mortvica, Murtevica)**, 43, 44.
- Moțăței**, 203, 204, 205.
- Muntele Verde**, 85, 86, 90.
- Museel**, 242.
- Muselim Selo (Musim kioj)**, 19, 21, 123, 258, 276, 277, 279, 281.
- Musulmana**, 159, 179.
- Nazir Mahala**, 139, 140, 141, 143, 144, 146, 147, 149, 151, 158, 167, 171, 176, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 200, 202, 204, 281, 282, 284.
- Neamțu**, 153, 168.
- Neganovee (Negovanlița)**, 150, 151, 157, 172, 186, 203.
- Negreni**, 254.
- Nicolae**, fortul marele duce, 85, 86, 97, 98, 101, 113.
- Nicopole (Nicopolis, Nikopoli, Nebul)**, 21, 54, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 126, 130, 137, 139, 147, 191, 194, 203, 219, 225, 276, 277, 278, 280.
- Nișești**, 236.
- Novoselo**, 154, 163, 176, 180, 182, 197, 286, 288.
- Obega**, 222.
- Odăile**, 44, 46, 48, 58, 60.
- Ogost**, 134, 139, 147, 250.
- Ohaba**, 236.
- Olt**, 221, 222.
- Oltenia, IX, XIV.**
- Olteț**, 221, 222, 240.
- Opancez, XIV**, 24, 39, 42, 43, 44, 45, 47, 51, 52, 58, 64, 110, 119, 276.
- Opancez (săgcata)**, 81.
- Orești (Orese)**, 148, 192, 281.
- Orlea**, 6, 7.
- Osma**, 20.
- Osmanlie (Osmanlie, Osmanie)**, 133, 134, 142, 143, 151.

- Osmolul vezi Osmă.**
Ostrov, 12, 118, 120, 121, 122, 123, 127, 129, 131, 132, 135, 277, 278, 279, 282.
Ostroveni, 236.
Oteteliș, 222, 235.
- Palilula**, 204.
Pandele, 3.
Păpădia mare, 13, 14.
Paris, 11.
Paserovu (Pesorevo), 61.
Pelișat (Pelisat), 21, 259.
Perișor, 203.
Petroșani, 234, 235, 245.
Pitești, 230, 233, 237, 238, 241, 249, 250, 253, 254.
Pleșoiu, 236.
Plevna, 39, 40, 43, 47, 50, 52, 53, 54, 58, 76, 77, 78, 80, 84, 85, 87, 94, 96, 98, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 127, 130, 191, 211, 219, 275, 276, 277.
Ploiești, 126.
Podari, 204, 205.
Poiana, 203, 204.
Popoveni, 204.
Poradim (Pordimi), 29, 37, 86, 94, 97, 114.
Porcăreni, 254.
Potelu, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 257.
- Răcăciuni**, 254.
Radișevo, 85, 259.
Radovan, IX, 203, 204, 205.
Rahova, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 40, 43, 53, 54, 96, 97, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 129, 130, 131, 133, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 180, 191, 193, 200, 205, 211, 212, 215, 216, 219, 227, 277, 278, 279, 280, 281.
- Rahovița (G. Raboviea)**, 118, 120, 277, 278.
Râmnicul-Vâlcei, 228, 229, 230, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241.
Râmnicul-Sărat, 253, 254.
Rast, 255.
Reșca, 221.
Rezince (Ruzinee, Ruzinci), 137, 138, 142, 143, 145, 148, 279, 281.
Rianovec (Raianovec), 150, 154, 156, 159, 160, 163, 164, 166, 172, 176, 179, 182, 184, 285, 287, 290.
Riben (Rlbino), 19, 35, 38, 41, 42, 44, 47, 48, 49, 50, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 66, 67, 75, 265, 269.
Rodomircea (Rodomirci), 54.
Roești, 235.
Roman, 254.
Roșorii de Vede, 227.
Rupcea, 154, 157, 163, 166, 167, 179.
Rusănești, 222.
Rusovo, 126, 131, 134, 135, 136, 138, 142, 279, 280.
- Salcea**, 255.
Salonic, 200.
Schitul, 234.
Seurdeni, 254.
Seaca, 4, 5, 203, 255, 256.
Seiglița (Zeglița), 151.
Seikova (Sejkova, Sijakoviea, Sescovo), 16, 18, 19, 20, 258, 259.
Șerbănești, 235, 236.
Șeu (Secu), 194, 292.
Siliștea, 203.
Siliștioara, 14, 17, 258.
Șimnie, 204, 214, 219.
Skomlja (Skundja), 137, 140, 142, 145, 146, 147, 148, 279, 281, 282.
Skundja vezi Skomlja.
Slăvitești, 236, 237.
Slatina, 215, 233.

- Smârdan (Smrdan), XV,** 150, 152, 154, 155, 157, 158, 161, 162, 163, 165, 166, 167, 169, 171, 172, 173, 175, 176, 177, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 210, 213, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 290, 291.
- Sofia (Sophia),** 44, 52, 53, 54, 131.
- Știrbei,** 222.
- Stoiceni,** 236.
- Stoinești,** 221, 222.
- Stolnici,** 250.
- Strebaia (Strihaia),** 225.
- Suceava,** 163, 184, 287, 288, 290.
- Susurlu (Susurlu, Rivolar), XIII,** 1, XIV, 38, 45, 47, 48, 51, 56, 58, 59, 60, 63, 66, 72, 79, 102, 276.
- Târgoviște,** 245, 247, 248, 249.
- Tarnok (Trnek),** 179.
- Tărtășești,** 249.
- Tatargik (Tatarzik),** 154, 155, 161, 162, 163, 164, 179.
- Tecuci,** 253.
- Teleorman,** 15.
- Teliș,** 50, 54, 76.
- Teslui,** 221.
- Tigveni,** 235, 236, 238.
- Timoc,** IX.
- Titu,** 249.
- Topolivața (Topoloveca),** 150, 156, 157, 160, 163, 164, 165, 175, 176, 179, 182, 185, 186, 188, 190, 287, 289.
- Topolog,** 236.
- Trstenik (Trstenik, Trostjanik, Smeret),** 40, 43, 48, 50, 57, 58, 171, 277, 278.
- Troaea (Troea),** 204, 214, 215.
- Turnu, luneta,** 72, 266, 267, 268.
- Turnu Măgurele,** 121, 123, 124, 212, 215, 216, 219, 220, 225, 229, 233, 234, 278.
- Turnu Severin,** 228, 231.
- Tutana,** 236.
- Tărtășești,** 235.
- Vadin,** 118, 120, 122, 123, 277, 278, 282.
- Valea Bisericii,** 204.
- Vâlsan,** 234, 240, 241.
- Vălsănești,** 234, 235.
- Vărzari,** 236.
- Verbița (Verbica), XIV,** 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 34, 35, 36, 38, 41, 42, 44, 46, 48, 50, 51, 56, 63, 64, 67, 68, 72, 102, 103, 116, 119, 121, 122, 124, 127, 137, 203, 211, 212, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 278, 281, 282.
- Vid,** 16, 18, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 47, 50, 51, 52, 54, 57, 58, 59, 61, 81, 105, 109, 110, 112, 113, 115, 121, 269, 270, 271, 272, 273, 274.
- Vidbol,** 179, 190, 195, 201, 203, 282.
- Vidin,** XIV, 53, 121, 125, 140, 146, 147, 149, 153, 154, 155, 156, 157, 165, 170, 175, 176, 179, 180, 182, 183, 184, 185, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 209, 210, 223, 225, 240, 288, 289, 291, 292, 293.
- Vlășea,** 15.
- Vleidrana (Vleedramo),** 126, 134, 135, 136, 138, 278, 279, 280, 282.
- Vodna,** 149, 151.
- Vodnjanea (Vodnianca),** 126, 128, 132, 139, 148.
- Vrbaruț (Vrbaveț, Vrbovo),** 178, 181.
- Vrtov (Vrtoh),** 151, 203.
- Vulpeni,** 214, 215, 233.
- Zaboloteni, VI.**
- Zgalnice (Sgalevica),** 21.
- Zimnicea,** 124.

INDICELE NUMIRILOR DE PERSOANE

- Agarici**, 87, 92, 132.
Alexandrescu, 75, 125, 131, 180, 292.
Algiu, I, 2, 57, 110, 111, 112, 114, 117, 131, 134, 137, 226, 248, 293,
Algiu M., 64, 66, 73 .
Anghelescu A., 34, 42, 67, 68.
Anghelescu Gh., 35, 42, 55, 83, 94, 116, 125, 230, 231, 233.
Argintoianu, 100.
Arion H., 3, 4, 9, 75, 101.
Augustin, 189.
- Bălanu**, III, IV, V, VI, X, XI, XIV, XV, XVII, XVIII, 293.
Bălănescu, 288.
Balzac H., VII.
Barozzi (Baruț), 17, 29, 37.
Baruț vezi Barozzi.
Bavaria (prințul Arnulf), 99.
Beller (Belser), 40.
Borănescu, 102.
Boteanu (locot.-colonel), 144.
Boteanu (căpitan), 49, 61.
Brățianu I. C., XII, XV, XVI, 121, 161, 216, 238.
Budișteanu C., 2, 24, 33, 34, 64, 67, 115, 117, 227.
Călinescu, 151, 152, 153, 167, 168.
- Cantili**, 75, 102, 117, 118, 121, 125, 126, 127, 129, 130, 131, 132, 133, 138, 139, 141, 142, 144, 146, 147, 149, 151, 161, 178, 189, 191, 192, 193, 195, 200, 213, 217, 220, 238, 270, 272, 273, 274, 280, 281, 282.
Căpleseu, 153. .
Carol (Domnitorul), VI, XIII, XVI, 1, 17, 18, 27, 37, 48, 69, 70, 84, 94, 96, 97, 99, 101, 114, 115, 117, 202, 215, 221, 226, 228, 230, 231, 238.
Carp, 4.
Cerechez (Hatmanul Costache Gh.), VI.
Cerechez M., III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XII, XIII, XIV, XVIII, 2, 4, 12, 16, 17, 24, 31, 35, 42, 44, 57, 77, 78, 80, 82, 90, 92, 93, 97, 99, 100, 104, 106, 108, 113, 115, 117, 125, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 137, 138, 141, 144, 145, 146, 149, 150, 155, 158, 159, 167, 168, 174, 176, 180, 183, 185, 186, 187, 195, 215, 216, 217, 219, 237, 238, 285, 293.
Cernat, 17, 18, 24, 30, 35, 40, 41, 42, 43, 49, 55, 57, 62, 67, 74, 75, 76, 82, 87, 88, 92, 97, 103, 107, 109, 111, 115, 117, 121, 126, 127, 133, 144, 216, 238, 246.

- Chateaubriand**, VII.
Christofor C., VI.
Cionrovodeanu (Cernovodeanu), 150,
 156, 176, 179, 187, 189.
Ciuhureanu, 54, 56.
Comăneanu A., 13, 14, 40.
Corănescu, 3.
Cornyeysky, 105.
Coslinsky, 123, 139.
Costescu, 127.
Cotruș, XV, 93, 97, 108, 109, 112,
 119, 120, 121, 122, 127, 130, 135,
 138, 141, 142, 146, 158, 164, 168,
 174, 183, 197, 287.
Crâmlău, 226.
Crătunescu, 68, 71, 87.
Cremineanu (Crimineanu), 5, 41.
Crețianu V., 4, 20, 40, 43, 47, 50, 52,
 53, 54, 57, 61, 115, 156.
Criloff vezi Kryloff.
Cucie, 56, 57, 59, 62, 63, 66.
Cucu, 253, 254.
Cumpănașu, 288.
Cuza Vodă, VI.

Dănescu, 48.
Dimitrescu, 174.
Dobriceanu, 244.
Dobrovici, 138.
Domnitorul vezi Carol.
Dona, 35.
Drăghicescu, 129, 134, 211.
Drăgulănescu, 165.

Ehmed Pașa, 39.
Elefterescu, 288.

Falcoianu A., 98, 99, 105, 106, 107
Falcoianu S., 88, 89, 117, 132, 133,
 137.
Flood, VII, XV.
Formae, 20, 43, 52, 53, 57.
Fotea, 120, 126, 127, 129, 131, 132,
 142, 145.

Fotino, 106.
Frunzetti, 288.

Ganesky (Ganetzky), 113.
Georgescu, 52.
Georgescu Dima, 72, 158.
Gern, 101.
Gheorghiu, 34, 123.
Ghidionescu, 38, 41, 53, 56, 59, 63, 67.
Giurescu, 217.
Goethe, V.
Gorgăneanu, 50.
Gorjan, 167, 177, 179, 184.
Grammont A., 36, 37, 109.
Gurko, 58, 59, 95.

Haralamb, 115, 117, 125, 126, 128,
 129, 131, 132, 133, 139, 140, 144,
 145, 149, 155, 162, 163, 165, 166,
 167, 171, 180, 185, 209.
Herkt, XVII, 71, 74, 78, 81, 83, 84,
 87, 91, 94, 101, 115, 117, 118, 120,
 133, 135, 141, 143, 150, 156, 171,
 190, 197, 201, 244.
Holban, 164, 168, 169, 174, 175, 176,
 177, 179, 183, 186, 189.
Horbasci, 49, 63, 68, 158.
Hristodorescu, 162.

Iarea, 221.
Imeritinsky, 96.
Ipătescu, 139, 140.
Ivanovici, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 16,
 36, 41.
Izzet pașa, 196, 197, 201.

Jippa, 211.

Krudner, 86, 105, 109.
Kryloff (Kruloff), 39, 40, 43, 47, 50,
 51.

Lahovary Iacob, XIII.
Lascarel, 54.

- Lecca D.**, VI, n. 3, 125, 150, 155, 163, 166, 167, 286.
Leca, 170, 292.
Leontieî, 11.
Lepădăteseu, 58.
Lipinsky, 69, 70.
Lupaşeu A., 171, 181.
Lupu G., 2.

Maca, 41.
Macarovici, 201, 212.
Magheru, 12.
Măldărescu, 224.
Malgouverné, VI.
Manu G., 75, 195, 197.
Manu R., 66.
Mavrichi (Mavrichie), 136, 137, 140, 141, 142, 216, 218.
Mavroordat, 242.
Mehedinţeanu, 157.
Mitrasewsky, VI.
Moller, 98.

Negel, 150, 157, 160, 184, 285, 287, 288.
Nepokoitshitzky, 124, 130 nota.
Nicolae (mare duce), 27, 114, 124, 202.
Nicolau, 31, 47.
Niculescu, 192.
Niţeseu, 3.

Osman-Paşa, 70, 71, 101, 111, 113, 114.

Papadopol, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 66, 67.
Paraschivescu, 119, 120, 121, 127, 134, 146, 151, 175, 176, 182, 184, 197.
Paladi, 288.
Pereî, 153, 157, 167, 168, 175, 176, 179, 183.
Petrescu, 159, 160, 167.
Pitişteanu, 100.
Popescu (Şaguna), 122, 124, 127, 130, 149, 221, 287.

Popovici, 72.
Prim ministru vezi Brătianu.

Racoviţă (general), 227.
Racoviţă (lt.-colonel), 53.
Rădovici, 241.
Rafail, 144.
Rentz, 230, 233.
Rousseau J.-J., VII.
Roznovanu (G. Rosetti), XIII nota 1, XIV, 35, 36, 43, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 68, 72, 102, 10.3
Romanov, 239.

Sachelarie, XV, 2, 19, 29, 30, 31, 32, ? 33, 37, 62, 63, 65, 66, 72, 73, 77, 79, 80, 101, 102, 103, 110, 113, 115, 116.
Salmen, XII.
Scott (Valter), VII.
Severin, 155.
Singurof, 220.
Siri Paşa, 197, 201, 205.
Şişman, 83, 84, 93, 105, 106, 107, 116.
Skobeleff, 100, 114.
Slăniceanu, 1, 17, 54, 55.
Somănescu, 69, 71, 84.
Sorescu, 100, 123, 134, 146, 211, 214, 237.
Stael (Madame), VII.
Stamatini, 140, 141, 142.
Ştefănescu, 238.
Stoicu, 27, 131, 160, 181.
Stoinescu, 246.
Stoilov, 108.
Stroescu, 181.

Tănăsescu, 164, 165.
Tăut, 189.
Teliman (Teleman), 86, 110, 118, 135, 152, 174, 183, 287.
Tereuzescu, 52.
Titoba, 198.

- Titopoleos**, 15.
Todleben (Todtleben), 70, 71, 94, 96, 98.
Tomeseu, 75, 87, 93, 143, 156, 163, 220.
Torand, 225.
Trandafirescu, 68.
- Ulescu**, 288.
Urziceanu, 122, 127.
- Vartiade (Varthiadis)**, 21, 22, 62, 150.
- Veliaminoff (Welyaminoff)**, 85, 86, 105, 110, 112.
Verbiceau, 289.
Vereescu, 3, 116, 118, 216.
Vintilă, 31, 66.
Vlădescu M., 3, 24, 32, 67, 68, 74, 76, 91, 110, 111, 116.
Vrabie, 118, 136, 190, 201, 212.
- Zăgănescu**, 147.
Zănescu, 27, 31.
Zimniceanu, 90, 91, 93.
Zosima, 61.
Zotoff, 17, 19.

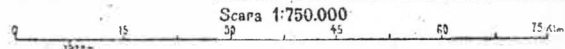
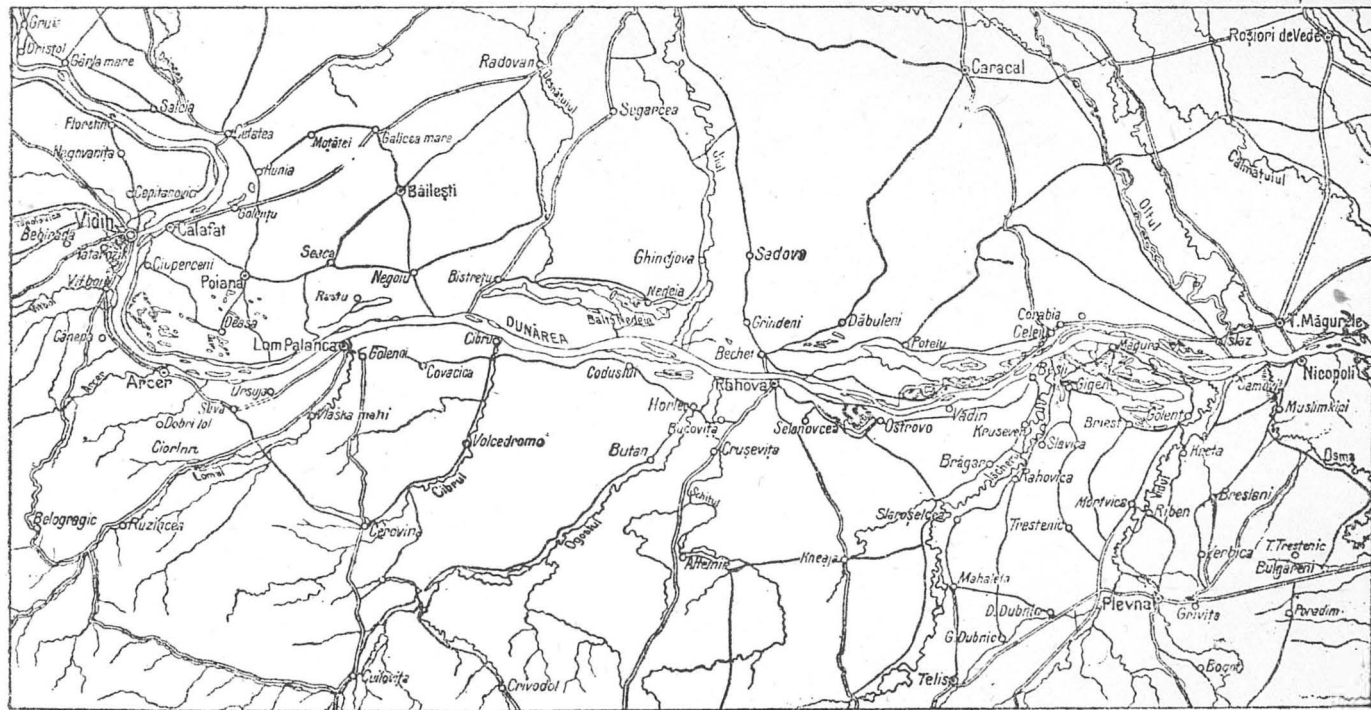

TABLA DE MATERII

	<u>Pag.</u>
Introducere	III
Istoricul diviziei de infanterie de rezervă	1
Continuarea istoricului Diviziei II-a activă	188
Registru de localitățile ce ocupă diferitele corpuri de trupă ce compun Divizia de infanterie de rezervă	255
Anexa	285
Indicele numirilor geografice	295
Indicele numirilor de persoane	301

TEATRUL DE OPERAȚIE DIN OLTENIA ȘI BULGARIA DE NORD VEST

SCHIȚA Nr. 1

PUBLICAȚIUNILE
AȘEZĂMÂNTULUI ION C. BRĂȚIANU

	Lei
I. Ion C. Băcilă , Bibliografia războiului pentru independența (1877—1878), București, 1927 pag. 52	40
II. P. P. Panaitescu , Nicolae Bălcescu, Patru studii istorice., însoțite de o schiță biografică și bibliografică, București, 1928 pag. 64	45
III. Liviu Marjan , B. P. Hasdeu, schiță biografică și bibliografică, București, 1928 pag. 30	25
IV. Mihail Popescu , Documente inedite din preajmă Unirei Principatelor, București, 1928 pag. 68	45
V. Emil Virtosu , I. Heliade Rădulescu, Acte și scrisori, București, 1928 pag. 104	60
VI. Dobrogea , Patru conferințe ale Universității Libere de I. Andrișescu, C. C. Giurescu, A. Popovici-Băznoșanu și I. Șiniciulescu, București, 1928 pag. 100 + 20 planșe	75
VII. Mihail Popescu , Documente inedite privitoare la Istoria Transilvaniei între 1848 — 1859. Acte din Arhivele dela Viena București, 1929 pag. XXVI + 347	250
VIII. Teodor Balan , Refugiații moldoveni în Bucovina între 1821—1848 București, 1929 pag. XXIII + 148	120
G. I. Brătianu , Le Probleme de frontiere russo-roumaines pendant la guerre de 1877 — 1878 et au congrès de Berlin. București, 1928 pag. 52 + 1 harta	45

PUBLICAȚIUNILE
AȘEZĂMÂNTULUI ION I. C. BRĂȚIANU

	Lei
I. Ion I. Nistor , Lupta în Bucovina, Studiu și documente. București, 1928, pag. 214	160
II. Șt. Ciobanu , Unirea Basarabiei, Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917—1918. București, 1929, pag. 314 + LXXXIX	280